

የለባትም ። ሊመርዋት የኖሩት አባቶቻቸው ፡ ሊቃውንቶቻቸው የእግዚአብሔር ስለ ገኙ በእግዚአብሔር ሕግ ጠብቀዋት ናረዋል ።

፳፭ ፡ ቀደምት ኢትዮጵያውያን ሊቃውንት አበው ሐዋርያው ፡ * ወዘለክ ካዕበ ነሣእክሙ መንፈስ ቅዱስ በዘትፈርሁ ፤ አላ ነሣእክሙ መንፈስ ዘይሁበክሙ ትርሲተ ወልድ ፤ ወትጽርጉ ሉቱ ወትብልዎ አባ ወአቡየ ። ውእቱ መንፈስ ቅዱስ ሰማዕቱ ለመንፈስን ከመ ውሉደ እግዚአብሔር ገሕነ ። ዳግመኛም በምትፈሩ ገንዘብ የመገዛትን ሀብት የተቀበላችሁ አይደለም ፤ ወልድን መምሰልን የሚሰጣችሁን መንፈስ ተቀበላችሁ እንጂ ፤ እርሱንም አባ ፡ አባቴ ብላችሁ ትጠሩታላችሁ ። እኛ የእግዚአብሔር ልጆች እንደ ገኘ ለልቡናችን ምስክሩ እርሱ መንፈስ ቅዱስ ነው ፤ * ያለውን (ሮሜ ፩ ፡ ፲፭ እና ፲፮ ።) ጠንቅቀው የሚያውቁና የሚያምኑበት ፡ የሚመሩበትም ስለ ነበረ እንዲን በሃይማኖታቸው ፡ በቤተ ክርስቲያናቸው ፡ በመንፈሳዊ ጉዳይ በሥጋዊውም በአገራቸው ፡ በአመራራቸው ፡ በታሪካቸው ፡ በአስተዳደራቸው ፡ በባህላቸው ፡ በቋንቋቸው ፡ በጠቅላላውም ከልዑል እግዚአብሔር ዕጥፍ ድርብ ጸጋ በተነካፈው ኢትዮጵያዊው ሰውነታቸው የባርነት ምልክት ፡ የፍርሀት ስሜት አላላቸውም ። የእግዚአብሔር ባርያ በሚለው ቃል ትምክሕት ብቻ ሃይማኖታቸውንና አገራቸውን ጠብቀው ናረዋል ።

፳፮ ፡ ሐዋርያው እንደ ተናገረው የእግዚአብሔር ባርያ አይፈራም ፤ የሚያስደነግጠው የለም ፤ ሥጋዊ ፍላጎት አያሸንፈውም ፤ ክብሩን ያውቃል ፤ ስሙንና የአባቶቹን ታሪክ ይጠብቃል ። ኢትዮጵያውያን አበው ሊቃውንት የእግዚአብሔር ብቻ ገኘው እንደ ኖሩ ፤ በእውነተኛው ሃይማኖትም አገራቸውን ፡ ቤተ ክርስቲያናቸውን ፡ ኢትዮጵያዊ ሕዝባቸውን በቀጥተኛዬቱ የእግዚአብሔር መንገድ እንደ መሩ ፤ በጠባቢቱ በወልድ ዋሕድ በርም ግዳጃቸውን ፈጽመው ፡ ሩሜቸውን ጨርሰው ለድል ለክሊል ወደ ዘለዓለም ሕይወት እንደ ተሸጋጉ ምስክራቸው እርሱ ራሱ መንፈስ ቅዱስ ነው ። ከመንፈስ ቅዱስ በታደሉት ጸጋም ደመ ትሩፋታቸው በነጠባቸው ፡ ከሕይወት እስከ ሞት ባገለገሉባቸው ፡ የኢትዮጵያውያን ቅዱሳን ስማቸው በተጠራባቸው ልዩ ልዩ ስፍራዎች እግዚአብሔር ያለ ማደረግ የሚያሳያቸው ተአምራቶችም ምስክሮች ናቸው ። በቅዱሳኑ ላይ ጉል ጊዜ ተአምራትን የሚገልጽ እግዚአብሔር ድንቅ ነው ፤ ሥራውም አይመረመርም ። * መንከር እግዚአብሔር በላዕለ ቅዱሳኒሁ ። * (መዝ 1 ፡ ፳፯ ፡ ፴፭ ።) ምስጋና ለእርሱ ይገባ ፤ አሜን ።

ምዕራፍ ፡ ዐሥራ ፡ ሰባት ።

ትምህርትና ፡ ሃይማኖት ።

* ይትባረክ እግዚአብሔር እቡሁ ለእግዚአን ኢየሱስ ክርስቶስ ዘባረከን በኩሉ በረከተ መንፈስ ቅዱስ ዘበሰማያት በክርስቶስ ኢየሱስ ። የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አባት እግዚአብሔር ይመሰገን ፤ በክርስቶስ ኢየሱስ ሰማያዊ ፍጹም በገንዘብ በመንፈስ ቅዱስ በረከት ያከበረን ። * (ኤፌ 1 ፡ ፩ ፡ ፫ ።)

፩ ፡ ሐዋርያው ፡ * በኩሉ በረከተ መንፈስ ቅዱስ ፤ * አለ ። ኩሉ (ጉሉ) የሚለው ቃል ብዙውን ነገር የሚያጠቃልል መጉኑ የታወቀ ነው ። ሐዋርያውም ፤ * በኩሉ በረከተ መንፈስ ቅዱስ ፤ * ሲል ከመንፈስ ቅዱስ በሚሰጥ ፡ ከመንፈስ ቅዱስ በሚታደል ፡ ከመንፈስ ቅዱስ በሚገኝ በረከት ጉሉ ማለቱ ነው ። * ዘበሰማያት ፤ * ሲልም በዚህ ዓለም የሌለ ፡ ከዚህ ዓለም የማይገኝ መጉኑን ለማመልከት ነው ። * በክርስቶስ ኢየሱስ ፤ * ሲልም በእርሱ እንጂ በሌላ ቤዛት ፡ በሌላ ሰጪነት ፡ በሌላ ዐዳይነት ፡ በሌላ ልግስና ፡ በሌላ ባለቤትነት ያልተገኘ ፡ የማይገኝ መጉኑን ለማመልከት ነው ።

፪ ፡ ሐዋርያው ፤ * ኩሉ በረከተ መንፈስ ቅዱስ ፤ * ያለውን በዝርዝር መናገር አይቻልም ። መጠኑ ፡ ብዛቱ ፡ ጥልቀቱ ፡ ሰፋቱ አይመረመርምና ። ግን ትምህርት ፡ ሃይማኖት ፡ ምግባር ፡ ተአምራት ተብሎ ቢከፈል በመጠኑ መረዳትና ማስረዳት ይቻል ይኸናል ። * መንፈስ ቅዱስ ፤ * አለ ። ሌላ መንፈስ አለና ለይቶ ለማሳየት ነው ። በይበልጥም አካላዊነቱን ፡ አካሉን ለመግለጽ ነው ።

፫ ፡ * እግዚአብሔር መንፈስ ነው ፤ የሚሰግዱለትም በመንፈስ ፡ በእውነትም ወይም በዕውቀት ፡ በሃይማኖት ዐውቀው ፡ እምነው ይሰግዱለታል ፤ * ተብሎ ተጽፎአል ። (1ኛ ፡ ፩ ፡ ፳፫ እና ፳፱ ።) እግዚአብሔር የሚለው ስም ሌላ ባይጨምርም አብን ፡ ወልድን ፡ መንፈስ ቅዱስን አንድ ያደርጋል ። እግዚአብሔር በአካላት አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ ይባላል ። አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ በባሕርይ ፡ በመለኮት አንድ እግዚአብሔር ፡ አንድ እምላክ ይባላል ። ስመ እምልኮቱ ይህ ነው ።

፬ ፡ መንፈስ የሚለው ቃል ደግሞ እምላክን ፡ መልእክን ፡ ነፍስን ፡ ዕውቀትን ፡ ዐላብን ሌላም ሌላም የሚያሰማበትና የሚገልጥበት ጊዜ አለ ። ጉሉንም የሚያስተባበራቸው ግን ርቀት ነው ። ስለዚህም ብዙ ረቂቃን ነገሮች የሚጠሩበት ስለ ገኘ ፈጣሪንም ፡ ፍጥረቱንም ሲያስጠራ ይገኛል ። መንፈስ ቅዱስ የሚለው ስም ግን በምስጢረ ሥላሴ ለራሱ ሕያው ፤ ለአብ ፡ ለወልድ ሕይወት መጉኑን የሚታመነውን አካል መንፈስ ቅዱስን ብቻ የሚያመለክት ስለ ገኘ አያሻማም ። እግዚአብሔር መንፈስ ነው ስንል ከሰው ፡ ከመላእክትም አእምሮ በላይ የገነዘብን ረቂቅ ባሕርይን እናመለክታለን ። መንፈስ ቅዱስ ስንል ደግሞ ልዩ አካሉን እንናገራለን ።

፩ : በምስጢር ሥላሴ አካላት አብ : ወልድ : መንፈስ ቅዱስ ተብለው ሲጠሩ ከሦስቱ ጉለቱ አብ : ወልድ ማለት አባት : ልጅ ማለትን የሚያሰሙ ነለ ጉኑ በበዎች ሕይወትም አጠራሩ ይኖራል ። መንፈስ ቅዱስ የሚለው ስም ን በፍጡራን አይወረስም ። የእግዚአብሔር ብቻ ነው ። ስለዚህም እግዚአብሔር ራሱ ነው ተብሎ የተነገረለት አምላክ ከጉሉ ረቆ : ጠልቆ በጉሉ መልቶ : ሰላ : ዐልፎ ተርፎ የሚኖር አምላክ የሚሠራው ሥራ ጉሉ የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ስለ ጉኑ እግዚአብሔር በህልዩ : በነቢብ የሚሠራው ሥራ ጉሉ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ይባላል ። ፍጡራን በማይጋሩት መንፈስ ቅዱስ በሚባል ስምም ይነገራል ።

፪ : ከዚህም በቀር ማንኛውም ፈጣሪም ጉኑ ፍጥረት : ሕያው የሚባል ነገር ጉሉ ሥራውን የሚያከናውነው በሕይወቱ : በሕያውነቱ ነው ። እግዚአብሔርም ፍጥረት የማይወዳደረውን ሥራውን የሚሠራው ዘላለም ሕያው የማይለወጥ በመገኘቱ : ስለ ጉኑ ሥራው ጉሉ የሕይወቱ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ይባላል : የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ነው ።

፫ : በኩነት መሠረትነት : በህልውና : በልብነት አብ የወልድ : የመንፈስ ቅዱስ ገንዘብ : በቃልነት ወልድ የአብ : የመንፈስ ቅዱስ ገንዘብ : በእስትንፋሳነት መንፈስ ቅዱስ የአብ : የወልድ ገንዘብ ነው ።

፬ : አብ የወልድ ገንዘብ ስለ መገኘቱ ጌታ ሲናገር : “ ይህ እኔ የነገርኳችሁ ቃልም ከራሴ አንቅጃ የተናገርኩት አይደለም ፤ በእኔ ያለ አብ እርሱ ይህን ሥራ ይሠራዋል ፤ እንጂ ብሉክል ። (ዮሐ 1፻ : 1) ” ወልድ የአብ ገንዘብ ስለ መገኘቱም ጌታ ሲናገር : “ ይህም የምትሰሙት ቃል የእኔ ቃል አይደለም ፤ የላከኝ የአብ ቃል ነው እንጂ ፤ ብላል ። (ዮሐ 1፻ : 35) ” መንፈስ ቅዱስ ከአብ የሠረጸ : በህልውና ግን የእርሱ ገንዘብ መገኘቱን ሲያስረዳም ፤ “ መንፈስ ጽድቅ ዘይወፅእ እምነብ አብ ፤ ከአብ የሚወጣ የእውነት መንፈስ ፤ እንዳለ ፤ እምዚላየ ይነሥእ ወይንግረከሙ ኩሉ ። ቃልነትን ከእኔ ነሥቶ ጉሉን ይነገራችኋል ፤ ብሉክል ። በዚህ መሠረት በልብነት አብ የወልድ : የመንፈስ ቅዱስ ፤ በቃልነት ወልድ የአብ : የመንፈስ ቅዱስ ፤ በእስትንፋሳነት ፤ በሕይወትነት መንፈስ ቅዱስ የአብ : የወልድ ገንዘብ እንደ ጉኑ እናምናለን ።

፭ : ወንጌላዊ ዮሐንስ ፤ “ አስቀድሞ ቃል ነበረ ፤ ቃል በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ፤ ቃል እግዚአብሔር ነበረ ። ይህ አስቀድሞ በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ፤ ብሎ በምስጢር ቃል አካላትን እንዳገናዘበ ፤ የባሕርይ አንድነትንም እንዳጸና ፤ ቅዱስ ጳውሎስም ፤ “ እስመ መንፈስ እግዚአብሔር ላዕሌከሙ ፤ ወዘለ አልቦ መንፈስ ክርስቶስ ላዕሌሁ ውለቱ ዘእኩነ ዚእኩ ። ወእመስ መንፈሱ ለዘእንሥሉ ለእየሱስ እምጁታን ገዳር ላዕሌከሙ ውለቱ ዘእንሥሉ እምጁታን ለእየሱስ ያሕይዋ ለነፍሱትከሙኒ በውለቱ መንፈሱ ዘየገድር ላዕሌከሙ ። የእግዚአብሔር መንፈስ በእናንተ ዐድሮ ይኖራል ፤ የክርስቶስ መንፈስ ያላደረበት ግን ወገኑ ያይደለ እርሱ ነው ። ኢየሱስን ከሙታን ለይቶ ያስነሣው የእግዚአብሔር መንፈስ ካደረባችሁ ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው እርሱ ለውነታችሁን ዐድሮበት ባለ መንፈሱ ያስነሳታል ፤ ሲል በምስጢር ሕይወት ፤

በነገረ መንፈስ የአካላትን በህልውና መገናዘብ ገልጾ አንድነትን ፤ ሦስትነትን በማጽናት ጽፎአል ። (ሮሜ ፰ : ፱ እና ፲፩ ።)

፮ : አንድ እግዚአብሔር መባል የጉሉም ስለ ጉኑ ሦስቱንም እግዚአብሔር ፡ እግዚአብሔር ፡ እግዚአብሔር ብለን ስለምንጠራ እግዚአብሔር መንፈስ ነው የሚለው ቃል ጉሉንም ያስተባብራልና የአንድነት ግብርን የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ብሎ መናገር የመጸሕፍት ፡ የመምህራን ልማዳቸው ነው ። ስለዚህም ንይለ እግዚአብሔር ፡ ግብረ እግዚአብሔር ፡ ጸጋ እግዚአብሔር ፡ ሀብተ እግዚአብሔር ፡ ትምህርተ እግዚአብሔር የመሰለውን እነጋገር ጉሉ ንይለ መንፈስ ቅዱስ ፡ ግብረ መንፈስ ቅዱስ ፡ ጸጋ መንፈስ ቅዱስ ፡ ሀብተ መንፈስ ቅዱስ ፡ ትምህርተ መንፈስ ቅዱስ እያልን እንናገራለን ። የእግዚአብሔር ነው ማለት ነው ።

፯ : እግዚአብሔር አምላክ በማለት ፡ አንድ እርሱን ብቻም በማመን ብዙዎች አይቸገሩም ። አይሁድም ፡ እስማኤላውያንም ቢገኙ ክርስቲያኖች አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ በሚሉት እነጋገር ደስ አይላቸውም ፤ አይቀበሉትም ። ካለመረዳት ብቻ አይመስልም ፤ ከልምድም ጭምር ይመስላል ። ጉሉም ቢገኙ እግዚአብሔር ሕያው ፡ የሕይወት ባለቤት ፡ የሚያስብ ፡ የሚናገር ፡ ሕሊና ፡ ቃል ፡ እስትንፋሱ ያለው ፡ ሕሊናን ፡ ቃልን ፡ እስትንፋሱን የሚያድል መገኘቱን አይከዳም ። ይህ ከጉኑ ችግራቸው ልምድ ብቻ ነው ማለት ነው ። የክርስቲያኖችም እምነታቸው በእግዚአብሔር ነው ። እግዚአብሔር ሕያው ነው ፤ ለባዊ ፡ ነባቢ ፡ ሕያው ፤ ልብ ፡ ገባብ ፡ ሕይወት ያለው ነው ብለው ያምናሉ ። ስለዚህም ልቡ አብ ፡ ቃሉ ወልድ ፡ እስትንፋሱ መንፈስ ቅዱስ ነው ። ይህም በመወኑ ፤ “ የእግዚአብሔር ምክሩ ለዘላለም ይኖራል ፤ የልቡም ሀሳብ ለልጅ ልጅ ነው ፤ ተብሎ ስለ አብ ፤ “ የእግዚአብሔር መንፈስ በእናንተ ላይ ዐድሮአልና ፤ የክርስቶስ መንፈስ ያላደረበት የእርሱ ያልገኘ እርሱ ነው ። እርሱ በእውነት እግዚአብሔር ነው ፤ ተብሎ ስለ ወልድ (ኢየሱስ ክርስቶስ) ፤ “ እግዚአብሔር መንፈስ ነውና ፤ የሚለግዱለትም በመንፈስ ፤ በእውነትም ይሰግዳሉታል ፤ ተብሎ ስለ መንፈስ ቅዱስ ተጽፎአልና ሦስቱንም አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስን አንድ እግዚአብሔር ፡ አንድ አምላክ ብለን ስሙን እንጠራለን ፤ እናመልካለን ፤ እናመሰግናለን ፤ እንሰግዳለን ፤ ለጌትነቱም እንገዛለን ። (መዝ 1፻፱፫ : ፩ ። ሮሜ ፰ : ፱ እና ፲፩ ። ፩ ዮሐ 1፻ : ፭ ። ዮሐ 1፻ : ፳፪ ።)

፲፪ : ትምህርትና ሃይማኖት ። በመሠረቱ ትምህርት ይቀድማል ፤ ሃይማኖት ይከተላል ። በኋላ ግን ሃይማኖት ይቀድማል ፤ ትምህርት ይከተላል ። በአካሄዱም ሃይማኖትን ያጸናል ። እንደ ሥነ ፍጥረትና ፍጻሜው ነው ። በሥነ ፍጥረት ፍጥረት ጉሉ በእግዚአብሔር ትእዛዝ ሙሉ ገንዘው ተገኝተዋል ። የመባዛት ሥርዐት የሌለባቸው በተገኝባት ጸንተው ሲኖሩ የመባዛት ሥርዐት ያለባቸው ከመጀመሪያው መገኘት በኋላ የሥርዐት ለውጥ አላይተዋል ። በመጀመሪያ ፍጹም ገንዘው የተገኘት ጉሉ በኋላ በጥሬ ዘርነት ተዘርተው ፡ ተተክለው ፡ ዐፈር ውስጥ ተቀብረው ቆይተው ፡ ሞተው ፡ ተነሥተው ፡ በቅለው ወደ ታች ሥር እየሰደዱ ፡ ወደ ላይ ቁመት እየጫመሩ በቅቃያነት ፡

በእድገት መልክ ፡ ጽንዕ እየለዋወጡ ወደ አበባ ፡ ወደ ፍሬ ከዚያም ወደ መታወቅ የሚደርሱ ገንዋል ። አኩን ያሉበት ጉኔታ ይህ ነው ።

፲፫ ፡ በሰው ሥነ ሕይወት በኩልም የመባዛቱ ሥነ ሥርዐት ይህንን የተከተለ ነው ። ሰው የተገኘው በፍጹምነት ነው ። እግዚአብሔር ሰውን እንፍጠር ብሎ ሲናገር በፍጹምነት ተገኘ ። በአዳም ሕይወት ፡ በሚስቱም ቢሾን በዘር መክፈል ፡ በማሕፀን የእርግዝና ዕድሜ ፡ ተወልዶም ጡት ፡ ፍትፍት እያሉ ጥቂት በጥቂት ማደግ የለም ። አዳም የተገኘው የፀ ዓመት ጉልማሳ ሆኖ ነው ። ሐዋንም የተፈጠረችው የ፲፭ ዓመት ቆንጆ ሆና ነው ። ከእነርሱ በኋላ ከእነርሱ የተገኙት ልጆቻቸው ግን በሩካቤ ፡ በዘር ተከፍሉ ፡ በፅንሰ ፡ በልደት ዐልፈው ጥቂት በጥቂት በማደግ ነው ሰው የሆነ ፡ የሚሆኑ ።

፲፪ ፡ እንግዲህ ወደ ትምህርትና ወደ ሃይማኖት ስንመለስም ይህን የመለለ ፡ የተከተለ ጉኔታ አለ ። በመዋዕለ ሥጋዊ ትምህርት እየቀደመ ሃይማኖት እየተከተለ ነው ወንጌል የተዘራችና የበቀለች ። በጥንተ ፍጥረት ልዑል እግዚአብሔር የዕለተ እሳቱን በእርምጃ ፈጥሮ ከዚያ በኋላ ያሉትን በመናገር ፡ ድምፅ በማሰማት ፈጥሮአቸዋል ። ታዛዥቸ ተቀባዮች ምድር ፡ ውሃ ፡ ጠፈር ስለ ተገኙ ነው ።

፲፩ ፡ በመዋዕለ ሥጋዊም ጌታ ማስተማር ሲጀምር ለይኩን እንደ ማለት ትምህርቱን የቀረጸው በዐይን ፡ በጆሮ ፡ በልብ ነው ። ትምህርቱን እየሰሙ ፡ ትሩፋቱን ተለምዶቱን እያዩ ደቀ መዛሙርት በነገር ፡ በገቢር ያስተላለፋቸውን ትምህርት ተቀቧለዋል ። ሥዩ ዐይናቸቸው ፡ የሰሙ ጆሮዎቻቸው ብዕዓን ናቸው ። ያላቸውም ስለዚህ ነው ። (ማቴ 1 ፡ ፲፫ ፡ ፲፮)

፲፮ ፡ ምድር ዘርም ተክልም ታብቅል ፡ ብርሃናት በጠፈር ያብሩ ፡ ውሃ ነፍስ ያለውን ተንቀሳቃሽ ታውጣ ፡ ምድር የእንስሳትን ፡ የአራዊትን ወገን ታስገኝ እንደ ማለት ጌታ በሥራ ፡ በቃል በሚያዩ ዐይናቸው ፡ በሚሰሙ ጆሮዎቻቸው ተቀባይነት የወንጌልን ትምህርት በደቀ መዛሙርት ላይ ዐሳረፈ ። ከጌታ ጋር ላሉ በተማሩት ትምህርት ብቻ ሳይሾን ጌታ ካረገ በኋላ በተቀበሉት በመንፈስ ቅዱስ ገይል በሥራ ፡ በቃል ከጌታ የተቀበሉትን ጉሉ ለዓለም ማስተላለፍ ጀመሩ ። እስከዚህ ድረስ ትምህርት ሃይማኖትን ያስገኘበትን ፡ ሃይማኖትም ከትምህርት የተወለደበትን የእግዚአብሔርን ግብር ነው የምናየው ።

፲፯ ፡ ከዚህ በኋላ ግን እንግዲህ አይደለም ። ሐዋርያት ትንሽ ፡ ትልቅ ፡ ልጅ ፡ ዐዋቂ ሳይመርጡ ቦታ በተመቻቸው ጉሉ ትምህርቱን ዘሩ ፡ ምእመናን ከነቤተ ሰባቸው ተጠመቁ ። (ዮሐ 1 ፡ ሥራ ፲፮ ፡ ፲፱ - ፲፮ ፡ ፳፫ - ፳፫)

፲፰ ፡ ቤተ ክርስቲያን እየተስፋፋችና እያደገች ስትሼድ ፡ ቃለ እግዚአብሔር እየሰፋ ሲሼድ ፡ ቤተ ክርስቲያን በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ሥራዋን በዓለም ስትዘረጋ ፡ ሕዝብ በመንፈስ ቅዱስ ትምህርት እየበዙ ሲሼዱ (ዮሐ 1 ፡ ሥራ ፱ ፡ ፳፭) ። ሃይማኖት እየቀደመ ፡ ትምህርት እየተከተለ መሼድ ጀመረ ። በእብርሃም ጊዜ ከብዙ ዘመን በኋላ የተሰጠው የግዝረት ሕግ ወደ ቤተ ሰቡ ሲተላለፍ የቀን ቀጥሮ ተከትሎ መሼድ እንደ ጀመረ ፡ በአራት

ዘሌዋውያን ምዕራፍ ፲፪ ስለ ወላጁቱ ከእግዚአብሔር ለሙሴ በተሰጠው ሕግ መሠረትም ሕፃናት በቀን ቀጥሮ ሥርዐት ከመሥዋዕት ጋር ወደ ቤተ እግዚአብሔር መግባትን እንደ ታደሉ ጉሉ በወንጌልም ምእመናን ልጆቻቸውን በ፵ ቀን ፡ በ፳ ቀን በጥምቀት ወደ ሃይማኖት እያስገቡ ፡ በሃይማኖት የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እያስተማሩ ማሳደግን ሥርዐት አደረጉ ። በዚህ ጊዜ ቀደም ብለን እንደ ጠቀስነው የመባዛት ሥርዐት የሚመለከታቸው ፍጥረታት ጉሉ በጥንተ ፍጥረት በፍጹምነት ከተገኙ በኋላ በኋላቸው ጊዜ በመዘራት ፡ በመብቀል ፡ በማደግ ፡ በማበብ ፡ በማፍራት ህልውናቸውን ጠብቀው እንደሚኖሩ ፡ ጉኔታውም በሥነ ፍጥረት ሕግ እንደሚመራ ፡ የወንጌል እምነትም መጀመሪያ ሙሉ ዕድሜና አእምሮ ባላቸው ተጀምሮ ኋላ ግን ለሕፃናት በቀን ቀጥሮ ሥርዐት ብቻ እየተመራ በትምህርት እድገት የሚገለጥ ሆኖአል ። ማለት የክርስቲያን ቤተ ሰብእ የሆኑ ጉሉ ልጆቻቸውን በ፵ ቀን ፡ በ፳ ቀን እያስጠመቁ ፡ የሃይማኖትን ትምህርት እያስተማሩ የሚያሳድጉ ገንዋል ማለት ነው ።

፲፱ ፡ ይህም ጌታችን በሥራ ፡ በቃል ያስተላለፈው ሥርዐት ነው እንጂ በሰው ፍልስፍና የተገኘ ፡ የተጀመረና እያደገ የመጣ አይደለም ። በአራት ዘሌዋውያን ምዕራፍ ፲፪ ፡ ቀጥሮ ፩ - ፮ ለሙሴ ስለ ወላጁቱ ሕግ የሠራ አምላክ ሰው ሆኖ በዓለም በተገለጠ ጊዜ በተወለደ በ፵ ቀን በእናቱ ዕቅድ ሆኖ ወደ ቤተ እግዚአብሔር በገባ ጊዜና ፡ ጊዜው ሲደርስ እግዚአብሔር ልጁን ላከ ፡ ከሌትም ተወለደ ፡ በአራት ሕግ የነበሩትን ጉሉ ይዋጃቸው ዘንድ የአራትን ሕግ ፈጸመ ፡ ተብሎ እንደ ተጻፈ ሕግን በመፈጸም ባደረገው የቤዛነት ሥራ በ፵ ቀን ፡ በ፳ ቀን ለሚጠመቁ ጉሉ ሥርዐቱን በግብር አስተላልፎላቸዋል ። ኋላም በመዋዕለ ሰብከቱ ፡ ሺዱና እስከ ዓለም ጻርቻ ጉሉ አስተምሩ ፡ በማለት ለሾማቸው ለሐዋርያት ፡ በልብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጥምቁአቸው ፡ ያዘዝኩአቸውንም ጉሉ እንዲጠብቁ አስተምሩአቸው ፡ ብሎ አጥምቀው እያስተማሩ እንዲያሳድጉዋቸው ለቤተ ክርስቲያን መመሪያ ትእዛዝ ሰጥቶአል ። (ዘሌ 1 ፡ ፲፪ ፡ ፩ - ፮ ። ሉቃ 1 ፡ ፮ ፡ ፳፪ ። ማቴ 1 ፡ ፳፮ ፡ ፲፱ እና ፳)

፳ ፡ ይህ ነው እንግዲህ የወንጌል ሃይማኖታዊ ሥርዐት ። ኢትዮጵያ ወንጌልን ከተቀበለችበት ጊዜ ጀምሮ እጽንታው ፍሬላች ። በአኩን ጊዜ ግን ልዩ ልዩ የግል ፍላጎታቸውን የሚከተሉ ዓለማውያን ድርጅቶች በሕዝቧ ውስጥ ስርገው እየገቡ በሚፈጥሩት ችግር ሥርዐቱ እየተፋለሰ ነው ። እላይ የጠቀስነውም ሆነ ጌታ ፡ ሕፃናትን አትከልክሉ ፡ ወደ እኔ ይምጡ ፡ ማለቱን እያነበቡ ፡ ጥምቀትን ከተቀበሉ በኋላ እንደገና ጥምቀት አለመኖሩን ፡ ጥምቀትም እንዲት ብቻ መሆኗን የእግዚአብሔር ቃል እያወጀ ሚሊዮናውያን ከክርስትና ሕግ ውጪ በኢትዮጵያ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንና በምእመናናቿ ላይ እሳዛኝና አሳፋሪ በደል እየፈጸመ ነው ። በዚህም ጉል ጊዜ መንፈስ ቅዱስን እየተቃወመ ነው ። ስርየት የለለው በደል ነው ። (ማቴ 1 ፡ ፲፮ ፡ ፩ - ፯ ። ማቴ 1 ፡ ፲፱ ፡ ፲፱ ። ሌጌ 1 ፡ ፱ ፡ ፩ ። ዕብ 1 ፡ ፮ ፡ ፯ ። ዮሐ 1 ፡ ሥራ ፯ ፡ ፶፩)

፩፩ ፡ መንፈሳዊው ጥበብ የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ፡ የመንፈስ ቅዱስን ትምህርት ፡ የመንፈስ ቅዱስን መሪነት ጠንቅቀው ለሚያስተውሉና ለሚከተሉ ለመንፈሳውያን ነው ። ሥጋዊ ሰው ማለት ሥጋዊ ፍላጎት ፡ ሥጋዊ ዐስተሳሰብ ያለው ሰው የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ደስ አያሰኘውም ፤ አይቀበለውም ፤ ስንፍና ይመስለዋልና ። መንፈስ ቅዱስ ያደረገበት ሰው ሹሉን ይመረምራል ፤ እርሱን ግን የሚመረምረው የለም ይላል የእግዚአብሔር ቃል ። (፩ ቆሮ ፤ ፪ ፡ ፲፫ - ፲፭ ።) እንግዲህ ይህ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ትምህርትና ሥርዐት ሰው ሠራሽ ትምህርት ፡ የነገር ልባምነት እንዳይደለ ፡ የመንፈስ ቅዱስ ትምህርት እንደ ሹን ማንም ሰው ሊያውቅ ይገባል ።

፩፪ ፡ ጌታችን ስለ መንፈስ ቅዱስ ሲናገር ፡ " የተጠማ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ ፤ የሕይወት ፈላሽ ከሆዱ ይፈልቃል ፤ " ብሎ ከእርሱ መንፈስ ቅዱስን የተቀበለ ሐዋርያ ፡ ደቀ መዝሙር የሕይወትን ትምህርት እንደሚያስተምር ፡ እንደሚያስተላልፍ አረጋግጣለሁ ። ይህም ቤተ ክርስቲያን በመንፈስ ቅዱስ እየተመራች ሐዋርያቱ ያስተላለፋላትን የትምህርት መስኖ ለምእመናኖቻቸው በየቦቹ በማከፋፈል የምትኖር መሆንዋን ያመለክታል ።

፩፫ ፡ በወንጌል ትምህርት በመጸሐፍቶቻቸውም ከሰው አእምሮ በላይ የሆኑ ፡ የሰውን ዐቅም የሚፈታተኑ ከባድ ከባድ ቃላት አሉ ። እላይ እንደ ጠቀስነው በሥጋዊ ፍላጎት የተጠመደ ፡ በሥጋዊ ዐስተሳሰብ የተያዘ ፡ የሥጋዊ ዐሳብ ክብደት የተሳነው ሹሉ የእነዚህን ቃላት ዐጥርነት ተራምዶ ማለፍ ይቅርና አትኩሮ ሊያያቸው ፡ ሊመለከታቸውም አይችልም ። በዚህ ምክንያት ብዙዎች ከቤተ ክርስቲያን ክልል ውጪ ቆመው ሲቀሩ ሌሎች ደግሞ ከበሩ ከደረሱ በኋላ እበር ላይ ቀርተዋል ። ከክልል ውጪ የቀሩት ፤ ሰው የሆነው አምላክ ከሴት ተወለደ ፤ ከኃጢአት በቀር የሰውነትን ሥራ ሠራ ፤ ተራብ ፤ ተጠማ ፤ ደከመ ፤ ታመመ ፤ በላ ፤ ጠጣ ፤ ታየ ፤ ተዳሰሰ ፤ ተኛ ፤ ተቀመጠ ፤ ተነሣ ፤ ቆመ ፤ ጸለየ ፤ ሰገደ ፤ አለቀሰ ፤ ታሰረ ፤ ተገፈፈ ፤ ተገረፈ ፤ ጨርቅ ታጠቀ ፤ ግንድ ተሸከመ ፤ ተቸነከረ ፤ ተሰቀለ ፤ ሞተ ፤ በጦር ጎነን ተወጋ ፤ ተቀበረ ፤ ሦስት መዓልት ፡ ሦስት ሌሊት በከርሠ መቃብር ዐደረ ፤ ተነሣ ፤ ዐረገ የሚለው ቃል ገደቦ እውጭ አስቀርቶአቸዋል ።

፩፬ ፡ ወደ በሩ ተቃረብን ያሉትንም ደግሞ ፤

ሀ ፡ " ወበእንተሰ ይለቲ ዕለት ወይለቲ ሰዓት አልቦ ዘየእምራ ፤ ኢመላእክተ ሰማይ ወኢወልድ ዘእንበለ አብ ባሕቲቱ ። ግን ያቺን ዕለት ፡ ያቺን ሰዓትም የሚያውቃት የለም ፤ የሰማይ መላእክትም ቢሆኑ ፤ ወልድም ቢሆን ፤ ያሉ አብ ብቻውን ። " (ማቴ ፤ ፳፩ ፡ ፴፮ ።) " ኤሌ-ጸ ኤሌ-ጸ ላማ ሰበቅታኒ ፤ ዝ ውእቱ ብሂል አምላኪየ አምላኪየ ለምንት ገደገ። ኤሌ-ጸ ኤሌ-ጸ ላማ ሰበቅታኒ ፤ ይኸውም አምላኬ አምላኬ ለምን ተውኸኝ ማለት ነው ። " (ማቴ ፤ ፳፯ ፡ ፵፮ ።) " ተውሀበ ሊተ ኩሉ ኩነኔ ሰማይ ወምድር ። ሥልጣን ሹሉ በሰማይና በምድር ተሰጠኝ ። " (ማቴ ፤ ፳፰ ፡ ፲፭ ።)

፩፭ ፡ ለ ፡ " ኢይክል ወልድ ዝረደ ዘእምነቤታ ወኢምንተኒ ዘእንበለ ዘርእዮ ላሕብ ይገብር ፤ እስመ ግብር ዘይገብር አብ ወልድኒ ኪያሁ ይገብር

በአምላኩ ። ወልድ ከራሱ ብቻ ምንም ምን ሊያደርግ አይችልም ፤ ከአብ ያየውን ይሠራል እንጂ ፤ ወልድም አብ የሚሠራውን ያንኑ ይሠራል ፤ አብን መስሎ ። " (ዮሐ ፤ ፭ ፡ ፲፱ ።) " ሰማዕከሙ ዘእቤለከሙ ከመ እነ አሐውር ወእሰወጥ ገቤከመ ፤ ሰባስ ታፈትሩኒ እምተፈገሕከመ ፤ እስመ አሐውር ገብ አብ ፤ እስመ ውእቱ አብ የዐብየኒ ። እኔ እምደምኼድ ፤ ወደ እናንተም እንደምመለስ የነገርኪቸሁን ሰምታችኋል ፤ ብትወዱኝስ ደስ ባላችሁ ነበር ፤ ወደ አብ እኼላለሁና ፤ እርሱ አብ ይበልጠኛልና ። " (ዮሐ ፤ ፲፭ ፡ ፳፭ ።) " እዐርግላ ገብ አቡየ ወእቡከመ ፤ ገብ አምላኪየ ወአምላክከመ ። ወደ አባቴ ወደ አባታችሁ ፤ ወደ አምላኬ ወደ አምላካችሁ ዐርጋለሁ ። " (ዮሐ ፤ ፳ ፡ ፲፯ ።)

ሐ ፡ " ወእመ ኩሉ ገዥ ሉቱ ይለተ ዕለት ወልድኒ ይገ። ለዘአንዮ ሉቱ ኩሉ ከመ ይኩን እግዚአብሔር በኩሉ ወላዕለ ኩሉ ። ሹሉም በተገዛለት ጊዜ ያን ዕለት ወልድም ሹሉም ላስገዛለት ይገዛል ፤ እግዚአብሔር በሹሉ ቦታ በሹሉ ይሆን ዘንድ ። " (፩ ቆሮ ፤ ፲፭ ፡ ፳፭ ።) " ወይክል አድገናቸው ለዝሉቱ ለእለ ይቀርቡ ገብ እግዚአብሔር እንተ መንገሴሁ ፤ እስመ ለግመራ ሕያው ውእቱ ወይተነብል ሉመ ። ዘወትር በእርሱ በኩል ወደ እግዚአብሔር የሚቀርቡትን ሊያድናቸው ይቻላል ፤ ለዘላለም ሕያው ነውና ፤ ያስታርቃቸዋል ። " (ዕብ ፤ ፯ ፡ ፳፩ ።) እነዚህና የመሳሰሉዋቸው በመጽሐፍ ቅዱስ የመፀዘን ደንጊያዎች ሆነው የተቀመጡ ቃላት የብረት በር ሆነው እገደዋቸው ፤ አላስገብ ብለዋቸው ከበር ቆመው ቀርተዋል ።

፩፮ ፡ ከክልል ውጪ ለቀሩት ፡ በመጀመሪያ ረድፍ ለተሰለፉት መሪያቸው ፡ ፈታውራሪያቸው ቤተ እስራኤል ስትሆን ወደ በሩ ቀርበው የብረቱ መዝጊያ አግዶአቸው በሹለተኛ ረድፍ ተሰልፈው ፤ " ጌታ ሆይ እቤቱ ክፈትልን ፤ " እያሉ በር ለሚደበድቡት ደግሞ አዝማች መሪያቸው የሮም ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ናት ። እኔ የኢፕሮስ ነኝ ፤ ለኢፕሮስ የተሰጠው የመንግሥተ ሰማይ መክፈቻ በእኔ እጅ ነው እያሉት ስታገር ፤ ስትደነፋ ፤ በኬልፍዶን ገብኤ ግርግር መርቅያንን ለመጨበጥ እጅዋን ስትዘረጋ ቀልቶ ከእጅዋ ወደቀ ። እስከ አኩን ራስዋን ዝቅ አድርጋ ቀልቶን እንዳትፈልግ ኮርታ ፤ ሌሎችም አንሥተው ቢሰጥዋት አልቀበልም ብላ ቀልቶን ዲያስቆርስ እንደ ወሰደው ቀርቶአል ።

፩፯ ፡ ኢፕሮስ የያዘው የመንግሥተ ሰማያት መክፈቻ ፡ " አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ ፤ " የሚለው ምስክርነት ነው ። ኢፕሮስ በምስክርነቱ መንታ ነገር አላሳየም ። ይህንንም ከማን እንደ ተቀበለው ፤ " ብፁዕ አንተ ስምዖን ወልደ ዮና ፤ እስመ ኢከሠተ ለከ ዘሥጋ ወደም ፤ አላ አቡየ ዘበሰማያት ። ወእንስ እብለከ ከመ አንተ ኩኩሕ ወዲበ ዛቲ ኩኩሕ አሐንጸ ለቤተ ክርስቲያን ወእናትጸ ሲላል ኢይኔይልዋ ። ወእነቡበከ መራኑተ መንግሥተ ሰማያት ፤ ወዘለሰርከ በምድር ይከውን እሱረ በሰማያት ፤ ወዘፈታሕከ በምድር ይከውን ፍቱሐ በሰማያት ። የዮና ልጅ ስምዖን ፤ አንተ ብፁዕ ነህ ፤ በሰማይ ያለው አባቴ ነው እንጂ ሥጋዊ ደማዊ አልገለጠልህም ። አንተ ዐለት (መሠረት) እንደ ሆነክ እኔ እነግርሃለሁ ፤ በዚያች ዐለት ላይም ቤተ ክርስቲያኔን እሠራታለሁ ፤ የሲላል በሮችም አይበረቱባትም ። የመንግሥተ ሰማያትን መክፈቻዎች እሰጥሃለሁ ፤ በምድር ያሰርከው በሰማይ የታሰረ ይሆናል ፤ በምድር የፈታኸው በሰማይ የተፈታ ይሆናል ፤ " ሲል የመሰከረለት

ጌታው ፡ አምላኩ ሊኖሩኝ ክርስቶስ አረጋግጦለታል ። (ማቴ ፡ 13 ፡ 12 - 13 ።)

፩፩ ፡ ቅዱስ ጲጥሮስ ለሥራ ከተሰማራም በኋላ በአይሁድና በአሕዛብ መካከል በጠመድ ምስክርነት ፡ ፡ ወቃል ዘወረደ ሳላሌሁ ዘምሉክ ስብሐተ ወልዕልና ይህ ዝንቱ ውእቱ ወልደየ ዘአፈቅር ዘእነ ገረይዮ ። ዘንተ ቃለ ንሕነ ለማዕናሁ ከመ እምሰማይ ወረደ ሉቱ እንዘ ሀሉን ምስሌሁ በደብረ መቅደሱ ። ክብርን ልዕልናን የተመላ ለእርሱ የመጣለት ቃልም እኔ የመረጥኩት ፡ የምወደው ልጄ ይህ ነው አለ ። ይህንን ቃል እኛ ሰምተነዋል ፡ ከሰማይ እንደ ወረደለት ፡ በተመሰገንበት ተራራ አብረነው ሳለን ፡ ፡ ሲል ቃሉን እጽንቶአል ። (፩ ሉጥ ፡ ፩ ፡ 13 እና 1፩ ።) በወንጌል ፡ ፡ አንተ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ ፡ ፡ ያለውን በመልእክቱ ፡ ፡ ከላይ የወረደለት ክብርን ጌትነትን የተመላ ቃል ይህ ልጄ ነው ሲል ሰምቼዋለሁ ፡ ፡ ብሉ ነው የመሰከረው ። የዚህ ቃል ወራሽ ሆኖ የተገኘው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ናት እንጂ የሮም ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን አይደለችም ። እንዳልኩት በኬልቄዶን ጉባኤ ግርግር ላይ ቀልፋ ስለ ጠፋባት እንከ እኩን አላገኘችውም ።

፩፩ ፡ አንዳንድ ቀን የሚደርሰው ጉዳት የማይጠገን ይኾናል ። በንጉሥ መርቅያንና በንጉሥ ብርክልያ ጋባኸንት የኬልቄዶን ጉባኤ የተደረገበት ዕለት ለዓለም የማይደርቅ ቀብል ፡ የማይጠገን ስብራት ትታ ሺዳለች ። ነገር ሲበዛ ራስ የሚያዞር መኾኑን ያልገመገመው በብዛት በኬልቄዶን ጉባኤ በቀስጥንጥንያ ቤተ መንግሥት የተሰበሰቡት ሹሉ በንጉሥ መርቅያንና በንጉሥ ብርክልያ መሰናዶ አእምሮአቸውን ያጡ ፡ መንገዳቸውን የላቱ ሆነው ይታያሉ ። ሰከፍ ፡ ብኸ ብኸ አለባቸው ። አንዱ ክርስቶስ ሹሉት ሆኖ ታያቸው ። የሕንስ ወንጌላዊ ፡ ፡ ወልድ ዋሕድ ዘሁሉ ውስተ ሕፅነ አቡሁ ውእቱ ነገረን ፡ በአባቱ ዕሪና ያለ አንድ ልጅ እርሱ ነገረን ፡ ፡ ያለውን (የሐ ፡ ፩ ፡ 1፩ ።) ፡ ቅዱስ ጳውሎስም ፡ ፡ ሊያሌሉ ለከ ወለአዝርዕቲከ ከመ ዘለብኩኝ ዘእንበለ ከመ ዘለአሐዱ ለዘርዕከ ዘውእቱ ክርስቶስ ፡ ለብዙዎች እንደሚናገር አድርጎ ለአንተና ለዘርቸህ አላለውም ፡ ለአንድ እንደሚናገር አድርጎ ለዘርህ አለ እንጂ ፡ ይኸውም ክርስቶስ ነው ፡ ፡ ያለውን (ገላ ፡ ፪ ፡ 1፩ ።) ይልቁንም ራሱ ባለቤቱ ፡ ፡ እስመ አፈነዎ እግዚአብሔር ለወልዱ ውስተ ዓለም ከመ ይኩንና ለዓለም ዘእንበለ ከመ ያሕይም ለዓለም በእግረኢሁ ። ዘየአምን ቦቱ ሊደትኳን ፡ ወዘሰ ሊያለምን ቦቱ ወድአ ተኩነን ፡ እስመ ሊአምን በስመ ወልደ እግዚአብሔር ዋሕድ ። እግዚአብሔር ዓለሙን ሊፈርድበት ልጁን ወደዚህ ዓለም አላከውምና ፡ በእርሱ ዓለሙን ሊያድነው ነው እንጂ ። በእርሱ ያመነ አይፈረድበትም ፡ በእርሱ ያላመነ ግን እኩን ተፈርዶበታል ፡ በአንድ በእግዚአብሔር ልጅ ስም አላመነምና ፡ ፡ ያለውን አላስታውሱም ። (የሐ ፡ ፪ ፡ 1፩ እና 1፩ ።) ወንጌል የታጠፈች መጽሐፍ ሆነችባቸው ። ቁጥር ለይቶ የቀረበላቸውንም ፈደል ማንበብ ተሳናቸው ። አንዱን ሹሉት አሉት ፡ የማይለየውን ለየት ፡ የማይከፈለውን ከፈሉት ።

፬ ፡ የእስክንድርያው መሪ በሬ ነባብያን ሹሉቱን ቀንዶቹን እኹሉ በጉባኤው ላይ ጎፋ ። ሹሉቱ ቀንዶች ዳዊትና ማርቆስ አንተ ልጄ ነህ

የሚለውን የእግዚአብሔርን ዐዋጅ በጉባኤው አዳራሽ ያስተጋቡ ነበር ። ሲኖስቆርስ ብቻውን በመኾኑ የመንግሥት ጉልበት ያላቸው ብዙዎች ጠላቶቹ ከበውት ደበደቡት ። በዚህ ጊዜ ነበር የሮም መንበር ወራሽ ልዩን ሥልጣን እንዳያመልጠው ለንጉሥ መርቅያንና ለንጉሥ ብርክልያ እጁን የዘረጋው ። ያን ጊዜ የኢጥሮስ ቀልፍ ከእጁ ወደቀ ፡ በሲኖስቆርስ እጅ ገባ ። ሲኖስቆርስም እንደ ወበጠው ሞተ ። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከዚያ በፊትም ሆነ ከዚያ ቀን በኋላ ይህ ቀልፍ በእጁ ስለ ሆነ ከእጁ አልወጣም ። የሮም ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ግን ዕድልና አጋጣሚ ያገኘች በሚመስላት ጊዜ ሹሉ ከተከታዮቿ ፡ ተከታዮቿን ሹሉ በማስተባበር የኢትዮጵያን ቤተ ክርስቲያን ከመታገል ያረፈችበት ጊዜ የለም ። ግን ከእኩን በቀር ወይም ከዛሬ በቀር እርሷም ሆነ የሃይማኖት ጥገኞቿ ፡ የስም ጠላቶቿ ሉተራውያን የኢትዮጵያን ቤተ ክርስቲያን ገደል ለመስበር ዕድል ሳያገኙ ኖረዋል ።

፬፩ ፡ እኩን ግን ጊዜ ገጥሞአቸው ፡ ያሰቡት ሞልቶላቸው ነባሪቱን ፡ ታሪካዊቱን ፡ ታላቂቱን የኢትዮጵያን ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እንደ ወይን ጠባቂ ጎጆ ለማፍረስ ችለዋል ። ደስ ብሉአቸው ይኾናል ። ነገር ግን የእግዚአብሔር የፍርድ ቀን እንደሚመጣና ባፈረሱት ቤተ ክርስቲያን ላይ ስለ ፈጸሙት ሹሉ ፍርዳቸውን እንደሚያገኙ ፡ ስለ ገደሉአቸው ፡ ሰጠላቸው የእግዚአብሔር በነችም ደም ብድራታቸውን ከቤተ ክርስቲያን አምላክ እንደሚቀበሉ አንጠራጠርም ። ታሪክም የሚመሰክረው ነው ። ዛሬ ብቻ የታሪክ ሺደት አይገታም ።

፬፩ ፡ ወእምድገረዝ አገብላ ወአሐንጸ ለቤተ ዳዊት ዘውድቀት ወእነድቅ መገበራ ። ከመ ይገሥሥም ለእግዚአብሔር እለ ተርፋ ዕጻለ እመሕያው ወኩሉሙ አሕዛብ እለ ተሰምየ ሲቤሆሙ ስምየ ይህ እግዚአብሔር ዘገብረ ዘንተ ። ከዚህም በኋላ የወደቀቸውን የዳዊትን ቤተ መልኬ እሠራታለሁ ፡ ፍራሽዋንም ዐድሳለሁ ። የቀሩት ሰዎች እግዚአብሔርን ይኹት ዘንድ ፡ ስሜ የተጠራባቸው አሕዛብም ሹሉ ፡ እለ ይህን ያደረገ እግዚአብሔር ። (የሐ ፡ ሥራ 1፩ ፡ 1፩ እና 1፩ ። አሞጽ ፱ ፡ 1፩ እና 1፩ ።) ወእቀውም ላቲ ለዛቲ ሀገር በእንቲለየ ወበእንተ ዳዊት ቆልኤየ እረድአ ወአድገና ወእግሃላ ይህ እግዚአብሔር ። ስለ እኔ ፡ ስለ ባሪያዬ ስለ ዳዊትም ለዚህች እገር እቆምላታለሁ ፡ እረዳታለሁ ፡ አድናታለሁ ፡ ይቅር እላታለሁ አለ እግዚአብሔር ፡ ተብሎ ተጽፎአልና ። (ኢሳ ፡ ፴፯ ፡ ፴፭ ።) ይህም በጉዲት ፡ በግራኝ ፡ በፋሺስት በልዩ ልዩ ጊዜም ታይቶአል ።

፬፩ ፡ እኛም ፡ ፡ አ ዘበእንቲለሃ ለቤተ ክርስቲያን ተፀፋእከ በውስተ ዐ ውድ ከመ ትቀድሳ በደምከ ክቡር ፡ አ ዘበእንቲለሃ ዝግህታተ መዋቅሕት ጸርከ ወተዐገሥከ ምርዐቅ ርኩሳን እንዘ አልቦ ዘእበስከ ፡ አ ዘበእንቲለሃ ተሰቀልከ ዲበ ዕዕ ወተዐገሥከ ገፍረተ መስቀል ፡ እግዚአ መኑ ከማከ ፡ ኢታርምሞ ወኢትፀመም እግዚአ ፡ እስመ ናሁ ወውዑ ፀርከ ፡ ወእንሥኡ ርእሶሙ ጸላእትከ ወተንሕለውዎሙ ምክረ ለሕዝብከ ። ስለ ቤተ ክርስቲያን በዐደባባይ በጥፊ የተመታህ ፡ በክቡር ደምህ ትቀድሳት ዘንድ ፡ በደል ሳይኖርብህም ስለ እርሷ እስራትንና የርኩሳንን ምራቅ የታገሥከ ፡ ስለ እርሷ በዕንጨት ላይ የተሰቀልከ ፡ መከራ መስቀልን የተቀበልክ ጌታ ሆይ ፡ እንደ አንተ ያለ ማነው ፡ ዝም

አትበል አቤቱ ቸል አትበል እንጂ ፡ ጠላቶችህ ፎክረው ተነሥተዋልና ፡ ዐንታቸውንም ቀና እድርገዋልና ፡ ሕዝብህንም በምክር ሽንገላዋቸዋልና ፡ ወያኔዎች ስመክ እግዚአብሔር አምላክ ሊትዮጵያ ባሕሪትከ ልዑል ዓቢ ኩሉ ምድር ፡ አቤቱ እንተ እግዚአብሔር የኢትዮጵያ አምላክ በምድር ሹሉ ላይ ብቻህን ገናና እንደ ገንክ ስምህን ይወቁ ፡ እያልን እንጸልያለን ።

ምዕራፍ ፡ ዐሥራ ፡ ስምንት ።

ሃይማኖት ፡ በመንፈስ ፡ ቅዱስ ።

መንፈስ እግዚአብሔር ላዕሌየ ዘበእንቲአሁ ቀብዕኒ እዜንምሙ ለነፃያን ረኅዕኒ ፡ ወእስብክ ሉሙ ግዕዝን ለዓጪዋን ፡ ወእስተፋሥሐማ ለገዢያን ፡ ወይርአዩ ዕጪራን ፡ ወእንግሮሙ ለገፋፃን ፡ ወእፍትሐሙ ለሙቁሐን ፡ ወእፈውሶሙ ለቀላላን ። ወእስብክ ሳሙተ እግዚአብሔር ገሪተ ። የእግዚአብሔር መንፈስ በላዩ ነው ፡ ስለዚህም ቀብቶ ለድሾች የምሥራች እንግራቸው ዘንድ ላከኝ ፡ ለተማረኩትም ነጻነትን እስብክላቸው ዘንድ ፡ ያዘኩትንም ደስ አሰኛቸው ዘንድ ፡ ዕጪሮችም ያዩ ዘንድ ፡ የተገፉትንም አድናቸው ዘንድ ፡ የታሰሩትንም እፈታቸው ዘንድ ፡ የቁሰሉትንም እፈውሳቸው ዘንድ ። የተመረጠችውን የእግዚአብሔርን ሳሙተ እስብክ ዘንድ ። (ሉቃ ፡ ፩ ፡ ፲፮ እና ፲፱ ።)

ዕጪራን ይፈለዩ ፡ ወእንካሳን የሐውሩ ፡ ወእለ ለምጽ ይነጽሉ ፡ ወጽሙማን ይሰግዱ ፡ ሙታን ይትነሥኑ ፡ ወነፃያን ይዜነው ብሥራተ ። ብፁዕ ውእቱ ዘኢተዐቅፈ ብዩ ። ዕውሮች ያያሉ ፡ አንካሶች ይጼፋሉ ፡ ለምጻሞች ይነጸሉ ፡ ደንቆሮዎች ይሰማሉ ፡ ሙታን ይነሣሉ ፡ ድሾችም ወንጌልን ይማራሉ ። እኔን የማይጠራጠርና በእኔ የማይሰናከል ምስጥን ነው ። (ማቴ ፡ ፲፩ ፡ ፭ እና ፮ ።)

፩ ፡ የወንጌል ትምህርት በትምህርት ፡ በትፋፋት ፡ በተለምዶት እየተደገፈ የተጀመረና እየተሰፋፋ የጌደ ቢኾንም እያደረ እየዋለ በሰው ልጅ ልብ ሥር እየሰደደ ሲጌድ በራሱ እያደገ ለመጌድ በቅቶአል ። በእርእሱክ እንፃላየነው ጌታ በናዝሬት ምክራብ በትንቢተ ኢሳያስ ምዕራፍ ፳፩ የተጻፈውን ካንበበ በኋላ መጽሐፉን አጥፎ ለመልእክተኛው ሰጠው የሚል በወንጌል እናነባለን ። (ሉቃ ፡ ፩ ፡ ፭ ።) እም ፡ የሚጠብቀው ደርሶአል ። አምላክ ሥጋ ለብሶአል ። ለድሾች የምሥራች ሊሰብክላቸው ፡ ለዕጪሮች ብርሃን ሊሰጣቸው ፡ ለዓባቸው የቁሰሉትን ሊፈውሳቸው ፡ በሰይጣን በኃጢአት ለተማረኩት ነጻነትን ሊሰብክላቸው ፡ በመከራ የተያዙትን ሹሉ ከመከራ ሊያድናቸው መጥቶአል ። ከእንግዲህ የሚጠበቅ ነገር የለም ። ስለዚህም በእስር ቤት ሳለ የተለምዶቱን ወራ የሰማው የሐንስ መጥምቅ በዮርዳኖስ ያየውን ፡ በሕዝቡ መሀከል የሰጠውን ምስክርነት የሚጠራጠሩ ሹሉ እንደገና ዳግመኛ ማረጋገጫ እንዲያገኙ ፡ የሚመጣው እንተ ነህን ? ወይስ ሌላ ተስፋ የምናደርገው አለ ። ሲል በላከበት ጊዜ በመልእክተኞች ፊት የሚበቃ ሥራ ከሠራ በኋላ ፡ ዕጪሮች ያያሉ ፡ አንካሶች ይጼፋሉ ፡ ለምጻሞች ይነጸሉ ፡ ደንቆሮዎች ይሰማሉ ፡ ሙታን ይነሣሉ ፡ ድሾችም ወንጌልን ይማራሉ ። እኔን የማይጠራጠር ምስጥን ነው ።

ብሉ ስለ መለሰለት የሐንስና መልእክተኞቹ አስተያየታቸው ፊትና ኋላ ቢኾንም ባዩት ፡ በሰሙት አመኑ ።

፪ ፡ ቅዱስ ጳውሎስ ፡ እግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ ረዳትነት ሃይማኖትን የሚያድሰው አል ። ወደ ለዘይሁዐ ሃይማኖት በመንፈስ ቅዱስ ፡ ይላል ። (ጳ ፡ ፳፫ ፡ ፲፮ ፡ ፱ ።) ማየት ፡ መስማት ምክንያት ናቸው እንጂ ሃይማኖት የሚሰጠው በመንፈስ ቅዱስ ነው ። እግዚአብሔር አለ ፡ ነበረ ፡ ይኖራል ፡ አደረገ ፡ ያደርጋል ፡ ፈጠረ ፡ ይፈጥራል ፡ ሠራ ፡ ይሠራል ፡ የሚባሉት የሀልዎቱ ፡ የጌትነቱ ፡ የከሃሊነቱ ምስጢራት ሹሉ በመንፈስ ቅዱስ አጋኹንት በሃይማኖት መቀበል ካልተቻለ እንዴት ፡ ለምን ፡ በምን የሚል ምክንያታዊ ጠባይ ከተጨመረበት በምርመራ ሊደረሰባቸው አይቻልም ። ስለዚህም እግዚአብሔርን ሥራውን የሰማም ያየም እኩል ያምናሉ ። የሐንስና ደቀ መዛሙርቱ ጌታን ከልደቱ እስከ ትንሣኤው ያዩት ፡ ሥራውንም የተመለከቱ ሹሉ በሙሉ አላመኑም ። በሃይማኖት መቀበል ስለ ተሳናቸው ፡ በምርመራም ሊደርሱበት ስልቻሉ ነው ። ያመኑት ጥቂቶች ናቸው ። በመንፈስ ቅዱስ ሃይማኖትን ስለ ታደሉ ነው ። ከዚያ ጀምሮ እስካሁን ሹኔታው አልተለወጠም ። በሃይማኖት የተቀበሉ አሉ ፡ እውጭ የቀሩም አሉ ። መግባት ፡ መውጣትም አትቶአቸው በበሩ ላይ የሚርመሰመሱ ፡ በሩን ይዘው እንደ ዕጪ የሚጸብሱ ፡ በሩን ወይም መክፈቻውን ይዘው ራሳቸው የማይገቡ ፡ ሌላውንም የሚከለክሉ ፡ እንዳንድ ጊዜም የገባውን ሳይቀር በመሳይ ድምፅ እያታለሉና እያስወጡ ወደ ውጭ የሚበትኑ ዛሬም አሉ ።

፫ ፡ እንዲህ ከኾነ በምርመራ የማይደረስበትን ነገር እንዴት ለማመን ተቻለ የሚል ጠያቂ ቢኖር እግዚአብሔር ከተናገረ ከመኾን የሚታገድ ነገር የለም ብለን እንመልስለታለን ። ነቢዩ ፡ አንበሳ አገሳ ፡ ሙሽ ፡ የማይፈራ ማነው ? ጌታ እግዚአብሔር ተናገረ ፡ አልታዘዝም የሚል ማነው ። ይላል ። (አሞጽ ፡ ፫ ፡ ፮ ።) እግዚአብሔር በዮርዳኖስ ፡ የመረጥኩት የምድድ ልጄ ይህ ነው ፡ እርሱን ስሙት ፡ አለ ። (ማቴ ፡ ፫ ፡ ፲፮ ። ፲፯ ፡ ፭ ።) አልሰማም ብሉ የሚቀር የለም ። ትእዛዙን በሃይማኖት ቢቀበል ይጸድቅበታል ፡ አልቀበልም ቢል ይፈረድበታል ። እግዚአብሔር ስለ ልጄ የሰጠውን ምስክርነት አልቀበልም ብሉአልና ።

፬ ፡ የሐንስ የእብን ምስክርነት ሰማ ፡ መሰከረ ። በዚህ መሠረት ጌታ አባቱ እንዳለ ያየውን የሰማውን መሰከረ ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፲፩ እና ፴፪ ።) ካህን ፡ ሊቀ ካህናት ሊኾን የተላከበትን ፡ ያገለገለበትን ፡ መሥዋዕት ገዢ ለመቅረብ የተዘጋጀበትን ፡ ወደ ደብተራ መስቀል የገባበትን መልእክት ፡ እንደ መልክ ጌዴቅ ባለ ሹመት የዓለም ካህን እንተ ነህ ፡ ሲል ከማለና ከማይጠጠት አባቱ ፡ አንተ ውእቱ ወልድዩ ዘላፈትር ፡ ወኪያክ ሠመርኩ ። የምድህ ልጄ እንተ ነህ ፡ እንተን መረጥኩ ። (ማር ፡ ፩ ፡ ፩ ።) በሚል ቃል ሰብሐት ተቀበለ ።

፭ ፡ ወባሕቱ አከብር አባዩ ፡ ወእንትሙስ ታስተሐቅሩኒ ። እኔ አባቴን አከብራለሁ ፡ እናንተ ግን ትንቁኛላችሁ ። (ዮሐ ፡ ፮ ፡ ፶፱ ።) በማለት በመዋዕል ሰብከት ሲያስተምር የተሰማው የእግዚአብሔር አካላዊ ቃሉ ፡

ውድ ልጄ ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፡ * እንሰ ተሠየምኩ ንጉሠ በላዕሌሆሙ በጽዮን በደብረ መቅደሱ ከመ እንግር ትእዛዝ ለእግዚአብሔር ፡ እግዚአብሔር ይቤለኒ ወልድዬ እንተ ወለነ የም ወለድኩክ ፡ ሰለል እምኔየ ወለሁበክ እሕዛብ ለርሰትክ ። እኔ በመመስገኘው ተራራ በጽዮን ንጉሥ ሆኜ በእነርሱ ላይ ተሾምሁ ፡ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ እንግር ፡ አስተምር ዘንድ ፡ እግዚአብሔር እንተ ልጄ ነህ ፡ እኔ ዛሬ ወለድኩህ ፡ ለምን ፡ እሕዛብን ርስት ሊኾኑህ እስጥላለሁ አለኝ ፡ * ሲል በአባቱ በዳዊት ዐድሮ የተናገረውን በማሕሰነ ማርያም በተዋሕዶ የፈጸመውን ሥርዐት በዮርዳኖስ ገለጠ ።

፩ ፡ * እንተ ልጄ ነህ ፡ * በሚል ቃል ልዕልና እንደ መልክ ጼዴቅ ባለ ሹመት የዓለም ካህን ሆኖ ተሾመ ። እንደ አርን ፡ እንደ ልጄቼ ወይም እንደ ዳዊት ፡ እንደ ሰሎሞን ሹመቱ ፡ ከህነቱ ፡ መሲሕነቱ ፡ መንግሥቱ በቅብዓት ፡ በጸጋ አይደለም ። በተዋሕዶ ነው ። ስለዚህም እግዚአብሔር ፡ * እንተ ልጄ ነህ ፡ እንተን መረዋኩ ፡ * በሚል ቃል ልጄን ለዓለም መሲሕነት ካህን ፡ እግዚአ አድርጎ ሾመ ፡ ልጄም ተቀበለ ። በዮርዳኖስ ከውሃ ወጥቶ ሲጸልይ ፡ የመልእክቱን ሥርዐት ሲጀምር ፡ ሰማያት ሲከፈቱ ፡ መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል ከሰማይ ሲወርድ ፡ በራሱ ላይም ሲያርፍ እየ ተብሎ ተጸፈ ። ግሩም ቃል ነው ። ወንጌል እንዲህ ይላል ። * ወተሞረቆ እግዚአ ኢየሱስ ሶቤሃ ወዕለ እማይ ፡ ወናሁ ተርገው ሉቱ ሰማይ ፡ ወርእየ መንፈስ እግዚአብሔር እንዝ ይወርድ በአምሳል ርግብ ወነበረ ዲቤሁ ። ጌታ ኢየሱስም ከተጠመቀ በኋላ ያን ጊዜውን ከውሃ ወጣ ፡ ሲጸልይም እነሆ ሰማይ ተከፈተለት ፡ የእግዚአብሔርም መንፈስ በርግብ አምሳል ወርዶ በራሱ ላይ ሲቀመጥ እየ ። (ማቴ ፫ ፡ ፲፮ ። ሉቃ ፫ ፡ ፳፩ እና ፳፪ ።) ግሩም ነገር ነው ። ተጠምቆ ከውሃው ወጥቶ ሲጸልይ ያን ጊዜ ሰማያት ሲከፈቱ ፡ የእግዚአብሔር መንፈስ እንደ ርግብ ከሰማይ ሲወርድ እየ ። በራሱ ላይ ሀረፈ ። ከሰማይም ፡ * ይህ የምወደው ልጄ ነው ፡ * የሚል ቃል መጣ ይለናል ። ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ እስከዚያች ቀን ድረስ ከተነሡ መሲሓን ፡ ከካህናት ፡ ከነቢያት ፡ ከነገሥታት ይህን ክብር ያገኘ ፡ እንዲህ የተባለለት የለም ። አምላክ ቢኾን ነው እንጂ እንዳንል ደግሞ ለአምላክ ለራሱ እንግዳ የሚኾን ዛሬ ገና ታየ ፡ ተሰማ ተብሎ ሊተረክ የሚችል ነገር የለም ። አካላት በባሕርይ እንድ ስለ ኾኑ ፡ በቦታ ፡ በሥራ ፡ በጊዜ የሚለያዩበት ፡ እንዱ ለእንዱ እንግዳ የሚኾኑበት ፡ እየው ፡ ሰማው የሚባልላቸው ነገርም ግብርም የለም ። ይህ እንግዳ ነገር የመጣ በዓለም እንግዳ ነገር ስለ ተገለጠ ነው ። አምላክ ሰው የመኾኑ ምስጢር ፡ አምላክ ሰው ሆኖ በሥጋ ተገለጠ ፡ ራሱን በራሱ አከበረ ። ስለዚህ ፡ * እንተ ልጄ ነህ ፡ * በሚል ዐዋጅ የመሢሕነቱን ሥርዐት ፈጸመ ። እግዚአብሔር የሚናገርበት ሌላ ቃል የለውም ። ቃሉ አንድ ነው ። * እስራኤል የበኩር ልጄ ነው ፡ * ያለ ያ ቃል ዛሬ በዮርዳኖስ ፡ * እንተ ልጄ ነህ ፡ * ሲል ተሰማ ። አካላዊ ቃል ራሱን በራሱ ሾመ ። መጽሐፍ ፡ * ኢየሱልቅ ልደቱ እምእብ ። ልደቱ ከሐብ አይቋረጥም ፡ * ይላል ። ቃል ከልብ የሚታጣበት ጊዜ የለምና ፡ በተነገረበት ጊዜ ተወለደ ይባላልና ። በጥምቀትም ፡ * እንተ ልጄ ነህ ፡ * የሚለው ምስክርነት ሲሰማ ፡ * እኔ ዛሬ ወለድኩህ ፡ * ያለውም በአነጋገር ተፈጸመ ማለት ነው ።

፪ ፡ በአኩን ጊዜ የምንናገርለት ይህ ድንት ምስጢር በሃይማኖት ለሚቀበለው ቅርብና ግልጽ ሲኾን እንዴት ለግል ፡ ለሚያመነታ ግን ሩቅ ፡ ጥልቅ ፡ ረቂቅ ነው ። አኩንም ገና ነን ። ሲጸልይ እየ ፡ ሰማ ። እነዚህን ቃላት እንዴት እንመለከታቸዋለን ? እንዲህ እንዲህ የሚባልለት እኮ ሕያው ገያል አምላክ ነው ። ግን ፈቅዶ ባደረገው በቤካቱ ሥርዐት ተሆነ ፡ ተወለደ ከሚባልለት ግብር ጀምሮ ከጋጢአት በቀር የሰውነት ሥርዐት ሹሉ በፈቃዱ በየዐይነቱ ፡ በየፈርጁ ተፈጸመ ። ዛሬ ሊቀ ካህናት ሆናለል ፡ ሌሊትቆጶስ ሆናለል ፡ ሥርዐተ ካህነቱን ጀምሮአል ። ሹመቱ ጸሎት አለው ። ጸላየ ፡ መንፈስ ቅዱስ ወረደ ፡ በራሱ ላይ ተቀመጠ ፡ እየ ። የእብን ምስክርነት ጀርው ሰማ ፡ በሥጋ ። ነገ እርሱ ራሱ መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ ብሎ በንፍሐት ፡ በአንብርተ እድ ከሚሾማቸው ከሐዋርያቱ ጀምሮ እስከ ዓለም ፍጻሜ እግዚአብሔር በደሙ የዋጁትን ቤተ ክርስቲያን ሊጣብቁ መንፈስ ቅዱስ የሾማቸው ጸላሳት ፡ ሌሊትቆጶሳት ፡ ቀላውስት ፡ ዲያቆናት ፡ ነቢያት ፡ መምህራን ፡ ናሉት ፡ ሊቃውንት ፡ ምእመናን እነዚህ ሹሉ ይህን ድንት ረቂቅ ምስጢር እንዲያዩ ፡ እንዲሰሙ ፡ እንዲታዘዙ ፡ እንዲላኩ እርሱ ሰማ ፡ እየ ፡ ታዘዘ ፡ ተላከ ። ይህ ነው እንግዲህ ዋናው ምስጢር ።

፫ ፡ ሥራው ይቀጥላል ። ወንጌል እንዲህ ይላል ። * ወመልእ መንፈስ ቅዱስ ላዕለ እግዚአ ኢየሱስ ፡ ወተመይጠ እምነ ዮርዳኖስ ፡ ወወሰዶ መንፈስ ገዳመ ። መንፈስ ቅዱስም በጌታ በኢየሱስ መላ ፡ ከዮርዳኖስም ተመለሰ ፡ መንፈስ ወደ ምድረ በዳ ወሰደው ። (ሉቃ ፤ ፡ ፩ ።)

* ወተመይጠ እግዚአ ኢየሱስ ወሐረ ገሊላ በገይላ መንፈስ ቅዱስ ፡ ወተሰምዐ ነገሩ በኩሉ በሓውርት ። ጌታ ኢየሱስም በመንፈስ ቅዱስ ገይል ተመልሶ ወደ ገሊላ ሼደ ፡ ወራውም በአገሩ ሹሉ ተሰማ ። (ሉቃ ፤ ፡ ፲፩ ።)

* ወሐረ ናዝሬት ገብ ተሐፅነ ፡ ወቦለ ምኵራብ በዕለተ ሰንበት በከመ ያለምድ ፡ ወተንሥእ ያንብብ ። ወወሀብዎ መጽሐፈ ኢሳይያስ ነቢይ ፡ ወከሢቶ መጽሐፈ ረከበ መካነ ገብ ጽሑፍ ዘይብል ። መንፈስ እግዚአብሔር ላዕሌየ ዘበእንቲአሁ ቀብዐኒ እዜንምሙ ለነዳያን ፈነወኒ ፡ ወእስብክ ሉሙ ግዕዛን ለፄወዋን ፡ ወእስተፍሥሐሙ ለገዙናን ፡ ወይርእዩ ዕጢራን ፡ ወእንግፎሙ ለገፋዓን ፡ ወእፍትሐሙ ለመቁሐን ፡ ወአፈውሶሙ ለቀሱላን ። ወእስብክ ዓ መተ እግዚአብሔር ንሪተ ። ወከደነ መጽሐፈ ወመጠዎ ለላእክ ወነበረ ። ወደ ዐደገበት ወደ ናዝሬት ሼደ ፡ በቅዳሜ ቀንም እንዳስለመደ ወደ ምኵራብ ገባ ፡ ሊያነብ ተነሣ ። የነቢዩን የኢሳያስንም መጽሐፍ ሰጡት ፡ መጽሐፉንም በገለጠ ጊዜ እንዲህ የሚል የተጻፈበትን ስፍራ አገኘ ። የእግዚአብሔር መንፈስ በላዩ ነው ፡ ስለዚህም ቀብቶ ለድኾች የምሥራች እንግራቸው ዘንድ ላከኝ ፡ ለተማረኩትም ነጻነትን እስብክላቸው ዘንድ ፡ ያዘኩትንም ደስ አሰኛቸው ዘንድ ፡ ዕጢሮች ያዩ ዘንድ ፡ የተገፋትንም አድናቸው ዘንድ ፡ የታሰሩትንም እፈታቸው ዘንድ ፡ የቆሰሉትንም እፈውሳቸው ዘንድ ። የተመረጠቸውንም የእግዚአብሔርን ዓመት እስብክ ዘንድ ። መጽሐፉንም አጥፎ ለተላላኪው ሰጠውና ተቀመጠ ፡ * ይላል ። (ሉቃ ፤ ፡ ፲፮ ፡ ፩ ።)

፬ ፡ ከዚህ በላይ ባሰፈርናቸው ጥቅሶች አምላክ ሰው ሆኖ በዮርዳኖስ ወንዝ በዮሐንስ እጅ ሲጠመቅ በፈጸመው ግብር ፡ በገለጠው ምስጢር ከዚያ

በፊት ለሰው አይታወቅ የነበረ ፣ ሳይታወቅ የኖረ ምስጢረ ሥላሴ በዐይነ ሥጋ ታየ ፣ በእዝነ ሥጋ ተሰማ ። አምላክ ሰው ሾኖ ከውሃ ወጥቶ ሲጸልይ የባሕርይን በሥጋ አየ ። ተነገረለት ። መንፈስ ቅዱስ ሞላበት ፣ መንፈስ ወደ ምድረ በፋ ወሰደው ፣ በመንፈስ ቅዱስ ገደል ተመለሰ ፣ ወደ ዐደገው ወደ ናዝሬት ሽደ ፣ በዕለት ሰንበት ወደ ምክራብ ገባ ፣ የኢሳይያስን የትንቢት መጽሐፍ ገለጠ ፣ በውስጡ የተጻፈውን አነበበ ፣ መጽሐፉንም አጥፎ ለመልእክተኛው ሰጠው ተብሎ ተጻፈ ፣ ተነገረ ። ዕውቀት ድንቅ ከማለት በስተቀር ልንመረምረው ፣ መጥነን ወስነን ልንናገረው እንችልም ። ካህን ፣ እግዚእ ፣ መሊሕ ያሰኘው ይህ ነው ። ይህን ነው እርሱ ለሐዋርያቱ ፣ በሐዋርያቱም እማካይነት ለቤተ ክርስቲያን ያስተላለፈው ። ዕውቀት ድንቅ ሀብት ። ይህ ነው ለቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች የተሰጠው የመዓርገ ክህነት መሣሪያ ። በመንፈስ ቅዱስ መሞላት ፣ በሃይማኖት እግዚአብሔርን ማየት ፣ መስማት ፣ በሃይማኖት ቃሉን ፣ ከብሩን ፣ ምስጢሩን ፣ ሀብት ጸጋውን ማስተላለፍ ፣ በፍጹም ሃይማኖት መቆም ፣ መጽናት ፣ መላክ ፣ ማገልገል ፣ እስከ ሞት መሥዋዕትነት መታዘዝ ። ይህ ነው የቤተ ክርስቲያን የወገ የመዓርገ ዕቃ ። ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያንና ለሹማንንቶቿ የሰጠው ፣ ያስተላለፈው ።

I ፣ በአራት ልዩ ልዩ ክፍለ መጽሐፍ ፣ ይልቁንም በአራት ዘፀአት ምዕራፍ ፩፩ ቀጥር ፩ - ፱ እንደ ተገለጠው ለደብተራ አራትና ለቤተ መቅደስ አገልግሎት ከጥጥ ፣ ከሐር ፣ ከጠጥር ፣ ከቆጻ ፣ ከወርቅ ፣ ከብር ፣ ከብረት ፣ ከመዳብ ፣ ከነሐስ ፣ ከቨክላ ፣ ከዕንጨት ፣ ከዘር ፣ ከተክል ፣ ከእንሳሳ ፣ ከአዕዋፍ የሚሰበስብ ልዩ ልዩ የእርዳታ መዋጮ ከእስራኤል ተጠይቆአል ። ይህም ሥርዐት ሹኞ ለረጅም ጊዜ ኖሮአል ። የሚበራው መብራት ፣ የሚነደው ዕንጨት ፣ የሚወዋው መሥዋዕት ፣ ድንኳን ፣ መጋረጃው ፣ ልብሱ ፣ አጽፋ ፣ ምንጣፋ ፣ ወርቁ ፣ ጨርቁ ከእስራኤል የተሰበሰበ ፣ የሚሰበስብ የመዋጮ እርዳታ ተጠይቆበታል ፣ ሲጠየቅበትም ኖሮአል ። የቤተ ክርስቲያን የወገ የመርፃግ ዕቃ ፣ መሣሪያ ግን የሰው መዋጮ የለበትም ። ጥልቅ ፣ ረቂቅ ፣ ግሩም ድንቅ የእግዚአብሔር ሥራ ብቻ ነው ። የሰው ልብ ይህንን ነገር በሃይማኖት እንዲቀበለውና እንዲከበርበት ሰው የሾነው አምላክ አካላዊ ቃል እግዚአብሔር ወልድ ዋሕድ ዐማኑኤል ኢየሱስ ክርስቶስ በሰው ግምገማ ይሾናል የማይባለውን ሹሉ ሽናለል ። አምላክ ያደርገዋል የማይባለውን ሹሉ አድርጎአል ። በሰው ግምገማ አምላክ ይታያል ፣ ይጻሰሳል ፣ ይደክማል ፣ ይበረታል ፣ ይራባል ፣ ይበላል ፣ ይጠማል ፣ ይጠጣል ፣ ይጸማል ፣ ይጸልያል ፣ ይሰግዳል ፣ ይተኛል ፣ ይነቃል ፣ ያለቅሳል ፣ ይፈራል ፣ ይተካዛል ፣ ይታመማል ፣ ይያዛል ፣ ይታሰራል ፣ ይሰቀላል ፣ ይሞታል ፣ ይቀበራል ፣ ይነሣል ፣ ያርጋል ተብሎ አይታሰብም ። ይህን የመሰለ ሹሉ አይነገርበትም ፣ አይነገርለትም ። መሲሕ ፣ ካህን ተብሎ አይጠራም ። እርሱ ግን በቸርነቱ ፣ በቤካነቱ ሰውን ለማዳን በለ ፈቀደ ይህን ሹሉ አድርጓል ። ጋጢአት የማይሰማማው ፣ ጋጢአት የሌለበት በባሕርይ ጋጢአት ፣ በእንደበቱ ሐሰት ያልተገኘበት ፣ ሊገባረ ጋጢአት ወኪተረክበ ሐሰት ውስተ አፋሁ ። ጋጢአት አልሠራም ፣ በእንደበቱም ሐሰት አልተገኘበትም ። (፩ ዴጥ ፣ ፪ ፣ ፭፻ ። ኢሳ ፣ ፶፫ ፣ ፱ ።) ተብሎ የተነገረለት እርሱ በጳላሞስ ዐደባባይ ራሱ ከጋጢአተኞች ተቁጥሮ ሲቀርብና ጋጥኦ ተብሎ ሲከሰስ አላፈረም ። ይህንንም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ፣ እስመ ዘኢየሱም ጋጢአተ ረባየ ርእሶ ጋጥኦ

በእንቲሉን ከመ ኪያን ያጽድቅን ለእግዚአብሔር ። ጋጢአት የሌለበት እርሱ እኛን የእግዚአብሔር ቤተ ሰብእ ለመሾን ያጽድቅን ዘንድ ስለ እኛ ራሱን እንደ ጋጥኦ አደረገ ፣ ፡ ሲል ጽፎታል ። (፪ ቆሮ ፣ ፭ ፣ ፳፩ ።)

፲፩ ፣ ከዚህም አያይዞ ፣ ፡ ወንትልም ለፍጹም መልእክነ ኢየሱስ ክርስቶስ ዘተዐገሠ ገፍረተ መስቀል አናገሰዩ በእንተ ፍሥሐህ ዘጽንሕ ሉቲ ወመነና ለገፍረት ወነበረ በየማኑ መንበረ እግዚአብሔር ። ፍጹም አለቃችንን ኢየሱስ ክርስቶስን እንከተለው ፣ ገፍረተ መስቀልን የታገሠውን ፣ አቃሉ ፣ ለእርሱ ስለ ተጠበቀው ደስታው ገፍረትን የናቃትን ፣ በእግዚአብሔር የጌትነት ክብርም የተቀመጠውን ፣ ፡ ሲል ጥሪውን ያስከትላል ። (ዕብ ፣ ፲፪ ፣ ፪ ።) ቀጥሎም ፣ ፡ ሐልይም እስከ ለዘከመዝ ተዐገሠ እምጋጥኦን ፣ ወተናገርም በበይናቲከሙ ከመ ኢትስራክ ነፍስከሙ ወኢትድከሙ ። እንግዲህ ታግሦ ከጋጥኦን መከራ የተቀበለውን እርሱን እስኪ ዐስቡት ፣ እርሱ በርሳቸሁ ተወያየት ፣ ሰውነታቸሁ እንዳትታክት ፣ እናንተም እንዳትደክሙ ። (ዕብ ፣ ፲፪ ፣ ፫ ።) ሲል ይህን ጥልቅ ምስጢር በትዕቢት ፣ በትምክሕት ፣ በፍልስፍና ሳይሾን በየዋሐት ፣ በንጽሕና ፣ በትሕትና ሾንን እንድናጠናው ፣ እንድንማረው ፣ እንድንመረምረው ፣ እንድንወያይበት ፣ እንድንነጋገርበት ፣ እንዳንታክት ይቀስቅሳናል ፣ ያነቃቃናል ። እኔም ከእርሱ ጋር እተባበራለሁ ።

፲፪ ፣ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምእመናን ሆይ ፣ አካላዊ ቃል እግዚአብሔር ሰው ሾኖ የሠራው ሥራ ሹሉ በሃይማኖት ከምንቀበለው በቀር በምርመራ የሚወሰን አይደለም ። ስፋቱ ፣ ጥልቀቱ ፣ ምጥቀቱ በሰው ሕሊና አይለካም ፣ አይገመገምም ። የሚጠቅመው ፣ የሚያስፈልገውም በሃይማኖት መቀበልና በመንፈስ ቅዱስ እየተመሩ ፣ እየታዘዙ ወደ ምስጢሩ ጥልቀት ፣ ወደ ክብሩ ብዛት ፣ ወደ ሀብቱ ስፋት ፣ ወደ ጸጋው ልዕልና መድረስ ነው ። ለዚህ የሃይማኖት ጥንካሬ ያስፈልጋል ። ጌታ ለቅዱስ ዴጥሮስ በሰጠው ቃል ብዕዓን ፣ ፡ አንተ መሠረት ነህ ፣ በእንተ መሠረትነት ሳይ ቤተ ክርስቲያኔን እንጸታለሁ ፣ እሠራታለሁ ፣ የገሃነም ደጀች (ባለሥልጣናት) አይበረቱባትም ፣ ፡ ማለቱን እናስታውሳለን ። (ማቴ ፣ ፲፮ ፣ ፲፮ ።) የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የታነጽችው ፣ ፡ አንተ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ ፣ ፡ በሚለው በዴጥሮስ ምስክርነት ፣ በዴጥሮስ ዐለትነት ሳይ ነው ። በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ ፮ ቀጥር ፴፯ እንደ ተጻፈው ኢትዮጵያዊው ሰው ፣ ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ እንደ ሾነ አምናለሁ ፣ ፡ ብሎ መጠመቁን እዚህ ላይ ማስታወስ ይበቃል ። የኢትዮጵያና የቅዱስ ዴጥሮስ ትምህርት አንድ መሆኑንም በዚህ ቃል ማረጋገጥ ይቻላል ። አባቶቻችሁ ጽንዓን ፣ ገያላን ፣ ኦርቶዶክሳውያን በመሆናቸው የገሃነም ደጀች ካቶሊካውያንና ፕሮቴስታንቶች ፣ እስላሞች ፣ አይሁድ ሳይደፍሩአት ኖረዋል ። ሳይታገሉአት ያደሩበት ፣ የኖሩበት ሰዓት ፣ ዕለት ፣ ወር ፣ ዓመት ግን የለም ። ስለ ሾነም ዛሬ ባለነውና በቤተ ክርስቲያናችን መሪዎች ድካም ፣ ስንፍና እየገፉአት ነው ፣ እየቁፈሩአት ነው ፣ እየተደፈሩአት ነው ። ግን ማንም አያፈርሳትም ። ስለዚህ እኛም ግብፁን ጳውሎስ ምክር እንጠቀም ። እስኪ እናስበው ። አባቶቻችን ከክርስትና ሃይማኖት ትምህርት ፣ ሥርዐት ፣ ጸጋና ሀብት ምን እንደለውብናል ? ምን ቀንሰውብናል ? ምን እስቀርተውብናል ? በእግዚአብሔር ቃል ፣ በወንጌል ትምህርት ፣ በእውነተኛው ሃይማኖት የሠሩአት

ቤተ ክርስቲያን የልዑል እግዚአብሔርን ቃሉንም ጸጋውንም የተዋላች ናት ። እስከ በየቦታው ሺዳ ። የግቢዋን ዐረር ፣ የዕጣኗን እራሪ እምነት ተቀብቶ ፣ ጠጥቶ ፣ ከጆረ ተንበርክቶ ፣ ጸልዮ ፣ ከጠበሉቿ ጠጥቶ ተቀብቶ የማይፈወስ ማነው ? ስፍራውን ያጣበበው የምእመናን ብዛት አይደለምን ? የእምላኳ የጸጋው ተጠሪዎች ፣ የጸው ግዙዎች ልብሳቸውን ፣ ጊጣጊጣቸውን ሳይቀር ከትከሻው ፣ ከጆርካቸው ፣ ከዐንገታቸው ፣ ከእጃቸው በማውላቅ ተአምራቱን ለየመሰከሩ ሲያበረክቱ ታዩ የለምን ? ለመሆኑ ይህኛ ቤተ ክርስቲያን የምትኖቅ ናትን ? ለካቶሊክ ፣ ለፕሮቴስታንት ሰብከት ራሳችሁን ዐሳልፋችሁ የምትሰጡ ። ከቅልውላዋ ዐመል በስተቀር ከዚያ የምታገኙት ምንም ነገር የለም ። የረቀቃችሁ ነገር ካለ እንዲገለጥላችሁ ፣ የራቃችሁ ካለ እንዲቀርብላችሁ ፣ የጠመማችሁ ካለ እንዲቃናላችሁ በሃይማኖት እግዚአብሔርን ለምኑት ። እኔም ከእናንተ ጋር ነኝ ፣ ከእናንተ ጋር እጽልያለሁ ፣ በገብረት እንለምነው ። ጌታ ፣ እስከ ዓለም ፍጻሜ እኔ ከእናንተ ጋር ነኝ ፣ ብሏል ። ከእኛ አይርቅም ። የለመንነውን ሹሉ ይሰማናል ፣ ይሰጠናል ። ስለዚህም ሐዋርያው የሐንስ ፣ ወዛቲ ይለቲ እንተ ብነ ገጽ በገበ እግዚአብሔር እስመ ዘሰለልን ገቢሁ በስመ ዚአሁ ይሰምዕን ። በእግዚአብሔር ዘንድ ያለችን ፊት ማለት ባለማልነት ይህኛ ናት ፣ በሰሙ ከእርሱ ዘንድ የለመነውን ይሰማናል ። ሲል እውነቱን ያረጋግጥልናል ። (ጳዮሐ ፣ ፩ ፣ ፲፩)

፲፫ ፣ በወንጌል ከተጻፉ ቃላት ውስጥ አንዳንዶቹ ደጋግሜ እንደ ገለጥኩት አለምርላችን የሚፈታተኑ ናቸው ፣ እንደ ጦር መሣሪያ ናቸው ። የጦር መሣሪያዎች ከባድም ቀላልም ቢሆኑ በጥንቃቄ ካልተያዙ ከጠላት ያላነሰ ጉዳት በራስ ላይ ሊያደርሱ ይችላሉ ። መቼም ጠላት ያደርሰዋል የሚባለው ነገር በብዛትም በከፊልም ቢሆን ከፍ ቢል ሞት ፣ ዝቅ ቢል የአካል ጉዳት ነው ። ከዚህ አያልፍም ። በጥንቃቄ ያልተያዙ መሣሪያዎችም በጥንቃቄ ካልተያዙ ይህንን የመሰለ ጉዳት በራስም በቤተ ሰብም ላይ ሊያደርሱ ይችላሉ ። በጥንቃቄ ከተያዙና በማስተዋል ለተፈላጊው ዓላማ ከዋሉ ለራስ መጠበቂያ ፣ ለጠላት ማጥቂያ በመሆን የተፈለገበትን ዕቅድ ያሟላሉ ። በመጸሐፍት ቅዱሳት ያሉ ቃላትም ለማኝ ሹሉ በሃይማኖት ከተቀበላቸው ባወቀው ፣ በተገለጸለት ፣ በደረሰበት ሐይወቱን እየመራ ፣ እግዚአብሔርን እያመሰገነ ያላወቀውን ግን ከመምህራን እየጠየቀ እያጠና ፣ ሲከብደውም እግዚአብሔርን በጸሎት ሃይማኖት እየጠየቀ በተማረው የሃይማኖት ትምህርት ፣ ባመነው እምነት ፣ በተወራለት ሥርዐት ፣ ከአባቶቹ በተላለፈለት ምግባር ትሩፋት ጸንቶ ከፍረ ትምህርቱ ይጠቅመዋል እንጂ አይገዳውም ። ትዕግሥቱም ከአደጋ ይጠብቀዋል እንጂ የሚያጎድልበት ነገር የለም ። ከዚህ ውጪ ቢኬድና ራሱን መቆጣር አቅቶት ፣ የአባቱን ፍለጋ መከተል ተስኖት በመናፍቃን ወጥመድ ከተያዘ በጠላቱ በሰይጣን እጅ ይወድቃል ። ጉዳቱም የዘለዓለም ሞት ይኾናል ።

፲፬ ፣ ጌታ የሠራቸው ሥራዎች እያንዳንዳቸው በፈቃዱ መፈጸማቸውና በመጸሐፍት መገለጣቸው ለምእመናን በውርስ እንዲተላለፉ ነው ። በወላጆች የተገኘው የርስትም ሆነ የሀብት ይዞታ ዳር ድንበሩ ተጠብቆ ፣ በይዞታ ተከብሮ መቆየቱ ለትውልድ አንዲተላለፍ ነው ። እንዲሁም ጌታ ያደረጋቸው ሹሉ በልደት መንፈሳዊ ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ ዳግመኛ ተወልደው የእግዚአብሔር ልጆች ለመሆን ሥልጣን ለተሰጣቸው ሹሉ በእምነት ፣ በትምህርት ፣ በፍጻሜ

በግብር ለውርስ ተላልፈዋል ። ስለዚህም ጌታ እንደ ተጠመቀ ምእመናንም ይጠመቃሉ ፣ እንዳጠመቀም ያጠምቃሉ ። (ዮሐ ፣ ፫ ፣ ፩፻ ።) ቃሉን ይሰማሉ ፣ እርሱን ያያሉ ፣ መንፈስ ቅዱስን ይተባላሉ ፣ ይሰማሉ ፣ መንፈስ ቅዱስን ይሞላሉ ፣ ያስተምራሉ ፣ ይጸልያሉ ፣ ይቁርባሉ ፣ ይቁርባሉ ፣ ጋጢአትን ይናገዛሉ ፣ ያስተሰርያሉ ፣ ይከለክላሉ ፣ ያስራሉ ፣ ይፈታሉ ፣ ይሾማሉ ፣ ይሽራሉ ፣ ይታሰራሉ ፣ ይፈታሉ ፣ ይሰቀላሉ ፣ ይሞቃሉ ። ሌላውም እርሱ ያደረገው ሹሉ የውርስ ሀብታቸው ሲሆን ጓላም በመንግሥተ ሰማያት ዐብረውት ይነግሣሉ ፣ ርስቱንም ይወርሳሉ ። (ዮሐ ፣ ፲፮ ፣ ፩፻ ።) ይህ ነው የክርስትና ሃይማኖት ተስፋው ።

፲፭ ፣ ለማንጸጸር ያሽል ጥቂቶቹን እንመልከት ። በሉቃስ ወንጌል ምዕራፍ ፩ ቀጥር ፩ ፣ " ወመልእ መንፈስ ቅዱስ ላዕለ እግዚእ ኢየሱስ ። መንፈስ ቅዱስም በጌታ በኢየሱስ መላ ፣ ተብሎ እንደ ተጻፈ ፣ " ወመልእ መንፈስ ቅዱስ ለቤሃ ላዕለ ዴጥሮስ ። ያን ጊዜም በዴጥሮስ መንፈስ ቅዱስ መላበት ። " (ዮሐ ፣ ሥራ ፩ ፣ ፮ ።) " ወመልእ መንፈስ ቅዱስ ላዕለ እስጢፋኖስ ። በእስጢፋኖስ መንፈስ ቅዱስ መላበት ። " (ዮሐ ፣ ሥራ ፯ ፣ ፶፩ ።) " ወመልእ መንፈስ ቅዱስ ላዕለ ሳውል ዘውላቱ ጳውሎስ ። በሳውል ላይም መንፈስ ቅዱስ መላበት ፣ ይኸውም ጳውሎስ የተባለው ነው ። " (ዮሐ ፣ ሥራ ፲፫ ፣ ፱ ።) " ወእንዝ ይጸልዩ አድላቅለቀ ወላቱ መካን ገበ ሀለጪ ይነብሩ ገበረ ገብአን ፣ ወመልእ መንፈስ ቅዱስ ዲበ ኩሉሙ ። ሲጸልዩም በአንድነት ተሰብስበው የነበሩበት ቦታ ተናወጸ ፣ በሹሉም ላይ መንፈስ ቅዱስ መላባቸው ፣ ተብሎ ተጽፎአል ። (ዮሐ ፣ ሥራ ፩ ፣ ፱፩ ።) " ወተመይጦ እግዚእ ኢየሱስ ወሐረ ገሊላ በገይላ መንፈስ ቅዱስ ፣ ወተሰምዐ ነገሩ በኩሉ በሐውርት ። ጌታ ኢየሱስም በመንፈስ ቅዱስ ገይል ተመልሶ ወደ ገሊላ ሲደገ ፣ ወራውም በአንድ ሹሉ ተሰማ ፣ " (ሉቃ ፣ ፩ ፣ ፲፩) " ተብሎ ስለ እርሱ እንደ ተጻፈ ስለ ምእመናንም ፣ " ናሁ ተወውቅ ትምህርቱም በገበ ኩሉሙ እለ ይነብሩ ኢየሩሳሌም ። እነሆ ትምህርታቸው በኢየሩሳሌም በሚኖሩት ሹሉ ዘንድ ታወቀ ። " (ዮሐ ፣ ሥራ ፩ ፣ ፲፮ ።) " ከመ የሀብከሙ በከመ ብዕለ ሰብሐቲሁ ፣ ወያጽንዕከሙ በገይላ መንፈስ ቅዱስ ። እንደ ጌትነቱ ምላት ስፋት ይሰማችሁ ዘንድ ፣ በመንፈስ ቅዱስም ገይል ያጸናችሁ ዘንድ ፣ ተብሎ ተጽፎአል ። (ሌፈ ፣ ፫ ፣ ፲፮ ።)

፲፮ ፣ እርሱ ፣ " እሜጡ ነፍሱ የቤዛ አባገዕየ ። ስለ በጎቹ ቤዛ ራሴን ዐሳልፈ እስጣለሁ ። እንዳለ ፣ እንደ ፈጸመላቸውም ምእመናንም ፣ " ወእልቦ እምውስቴትን ዘለርእሱ የሐዩ ወዘለርእሱ ይመውት ። ወእመኒ ሐየውን ለእግዚአብሔር ነሐዩ ፣ ወእመኒ ሞትን ለእግዚአብሔር ንሐነ ገመውት ፣ እመኒ ሐዩን ወእመኒ ሞትን ለእግዚአብሔር ንሐነ ። ከመካከላችን ለራሱ የሚኖር ፣ ለራሱም የሚሞት የለም ። በንኖርም ለእግዚአብሔር ነን ፣ እንኖራለን ፣ በንሞትም ለእግዚአብሔር ነን ፣ እንሞታለን ። በንኖርም በንሞትም ለእግዚአብሔር ነን ፣ ተብሎ እንደ ተጻፈ ለእርሱ ይኖራሉ ፣ ለእርሱ ይሞታሉ ። (ሮሜ ፲፩ ፣ ፮ እና ፮) እዚህ ላይ በኢየሱስ ላይ መንፈስ ሞላ ተብሎ ሲጻፍ የባሕርይ ሐይወቱ ፣ ሥራውም የፈቃዱ መሆኑን ፣ በዴጥሮስ ፣ በእስጢፋኖስ ላይ ሞላ ሲባል የጸጋ ፣ የስጦታ ፣ የምርጫ መሆኑን ፣ ራሴን ለበጎቹ ቤዛ አድርጌ እስጣለሁ ፣ ሲል ለምእመናን ክብር ፣ ለምእመናን

ሕይወት የተፈጸመ መሆኑን ፣ ለእግዚአብሔር እንኖራለን ሲባልም እሱን ለመጥቀም ፣ ለማክበር ሳይሆን ለራስ ጥቅምና ክብር መሆኑን ጠንቅቆ መገንዘብ ያለበት ። እርሱ በወንጌል ያስተማረውን ትምህርት ፣ የፈጸመውን መልእክት ፣ የሠራውን ምግባር ትርፋት ፣ ያደረገውን ተአምራት ምእመናን በመንፈስ ቅዱስ ወርሰዋል ። ግብረ ሐዋርያት ወይም የሐዋርያት ሥራ የተባለውን መጽሐፍ በመሉ ማንበብ ሹሉንም ያስረዳል ።

፲፮ ፣ የእግዚአብሔር ልጅ ሰዎችን ለማዳን የሰው ልጅ ስለ ሆነ የሰው ልጆች ደግሞ በደሙ የላኑ ፣ በሰሙ የተጠመቁ የእግዚአብሔር ልጆች መንፈስ ቅዱስ የሚመሰክሩት የክብር ወራሾች ሆነዋል ። ስለዚህ በሕማሙ እንመስለዋለን ፣ በክብርም እንመስለዋለን ። እርሱ ስለ እኛ መከራ መስቀልን እንደ ተቀበለ እኛም በሰሙ መከራ እንቀበላለን ። እርሱ ስለ እኛ ፍጹም ትሕትናን ፣ ገፍረተ መስቀልን ስለ ታገሰ በእርሱ ሞት ፣ በእርሱ ትሕትና እኛ ድነናል ፣ እንድናለን ። ከብረናል ፣ እንከብራለን ። መንግሥቱን ፣ ክብሩን ተሳትፈናል ፣ እንሳተፋለን ። ስለዚህም ፣ " ወእቱ መንፈስ ቅዱስ ሰማዕቱ ለመንፈስን ከመ ውለድ እግዚአብሔር ንሕነ ። ወእምከመሰ ውለድ እግዚአብሔር ንሕነ ወራሰያነሁ ንሕነ ፣ ወእምከመሰ ወራሰያነ እግዚአብሔር ንሕነ መዋርሶቲሁ ለክርስቶስ ንሕነ ፣ ወእምከመሰ ዐረይነ ሕማመ ንጌሪ ክብረ ምስሌሁ ። እኛ የእግዚአብሔር ልጆቹ እንደ ሆነ ለልቡናችን ምስክሩ እርሱ መንፈስ ቅዱስ ነው ። እኛ የእግዚአብሔር ልጆች ከሆነ ወራሾቹ ነን ፣ የእግዚአብሔር ወራሾች ከሆንንም የክርስቶስ ወራሾቹ ነን ፣ በመከራ ከመሰልነውም በክብር እንመስለዋለን ። " ተብሎ ተጽፎአል ። (ሮሜ ፮ ፣ ፲፮ እና ፲፯ ።)

፲፱ ፣ እያንዳንዱ ምእመን በእውነተኛዪቱ የክርስቶስ ሃይማኖት ጸንቶ በወንጌል የታዘዘውን ምግባር ከሠራ ፣ የተሠራለትን ሥርዐት ከፈጸመ ክርስቶስ ራስ በሆነበት ፣ አካሉ በተባለች ቤተ ክርስቲያን አንድ ሕዋስ ነው ። ለዚህም ፣ " አላ ንጽደቅ እንከ በተፋቅሮ ወንብዛን በኩሉ ዘብን በክርስቶስ ዘውእቱ ርእሰ ። ዘቦቱ የጎድር ኩሉ ሥጋ ወይትዋደድ በኩሉ ሥርዐት በመመስረተ ሀብቱ ዘይትወሀብ ለለአሐዱ መሌሊት እምነ መለያልዶ በዘይልህቅ ሥጋ ወይትፈጸም ከመ ይትፈጸም ሕንጻሁ በተፋቅሮ ። እንግዲህ በፍቅር እንክበር ፣ በክርስቶስ ባለን ሹሉም ፍጹማን እንኹን ፣ ይኸውም ራስ ነው ። አካል ሹሉ ጸንቶ የሚኖርበት ፣ በሥር ሹሉ የሚገናኝበት ፣ ከሕዋሳት ለእያንዳንዱ ሕዋስ በሚሰጠው ሀብት መጠን ፣ ሥጋ በሚያድግ ፍጹም በሚሆን ገንዘብ ፣ ሕንጻው በስምምነት ይፈጸም ዘንድ ፣ " ተብሎ ተጽፎአል ። (ኤፌ ፩ ፣ ፲፭ እና ፲፮ ።)

፳፬ ፣ እንግዲህም ክርስቶስ የማዕዘን ራስ በሆነበት ቤተ እግዚአብሔር እነርሱም ማለት ምእመናን ይታያሉ ። " እምይእዚሰ ኢኮንከሙ ነግዶ ወፈላሴ አላ አንትሙ ሰብአ ሀገራቸው ለቅዱሳን ወሰብእ ቤተ እግዚአብሔር ። እስመ ተሐነጽከሙ ዲበ መሠረተ ሐዋርያት ወነቢያት እንዘ ክርስቶስ ርእሰ ማዕዘንተ ሕንጻ ። ዘቦቱ የጎድር ኩሉ ሕንጻ ወይጸንዕ ጽርሐ መቅደሱ ለእግዚአብሔር ። ወእንትሙሂ ቦቱ ተሐነጽከሙ ማሳደረ እግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ ። እንግዲህስ ወዲህ እንግዶችና መጻተኞች አይደላቸውም ፣ እናንተ የቅዱሳን የአገራቸው ሰዎች ፣ የእግዚአብሔር ቤተ ሰቦች ናችሁ እንጂ ። የሕንጻው ማዕዘን

ማቅያሪ ራስ ክርስቶስ ሆኖ በነቢያትና በሐዋርያት መሠረት ላይ ታንጽቅኋልና ። ሕንጻ ሹሉ በሚያያዝበት ፣ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ገንብ የሚጸናበት ። እናንተም በመንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር ማደሪያ ልትሆኑ በእርሱ ተሠራችሁ ፣ " ተብሎ ተገልጿል ። (ኤፌ ፩ ፣ ፲፱ - ፳፪ ።) ይህ ነው የክርስቲያኖች ልዕልና ።

፳ ፣ ይህ ብቻ አይደለም ። ከእነርሱ መሀከል እያንዳንዱ መንፈስ ቅዱስ እንዳደላቸው ሐዋርያት ፣ ነቢያት ፣ መምህራን ፣ ኖሎት ፣ ሊቃውንት እየተባሉ ይኾማሉ ። ልዩ ልዩ ተአምራትን የማድረግ ሀብትንም ይታደላሉ ። (፩ ቆሮ ፣ ፲፪ ፣ ፯ ፣ ፲፩ ፣ ፳፮ - ፳፱ ። ኤፌ ፩ ፣ ፯ ፣ ፯ እና ፲፪ ።) እንግዲህ እግዚአብሔር በደሙ የዋዛትን ቤተ ክርስቲያን ሊጠብቁ መንፈስ ቅዱስ የኾማቸው ጳጳሳትም ከዚህ ውስጥ ናቸው ።

፳፩ ፣ ጌታ እርሱ የሠራው ፣ ለቤተ ክርስቲያን ያላወረሰው ሥራ የለም ። ለዚህም ፣ " በእኔ የሚያምን እኔ የምሠራውን ሥራ ይሠራል ። " የሚል ማረጋገጫ ሰጥቶአል ። የሚደንቀው ደግሞ ፣ " ከዚያም የበለጠ ይሠራል ። " ማለቱ ነው ። (ዮሐ ፩ ፣ ፲፪ ።) ይህ ብቻ አይደለም ። እርሱ በምድር ላይ ሊሠራው ያሰበውን ፣ አባቱ የሰጠውን ሥራ ሹሉ ስለ ጨረሰና ወደ አባቱ ስለ ጌደ ሥራውን ከነ መልእክቱ ፣ ከነ ምልክቱ ለቤተ ክርስቲያን ሰጥቶአል ። ይህም በመሆኑ እርሱ ዛሬ በአብ ቀኝ ሆኖ ቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት ይቀበላል ። ለአማኞቹም ፣ ለአገልጋዮቹም እንደ ሥራቸው ዋጋቸውን ይከፍላል ። እኚ ያሉትን ይቀበላል ፣ እንቢ ያሉትን ይቀጣል ። እንደ ትናንትናው ፣ እንደ ዐርብ ለታው ፣ እንደ ጌቴሴማኒ ጊዜ አይወድቅም አይነሣም ፣ አይጸልይም ፣ አያለቅስም ፣ አይሰገድም ፣ ላሁን አያፈሰም ፣ አይማልድም ። ወንጌል የምታስተምረው ፣ ያስተማረችው ፣ ሐዋርያት የሰበኩት ፣ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ታዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ያመነችበት ፣ የምታምንበት ፣ የምታስተምረው ይህ ነው ።

፳፪ ፣ ባለሙያዎች ካንቀላፉ በኋላ መጥተው ባለቤቱ በዘራው ንጹሕ ዘር ላይ እንከርዳድ የሚዘሩትን የጠላት ልጆች የሮም ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን መልእክተኞች ፣ የልዩ ልዩ ፕሮቴስታንት ድርጅት ሰባኪዎች ፣ ሌሎችም ሌሎችም ጂሆቫ ፣ ባሃሊ ፣ እስላም ፣ ይሁዲ ፣ የሚመስሉላቸውም ሹሉ ፣ በጠቅላላው የክርስትና ሃይማኖት ተቃዋሚዎች የሚረውትን መርዝ እንቃወማለን ። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ንጹሐን አባሎች ሚናችሁን ለይታችሁ ቁሙ ። አይዘላችሁ እምላካችሁ ይመጣል ፣ የፍርድ ወንበርም ይዘረጋል ። ከውስጥም ይውጡ ፣ ከውጭም ይምጡ ዐመፀኞች እንደ ሥራቸው ዋጋቸውን ይቀበላሉ ።

፳፫ ፣ እኔ የኢየሱስ ክርስቶስን ቃል ነግረክትኋለሁ ፣ የሰወርኳችሁ ምክር የለም ። ከገምሳ ዓመት በላይ በቃልም በጽሑፍም ጌታዬ እንዳዘዘኝ አስተምራክትኋለሁ ። ሃይማኖት የገል ፣ አገር የጋራ የሚለውን መስመር ተከትለው ፣ በኢትዮጵያ ላይ የደረሰውን ልዩ ልዩ አደጋ ጥላ ከለላ አድርገው በመሣሪያ ሽያጭ ፣ በፕሮፓጋንዳ ስርጭት ፣ በምጽዋት ምክንያት በመካከላችሁ ተሰግሰገው ከእምላካችሁ ፣ ከቤተ ክርስቲያናችሁ ፣ ከሃይማኖታችሁ ፣

ከአገራችሁ ፡ ከታሪካችሁ ለመለየት ፡ ለማራት ፡ የእናንተ የነበረውን ኹሉ እንድታጡ ለማድረግ የሚያታልሉአችሁ ፡ የሚያባብሉአችሁ ፡ ከዚያም ዐልፎ የሚያበረራሉአችሁ ፡ በጉሳ ፡ በገንዘብ የሚከፋፍሉአችሁ ኹሉ ያልፋሉ ፡ ሥራቸውም ያልፋል ። እግዚአብሔር ግን ለዘላለም ይኖራል ። የእግዚአብሔር እንድትኾኑ ከእርሱ ጋር ኹኑ ። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ፡ " ወእነ አካምር ከመ ይመጽኩ እምድገሪያ ተኩላት መሰጥ እሰ እይምህዝዋ ለመርዕት ። ወእምውስቴትክሙ ይትነሥኩ ዕደው እሰ ይሜህሩ ጠዋየ ነገረ ከመ ያግብእዎሙ ለአሕዛብ ገቢሆሙ ። ከእኔ በኋላ ለመንጋዬቱ የማይራሩ ነጣቂዎች ተኩላዎች እንደሚመጡ እኔ ዐውቃለሁ ። ከእናንተ መካከል ሰዎችን ወደ እነርሱ ይመልሱ ዘንድ ጠማማ ትምህርትን የሚያስተምሩ ሰዎች ይነሣሉ ፡ " ብሎ እንደ ተናገረው እኔም እንዲሁ እላለሁ ። (የሐ ፡ ሥራ ፩ ፡ ፩፻ እና ፱ ።) ለመንጋዬቱ የማይራሩ ነጣቂዎች ተኩላዎች መጥተዋል ። ከመካከላችሁም መጥፎ መጥፎ ነገርን የሚያስተምሩ ፡ የሕዝብን መንፈስ እነርሱ ወደ ፈለጉት ሊመልሱ ፡ የሕዝቡን መልካም ጠባይም ፡ እውነተኛዬቱን ሃይማኖቱንም ፡ የተቀደሰ ትምህርቱንም በመጥፎ ገብራቸው ፡ በመዋፍ ጠባያቸው ሊበርዙ ፡ ሊከልሱ የተዘጋጁ ሰዎች ተነሥተዋል ። ስለዚህ መሪዎችም ፡ ተመሪዎችም ፡ ካህናትም ፡ ምእመናንም ራሳችሁንና ቤተ ክርስቲያናችሁን ጠብቁ ፡ ትጉ ፡ ተጠንቀቁ ። እኔ መልእክቴን አድርገለሁ ።

ምዕራፍ ፡ ዐሥራ ፡ ዘጠኝ ።

ጥሪንና ፡ መሥዋዕትነትን ፡ መቀበል ፡
በመንፈስ ፡ ቅዱስ ።

" ወመጸኢ ውለቱ መንፈስ ጽድቅ ይመርሐክሙ ኀበ ኩሉ ጽድቅ ፤ እስመ ኢይነገር ዘእምነቤሁ ወዘሰምዐ ዳእሙ ይነግር ወዘይመጽእ ይነግርዝሙ ። ያ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ግን ወደ እውነት ኹሉ ይመራችኋል ፤ ከራሱ እንቅፋ አይናገርምና ፤ የሰማውን ይናገራል እንጂ ፤ የሚመጣውንም ይነግራችኋል ። " (የሐ ፡ ፲፮ ፡ ፲፪ ።)

" ወእንዘ ይገብሩ ግብረ እግዚአብሔር ወይጸውሙ ወይጼልዩ ይቤሉሙ መንፈስ ቅዱስ ፍልጥምሙ ሊተ ለበርናባስ ወሰላውል ለግብር ዘፈቀድክምሙ እነ ። ወእምዝ ጸሙ ወጸለዩ ወወደዩ እደዊሆሙ ዲቤሆሙ ወፈነውምሙ ። ወተፈነዎሙ እምነበ መንፈስ ቅዱስ ወረዱ ሴሌውቅያ ። የእግዚአብሔርን ሥራ ሲሠሩ ሲጸሙ ሲጸልዩም መንፈስ ቅዱስ በርናባስንና ሳውልን እኔ እነርሱን ለመረጥኩለት ሥራ ለዩልኝ አላቸው ። ከዚህም በኋላ ጸሙ ፤ ጸለዩ ፤ እጃቸውንም በራሳቸው ላይ ጭነው በአንብሮተ እድ ሾሙአቸው ። ከመንፈስ ቅዱስም ተሾመው ወደ ሴሌውቅያ ወረዱ ። " (የሐ ፡ ሥራ ፲፪ ፡ ፪ - ፩ ።)

፩ ፡ ጌታ ፡ " ያ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ኹሉ ይመራችኋል ፤ ፡ ሲል የተናገረው ቃሉ የእውነት መንፈስ ጳራቅሊጦስ በጽርሐ ጽዮን ከወረደባት ፡ የእግዚአብሔርን ሰራዊት እርሱ በወደደው ልዩ ትዋቅ አስታጥቆ ወደ ልዩ ልዩ የዓለም ክፍል እንዲንቀሳቀስ በሩን ከከፈተባት ቅጽበት

ጀምሮ የቤተ ክርስቲያንን እንቅስቃሴ በመምራት ላይ ነው ። በየሰዓፊው ታላቅ የሥራ በር ተከፍቶአል ። " የተጠማ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ ፤ " በሚል ጥሪ ከየማዕዘኑ ለሚሰበሰበው ጥሩ ምንጭ ረላጊ ዋጋ የማይከፈለበት ንጹሐ ፡ የጠራው ፡ ያልደረሰው የእግዚአብሔር ውሃ (የወንጌል ትምህርት) ለኹሉ እንዲዳረስ ሰፋሪ ቦይ ተቀደላታል ።

፪ ፡ ደህ ውሃ ከያዕቆብ ጉድጓድ የሚቀዳ አይደለም ። ከዚያ ውሃ የሚጠጣ ዳግመኛ ይጠማል ። ጌታ እንዲህ ብሎአልና ፡ " ኩሉ ዘይሰቲ እምዝ ማይ ይጸምእ ዳግመ ። ወዘሰ ይሰቲ እማይ ዘእሁቦ እነ ኢይጸምእ ለዓለም ፤ አላ ውለቱ ማይ ዘእሁቦ እነ ይከውን ውስቴቱ ነቅዕ ማይ ዘይፈልፍል ለሕይወት ዘለዓለም ። ከዚህ ውሃ የሚጠጣ ኹሉ ዳግመኛ ይጠማል ። እኔ ከምሰጠው ውሃ የሚጠጣ ግን ለዘላለም አይጠማም ፤ ያ እኔ የምሰጠው ውሃ በውስጡ ለዘላለም ሕይወት የሚፈልቅ የውሃ ምንጭ ይኾንበታል እንጂ ። " (የሐ ፡ ፩ ፡ ፲፪ እና ፲፬ ።) በዚህ ቃል መሠረት የእግዚአብሔርን መስኖ ውሃ ለማጠጣት ተክሉ እንዳይደርቅ ፡ እንዳይጠወልግ ፡ የተጠማ ኹሉም በአቅራቢያው ውሃ እንዲያገኝ ሠራተኞች ይንቀሳቀሳሉ ፤ የቦዩን ሥራ ይመራሉ ።

፫ ፡ ሠራተኞች በዚህ ፈጣን የሥራ እንቅስቃሴ በነበሩበት ጊዜ ልዑል እግዚአብሔር አገራችንን ኢትዮጵያን ፡ አባቶቻችንን ፡ እኛንም ፡ እርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንንም ዐሰበ ። አገራችን በዚያ ጊዜ ከባለ ተስፋዎቹ አንዲቱ እንዲያውም ተቀዳሚይቱ ፡ " የተጠሙ ወደ ውሃ ይኼዱ ፤ ያለዋጋም ይጠጡ ፤ " የሚል ጥሪ ከደረሳቸው አንዲቱ ነበረች ። (ኢሳ ፡ ፶፭ ፡ ፩ ።) ስለዚህም ጌታ ከሚሰጠው ውሃ እንድትጠጣ ፡ ያ ውሃም ከእርሷ ሲፈልቅ ፡ ሲመነጭ እንዲኖር ፡ ለዘላለም ሕይወት እንዲኾናት እግዚአብሔር ሲፈቅድ መንፈስ ቅዱስ ለእርሷ የተመደበውን ሠራተኛውን ጠርቶ ትእዛዝ ሰጠ ። ትእዛዙን እንደሚከተለው እንደ ፡ " ወነበበ መልእክ እግዚአብሔር ለፊልጶስ ወይቤሉ ተንሥኦ ወሐር ጊዜ ቀትር ፍኖተ በድው ዘያወርድ እምኢየሩሳሌም ለጋዛ ። ወተንሥኦ ወሐረ ወረከበ ብእኔ እምሰብኦ ኢትዮጵያ ጎዕዋ ለህንደኬ ንግሥተ ኢትዮጵያ ወመጋቢሃ ውለቱ ላዕል ኩሉ መዛግብቲሃ ወሐረ ኢየሩሳሌም ይሰገድ ። ወእንዘ ይገብእ ነበረ ዲበ ሠረገላሁ ወያነብብ መጽሐፈ ኢሳይያስ ነቢይ ። ወይቤሉ መንፈስ ቅዱስ ለፊልጶስ ሐር ትልዎ ለዝ ሠረገላ ። ወርጸ ፊልጶስ ወበጽሐ ወሰም ያነብብ መጽሐፈ ኢሳይያስ ነቢይ ፤ ወይቤሉ ፊልጶስ ተእምርኑ እንዘ ዘታነብብ ። ወይቤሉ ጎዕው በአይቴ አካምር ለእመ አልበ ዘመሀረኒ ፤ ወእስተበቁዩ ለፊልጶስ ከመ ይዕርግ ወይንበር ገቡረ ምስሌሁ ። ወነገረ መጽሐፍስ ኀበ ያነብብ ከመዝ ይብል ፤ " መጽሐ ከመ በግዕ ይጠባክ ፤ ወከመ በግዕ ዘኢይነብብ በቅድመ ዘይቀርዎ ከማሁ ኢከሠተ አፋሁ በሕማሙ ። ወተንሥኦ እምኩነኔ ወእምነ ሞቅሕ ፤ ወመኑ ይነግር ልዩቶ እስመ ተአተተ እምድር ሕይወቱ ። " ወተመደጠ ኀበ ፊልጶስ ውለቱ ጎዕው ወይቤሉ ብቁግኒ ወንግረኒ በእንተ መኑ ይብል ነቢይ ከመዝ በእንተ ርእሱን ወሚመ በእንተ ካልእነ ። ወከሠተ አፋሁ ፊልጶስ ወእንዘ ይምህር በእንተ ኢየሱስ ክርስቶስ ወደፈከር ሉቱ በውለቱ መጽሐፍ ። ወእንዘ የሐውሩ በጽሑ ኀበ ማይ ወይቤሉ ውለቱ ጎዕው ነዋ ማይ ወመኑ ይከልከኒ ተጠምቆ ። ወይቤሉ ፊልጶስ ይደልወከ ከመ ትእመን በኩሉ ልቡናከ ፤ ወእውሥኦ ውለቱ ጎዕው ወይቤ እነ አካምን ከመ ኢየሱስ ክርስቶስ ውለቱ ወልዱ ለእግዚአብሔር ። ወእዘዘ ያቅሙ ሠረገላሁ

ወለቀው ወወረዱ ገዢ ገበ ማይ ፈልጎ ወውለቱ ገፅ ፡ ወለጥመቆ ። ወወደሰው እማይ መንፈስ እግዚአብሔር መስጦ ለፈልጎ ። ወሊርእዮ እንከ ወለቱ ገፅ ፡ ወለተው ብሔር እንከ ይተረጎሙ ። የእግዚአብሔር መልእክም ፈልጎን ተናገረው ፡ እንዲህም አለው ፡ በቀትር ጊዜ ፡ ተነግሮ ከኢየሩሳሌም ወደ ጋዛ በሚያወርደው በምድረ በዳው መንገድ ጊድ ። ተነሥቶም ጊድ ፡ ከኢትዮጵያ ሰዎችም አንድ ሰው አገኘ ፡ ሰውየውም የኢትዮጵያዊቷ የንግሥት ሀንደኬ ባለሟል ነበር ፡ በሀብትም ሹሉ ላይ በጅርገድ ነበር ፡ ሊሰጥም ወደ ኢየሩሳሌም ጊድ ነበር ። ሲመለስም በሠረገላው ላይ ተቀምጦ የጢዩ የኢሳይያስን መጽሐፍ ያነብ ነበር ። መንፈስ ቅዱስም ፈልጎን ጊድ ይህን ሠረገላ ተከተለው አለው ፡ ፈልጎም ፈጥሮ ደርሶ የጢዩ የኢሳይያስን መጽሐፍ ሲያነብ ሰማው ፡ ፈልጎም እንግዲህ የምታነበውን ታውቃለህን አለው ። ጃን ደረባውም ያስተማረኝ ሳይኖር በምን ዐውቃለሁ አለው ፡ ወደ ሠረገላውም ወጥቶ ዐብርት ይቀመጥ ዘንድ ፈልጎን ለመነው ። የሚያዘው የመጽሐፍ ፍሬ ነገርም እንዲህ የሚል ነበር ፡ እንደ በግ ሊታረድ መጣ ፡ በሚሸልተው ፊትም እንደማይናገር በግ እንዲሁ መከራ ሲያጸኑበት አልተናገረም ። ሞትን ድል ነሥቶ መገነዘን ፊቱ ተነሣ ፡ መነሣቱን ማን ይናገራል ፡ ነርው ከምድር ተፈጽሞአልና ። ጃን ደረባውም ወደ ፈልጎ ተመልሶ ነቢይ ስለ ማን እንዲህ ይላል ፡ ስለ ራሱ ነውን ወይስ ስለ ሌላ እባክህ ንገረኝ አለው ። ፈልጎም አንደበቱን ከፈተ ፡ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስም በዚያው ባለው መጽሐፍ ያስተምረው ዝመረ ። ሲጅዱም ከውሃ ደረሰ ፡ ጃን ደረባውም ውሃ ይኸው መጠመቅን ማን ይከለክለኛል አለው ። ፈልጎም በፍጹም ልብህ ልታምን ይገባሃል አለው ፡ ጃን ደረባውም መልሶ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ እኔ እምናለሁ አለ ። ሠረገላውንም እንዲያቆሙ አዘዘ ፡ ሠረገላውንም አቋመው ፈልጎና ጃን ደረባው በአንድነት ወደ ውሃው ወረዱ ፡ እጠመቀውም ። ከውሃው ከወጣ በኋላ የእግዚአብሔር መንፈስ ፈልጎን ነጥቆ ወሰደው ፡ ጃን ደረባውም ከዚያ ወዲያ አላየውም ፡ ደስ እያለውም ወደ አገሩ ገባ ። (የሐ ፡ ሥራ ፩ ፡ ፩፮ - ፴፬ ።)

፪ ፡ በዚህ ጥቅስ ብዙ የሚያነጋግር ትምህርት አለ ። ግን አኹን ስለ ትምህርቱ ጠቅላላ ፍሬ ነገር አንጽፍም ። አኹን የምንወያየው ስለ መንፈስ ቅዱስ መልእክት ነው ። እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ዐበበ ፡ መንፈስ ቅዱስ የሚያጠምቃትን መምህር ሾመ ። የወንጌል ትምህርት እስከ ዓለም ዳርቻ ነው ። እስከ ዓለም ዳርቻ ጊዳና አስተምሩ ። የአዜብ ንግሥት ይህኛን ትውልድ ትፋረዳታለች ፡ ታሳፍራታለች ፡ የሰሎሞንን ጥበብ ልትሰማ ከምድር ዳርቻ መጥታለችና ፡ እነሆ ከሰሎሞን የሚበልጥ ከዚህ አለ ። ነገራቸው እስከ ዓለም ዳርቻ ደረሰ ። የእግዚአብሔር ቃል ነው ። (ማቴ ፡ ፩፭ ፡ ፲፱ ። ማቴ ፡ ፳፮ ፡ ፲፱ ።) ኢትዮጵያ ወደ እግዚአብሔር ቤት ጌዶች ፡ መንፈስ ቅዱስ በፊልጶስ አማካይነት ተገናኝቶ ። ፈልጎ እስከ ዓለም ዳርቻ ለመድረስ ጊዜ አልወሰደበትም ። ግን እርሱ አልጌደም ፡ የምድር ዳርቻ ወደ እርሱ መጣ ። ፈላጊና ተፈላጊ ተገናኝ ። ሣህል ወርትዕ ተራከባ ፡ ጽድቅ መሰላም ተሰለማ ። ይቅርታና ቅንነት ተገናኝ ፡ እውነትና ሰላም ተሳሳመ ። ሲል መንፈስ ቅዱስ በዳዊት አፍ የተናገረው ተፈጸመ ። (መዝ ፡ ፹፩ ፡ ፲ ።)

፫ ፡ ፈልጎ ፡ ጊድ ይህን ሠረገላ ተከተለው ፡ የሚለው የመንፈስ ቅዱስ ትእዛዝ እያፋጠነው ሮጦ ወደ ሠረገላው ቀረበ ። ኢትዮጵያዊው ፡ እንደ በግ ሊታረድ መጣ ። የሚለውን የኢሳይያስን ትንቢት ያነብ ነበር ። የምታነበውን ታውቀዋለህ ወይ ፡ የፈልጎ ጥያቄ ነበር ። ጥያቄው የቋንቋ ጥያቄ አልነበረም ። ኢትዮጵያዊው በቋንቋው በግእዝ ያነባል ። ፈልጎም የዐዲሱ የመንፈስ ቅዱስ የቋንቋ ትምህርት ቤት ምሩቅ ነው ። ለእግዚአብሔር ምስጋና ይገባውና በዓለም ቋንቋ ይናገራል ። ስለዚህ የቋንቋ ችግር በመካከላቸው የለም ። ጊዜ ሳይጠፋ ወደ ትምህርት መግባት ብቻ ነው ።

፬ ፡ ያስተማረኝ ሳይኖር በምን ዐውቃለሁ ፡ የኢትዮጵያዊው መልስ ነበር ። የትምህርት ፡ የመጻሕፍት ምስጢር ምርመራ ፡ ከዚያውም የትንቢት ፍጻሜ ጉዳይ ነው ። እንደ በግ ሊታረድ መጣ ። ማን ? ለምን ? ወደ ፊት የሚፈታ ነው ። በጅ በለኝ ፡ ነቢይ ይህን ስለ ማን ይናገራል ፡ ስለ ራሱ ነው ወይስ ስለ ሌላ ንገረኝ ፡ አለው ኢትዮጵያዊው ። ፈልጎም ወደ ሌላ ሳይጌድ በዚያው የሚነጋገሩበት መጽሐፍ በትንቢተ ኢሳይያስ ስለ ክርስቶስ እስተማረው ። እየተነጋገሩ ሲጌዱ ውሃ ካለበት ደረሰ ። ውሃ ይኸው ፡ መጠመቅን ማን ይከለክለኛል ፡ አለ ኢትዮጵያዊው ።

፭ ፡ ፈልጎም ፡ በፍጹም ልብህ ልታምን ይገባሃል ፡ አለው ። ፈልጎና ኢትዮጵያዊው በተገናኙ ጊዜ ሲነበብ የነበረው ጥቅስ ከነገረ መስቀል ወጪ የሚያመለክተው ዐሳብ የለም ። ግን ፡ በዚያው መጽሐፍ ስለ ክርስቶስ ይነገረው ጀመር ፡ የሚለውን የሉቃስን አነጋገርና ውጤቱን ስንመለከት ብዙ እንደ ተወያዩ ፡ በወይይታቸውም ብዙ ነገሮችን እንደ ዳሰሱ የሚያሳይ ፍንጭ እናያለን ። በሌላ ስፍራ ጴጥሮስ በእንጠቀስጤ ዕለት በሰጠው ትምህርት ፡ ምን እናድርግ ፡ የሚል ጥያቄ ላቀረቡለት ሕዝብ ፡ ንስሐ ግብ ፡ ተጠመቁ ፡ እንዳላቸው ተጽድከዋል ። (የሐ ፡ ሥራ ፩ ፡ ፴፮ ።) እንዲሁም ጳውሎስና ሲላስ ታስረውበት የነበረውን ወህኒ ቤት ይጠብቅ የነበረው ሰው እግዚአብሔር ያደረገውን ተለምራት ካየ በኋላ ፡ አጋእዝትዮ ምንተ እግባር ከመ እድገን ። ጌቶቼ እንድድን ምን ላድርግ ፡ ሲል ጳውሎስና ሲላስን ጠየቀ ። ጳውሎስና ሲላስም ፡ እመን በእግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ወተሐዩ አንተ ወኪሉ ቤትክ ። በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ እመን ፡ አንተ ከኒ ቤተ ሰብህ ትድናለህ ፡ አሉት ይላል ። (የሐ ፡ ሥራ ፲፮ ፡ ፴ እና ፴፩ ።)

፮ ፡ በፈልጎና በኢትዮጵያዊው ጃን ደረባ ግን እንዲህ ዐይነት ጥያቄና መልስ አናይም ። የሙሴን ቃል በእርን አፍ ያደረገ አምላክ ፈልጎንና ጃን ደረባውን ልብ ለልብ ፡ ቃል ለቃል አገናኝቶአቸዋል ። ስለዚህም ኢትዮጵያዊው ፡ ውሃ ይኸው ፡ ጥምቀትን ማን ይከለክለኛል ፡ ሲል ሐዋርያው የመለሰለት ፡ በፍጹም ልብህ ልታምን ይገባሃል ፡ የሚል ቃል ነው ። ኢትዮጵያዊውም የሰጠው መልስ ፡ እኔ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ እምናለሁ ። የሚል ነው ። በአንድ ቅጽበት አንድ አገር ማግኘት ። ፈልጎ በዚያች ቅጽበት የአንዲት ታላቅ አገር አባት ሆነ ። ይቅርታና ቅንነት ተገናኝ ፡ ጽድቅና ሰላም ተሳሳመ ። ቅንነት ከምድር በቀለች ፡ ጽድቅ ከሰማይ ገበኘ ። እግዚአብሔርም ምሕረቱን ይሰጣል ፡ ምድርም

ፍሬዋን ትሰጣለች ። ጽድቅ በፊት ይኼዳል ፤ ፍለጋውን (ዱካውን) በመንገዱ ላይ ይተዋል ። (መዝ 1 ፡ 12 ፡ 1 - 12 ።)

፱ ፡ ይቅርታ ከእግዚአብሔር መጣ ፤ ይህን ሠረገላ ተከተለው ፡ የሚል ። ቅንነት ከምድር በቀልች ፤ እኔ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ኾኑ አምናለሁ ፤ የምትል ። ይቅርታ ከእግዚአብሔር ፡ ቅንነት ከኢትዮጵያ ተገኘች ፤ ጽድቅና ሰላምም ተሳሳሙ ። በኢየሱስ ክርስቶስ እርቶዶክሳዊ ሃይማኖት ፡ ሰላማዊ መንግሥት በኢትዮጵያ ተዛምደው ፡ ተዋሕደው ሲኖሩ ፤ ቅንነት ከምድር በቀልች ፤ ጽድቅም ከሰማይ መጣ ። እግዚአብሔር ምሕረቱን ይሰጣል ፤ ምድርም ፍሬዋን ትሰጣለች ፤ ያለው ቃለ ነቢይ ተፈጸመ ። የሚገርመው ፤ ጽድቅ በፊት ይኼዳል ፤ ዱካውን በመንገድ ላይ ይተዋል ፤ ያለው ነው ። መንፈስ ቅዱስ በጋዛ መንገድ በፊልጶስና በኢትዮጵያዊው ሰው ኅብረት የመሠረተው የሃይማኖት ታሪክ ፡ ያቆመው የጸጋ ሐውልት ፡ ያበራው የጽድቅ መብራት ዘለዓለም ዱካውን ፡ ፋናውን ሳያጠፋ እንዲኖር መንፈስ ቅዱስ ፊልጶስን ነጥቆ ወደ ሌላ ሲያሰማራ ኢትዮጵያዊው ይስ እያለው ወደ አገሩ ገባ ። ኢትዮጵያውያን ፤ ይህ አያታታቢውን ? ይህ አያስመካችሁም ? ከዚህ የበለጠ ታሪክ በዓለም አለን ?

፲ ፡ እንዲህ ከኾነ ይህንን ጥሩ ምንጭ ትታችሁ የዓለምን ልዩ ልዩ የሃይማኖት ዝቃዊ ስትጋቱ ቅር አይላችሁም ? በክርስቶስ ከማመን ፡ በስሙ አምና ፡ ተጠምቆ ትምህርቱን ከነ ተአምራቱ ፡ እምነቱን ከነ ምግባር ትሩፋቱ ፡ ጸጋውን ከነ ሙሉ ሀብቱ ከማግኘት ሌላ ከክርስትና ሃይማኖት የሚጠበቅ ምን ነው ? እንዲያውም በኢትዮጵያ ለኢትዮጵያውያን ሌላም አለ ። በክርስትና ሃይማኖት መንፈሳዊ እንጂ ሥጋዊ አይጠበቅም ። በኢትዮጵያ ግን በመንፈሳዊው እውነተኛ ሃይማኖት ከነ ሙሉ ሀብቱ ፡ ሥጋዊውም ከገናና መንግሥት እስከ ጀግንነቱ ፡ ለምለም ምድር ከነ በረከቱ ፡ ጤናማ አየር ከነ ሕይወቱ ታድሎአል ። ይህ ሹሉ የሞላለት ሕዝብ አይቀላውጥም ።

፲፩ ፡ አባቶቻችን ለነቢያት ፡ ለሐዋርያት ከተሰጠው ጸጋ ያሳጡን ፡ ያንደሉን ነገር የለም ። የሰውን የተረጋጋ ሕይወት ለማወክ የተዘጋጁ ገበርተ ዐ መፃ በዓለም መኖራቸውን እናውቃለን ። የክርስቶስን ሐዋርያት እንመሰላለን የሚሉ ተንኮላሾች ናቸው ። ግን ሰይጣንም የብርሃን መልእክ መስሎ ይመጣልና መልእክተኞቹም የጽድቅ መልእክተኞች መሰለው ቢመጡ ድንቅ አይኾንም ፤ አይደንቅም ። መጨረሻቸው ግን እንደ ሥራቸው ነው ። (፪ ፡ ቆሮ 1 ፡ 1፩ ፡ 1፫ - 1፭ ።) ሹኖም እኛ ኢትዮጵያውያን ታሪካችንን ልናስብ ፡ ልናሰላስል ይገባል ። ሐዋርያው ፤ ኢይክሕድ ጸጋ እግዚአብሔር ። የእግዚአብሔርን ጸጋ አልከድም ፤ ይላል ። (ገላ 1 ፡ ፩ ፡ ፩፩ ።) እኛም የፈለገንን ፡ በተስፋ ትንቢት ፡ በጽድቅ ሃይማኖት የከበርንበትን የእግዚአብሔርን ጸጋ ልንከድ አይገባም ። ማንም ኢትዮጵያዊ በኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከተሰበከለት ሃይማኖት ወጥቶ ከኼደና የተቀደሰበትን የክርስቶስን ደም ከረገጠ ፡ በዐርባ ቀን ፡ በሰማንያ ቀን ጥምቀት ፡ በሥጋው በደሙ ለወልድ እግዚአብሔር የገባውን ቃል ኪዳን ካፈረሰ ፡ የተቀበለውን የጸጋውን መንፈስ ከካደ ፡ ወላጆቹንም ከሰደበ ፡ ካሰደበ ከእግዚአብሔር ማኅበር የተለየ ነው ። በፊልጶስ እማካይነት ያስተማረውን መንፈስ ቅዱስንም ያስተባበለ ስለ ኾነ ይፈረድበታል ፤

ጋጢአቱም አይሰረድለትም ። (ቆብ 1 ፡ 1 ፡ ፩፱ ። ግሪ 1 ፡ 1፩ ፡ ፴፪ ። መዝ 1 ፡ 1፩ ፡ ፫ ።)

፲፪ ፡ እንደ እኔ እንደ እኔ ከኾነ በእውነት አባቶቻችን ተቀብለው ያላወረሱን ሌላ ክርስቶስ ፡ ተቀብለው ያሳስተላለፉልን ሌላ መንፈስ ፡ ተምረው ያሳስተማሩን ሌላ መንገድ ቢኖር እንኳን ልንቀበለው አይገባም እላለሁ ። አባቶቻችን ሐዋርያት ካስተላለፉት ሹሉ ፡ ጌታ ከሰጠው ትምህርት ፡ ሀብት ፡ ተአምራት ፡ ምግባር ፡ ትሩፋት ለአባቶቻችን ያልደረሰ ፡ አባቶቻችን ለልጆቻቸው ያላወረሱት ምንም ነገር የለምና ። ይህ ዐሳብ የእኔ ብቻ አይደለም ። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስም ከእኔ ጋር ይተባበራል ። እናንተ የእኛን ፍለጋ ተከተሉ ፤ ሰው ወይም መልእክ እኛ ካስተማርነው ሌላ ያስተማራችሁ ቢኖር ውገዝ ይኾን ። (ገላ 1 ፡ ፩ ፡ ፩ እና ፱ ።) እንደገናም ፤ ወባሕቱ እፈርህ የጊ ከመ አርዌ ምድር እስከታ ለሔዋን በጥሕሉት እንዳኢ ለእመ ይማስን ልብክሙ እምየውሁቱ ወንጽሎ ለክርስቶስ ። ሶቤሁ ኮነ ዘይመጽእ ንቤክሙ ዘጸውዐክሙ ገበ ካልእ ኢየሱስ ዘኢሰበክን ለክሙ ፤ ወእመቦ ካልእ መንፈስ ዘትንሥኡ ዘኢሃንእክሙ ፤ ወእመጊዮ ካልእ ትምህርት ዘኢተመሀርክሙ ርኮፅ ትጽገሉን ። ወባሕቱ እትሔዙብ አለቦ ዘእሕጸጽኩክሙ እምዘባፅን ሐዋርያት ። ነገር ግን ፡ ምናልባት የምድር እባብ ሔዋንን በተንኮል እንዳላታት እንጂ ልቡናችሁ ይለወጥ እንደ ኾነ ብዬ እፈራለሁ ፤ ክርስቶስ ከሚያድለው የዋህትና ንጽሕና ወጥቶ ። ወደ እናንተ የሚመጣ ፤ እኛ ወዳሳስተማርናችሁ ወደ ሌላ ኢየሱስ የጠራችሁ ቢኖር ፡ ያልተቀበላችሁት የምትቀበሉት ሌላ መንፈስ ቢኖር ፡ ያልተማራችሁት ሌላ ትምህርትም ቢኖር ልትጠብቁን ይገባል ። እኔ ግን ሌሎች ሐዋርያት ካስተማሩት ያንደልኩባችሁ የለም ይመስለኛል ፤ ብሎአል ። (፪ ፡ ቆሮ 1 ፡ 1፩ ፡ ፩ - ፩ ።) እኔም የምለው ይኸው ነው ።

፲፫ ፡ አሁንም እንደገና እላለሁ ። ኢትዮጵያውያን ሹሉ የእግዚአብሔርን ቃል ሰሙ ። ነቢዩ ፤ እግዚአ መኑ የንድር ውስተ ጽላሉትከ ። በጽላሉተ ረድኤትህ ተጠብቆ የሚኖር ማን ነው ፤ ጌታ ሆይ ፤ ሲል ላቀረበው የጸሎት ጥያቄ እግዚአብሔር ከሰጠው መልስ ውስጥ ፤ ወዘለጌህለው በልሳኑ ፤ ወዘለገብረ እኩየ ዲበ ቢጸ ፤ ወዘለያዕላለ እዝማዲሁ ። በእንደባቱ ያልሸነገለ ፤ በባልንጀራው ላይ ክፉ ያላደረገ ፤ ዘመዶቹን ማለት ወላጆቹን ፡ ቤተ ሰቡን ያሳሰደበ ፤ የሚል ቃል ይገኝበታል (መዝ 1 ፡ 1፩ ፡ ፫ ።) እንግዲህ ከርም ፡ ከአውሮፓ ፡ ከአሜሪካ ፡ ከዐረብ ፡ ከሌላም ከሌላ ማለት ከምሥራቅ ፡ ከምዕራብ ፡ ከሰሜን ፡ ከደቡብ የዓለም ክፍል ለመጡ ልዩ ልዩ የሃይማኖት ድርጅቶች ምልምል አባል ፡ ሰባኪ ፡ መሪ ሹናችሁ ወገኖቻችሁን ኢትዮጵያውያንን በቋንቋ ደርዝ እየሸነገላችሁ ከአባቶቻቸው እምነት ፡ ትምህርት እንዲወጡ ፡ ከዓላማቸው እንዲናወጡ የምታደርጉና ለዚህም የምትሸነጉ ሹሉ በባዕዳን አባቶቻችሁን ስላሰደባችሁ በእግዚአብሔር ፈት ትጠየቁበታላችሁ ። ዐማርኛው ጭጽሐፍ ቅዱስ ግእዙ ፡ ያሳሰደበ ፡ የሚለውን ፡ ያልሰደበ ፡ ይለዋል ። ይህም መንገድ ነው ። ግእዙ ተሰባኪው በባዕዳን ኢትዮጵያውያን አባቶቹን ማሰደቡን ሲያመለክት ፡ ዐማርኛው ደግሞ የባዕዳንን ሰብከት ተከትሎ ከሃይማኖቱ ፡ ከቤተ ክርስቲያኑ የወጣ ኢትዮጵያዊ ሹሉ ራሱ

አባቶቻችን እንደ ሰደበ የሚያሳይ ነው ። ስለዚህ ኢትዮጵያውያን ኹሉ ዐስቡበት በማለት ወደ ሌላው ዐልፋለሁ ።

፲፩ ፡ የኢትዮጵያን ጥሪ ካየን ወደ ሌሎች ጥሪ እንለፍ ። ከኢትዮጵያ ቀጥሎ አስደናቂ ጥሪ የደረሰው ታላቁ ሐዋርያ ቅዱስ ጳውሎስ ነው ። ዝርዝሩ በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ ፱ ተገልጿል ። እኩንም ከምዕራፍ ፱ የምንወስደው ቀጥሮ ፲፯ን ብቻ ነው ። ጌታችን ለደቀ መዛሙርት ፡ " የሐንስ በውሃ አጥምቆ ነበር ፤ እናንተ ግን በመንፈስ ቅዱስ ታጠምቃላችሁ ፤ ብሏችዋል ። ይህንንም ያላቸው በትንሣኤው ቀን ማታ በተገለጥላቸው ጊዜ እኛ ብሎ በላያቸው እስትንፋሱን ዐሳር። ። መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ ፤ " የሚል ቃል ተናገረ በቃል ፤ በንፍሐት ከሾማቸው በኋላ ነው ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፲፱ - ፳፫) ። ተስፋው የተፈጸመው በጸርሐ ጽዮን መንፈስ ቅዱስ በወረደላቸው ጊዜ ነው ። አገላለጹ ግን በየጊዜው ነው ። ጌታ ቃሉን ሲናገረው ፡ " የሐንስ አጥመቀ በማይ ወለንትሙስ ትጠመቁ (ታጠምቁ) በመንፈስ ቅዱስ ። የሐንስ በውሃ አጥምቃል ፤ እናንተ ግን በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ ፤ ታጠምቃላችሁ ፤ " በሚል ትንቢታዊ አነጋገር ነው ። ቀደም ሲልም መጥምቁ የሐንስ ፤ " እኔ በውሃ አጠምቃችኋለሁ ፤ ከእኔ በኋላ የሚመጣው ግን በመንፈስ ቅዱስ ፤ በእሳት ያጠምቃችኋል ፤ " ብሎ ነበርና ጌታ የባሕርይ ገንዘቡን ፤ " ንሥኡ መንፈስ ቅዱስ ። መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ ፤ " በሚል ቃል ፤ በንፍሐትም በግብር ፤ በጸጋ ለቤተ ክርስቲያን ስላስተላለፈ በትንቢታዊ አነጋገሩ ትጠመቃላችሁ ፤ ታጠምቃላችሁ በማለቱ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ከቤተ ክርስቲያን ጋራ እንዲኖር አድርጓል ። በጊዜው ተፈጽሞአል ፤ በየጊዜውም ቢገለጽ ይኖራል ፤ አይገታም ። በልቁ ልቁ ጊዜ በሐዋርያትና በቃላቸው ሳሙን ምእመናን ላይ መንፈስ ቅዱስ እንደ ወረደ ፤ ገደሉንም እንደ ገለጸ ተጽርክሏል ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፩ ፡ ፲፯ ። ፲ ፡ ፶፬ ። ፲፱ ፡ ፮ ።) ለፊልጶስ የተሰጠውን ትእዛዝ አይተናል ። አኩን ደግሞ ለንደኛው ለሐናንያ የተሰጠውን ጸጋ እናያለን ። ቅዱስ ጳውሎስ ፤ የዚያን ጊዜው ሳውል በግርማ መብረቅ ተማርኮ ፤ ለጊዜው ዐይኑን አጥቶ ፤ እየተመራ ደማስቆ ገብቶ በእንግድነት ባረፈበት ቤት ውስጥ ሳለ ሐናንያ የተባለ ሰው ወደ እርሱ መጣ ፤ ከጌታ ተልኮ ። ወዳለበት ገብቶ ፤ እጁን በራሱ ላይ ጭኖ ፤ " ሳውል እንደ ፈነወኒ ገቤዝ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ዘለስተርአየከ በፍኖት እንዘ ትመጽእ ከመ ትርአይ ወይምላእ መንፈስ ቅዱስ ላዕሌከ ። ወንድሜ ሳውል ፤ በመንገድ ስትመጣ የታየህ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ እንተ ልኮኛል ፤ ታይ ዘንድ ፤ መንፈስ ቅዱስም ይመላለህ ዘንድ ፤ " አለው ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፱ ፡ ፲፮ ።) ያን ጊዜም እንደ ሸረሪት ድር ያለ ነገር ከዐይኑ ላይ ተገሮ ወደቀ ። ተነሣና ተጠመቀ ። ጊዜ አልወሰደም ወዲያውኑ ሥራ ጀመረ ።

፲፩ ፡ እንደገና ኹለተኛ ጥሪ ። ነቢያትና ሊቃውንት በአንጾኪያ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተሰብስበው ነበሩ ። " በርናባስንና ሳውልን እኔ ለምፈልገው ሥራ ለዩልኝ ፤ " አለ መንፈስ ቅዱስ ። ጸሙ ፤ ጸለዩ ፤ እጃቸውን በራሳቸው ላይ ጫኑ ፤ ሸጉላቸው ። ከመንፈስ ቅዱስ ተፈቅዶላቸው ወደ ሴሌውቅያ ወረዱ ፤ የታዘዙትን ኹሉ አደረጉ ። የታዘዘባቸውንም ኹሉ ተቀበሉ ። እስራቱን ፤ ግርፋቱን ፤ ድብደባውን ኹሉ ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፲፫ ፡ ፩ - ፭ ።) ጥናም በዚህ ወደ ኋላ አላሉም ። በተለይም ቅዱስ ጳውሎስ ከእግዚአብሔር ጥሪ ወደ ኋላ ያለበት ጊዜ የለም ።

፲፯ ፡ ጌታ በወንጌል የተናገራቸውን ቃላት ኹሉ በሥራ ላይ ሲያውላቸው በምእመናኑ ሕይወት ላይ በመንፈስ ቅዱስ ብርዕ መጽፉ ነበር ። ይህ ስለ ገነም ምእመናኑም ቃሉን እየተከታተሉ ከሥራ ላይ አውሰውታል ። ጌታ ፤ " እንስ ኢየንሥሥ ተድላ ለርእስየ ፤ ሀሉ ዘየንሥሥ ወዘሂ ይኳንን ። እኔ ለራሴ ተድላ ደስታን አልሻም ፤ የሚሻ ፤ የሚፈርድም አለ ፤ " ብሎ ለእርሱ ሳይሾን ለሰው የሚበጀውን ኹሉ አድርጓል ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፯ ።) ምእመናኑም ራሱን ቤዛ ላደረገላቸው አምላክ ለሰሙ ከብር የሚገባውን ሲያደርጉ ሰውነታቸውን ከምንም አልቁጠሩም ። እርሱ ፤ " እኔ አብን እንደምደው ዓለም ያውቅ ዘንድ አብ እንደ ሰጠኝ ትእዛዙን እንዲሁ አድርጋለሁ ፤ " ብሎአል ። (ዮሐ ፡ ፲፱ ፡ ፴፩ ።) ስለዚህም በእርሱ ፈቃድ ፤ በአባቱ ፈቃድ መከራ መስቀልን ተቀብሎ ፍጥረቱን አድናቃል ። ምእመናኑም ጥሪያቸውን አከብረው ፤ ቃሉን ሰምተው ፤ ባሰማራቸው ተሰማርተው አገልግለውታል ። በዚህም እንደ ተናገረው ዓለም እግዚአብሔር ለሰው ያደረገውን ፍቅርን እንዲያውቅ አድርገዋል ። በተለይም ቅዱስ ጳውሎስ ።

፲፯ ፡ ቅዱስ ጳውሎስ ጥሪውን ተቀብሎ ሥራ ከጀመረበት ጊዜ ጀምሮ እርሱን እንጂ ሰውን አልተከተለም ። ስለዚህም ለገላትያ ሰዎች በጸፈው መልእክቱ ፤ " ወእመ ሠምረ እግዚአብሔር ዘፈለጠኒ ወአውፅኢኒ እምከርሠ እምየ ጸውዐኒ በጸጋሁ ። ወከሠተ ሊተ ወልዶ ከመ እስብከ ለአሕዛብ በስሙ ፤ ወከመ ይትዐወቅ ስብሐተ ወልዱ በእዴየ ፤ ወኢተለውኩ ሶቤሃ ዘሥጋ ወደም ። ከእናቱ ማሕፀን የመረጠኝና የለየኝ እግዚአብሔር በወደደ ጊዜ በጸጋው ጠራኝ ። ልጄንም ገለጸልኝ ፤ በሰሙ ለአሕዛብ አስተምር ዘንድ ፤ በእኔ ቃልም የልጄ ጌትነት ይታወቅ ዘንድ ፤ ያን ጊዜም ሥጋዊ ደማዊ ሰውን አልተከተልኩም ፤ " በማለት ገልጾታል ። (ገላ ፡ ፩ ፡ ፲፭ እና ፲፮ ።)

፲፮ ፡ ጌታ ፤ " ከአባቴ የሰማሁትን ኹሉ ነገራችኋለሁ ፤ " ብሎአል ። ቤተ ክርስቲያንም የእርሱን ትእዛዝ ሳትጨምር ፤ ሳትቀንስ ተናገራለች ፤ ትናገራለች ። (ዮሐ ፡ ፲፭ ፡ ፲፭ ።) ለዚህም ተቀዳሚው ፤ ፊታውራሪው መምህርዋ ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ይላል ። " ለሊክሙ ተአምሩ እምእመ መጽእኩ እስያ ዘከመ ነበርኩ ገቤከሙ በኩሉ መዋዕል ። እንዘ እትቀንይ ለእግዚአብሔር ወእሠርህ በኩሉ ሕማም ወእንብዕ ወመንግሥትሂ ዘረከበኒ እምአይሁድ ። ወእልቦ ዘሠወርኩከሙ እምኩሉ ዘይደልወከሙ ወከእነገርኩከሙ ። እንዘ አሰምዎሙ ከሠተ ለአይሁድ ወለአረሚኒ በእፍላኒ ወበውስጥኒ ከመ ይትጋዦ ወይነስሐ ለእግዚአብሔር ወይእመኑ በእግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ። ወይእኬኒ ናሁ ተአሠርኩ በመንፈስየ እሐር ኢየሩሳሌም ወኢየሐምር ዘይረከበኒ በውስቴታ ። ወባሕቱ እስምዐ ሊት መንፈስ ቅዱስ በበእህግር እንዘ ይብል ሕማም ወመዋቅሕት ይጸንሐከ ። ወባሕቱ ኢየሐስባ ለነፍስየ ወኢምንትኒ ፤ ዳእሙ ከመ እፈጽም መልእክተየ ወእስልጥ ግብርየ ዘነሣእኩ እምንበ እግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ከመ እምሀር ወእስብከ ወንጌለ ጸጋሁ ለእግዚአብሔር ። ከእስያ ከመጣሁ ጀምሮ በጊዜው ኹሉ ከእናንተ ዘንድ እንደ ተቀመጥኩ እናንተ ታውቃላችሁ ። እግዚአብሔርን እያገለገልኩ በፍጹም መከራ ፤ በለቅሶ ፤ ከአይሁድም በደረሰብኝ ፈተና እየተጋደልኩ ። ከሚገባችሁ ኹሉ የሰወርኳችሁ ፤ ያልነገርኳችሁ የለም ። አይሁድንም አረሚንም በእፍላም

በውስጥም በገልጽ ሳስተምር ተመልሰው ለእግዚአብሔር እንዲገዙ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስም እንዲያምኑ ። እኩንም እነሆ ወደ ኢየሩሳሌም ለመጅድ በልቤ ተቀጥረዋለሁ ። ገን በውስጥም የሚያገኘኝን አላውቅም ። ገን መንፈስ ቅዱስ በየአገሩ መከራና እስራት ይጠብቅሃል ብሎ አዳኝቶብኛል ። ገን ለሰውነቴ ምንም አላስብላትም ፤ የእግዚአብሔርን የቸርነት ወንጌል እንዳስተምር ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ የተቀበልኩትን ሥራዬን እንድወርስ መልእክቴን እንድፈጽም ነው እንጂ ። (የሐ ፡ ሥራ ፩ ፡ ፲፭ - ፳፪ ።)

፲፱ ፡ ጌታ ፡ ፡ ከአባቴ የሰማሁትን ሹሉ ነግረክቸኋለሁ ፡ ፡ እንዳለ ቅዱስ ጳውሎስም ፡ ፡ ከሚገባችሁ ሹሉ የሰወርኳችሁ ፡ ፡ ያልነገርኳለችሁ የለም ፡ ፡ ይላል ። ጌታ ፡ ፡ የእኔን ተድላ ደስታ አልሻም ፡ ፡ እንዳለ ቅዱስ ጳውሎስም ፡ ፡ በየአገሩ መከራና እስራት ይጠብቅሃል ብሎ መንፈስ ቅዱስ አዳኝቶብኛል ፡ ፡ አስጠንቅቆኛል ፡ ፡ እኔ ገን ሰውነቴን ከምንም አልቆጥራትም ። የእግዚአብሔርን የጸጋውን ወንጌል አስተምር ዘንድ ከጌታችን የተቀበልኩትን መልእክቴን ፈፈጽም ፡ ፡ ሥራዬን ለወርስ እፋጠናለሁ እንጂ ፡ ፡ ይላል ። የጌታ ተድላ ደስታው ድኅተ ምእመናን ነው ። ያም የሚገኘው በእርሱ ቤዛነት ነው ። ይህም የእርሱ ብቻ ሳይኾን የላከው የአብ ደስታ ነው ። ፍጻሜውም በሐዋርያት መልእክት ለሰው ዘር ሹሉ ሲዳረስ ነው ። ይህም ከኾነ የአብ ደስታ ፍጹም የሚኾነው በወልድ ቤዛነት ፡ ፡ ያውም በሐዋርያት መልእክት ለሰው ዘር ሹሉ ሲዳረስ ነውና ቅዱስ ጳውሎስ በሚደርስበት መከራ አንጻር ሰውነቴን ከምንም አልቆጥራትም ያለ መሥዋዕትነት በጌታ ፊት ከፍተኛ ዋጋ ያለው ፡ ከዚህ ዓለም መከራ ጠቅላላውን የሚመዝን ስለ ኾነና በመከራ የመሰለውን እምላኩን በክብር እንደሚመስለው ፡ በመንግሥቱ እርሱ ካለበት እንደሚኖር ሰላመን ነው ። ይህ የቤተ ክርስቲያንና የምእመናኖቹ ታላቅ ትምህርት ነው ።

፳ ፡ ጌታ ፡ ፡ እኔ ከአብ ዘንድ የምልክላችሁ ከአብ የሚወጣ የእውነት መንፈስ አራትሊጦስ በመጣ ጊዜ እርሱ ስለ እኔ ይመሰክራል ፡ ፡ ብሎአል ። ስለዚህም መንፈስ ቅዱስ በጽርሐ ጽዮን በሐዋርያት ላይ ወርዶ ክርስቶስ ማን መኾኑን መስከርአል ። በዚህ ብቻ አልተወሰነም ፤ አይወሰንም ። ክርስቶስን በመቀበል ከውሃና ከመንፈስ ለሚወለዱ ሹሉ ክርስቶስ እምላክ እንደ ኾነ የሚያስተምራቸው ፡ የሚመሰክሩላቸው ፡ በከሃሊነት ከሙታን ተለይቶ በመነሣት የእግዚአብሔር ልጅነቱን እንዳሳየም የሚገልጽላቸው መንፈስ ቅዱስ ነው ። የርሱን ጥሪ ተቀብለው መልእክታቸውን በቅንነት ፡ በታማኝነት የፈጸሙ ምእመናንም መንፈስ ቅዱስ እንደሚመሰክሩላቸው ይናገራሉ ። ይህም የቤተ ክርስቲያን ድምፅ ነው ። ገን በዚህ ቃል መተማመን ፡ መናገር የሚችሉ እንደነ ቅዱስ ጳውሎስ ያሉ ፍጹማን ብቻ ናቸው ።

፳፩ ፡ እነጋገሩም እንዴት እንደ ኾነ እርሱን እንስማው ። ፡ ወእግዚአብሔር ሰማዕትየ ዘኪያሁ አመልክ በኩሉ መንፈስየ በትምህርተ ወልዱ ከመ እዜከረክሙ በጸሎትየ ዘልፈ ። ልጄ ባስተማረኝ ትምህርት በፍጹም ልቡናዬ የማመልከው እግዚአብሔርም ምስክሩ ነው ፤ ዘወትር በምጽልየው ጸሎት እንዳስባችሁ ። (ሮሜ ፤ ፩ ፡ ፱ ።) ፡ ፡ አማን እብላክሙ በእንተ ክርስቶስ ወኢይሔሱ ወስምዕየ መንፈስ ቅዱስ ዘውስተ ልብየ ። ስለ ክርስቶስ እውነቱን እነግራችኋለሁ ፤ ሐሰት አልናገርም ፤ ምስክሩ በልቡናዬ ዐድሮ ያለ

መንፈስ ቅዱስ ነው ። (ሮሜ ፤ ፱ ፡ ፩ ።) ስለ ክርስቶስ እውነቱን እናገራለሁ ብሎ ስለ ክርስቶስ ከመንፈስ ቅዱስ የተማረውን ፡ ከመንፈስ ቅዱስ የሰማውን ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም አረጋገጠ ። ደቀ መዛሙርቱንም ፡ በሃይማኖት የሚመስሉትንም ሹል ጊዜ በጸሎት እንደሚያስባቸው በእግዚአብሔር ስም ምስክርነቱን ሰጠ ። ነገሩ እውነት ነው ፤ ሐሰት የለበትም ። ከዚህ ውጪ በበነን ፡ በተነነ እውነተኛ ለመምሰል የእግዚአብሔርን ስም እየጠሩ መማል ክልክል ነው ። ጌታ ፡ ፡ ፈጽማችሁ አትማሉ ፤ ፡ በሚል ቃል ወስናታል ። (ማቴ ፤ ፭ ፡ ፴፩ - ፴፯ ።)

፳፪ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ዐድራን መጠበቅ ። በእገራችን ባህል ዐድራ ጥብቅ ለማይ ሩቅ ይባላል ። ጌታ ፡ ፡ እመስ ሀሉኩ እነ ምስሌሆሙ ውስተ ዓ ለም ዐቀብክምሙ በስምክ ለእለ ወሀብኪ ፤ ናሁ ዐቀብክምሙ ወተማሳወንክምሙ ፤ ወኢተሐጉለ አሐዱሂ እምኒሆሙ ዘእንበለ ወልደ ሐጉል ከመ ይብጸሐ ቃለ መጽሐፍ ። እኔ በዓለም ከእነርሱ ጋር ባለሁበት በነበርኩበት ጊዜ ገን የሰጠኸኝን በስምህ ጠበቅኋቸው ፤ እነሆ ጠብቂአቸዋለሁ ፤ ታድጌአቸዋለሁ ፤ ከጥፋት ልጅ በቀር ከእነሱ አንድ ስንኳ አልጠፋም ፤ የመጽሐፍ ቃል ይደርስ ዘንድ ፤ ፡ ብሎአል ። (የሐ ፤ ፲፮ ፡ ፲፪ ።)

፳፫ ፡ በዚህ ቃል መሠረት ፡ ፡ አሕዛብን ሹሉ ሺዱ አስተምሩ ፤ በአብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም አጥምቋቸው ፤ ያዘገዙአቸውንም ሹሉ እንዲጠብቁ አስተምሩቸው ። እነሆ እኔ አስከ ዓለም ፍጻሜ ከእናንተ ጋር አለሁ ፤ ፡ ሲል ጥበቃው እንደማይለያቸው ገልጾ ለሐዋርያቱ ትእዛዙን ሰጥቶአል ። በዚህ መሠረት ሐዋርያት ፡ ጳጳሳት ፡ ኤጲስቆጶሳት እግዚአብሔር በደሙ የዋጁትን ቤተ ክርስቲያን እንዲጠብቁ ፡ ለራሳቸውና ለመንጋውም እንዲጠነቀቁ በመንፈስ ቅዱስ ተቹመዋል ። ስለዚህ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የጌታን ዐድራ በማስገንዘብ ፡ ፡ ወይእዜኔ ዕቀቡ ርእሰክሙ ወኩሉ መራዕዩ ዘሉቱ ሄመክሙ መንፈስ ቅዱስ ጳጳሳት ከመ ትርዐዩ ቤተ ክርስቲያን ለእግዚአብሔር እንተ እጥረዩ በደሙ ። እኩንም እግዚአብሔር በደሙ የዋጁትን ቤተ ክርስቲያን እንድትጠብቁ መንፈስ ቅዱስ ጳጳሳት አድርጉ እርሱን ለማገልገል የሾማችሁ እናንተ መንጋውን ሹሉና ራሳችሁን ጠብቁ ፤ ፡ ሲል ጻፈ ። (የሐ ፤ ሥራ ፩ ፡ ፳፰ ።)

፳፬ ፡ ለደቀ መዝሙሩ ለጢሞቴዎስም ፤ ሀ ፤ መጀመሪያ በጻፈለት መልእክቱ ፤ ፡ ወተዐቀብ እስከ እመጽእ በእንብቦ ወበምሂር ወበገሥጸ ወበጸልዮ ። ወኢታስትት ጸጋሁ ዘላዕሌከ ዘተውሀበከ ምስለ ተነቦዮ ወምስለ ሂሙተ እደሆሙ ለጳጳሳት ። እስከመጣ ድረስ መጽሐፍ በማንበብ ፡ በመምከር ፡ በማስተማር ፡ በመጸለይ ጸንተህ ኑር ። ትንቢት ከመናገር ጋር በጳጳሳት እጅ ማለት በእንብሮተ እድ ከተሾምከው ሹመት ጋርም የተሰጠህን ፡ ባንተ ላይ ያደረውን የእግዚአብሔርን ጸጋ አታቃል ። (፩ ጢሞ ፤ ፱ ፡ ፲፱ እና ፲፭ ።)

ለ ፤ በሹለተኛ መልእክቱም ፤ ፡ ወለይኩን ለከ እርእያ ውለቱ ቃለ ሕይወት ዘለማዕከ በገቤየ በሃይማኖት ወበፍቅሪ ክርስቶስ ኢየሱስ ። ዕቀብ ማሳወንተከ ሠናየ በመንፈስ ቅዱስ ዘንዱር ላዕሌነ ። በኢየሱስ ክርስቶስ ፍቅር ፡ በሃይማኖት ከእኔ የሰማኸው (የተማርከው) ያ የሕይወት ቃል አብነት

ይኹንህና በእኛ ዐድሮ በሚኖር በመንፈስ ቅዱስ ታላቁን ዐደራህን ጠብቅ ፡ ሲል ጽፎለታል ። (ጀ ጢሞ ፡ ፩ ፡ ፲፫ እና ፲፮ ።) በዚህ ብቻም አልተወሰነም ። ወእኔዝዘከ በቅድመ እግዚአብሔር ወእግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ዘህለም ይኩንን ሕያዎን ወመታን አመ ይመጽእ በመንግሥቱ ። ከመ ትስብክ ቃሉ ቀደመክ በድቡት በጊዜህ ወዘእንበለ ጊዜህ ገሥጽ ወተላለፍ ናዝዝ ወየውህ እንዝ ትትጻግሥ በኩሉ ወትሚህር ። እስመ ይበጽሕ ጊዜህ አመ የአብይዋ ለትምህርተ ሕይወት ፣ ወየሐውሩ በፍትወቶም ፣ ወያመጽኡ መምህራን ለርእሶም በሐከክ እዘኒሆም ። ወይመይጡ እዘኒሆም እምጽድት ፣ ወያመጽኡ ካልእ ትምህርተ ፣ ወይትመየጡ ንበ መጋደምት ። ወአንተስ ንቃህ ወተብብ በኩሉ ወእመ ወግበር ምግባር ወንጌላዊ ፣ ወፈጽም መልእክተክ ። እኹንም እዝዝህለሁ ፣ በእግዚአብሔር ፊት ፣ በጌትነቱ በሚመጣበት ጊዜ በሕያዋንና በሙታን በሚፈርደው በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ፊትም ። በግልጥ ቆመህ ቃሉን ታስተምር ዘንድ ፣ በጊዜውም ፣ ያለጊዜውም ምክር ፣ አስተምር ፣ አረጋጋ ፣ አጽናና ፣ ኹሉን እየታገሥክ አስተምር ። የሕይወትን ትምህርት የማይቀበሉባት ጊዜ ይመጣልና ፣ እንደ ወደዱም ይኖራሉ ፣ በጀርአቸው ቀባዛነትም ለራሳቸው አስተማሪዎችን ያመጣሉ ። እውነትን ከመስማት ጀርአቸውን ይመልሳሉ ፣ ሌላ ትምህርት ያመጣሉ ፣ ወደ ተረትም ይመለሳሉ ። አንተስ ንቃ ፣ በኹሉም ብልጎ ኹን ፣ ተጋደል ፣ የወንጌላዊ ሥራን ሥራ ፣ መልእክትህንም ፈጽም ። (ጀ ጢሞ ፡ ፩ ፡ ፩ - ፭ ።) " አስምፅ ለክ በቅድመ እግዚአብሔር ወእግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ወመላእክቲሁ ኅሩያን ከመ ትዕቀብ ዘንተ እንዝ ኢታደሉ ። በእግዚአብሔርና በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ፣ በቅዱሳን መላእክቱም ፊት አዳኝብህለሁ ፣ ሳትወላውል ይህን እንድትጠብቅ ፣ ሲል ከፍተኛ ማስጠንቀቂያ የያዘ መልእክቱን አስተለልፎለል ። (ጀ ጢሞ ፡ ፩ ፡ ፩፩ ።)

፩፭ ፡ ይህ ትእዛዝ ለጢሞቴዎስ ብቻ አይደለም ። ከአናጉንዶስ እስከ ሊቀ ጳጳስ በሕዝብ መራጭነት ፣ ምስክርነት ፣ በእግዚአብሔር ጥሪ በየሥራ ዘርፉ ፣ በየደረጃው ቤተ ክርስቲያንን ሊያገለግሉ ለቆሙ ሹማምንት ኹሉ ነው ። አናጉንዶስ (አገጣጢ) ፣ መዘምር ፣ ንፍቀ ዲያቆን ፣ ዲያቆን ፣ ቄስ ፣ ኤጲስቆጶስ ፣ ጳጳስ ፣ ሊቀ ጳጳስ ፣ እግዚአብሔር በደሙ የዋጁትን ቤተ ክርስቲያን ሊጠብቁ የተቻለ ኹሉ መጀመሪያ ራሳቸውን ከማንኛውም መጥፎ ግብር እንዲጠብቁ ፣ ተጥሎ ለየሰራው የሚትዘዘኩ መንጋዎቻቸውን በመልካም አመራር እንዲጠብቁ ፣ ለመንጋውና ለራሳቸው እንዲጠነቀቁ ከዚህ በላይ እንዳሳየው ጥብቅ ትእዛዝ ተሰጥቶአል ። ስምቅ የሕይወትን ትምህርት እንቢ አንቀበለም የሚሉበት ጊዜ እንደሚመጣ ፣ በዚህ ፈንታ በራሳቸው ፈቃድ መምህራን እያመጡ በጀርአቸው ቀባዛነት የማይጠቅም ትምህርት ፣ የባልቴት ተረት እንደሚቀላውጡ ሐዋርያው ገልጦ ፣ መምህሩ ፣ የቤተ ክርስቲያን መሪው ጊዜው ነው ፣ ጊዜው አይደለም ሳይል ተግባሩ ነቅቶ እንዲያስተምር ፣ እንዳይፈራ ፣ እንዳያፍር ፣ ወንጌላዊ ሥራ እንዲሠራ ጥብቅ ትእዛዝ ሰጥቶአል ። ይህን የማያደርግ የቤተ ክርስቲያን ተጠሪ ቢኖር በእግዚአብሔር ፣ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ፊትም በቅዱሳን መላእክቱ ምስክርነት እንደሚፈረድበት ሐዋርያው አዳኝቶአል ።

፩፮ ፡ ለቤተ ክርስቲያን ፣ ለሹማምንቶችና ለምእመናኖችዋ ጊዜውን ፣ ዘመኑን ተከትሎ ከሚመጣ ልዩ ልዩ ትምህርት እንዲጠብቁ ማስጠንቀቂያ የሰጠ ቅዱስ ጳውሎስ ብቻ አይደለም ። በፊት ማስጠንቀቂያ የሰጠ ጌታ ነው ። " እሚሄ እመቦ ዘይቤለክሙ ነዋ ዝየ ሀሉ ክርስቶስ ወነዋ ከሐከ ኢትእመኑ ። እስመ ይትገሥኡ ሐሳውያን መሲሕ ወሐሳውያን ነቢያት ፣ ወይንብሩ ተለምራት ወመንክራት ዐበደተ ለአስሕቶ ፣ ሳብስ ይትከህሉሙ ለኅሩያንጌ እምአስሕትዎሙ ። ናሁ ቀደምክ ነገርተክሙ ። እመኬ ደቤለክሙ ነዋ ገዳሙ ሀሉ ኢትገኡ ፣ ወነዋ ውስተ አብያት ኢትእመኑ ። ያን ጊዜ እነሆ ክርስቶስ ከዚህ አለ ወይም ከዚያ አለ የሚላቸው ሰው ቢኖር አትመኑ ። ክርስቶስን የሚክዱ ፣ ነቢያትን የሚያሳብሉ ሐሰተኞች መምህራን ይነግሉና ፣ ለማሳትም ታላላቅ ተለምራትና ድንቅ ድንቅ ሥራንም ይሠራሉ ፣ ቢቻላቸውስ የተመረጡትንም ባላቅላቸው ነበር ። እነሆ አስቀድሜ ነገርኳቸው ። እነሆ በምድረ በዳ አለ ቢሉአቸው አትወጡ ፣ በቤት ውስጥም ነው ቢሉአቸው አትመኑ ። ሲል በኋላ ዘመን ክርስቲያኖች ነን ፣ የክርስቶስ ነን ፣ ክርስቶስን ይዘንላቸው መጥተናል እያሉ የሚሰብኩትን ኹሉ እንዳንቀበል ፣ እንዳንከተል ጌታ ይህንን ብርቱ ማስጠንቀቂያ ሰጥቶአል ። (ማቴ ፡ ፩፩ ፡ ፩፫ - ፩፮ ።) ቅዱስ ጳውሎስም የደገመው ይህን ነው ። የመጣው ኹሉ ወንጌል አስተማሪ እርሱ ከሚሰብኩ በስተቀር ሌላ ወንጌል ፣ ሌላ ክርስቶስ እንደ ሌላ ይናገራል ። በዚህ ነው ዛሬ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያንና ምእመናኖችዋ የተቸገሩ ፣ መሪዎቻቸውም ዓላማቸውን የሳቱ እዚህ ላይ ነው ። ይህ ማስጠንቀቂያ የተሰጠ ለኹሉ ነው ።

፩፯ ፡ በእውነት በእኹን ጊዜ ወንጌልን እንሰብካለን ፣ እናስተምራለን የሚሉት ኹሉ ክርስቲያኖችን ለዳግመኛ ክርስትና ፣ የተጠመቁትንም ለዳግመኛ ጥምቀት ይጋብዙ ነበርን ? ኹለተኛ ለመጠመቅ ፣ ለማጥመቅ ማሰብ የእግዚአብሔርን ልጅ ዳግመኛ ለመስቀል እንደ መመኘት መኾንን የእግዚአብሔር ቃል ይናገር የለምን ? አላነበቡትምን ? ወይስ አያነበቡትምን ? ያለዚያስ እያዩት ዐልፈውት ይኹን ? ስለዚህ ምእመናን እንዲመለከቱት በሚከተለው አስፍረንዋል ።

፩፰ ፡ የእግዚአብሔር ቃል እንዲህ ይላል ። " ወበእንተ ዝንቱ ገዲነን ጥንተ ነገሩ ለክርስቶስ ንብጻሕ ንበ ፍጻሜሁ ፣ ዐቁ እንከ ዳግመ መሠረተ ካልእ ኢትገሥሞ በዘትኔስሐ እምግብር ምዉት ውስተ ሃይማኖት ዘእግዚአብሔር ። ወትምህርተ ጥምቀት ወሚመተ እድ ወትንግኤ ሙታን ወኩነኔ ዘለዓለም ። ወዘንተኒ እምግበርን ሰበ ያበውሕ እግዚአብሔር ። ወባሕቱ ኢይትከህል እምድገረ ነሥኡ ጥምቀተ ወጥዕሙ ጸጋሁ ዘእምሰማያት ወተሳተፉ በመንፈስ ቅዱስ ። ወጥዕሙ ቃለ እግዚአብሔር ሠናየ ወንዶለ ዓለም ዘይመጽእ ። ኢይደሉ ከመ ይደቁ የሐድሰዋ ካዕበ ለንስሐሆሙ ወይስትልዎ ሉሙ ለወልደ እግዚአብሔር ወይመንንዎ ። ስለዚህም የክርስቶስን የነገሩን መጀመሪያ ትተን ወደ ፍጻሜው እንኺድ ፣ እንግዲህ ደግሞ ሌላ መሠረት እንዳትኹ ዕወቁ ፣ ከሞተ ሥራ እግዚአብሔርን ወደ ማመን ልትመለሱ ። ጥምቀትን ፣ በአንብርተ እድ መሸምን ፣ መሸምን ፣ የሙታንን ትንግኤ ፣ የዘለዓለም ፍርድን ለመማር ። እግዚአብሔር ቢፈቅድ ይህንንም ባደረግን ነበር ። ነገር ግን እይቻልም ፣ ጥምቀትን ከተቀበሉ በኋላ ፣ ከሰማይ የተገኘውን

ጸጋውንም ከተመሰና በመንፈስ ቅዱስም እንድ ከሆኑ በኋላ :: መልካሙን የእግዚአብሔርን ቃል : የሚመጣውንም የዓለምን ገደል ከተመሰ በኋላም :: ገበዳቸውን ሊያድሱ : የእግዚአብሔርን ልጅም ሊስቅሉላቸው : ሊያዋርዱላቸው : ጸገመኛ ሊወድቁ ሊይገባም :: (ዕብ : ፩ : ፩ - ፮ ::)

፩፱ : ማናቸውም ከአውሮፓ : ከአሜሪካ ግላዊ ዐስተሳሰባቸውን : ገበያገላቸውን ተሸክመው ማሩን የእግዚአብሔርን ስም በማታለል : በተንኩል በተሸፈነ መርዝ ጠቅልለው ከአውሮፓ : ከአሜሪካ : ከሌላውም አገር ወደ ኢትዮጵያ የገቡ የሃይማኖት ድርጅቶችና መልእክተኞቻቸው : ሰራዊቶቻቸው ሹሉ በዚህ ገያል የእግዚአብሔር ቃል በኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ሀገረ ዕብስት ሳይ የሚያስፋፋትን ወረራ እንዲያቆሙ ይጠየቃሉ : ቃሉ ይጠይቃቸዋል :: ጎሳፊነት የተሰጣቸው የቤተ ክርስቲያን ሹማምንት ካህናትና ጳጳሳትም እግዚአብሔር በደሙ የዋሻትን ቤተ ክርስቲያን ከአባቶቻቸው በተቀበሉት እምነትና ትምህርት እንዲጠብቁ : ለራሳቸውና ለመንጋው እንዲጠነቀቁ በእግዚአብሔር ፊት : በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ፊት ቅዱሳን መላእክቱን ምስክር አድርጌ እጠይቃቸዋለሁ : አጻጻባቸዋለሁ ::

ምዕራፍ : ኻያ ::

ስምሪትና : ሰልፍ : ለክርስቶሳውያን ::

ለሰልፈኞች መሪ ቃል ከመሪያቸው : ከጌታቸው ከኢየሱስ ክርስቶስ :: ወደቤሉሙ እግዚአ ኢየሱስ ይእከሰኬ አለምሩ ወእመኑ :: ናሁኬ ይባጽሕ ጊዜህ : ወበጽሐሂ ከመ ኩልከሙ ትዘረወ ለለአሐዱ አሐዱ ውስተ መካኑ : ወተገድግሂ ባሕቲትየ : ወኢኮንኩ እነ ባሕቲትየ : እስመ አብ ምስሌየ ውእቱ :: ወዝንቱ ውእቱ ዘነገርኩክሙ ከመ ብየ ሰላመ ትርክቡ : ወበዓለምስ ሕማመ ትረክቡ : ወባሕቱ ጽንዑ : እስመ እነ ሞእከም ለዓለም :: ጌታ ኢየሱስም እንዲህ አላቸው : አኹን ዕወቁ : እመኑ :: አኹን እንግዲህ ጊዜው ይደርሳል : ደርሶምአል : ሹላችሁም እያንዳንዳችሁ በየቦታው ልትበተኑ : ብቻዬን ትትወኛላችሁ : እኔ ግን ብቻዬን አይደለሁም : አብ ከእኔ ጋር ነውና :: በእኔ ሰላምን እንድታገኙ የነገርኩአችሁ ይህ ነው : በዓለም ግን መከራን ትቀበላላችሁ : ግን ጽኑ : እኔ ዓለሙን ድል ነሥቼዋለሁና :: (ዮሐ : ፲፮ : ፱፩ - ፱፫ ::)

፩ : ጌታ : እመኑ በእግዚአብሔር ወእመኑ ብየ :: በእግዚአብሔር እመኑ : በእኔም እመኑ : ሲል ለደቀ መዛሙርት በግል የጀመረውን ሰፋ ያለ ትምህርት በዝርዝር ተናግሮ በሚወርስበት ጊዜ የደቀ መዛሙርት አእምሮ ለዘር እንደ ተዘጋጀ ምድር ቃሉን ለመቀበል መድረሱን : ወይእኬ አእመርነ ከመ ኩሉ ተአምር አንተ ወኢትፈቅድ ይንገርከ ወእመኑሂ : ወበዝንቱ ነአምር ከመ እምገብ እግዚአብሔር ወገእከ :: አኹንም አንተ ሹሉን እንደምታወቅ : ማንም ሊንገርህ እንደማትሻ ዛሬ ዐወቅን : በዚህም በእግዚአብሔር እንደ ወጣህ እናምናለን : (ዮሐ : ፲፮ : ፱ ::) ሲሉ ደቀ መዛሙርት በተናገሩት የእምነት ቃል ካረጋገጠ በኋላ : እንግዲህ ዕወቁ : እመኑ :: ጊዜ ይመጣል : መጥቶአልም : ሹላችሁ እያንዳንዱ በየቦታው ልትበተኑ : ብቻዬን

ትትወኛላችሁ : እኔ ግን ብቻዬን አይደለሁም : አብ ከእኔ ጋር ነውና :: በእኔ ሰላምን እንድታገኙ የነገርኩላችሁ ነገራ ይህ ነው : በዓለም ግን መከራን ትቀበላላችሁ : በርቱ : እኔ ዓለሙን ድል ነሥቼዋለሁና : በማለት የክርስቲያኖች ልቦና እምነትን ለመቀበል : በመከራ ጊዜም ለመፈተን : በፈተና ጊዜም ለመበርታትና ድል ለመንግዛት የሚበቃበትን ገደል ሰጠ :: እኔ እንደማምነው : እንደማስበው ክርስቶስ የተናገራቸው እያንዳንዱ ቃል ሥራ ሊሠሩ የተነገሩ ናቸው :: እነዚህ ቃላት ባይነገሩ ኖሮ የክርስቲያን ሃይማኖት ሃይማኖት የሚያደርጉት ነገሮች ሹሉ አይገኙም ነበር የሚል እምነት አለኝ :: ሹሉም አስተዋይ አትኩሮ ከተመለከተ ሲደርስበት ይችላል :: ድውያንን ፈውሱ : መታንን አንጡ : ለምጽሞችን አንጹ : አጋንንትን አውጡ ሲል የሰጠው ቃል የወንጌልን የእምነት ፈለግ ተከትሎ ሊሠራ የኖረ : ዛሬም ያለ ገያል ቃል እግዚአብሔር ይኹን ብሎ ስለ ተናገረ ነው :: የሐዋርያት ሥራ የተባለውን መጽሐፍ መመልከት ምስክር ለመሆን ያስችላል :: ስለ ሃይማኖትም : በእግዚአብሔር እመኑ : በእኔም እመኑ :: (ዮሐ : ፲፩ : ፩ ::) አኹንም ዕወቁ : እመኑ : (ዮሐ : ፲፮ : ፱፩ ::) ብሎ ባይናገር ኖሮ ጥልቅ ረቂቅ የሆነውን የክርስቲያን ሃይማኖት እንደ ርቀቱ : እንደ ጥልቀቱ : እንደ ምጥቀቱ ሊቀበለው የሚችል ቀጭን ልብ ባልተገኘ ነበር :: አኹንም በልዩ ልዩ ጊዜ : በልዩ ልዩ ስፍራ : በልዩ ልዩ ምክንያት ይህን እምነት የማይቀበሉ : ቢቀበሉም ድካም የሚታይባቸው ክፍሎች መገኘታቸው ይህን አገልጽ ያሳያል ::

፪ : ክርስቶስ : ዕወቁ : እመኑ : ብሎ አልቀረም :: የሰውን ደካማነት : የጠላቱን የሰይጣንን ተፈታታኝነት ያውቃልና ፈተና መምጣቱን : ፈተናውም በሃይማኖት መሆኑን : ከፈተናው መውጣት የሚቻለውም ጠንክሮ በመታገልና ዓለሙን ድል በመንግዛት መሆኑን ያሳያል :: ይህንንም በአጠቃላይ ዝርዝር ሲገልጽ : ጊዜ ይመጣል : መጥቶአልም : እያንዳንዱ በየቦታው ልትበተኑ : ብቻዬንም ትትወኛላችሁ : እኔ ግን ብቻዬን አይደለሁም : አብ ከእኔ ጋር ነውና : ሲል በግልጽ ይነገራቸዋል :: መበተናቸው የቦታ ብቻ አልነበረም :: የፍርሀት : የዐስተሳብ ጉድለትም ጭምር ነበር እንጂ :: ይህ ፍላግ : ነፍስየ ጥቀ እሜጡ በእንቲአከ :: ሕይወቴንም ቢሾን እንኳ ስለ አንተ ዐሳልፈ አሰጣለሁ :: እመውትሂ ምስሌክ ወኢይክሕደክ :: ከእንተ ጋር እምታለሁ : አልክድሕም :: እመኑ ኩሉሙ ክሕዱክ አንሰ ኢይክሕደክ :: ሹሉም ቢክዱህ እንኳ እኔ አልክድሕም : ሲሉ ፍቅራቸውን : ቁርጠኝነታቸውን በእርሱ ፊት : በወንድሞቻቸው ፊት የለጠሙትን እንኳ ሳይቀር ተፈታትናአቸዋል :: (ማቴ : ፩፮ : ፱፩ :: ማር : ፲፩ : ፩፱ - ፱፩ :: ሉቃ : ፩፪ : ፱፫ :: ዮሐ : ፲፫ : ፱፮ ::) ከእርሱ በተቀበሉት ገደልና የሰልፍ ትምህርት አግባ መልስ ብለው ተዋግተው አሸነፉት እንጂ ጠላታቸው ታግሎአቸው ነበር :: ኋላ ግን በሰልፍ ዘይአቸው በፈጸሙት የጀብድ ሥራ ለሌሎችም አርአያና አብንት ሆኑ :: ለታወቁበትም የክብር ስፍራ በቁ :: እንደ ተናገሩትም ለእስራትም ለሞትም ዐብረውት ሹዱ ::

፫ : ጌታ ገመሱ ማታ ያደረጋቸው ንግግሮች ብዙዎች ናቸው : ብርቱዎች ናቸው : የቤተ ክርስቲያንን ጠቅላላ ሕይወት የሚጸላሉ ናቸው :: በወንጌል እማካይነት ለሹሉም ተላለፈዋል :: ነገር ግን ሹሉም በአንድ ጊዜ

ጠቅሉ ሊታርሳቸው የማይቻል ከመኾናቸው የተነሣ ሽሉን የሚሰጡ ጣፋጮች የመኾናቸውን ያክል ሽሉ የማይውጣቸው ነጥባዊነት ናቸው ። ለሽሉም ያላሰና ጥረር የሚሰማው ለሰላሳዎች የመኾናቸውን ያክልም የማንም ጥርስ የማይቁረጥማቸው የድንጋይ ቆሎዎች ናቸው ። ይኹን እንጂ ሽሉም እየቀመሰ ከሚውጣቸው ፣ ከሚተፋቸው በስተቀር ለሽሉ ፣ በሽሉ መቅረብ አለባቸው ። ስለዚህ የቃል ፣ የጽሕፈት ሐዋርያት በማንኪያ ፣ በጭፋ እየመጡ እየመጡ ለሽሉም ያቀርባሉ ። የአቅራቢዎች አቀራረብ ፣ የተጋጣሚዎች አቀጣጠል እንደ መጠናቸው ነው ። ይህ ስለ ሽነ እኔም በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ጤማየት ፣ ብዙ ማስረዳት ቢያምረኝም ያቀረብኩላችሁ ጥቂት ነው ። አንዱን ልጥቀስ ። ስምዖን ስምዖን ናህ ስሊሊ ስሊሊ ሰይጣን የሐንዕስከው ወየንናጽከው ከመ አለስ ። ወአንስ ስሊሊኩ በእንቲአከከው ከመ አይድክም ሃይማኖትከመ ፣ እንደተነሳ ተመደጠከ ጸንዖም ለአንዊከ ። ስምዖን ስምዖን ሰይጣን እንደ አጃ ሲጠረጥራችሁ ፣ ሊያገልግላችሁ አሁን ልመናን ለመን ። እኔ ግን ሃይማኖታችሁ እንዳይደክም ስለ እናንተ ጸለይኩ ፣ አንተም ተመልሰህ ወንድሞችህን አበረታታቸው ፣ ሲል የተናገረው ቃል እስከ አሁን ቤተ ክርስቲያንን እየተፈታተናት ነው ። (ሉቃ ፡ ፩፻ ፣ ፴፩ እና ፴፪)

፪ ፡ ክርስቲያኖችን እንደ አጃ ፣ እንደ ሰንደ እያበጠራቸው ፣ እያንጠረጠራቸው ፣ እያገለገላቸው ነው ። ጌታ ፡ እኔ ሃይማኖታችሁ እንዳይደክም ጸለይኩ ፣ ብሉ ዝም አላለም ። እንዲህ ቢሆን እንዴት መልካም ነበር ። ግን ፣ አንተም መለስ ብለህ ወንድሞችህን አበረታቸው ፣ አጠንክራቸው ፣ ነው ያለው ። ከባድ ቃል ነው ። ሽላችሁ በየቦታው ልትበተኑ ጊዜው ይመጣል ። ሲል ለተናገረው ይህ ቃል ጉልበት ሽናላል ። የቤተ ክርስቲያን ፈተና ከሽነ ጀምሮ ውጥ ፣ ጥንሰሱ ከመሪዎች ነው ። የይሁዳን ፣ የቢዎን መሠርዶን ፣ የእነ አርቶስን ፣ የእነ ሳምሳጢ ጳውሎስን ፣ የእነ ሰባልዮስን ፣ የእነ አቦሊናርዮስን ፣ የእነ መቅዶንዮስን ፣ የእነ ንስጥሮስን ፣ የእነ አውጣሲን ፣ የእነ ፍላብያኖስን ፣ የእነ ልዮንን ፣ የእነ ሉተርን የሌሎችንም ታሪክ ብንመለከት ይህን መስመር ተከትሎ እናየዋለን ። እስላምና ባሃሊ ሳይቀሩ መሠረተ ትምህርታቸው እላይ የጠቀሰናቸው ሰዎች ያወጡት ፣ የከፈቱት ፈለግ ነው ። ይኹንና ያም ቢሆን የምእመናን ቱጥር ያንሳል እንጂ ቤተ ክርስቲያን አትጠፋም ፣ ከመሠረትዋም አትናወጥም ። የደካሞችን ያክል ባይበዛም የቤተ ክርስቲያን ሰልፈኞች ፣ ተዋጊዎች ፣ በፈጣሪያቸው ገይልም ድል አድራጊዎች ፣ ጀግኖች አሉ ።

፫ ፡ ለዚህም ራሱ ቅዱስ ዴጥሮስና ወንድሞቹ ቅዱሳን ሐዋርያት ፣ በእነርሱ እግር የተተኩት እስጢፋኖስ ፣ ጳውሎስ ፣ ሌሎችም ሊቃውንት እንደ እነ ዮሐንስ አፈ ወርቅ ፣ እንደ እነ አትናቴዎስ ፣ እንደ እነ ቄርሎስ ፣ እንደ እነ ዲዮስቆሮስ ያሉ አዝማችች በመነሣታቸው የቤተ ክርስቲያን ብርሃን እስከ አሁን አልጠፋም ። ኢትዮጵያም እንደ ዛሬው አይኹን እንጂ እነ ያሪድን ፣ እነ አባ ጊዮርጊስን ፣ እነ አውጌ በትረ ጊዮርጊስን ፣ በቅርብ ጊዜም እነ መልአክ ብርሃን ወልደ ዮሐንስን ፣ እነ መልአክ ብርሃን አድማሱ ጀምበሬን የመሳሰሉ ሊቃውንት የሐዋርያትን ፈለግ ተከትለው እርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያናቸውን ከእነ ሃይማኖትዋ ፣ ከእነ ትምህርትዋ ፣ ከእነ ሥርዐትዋ ተጠብቃ ለዛሬው ትውልድ እንድትደርስ አድርገዋል ። የኢትዮጵያ ተስፋ ይህ ድንገዝግዛ

በደረሰበት ፣ የጫማ ጥላ በወደቀበት እንደሚታየው ታፍኖ ፣ ተዳፍኖ አይቀርም ። የብርሃን ጊዜ ይመጣል ። ስለዚህ እኛም በጊዜው የተገኘነው ሰዎች የኢትዮጵያ ፋና ሳይጠፋ ፣ የውክምብር ነፋስ ሳያገኘው ተጠብቆ ለሚተካው ትውልድ እንዲደርስ በርትተን የማበርታት ፣ ሠርተን የማሠራት ግዴታ አለብን ። ጀር ያለው ይሰማ ።

፬ ፡ በዚህ ክፍል የምናጠናው ፡ ጽኑ ፣ የሚለውን የጌታን ቃል ነው ። ጽኑ ፣ በርቱ ፣ እኔ ዓለምን ድል ነሥቼዋለሁና ፣ ይላል ። (ዮሐ ፡ ፲፮ ፣ ፴፫ ።) ለመጽናት ፣ ለመበርታት የሚያስፈልገው ምንድን ነው ? ገይል ፣ ጉልበት ፣ ምግብ ፣ ትምህርት ፣ ትጥቅ ። ሽሉንም ከእርሱ ፣ ከቅዱስ መንፈሱ እናገኘዋለን ።

ሀ ፡ ወናሁ እነ እረኑ ተስፋሁ ለአቡዩ ላዕሌከመ ፣ ወእንተመሰን ንበሩ ሀገረ ኢየሩሳሌም እስከ ትላብሱ ገይለ እምእርያም ። እነሆ እኔ የአባቴን ተስፋ ለእናንተ እልካለሁ ፣ እናንተ ግን ከእርያም ገይልን እስከትላብሱ ድረስ በኢየሩሳሌም ከተማ ተቀመጡ ። (ሉቃ ፡ ፩፻ ፣ ፳፩ ፣ ፳፪ ።)

ለ ፡ ሊኮነ ለከመ ታእምሩ መዋዕለ ወእዝማኑ ዘሠርዐ አብ በምኩናኑ ባሕቲቱ ። አላ ሰባ ይወርድ ላዕሌከመ መንፈስ ቅዱስ ትነሥኩ ገይለ ወትከውንኒ ሰማዕትዩ በኢየሩሳሌም ወበኩሉ ይሁዳ ወሰማርያ ወእስከ አጽናፈ ምድር ። አብ በዝሃ ሥልጣኑ የወሰነውን ቀኑን ፣ ዘመኑን ልታውቁ አልተፈቀደላችሁም ። መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ግን ትሉታ ታገኛላችሁ ፣ በኢየሩሳሌም ፣ በይሁዳ ፣ በሰማርያ እስከ ምድር ዳርቻ ድረስም ምስክሮች ትኹኖላችሁ እንጂ ። አለ ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፩ ፣ ፮ እና ፳ ።) ይህንም ተናግሮ ወደ ሰማይ ዐረገ ፣ በአብ ቀኝ ተቀመጠ ፣ እልክላችኋለሁ እንዳለ ቅዱስ መንፈሱን በጽርሐ ጽዮን ለቤተ ክርስቲያን ፣ ለአዝማችቶቹ ላከ ፣ አወረደ ፣ ሰጠ ።

፭ ፡ ደቀ መዛሙርት ፣ እቤቱ በዚህ ወራት ለእስራኤል ልጆች መንግሥትን ትመልሳለህን ፣ የሚል ጥያቄ ለጌታ አቅርበው ነበር ። ይህን ጥያቄ ቀደም ብለውም አስታውሰው ተነጋግረውበታል ። (ማቴ ፡ ፩ ፣ ፩ - ፩፮ ።) በዚህ ምክንያትም ልዩነት ተፈጥሮ ነበር ። ግን ጌታ ነገሩን በጊዜው በሰጠው መልስ ጸጥ አድርጎት ቆይቶአል ። (ማጥ ፡ ፲ ፣ ፴፩ - ፵፩ ። ሉቃ ፡ ፩፻ ፣ ፳፩ ፣ ፳፪ - ፴፫ ።) መልሱ ምን ነበር ? የሰው ልጅ ሊያገለግልና ራሱን ለብዙዎች ቢሃ ሊያደርግ እንጂ ሊያገለግሉት አልመጣም ፣ የሚል ነበር ። ይህ ነው በእግዚአብሔር ዓላማ ፣ በእግዚአብሔር ዐሳብ የእስራኤል መንግሥት ። መንግሥቱ ግን የእስራኤል ዘሥጋ አይደለም ፣ የእስራኤል ዘእግዚአብሔር እንጂ ። ምስጢሩን ጠንቅቆ ያወቀው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ቀደም ሲል ኔቢዩ ዳዊት ፣ ሰላም ላዕለ እስራኤል ። በእስራኤል ላይ ሰላም ይኹን ፣ ያለውን አስታውሶ ውርሱ ለእነ ማን መሆኑን ሲያስረዳ ። ወላዕለ ኩሉው አለ ይገባሩ በዝንቱ ሕግ ሰላም ወሃህል ወዲስ እስራኤል ዘእግዚአብሔር ። ይህን ሕግ ለሚፈጽሙ ሰዎች ሰላም ይኹንላቸው ፣ ይቅርታም ፣ የእግዚአብሔር ወገኖች በሆኑ እስራኤል (ክርስቲያን) ላይም ይኹን ፣ ብሉአል ። (መዝ ፡ ፫፻፩ ፣ ፭ ። ገላ ፡ ፮ ፣ ፲፮ ።)

፩ ፡ በነቢያት ተስፋ መሠረት መሲሐ መጥቶአል ። ፡ እርትዕ ተሠራህ ወንገሥ ፡ ፡ እንደ ተባለለት በመስቀል ላይ ነግሦአል ። ፡ መንበርከ እግዚእ ለዓለሙ ዓለም ፡ ፡ የተባለለትን ዙፋኑን ገንዘብ አድርጉአል ፡ መንግሥቱን ዐደላድሎአል ። (መዝ ፡ ፶፩ ፡ ፩ - ፮ ። ዕብ ፡ ፩ ፡ ፮) የዚህ መንግሥት ወራሾች በስሙ የሚያምኑ ፡ በሃይማኖት የአብርሃም ልጆች የሆኑ ሹሉ ናቸው ። ዜና መንግሥቱን በዓለም የሚሰብኩ ፡ ለዓለም የተዘረጋውን መንበረ መንግሥቱን (ነገረ መስቀሉን) ለዓለም ሕዝብ የሚያስተዋውቁ ትጥቅ ፡ ስንቅ ፡ ችሉታ የተሟላላቸው ሰልፈኞች (ሐዋርያት) ተመርጠዋል ። ሹሉም ለዘማችነት የሚያበቃቸውን ምልክት ተቀብለው ለመውጣት የሚሰጣቸውን ትእዛዝ በመጠባበቅ ላይ ናቸው ። በዚህ ጊዜ ነበረ ፡ ፡ አቤቱ በዚህ ወራት ለእስራኤል ልጆች መንግሥትን ትመልሳለህ ፡ ፡ የሚል ጥያቄ የቀረበው ። መልሱም ፡ ፡ አብ በዝ ሥልጣኑ የወሰነውን ቀኑን ፡ ዘመኑን ልታውቁ አልተፈቀደላችሁም ። መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ግን ችሉታ ታገኛላችሁ ፡ በኢየሩሳሌም ፡ በይሁዳ ፡ በሰማርያ ፡ እስከ ምድር ዳርቻ ድረስም ምስክሮች ትሆኑላችሁ እንጂ ፡ ፡ የሚል ሆነ ። በነገራችን ላይ ኢትዮጵያውያን ሹሉ ጌታ ትምህርቱን ሲጀምር ሲወርስም ኢትዮጵያን እንዳዘከረ ልብ አድርጉ ። ፡ አጽናፈ ምድር ። የምድር ዳርቻ ። (ማቴ ፡ ፲፪ ፡ ፶፪ ። ዮሐ ፡ ፲ ፡ ፲፭ ።)

፪ ፡ ወደ መሥመራችን እንመለስ ። ጌታ ለደቀ መዛሙርት ጥያቄ መልስ አልከለከለም ። ቀደም ሲል እነርሱ አንሥተውት ለነበረው የነገረ መንግሥት ጥያቄ መልስ ራሱን ለብዙዎች ዐሳልፎ መስጠቱ ፡ ቤዛኑክ መሆኑን ገልጦአልና እኩንም ያን ሳይረዱ ቀርተው ዐዲስ አድርገው ስለ ጠየቁት ይህን መረዳትና መመስከር የሚችሉት መንፈስ ቅዱስን ከተቀበሉ በኋላ መሆኑን አረጋገጠላቸው እንጂ ነገሩ አልቀረም ። መንፈስ ቅዱስን ከተቀበሉ በኋላ ሹሉን ዐውቁ ። መንፈሳዊ ትጥቅ ታጠቁ ። ከኢየሩሳሌም ጀምሮም እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ብሥራተ መንግሥቱን ተቀብለው ዘለቁ ። አምን ፡ ይህ ነገር በሥጋዊ መንፈስ አይመረመርም ። በመንፈሳዊ ትጥቅ የልቡናን ወገብ ሸብ ከዚያም ጠበቅ አድርጉ ሥራ ሲጀምሩ ፡ ዐይንን ሲያነጣጥሩ ፡ ከንድን ሲሰነዝሩ ፡ መሣሪያ ሲያነሡ ፡ ሰልፍ ሲጀምሩ ነው የሚታወቀው ።

፫ ፡ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ይላል ። ፡ ወበእንተዝ እነሂ ሰሚዕየ ሃይማኖተክሙ በእግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ ወዘከመ ታፈቅርሙ ለኩሉሙ ቅዱሳን ። ኢያንተጉ አእኩቶቶ ለእግዚአብሔር በእንቲአክሙ ወተዘከርተክሙ በጸሎትየ ። ከመ እግዚአብሔር አምላኩ ለእግዚእን ኢየሱስ ክርስቶስ እበ ስብሐት የሀብከመ መንፈስ ጥበብ ወይክሥት ለክሙ ታእምሩ ። ወያብርህ አዕይንት አልባቢክሙ ፡ ወታእምሩ ምንት ውእቱ ተስፋሁ ለጽዋኔክሙ ወምንት ውእቱ ብዕለ ስብሐት ርስቱ በቅዱሳን ። ወምንት ውእቱ ፋድፋዴ ጽንዑ ገይሉ ዘላዕሌን ለእለ ነእምን በከመ ሰባየ ገይሉ ዘገብረ በክርስቶስ ። ዘእንሥእ እምዉታን ወእንበሮ በየማኑ ውስተ ሰማያት ። መልዕልተ ኩሉ መላእክት ወመኳንንት ወገይላት ወአጋእዝት ወኩሉ ስም ዘይሰመይ ፡ ወእኮ በዝ ዓለም ባሕቲቱ ፡ አላ በዘይመጽእኒ ዓለም ። ወኩሉ አግረረ ሉቱ ታሕተ እገሪሁ ወኪያሁ ዘውእቱ መልዕልተ ኩሉ ረሰየ ርእሰ ለቤተ ክርስቲያን እንተ ይእቲ ሥጋሁ ። ወውእቱ ፍጻሜሁ ለኩሉ ፡ ወይፈጽም

ኩሉ በኩሉ ። ስለዚህ እኔም በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ማመናችሁን ፡ ቅዱሳንንም ኩሉ መውደዳችሁን ሰምቼ ስለ እናንተ እግዚአብሔርን ከማመስገን ፡ በጸሎቴም እናንተን ከማሰብ አልበዘንኩም ። የክብር ባለቤት የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ አባቱ እግዚአብሔር የጥበብን ሀብት እንዲሰጣችሁ ፡ ዕውቀቱንም እንዲገልጽላችሁ ዐይነ ልቡናችሁን ያብራላችሁ ፡ የተጠራችሁበት ተስፋ ምን እንደ ሆነ ፡ በቅዱሳንም የርስቱ ክብር ብዛት ምን እንደ ሆነ ታውቁ ዘንድ ። በምናምን በእኛ ላይ የሚያደርገው የከሃሊነቱ ጽናት ብዛት ምን እንደ ሆነ ታውቁ ዘንድ ፡ በክርስቶስ እንደ አደረገው እንደ ከሃሊነቱ ጽናት መጠን ። ከሙታን ለይቶ ባስነሣው ፡ በልዕልናም በዕሪናው ባስቀመጠው ። ከመላእክት ኩሉ በላይ ከመኳንንት ፡ ከገይላት ፡ ከአጋእዝት ፡ ከሚጠራ ስም ኩሉም በላይ ፡ በዚህ ዓለም ብቻ አይደለም ፡ በሚመጣውም ዓለም እንጂ ። ኩሉንም ከእግሩ በታች እድርጉ አስገዛለት ፡ ከኩሉ በላይ ያለ እርሱን የቤተ ክርስቲያን ራስ አደረገው ፡ ይህችውም ሥጋው (አካሉ) ናት ። የኩሉ ፍጻሜው እርሱ ነው ፡ ኩሉንም በኩሉ ይፈጽማል ። (ኤፌ ፡ ፩ ፡ ፲፩ - ፳፫ ።)

፬ ፡ ሐዋርያው በሚያስደንቅ አኳኋን እንዲህ አስቀምጦታል ። የክርስቶስ መንግሥት በጠባብ መንደር ለጥቂት ሕዝብ ፡ ጉሳና ዘር የታሰበ ሳይሆን ቦታ ሳይወሰነው ፡ ዓለም ሳይገድበው በምድርና በሰማይ ላለው ኩሉ ለሰው ፡ ለመላእክት ፡ በልዩ ልዩ ስም ለሚጠራው ኩሉ ፡ በልዩ ልዩ ስም ከሚጠራው ኩሉ በላይ የሆነ ፡ የሰፊ ፡ የተዘረጋ መሆኑንና እርሱ የመንግሥት ኩሉ ባለቤት ክርስቶስ አካሉ የሆነችው የቤተ ክርስቲያን ራስ እንደ ሆነ ይህም ግብር ፡ ምስጢር ፡ እንጋገር የነገር ኩሉ ፍጻሜ መሆኑን ገልጸ ወደዚህ መንግሥት በሃይማኖት የተጠሩ ኩሉ ፡

ሀ ፡ የጥሪያቸው ተስፋ ፡
ለ ፡ የርስቱ ሀብት ስፋት ፡
ሐ ፡ እግዚአብሔር በክርስቶስ ያደረገውን ኩሉ በማመን በተጠሩት ክርስቲያኖች ላይ የተመሠረተው የሃይማኖት ጽናት ምን እንደ ሆነ እንዲያውቁ እግዚአብሔር ዐይነ ልቡናቸውን የሚያበራላቸውን የዕውቀት መንፈስ እንዲሰጣቸው የዘወትር ጸሎቱ መሆኑን አረጋገጠ ። ይህ ካልሆነ ጌታ ፡ ፡ መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ገይልን ታገኛላችሁ ፡ ምስክሮቼም ትሆኑላችሁ ፡ ፡ ያለው ቃሉ አይፈጸምምና ። ማንኛውም አማኝ የተጠራበትን ፡ በዚህና በወዲያቸው ዓለም የተዘጋጀለትን ዐውቆ በእምነት ካልጸና ፡ በሃይማኖትም ጸንቶ የሚፈተንበትን ኩሉ ካልታገሠ ፡ ካላሸነፈ ድካሙ ኩሉ ከገቱ ነው ። ለዚህ ነው ሐዋርያው ይህን ሰፊ ያለ ትምህርት የሰጠው ። የኢትዮጵያ እርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የምታምነው ፡ የምታሳምነው እምነት ፡ የምታስተምረው ትምህርት ይህ ነው ። ከዚህ አይወርድም ። ከዚህ ወርዶ ተዋርዶ አማላጅ ነው የሚለውን ሰብከት አትቀበልም ።

፭ ፡ ዓላማውን የጠበቀ ሐማኝንና መናኙን ፡ ጠላቱንና ወዳጁን ለይቶ ያወቀ ሰልፈኛ ወደ ሰልፍ በሚወጣበት ጊዜ ትጥቅ ብቻ አይደለም ስንቅም ያስፈልገዋል ፡ የዕለት ምግብ ያስፈልገዋል ። ለቀደሙ ሰዎች እንደ ሆነው ። ዜናውን ሐዋርያው ከትቦታል ። ፡ ወኩሉሙ ገለፉ ማእከለ ባሕር ። ኩሉም በባሕሩ መሀከል በየብስ እንደሚገኙ ዐለፉ ። ወኩሉሙ ተሰላዩ እክለ

ዘመንፈስ ቅዱስ :: ወኩሉው ሰቲዩ ሰቴ መንፈሳዊ ዘውለቱ ዘሰቲዩ እምኩኩሕ መንፈሳዊት እንተ ተሐውር ድንሬሆመ ፤ ወኩኩሕስ ክርስቶስ ውለቱ :: ሹሉም መንፈስ ቅዱስ የሰጣቸውን ምግብ ተመገቡ :: ሹሉም መንፈሳዊውን መጠጥ ጠጡ ፤ ይኸውም በኋላቸው ከምትኼደው ከመንፈሳዊት ኩኩሕ የጠጡት ነው ፤ ኩኩሕም የተባለ ክርስቶስ ነው ፤ * ብሉአል :: (፩ ቆሮ ፤ ፲ ፤ ፫ እና ፪ ::)

ምእመናን ፤ የዚህን ቅዱስ ሐዋርያ እነጋገር ታስተውሉታላችሁን ? * ሹሉም መንፈስ ቅዱስ የሰጣቸውን ምግብ ተመገቡ ፤ ሹሉም መንፈሳዊ መጠጥን ጠጡ ፤ * ይልና ፤ * ያም በኋላቸው ከምትኼደው ደንጊያ የጠጡት ነው ፤ * ይላል :: ቀጥሎም ፤ * ደንጊያ የተባለው ክርስቶስ ነው ፤ * ሲል ይተረጉመዋል :: በዚህም ፤ * ወተላምሩ ምዕረሰ ከመ ኢየሱስ አድጎን ሕዝቡ እምድረ ግብጽ :: ኢየሱስ በመጀመሪያ ጊዜ ሕዝቡን ከምድረ ግብጽ እንደ አዳነ ታውቃላችሁ ፤ * (ይሁዳ ፩ ፤ ፭ ::) ሲል ከጻፈው ከሐዋርያው ይሁዳ ጋር ምስክርነቱን በማስተባበር ጌታችን እምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አሪትን ወንጌልን የሠራ እምላክ ነቢያት ፤ እምላክ ክርስቲያን መኾኑን ፤ ትናንት በምድረ ባዳ ለመራቸው ሕዝቡ የሚበሉት ምግብ ፤ የሚጠጡት ውሃ እንደ ሰጣቸው ዛሬ ደግሞ በፍናተ መስቀል ለሚመራቸው ሕዝቡ በጥምቀት ቅዱስ መንፈሱን ፤ ሥጋውን ደሙን የለገሰ መኾኑን ያሳያል :: * ከኋላቸው ከምትኼደው ደንጊያ ፤ * ያለውን ፤ * ደንጊያ የተባለ ክርስቶስ ነው ፤ * ብሉ ሲተረጎም የለበራኤል ተስፋ በኋላ ዘመን ሰው በመኾን በሚገልጠው እምላክ ላይ የተመሠረተ መኾኑንና ያውም መፈጸሙን ያሳያል :: ታላቁ አስተናባሪ ሹሉቱን መሸረቦች አሪትን ፤ ወንጌልን እየቀዳ ፤ እያቀላቀለ ሕዝቡን ይገታል :: አቤት የእግዚአብሔር ቸርነት :: ምዕ ዓይነት ሰጦታ ነው ፤ ይገርማል ፤ ይደንቃል ::

፲፫ ፤ ምልእቱ ከማይገደለው ባሕር ከመንፈስ ቅዱስ ይቀዳል ፤ ይጠጣል ፤ ያጠጣል :: ሐዋርያው ሐናንያ ፤ * ወንድሜ ሳውል በመንገድ የተገለጸለህ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ እንተ ልኮኛል ፤ እይ ፤ መንፈስ ቅዱስ ይመላብህ ፤ * አለው :: (የሐ ፤ ሥራ ፱ ፤ ፲፮ ::) እየ ፤ መንፈስ ቅዱስን ተሞላ :: አኹን ያየውን ያሳያል ፤ የጠጣውን ያጠጣል ፤ የተጋተውን ይገታል :: ሌሎች በወይን እንዳይሰከሩ ፤ መንፈስ ቅዱስን እንዲሞሉ ፤ * በእንተ ዝንቱ ኢትኩኑ አብዳነ ፤ እላ ሐልዩ ፈቃድ እግዚአብሔር :: ወኢትሰከሩ ወይን እስመ ምርዐት ውለቱ ፤ እላ ምልኡ መንፈስ ቅዱስ :: ስለዚህም ሰነፍች አትኹን ፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ዐስቡ እንጂ :: በመጠጥ አትሰከሩ ፤ መዳራት ነውና ፤ መንፈስ ቅዱስን ተመሉ እንጂ ፤ * በማለት ምክሩን ይለግሳል :: (ኤፌ ፤ ፭ ፤ ፲፮ እና ፲፭ ::)

፲፬ ፤ ሐዋርያው ይህን ምስክር ሲሰጥ በወይን የሰከረ ብዙ መናገር ቢችልም የሚናገረውን አያውቅም :: በአፋ የበረታ መስሎ ቢታይም ብርቱ አይደለም :: እንኳን ጠላቱን ማሸነፍ ራሱን መስብሰብ አይችልም :: መንፈስን የተሞላ ፤ በመንፈስ የሰከረ ግን ብዙ ይናገራል ፤ ያስተምራል ፤ ይጽፋል ፤ ይመረምራል ፤ ያውቃል ፤ ጠላቱን ይረግጣል ፤ ያሸንፋል ፤ ራሱን ከጠላቱ በላይ ያውላል :: መሴ መሠርያን ግብጽን ፤ ኤልያስ ነቢያት አክላብን ፤ ካህናት ሰማርያን ቀጥተዋል ፤ ኤፕሮስ ሐናንያን ፤ ጳውሎስ በርያሱን ቀጥተዋል ፤ እስጢፋኒስ ሊቃውንት አይሁድን በክርክር ፀጥ ጽድርጉአቸዋል :: * ወደ እስ

ተንሥኡ እምኩራብ እንተ ሰማ ሊቤርጢኖን ወቀርኔዎን ወእለ እስክንድራዎን ወእለሂ እምቂልቅያ ወእስያ ወተጋሠሥ ለእስጢፋኖስ :: ወስዕተ ተቃውሞቶ እስመ በጥበብ ወበመንፈስ ቅዱስ ይትናገርሙ :: ሊቤርጢኖን ከምትባለው ምኩራብ ከቀርኔዎን ከእለ እስክንድራዎን የተነሡ ከቂልቅያ ከእስያ የኾኑ ሰዎችም ነበሩና እስጢፋኖስን ተከራክሩት :: ግን መርታት ተሳናቸው ፤ በጥበብና በመንፈስ ቅዱስ ይከራከራቸው ነበርና ፤ * ሲል መጽሐፍ መስክርለታል :: (የሐ ፤ ሥራ ፲ ፤ ፱ እና ፲ ::) እነዚህ ቅዱሳን ፤ መሰሉቻቸውም ሃይማኖታውያን በእጃቸው ፤ በቃላቸው የባረኩት ሹሉ መንፈስ ቅዱስን ይሞላል ፤ መንፈስ ቅዱስ ያድርበታል ፤ ይወርድበታል :: (የሐ ፤ ሥራ ፭ ፤ ፲፩ - ፲፯ ፤ ፲ ፤ ፵፱ - ፵፭ ፤ ፲፩ ፤ ፲፭ - ፲፮ ፤ ፲፱ ፤ ፩ - ፯ ፤ ::)

፲፭ ፤ በመንፈስ ቅዱስ ተሞልቶ ወደ ወንጌል ሰልፍ የገባ ሹሉ ጊዜ ፤ ቦታ ፤ መንገድ ፤ ምክንያት ሳይመርጥ መንፈስ ቅዱስ ወዳዘዘው ይኼዳል :: (የሐ ፤ ሥራ ፲፭ ፤ ፲፪ ::) በመንፈስ ቅዱስ መሞላት የሚቻለው ከማን ነው ? በመንፈስ ቅዱስ መሞላት የሚቻለው መንፈስ ቅዱስ የባሕርይ ሕይወቱ ፤ በህልውና ገንዘቡ ከኾነው ፤ ከሕያው አብ ከተገኘው ፤ በመንፈስ ቅዱስ ሕያው ከኾነው እምላክ ከኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው :: ከሰው መንፈስ ቅዱስ አይገኝም :: ገንዘቡ ፤ ዕቃው አይደለምና ፤ ሊያዝዝበት አይችልምና :: ይህ ሥልጣን ያለው ፤ * እምዚአየ ይነሥእ ወይንግረከመ ኩሉ ፤ ቃልነትን ከእኔ ገንዘብ አድርጉ ይነግራችኋል ፤ * ሲል ተስፋ የሰጠ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው :: በመንፈስ ቅዱስ ሕያው እርሱ ነውና ፤ ስለዚህም ፤ * ወእነሂ ሕያው ወእንተሙሂ ተሐይዉ :: እኔ ሕያው ነኝ ፤ እናንተም ሕያዋን ትኾናላችሁ ፤ * ብሉአልና በእውነት በእርሱ ያመነ ሕያው ይኾናል ፤ ሕይወትንም ያድላል ፤ እርሱን መምሰልን ገንዘብ አድርጉአልና ::

፲፮ ፤ ሐዋርያውም እንዲህ ብሉአል :: * ተፈጥረ እዳም ቀዳሚ ብእሲ ዘነፍስ ሕያው ወደጋራዊ ብእሲ በመንፈስ የሐዩ :: ወእኮ ቀዳሚ ዘመንፈስ ዘነፍስ ቀደመ ወእምዝ ዘመንፈስ :: ቀዳማዊ ብእሲ እምድር መሪታዊ ወዳም ብእሲ እምሰማይ ሰማያዊ :: በዘመ ዝኮ መሪታዊ ከማሁ መሪታውያን ወበዘመ ዝኮ ሰማያዊ ከማሁ ሰማያውያን :: ወበዘመ ለበሰነ እምሳሊሁ ለመሪታዊ ከማሁ ንለብስ እምሳሊሁ ለሰማያዊ :: የመጀመሪያው ሰው እዳም በነፍስ ሕያው ኾና ተፈጠረ ፤ ሹሉተኛው ሰው ግን በመንፈስ ቅዱስ ሕያው ነው :: የመጀመሪያው ሰው በመንፈስ ቅዱስ ሕያው የኾነ አይደለም ፤ በነፍስ ሕያው የኾነው በፊት ተገኘ ፤ ከዚህም በኋላ መንፈስ ቅዱስ ሕይወቱ የኾነው :: መጀመሪያው ሰው ከምድር የተገኘ መሪታዊ ነው ፤ ሹሉተኛው ሰው ከሰማይ የወረደ ሰማያዊ ነው :: እንደዚያ እንደ መሪታዊው መሪታውያን ነን ፤ እንደዚያ እንደ ሰማያዊውም ሰማያውያን ነን :: መሪታዊውን መምሰልን እንደ ለበሰን እንዲሁ ሰማያዊውን መምሰልን እንለብሳለን :: (፩ ቆሮ ፤ ፲፭ ፤ ፵፭ - ፵፱ ::)

፲፯ ፤ መሪታዊው ሰው ከመሪት የቲገኘ እንደ መኾኑ ፤ ከዓለም ጋር ከኾነ ሥጋ ይዛዋል :: ነፍሳዊ ሕይወቱ ይደክማል ፤ ነፍሱ ትደክማለች ፤ ለጋጢአት ይሸነፋል ፤ የመንፈስ ቅዱስን ፈለማ የተቀበልነው እኛም ዓለምን ከመሰልን ከዓለም ጋር እናዝናለን ፤ እንተክላለን :: ከዚህ ለመውጣት የምንችለው እንደ መሪታዊው መሪታውያን እንደ ኾንን ሹሉ እንደ ሰማያዊው

ሰማያዊውን ስንትን ፤ መረታዊውን መምሰልን ገንዘብ እንዳደረግን ጉሉ ሰማያዊውን መምሰልን ገንዘብ ስናደርግ ነው ።

፲፮ ፡ መረታዊውን የመሰልነውን ያኸል ሰማያዊውን ለመምሰል እንድንችል ፡ ተስፋችንን እንድናውቅ ፡ እንድንበረታ ፡ ዓለሙን ድል እንድንነሣ በድካማችን ጊዜ እግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ ይረዳናል ። እርሱ ራሱ መንፈስ ቅዱስ ስለ ሕማማችን ፡ ስለ መከራችን ይቆምልናል ፤ ለላላችሁ ይለናል ። ልባችንን ይመረምረዋል ፤ የራሱ ያደርገዋል ። ልብ ያሰበውን ያውቃል ። በእግዚአብሔር ዘንድ ስለ ቅዱሳን ይከራከራል ፤ ይፈርዳል ። (ሮሜ ፮ ፡ ፩ እና ፩፮ ።)

፲፱ ፡ እርሱ ራሱ ባለቤት ፡ * ወደ ዐደባባይ በገባችሁ ጊዜ ምን እንላለን ፡ ምን እንናገራለን ብላችሁ አታስቡ ፤ የአባታችሁ መንፈስ በእናንተ ላይ ይናገራልና ፤ * ይላል ። ከክርስቲያናት ያልተከሰሰ ፡ ያልተፈረደበት የለም ። የተረታ ፡ በመከራ የወደቀ ፡ ለዓለም የተሸነፈ ግን የለም ። ኢፕሮስ ታሰረ ፤ እስራትን ፈቶ ፡ በሩን ከፍቶ አወጣው ፤ ይዞ ያስቀረው የለም ። (የሐ ፤ ሥራ ፲፪ ፡ ፫ - ፲፩ ።) እውሉስና ሲላስ ታሰሩ ፤ በመንፈቅ ሌሊት ሲጸልዩ ሰንሰለት ፡ የእግር ብረት ከእጃቸው ከእግራቸው ወልቆ ወደቀ ፤ የእነርሱ ብቻ አልነበረም ፤ ዐብሮአቸው የታሰረው የመላው እስረኛ ጭምር ነበር ። ምድር ተንቀጠቀጠ ፤ የእስር ቤት መሠረት ተናወጠ ፤ ጠባቂው ደነገጠ ፤ እግዚአብሔር ገያልነቱን ገለጠ ፤ ብዙ ሰዎችም በእርቦኞች እጅ ተማረኩ ። (የሐ ፤ ሥራ ፲፪ ፡ ፩፭ - ፴፭ ።)

፳ ፡ ቅዱስ እውሉስ የመንፈስ ቅዱስን እርዳታ ልዩ ልዩ መልክ ሰጥቶ ገልጦታል ።

ሀ ፡ * ወደረድእን ለነ ድካሙን በመንፈስ ቅዱስ ። በመንፈስ ቅዱስ ከድካማችን ይረዳናል ፤ * ይላል ። (ሮሜ ፮ ፡ ፩፮ ።) ድካም በመንፈሳዊ ሕይወት ከእግዚአብሔር ትእዛዝ ወጥቶ ለእግዚአብሔር ቃል አለመታዘዝ ዐልፎም ኃጢአት ሠርቶ መገኘት ነው ። በዚህ ጊዜ ሰው ጉሉ ብርቱ ሽና አይገኝም ፤ ወደ ኃጢአት ማዘንበል ፡ በኃጢአት መውደቅም ይመጣል ። መንፈስ ቅዱስ ሰውን እንዳይወድቅ ይጠብቀዋል ፤ በወድቅም በንስሐ እንዲመለስ ያደርገዋል ። በሰሙን ሕማማት ማለት ጌታ መከራ መስቀሉን በተቀበለባቸውና ከሙታን ተነሥቶ ገደሉን በመንፈስ ቅዱስ በገለጠባቸው ዕለታት በሐዋርያት ላይ የታየው ይህ ነው ። ዐብረውት ሲኖሩ ያልነበረ ነገር ፤ ሲያዝ ፡ ሲታሰር ፡ ሲገፈፍ ፡ ሲገረፍ ፡ ሲሰቀል ፡ ሲሞት ፡ በመቃብር ሲውል ሲያድር በእነርሱ ላይ ታየ ፤ ደረሰ ። ፈሩ ፤ ጠረጠሩ ። ስለ እርሱ የሚነገራቸውን ጉሉ ማመን አቃታቸው ። መሪያቸው ፡ ተቀዳሚ ምስክራቸው ፡ እንደ አባት የሚያዩት ቅዱስ ኢፕሮስ ማታ የተናገረውን ሌሊት ረሳው ። አላውቀውም ብሉ ሦስት ጊዜ ካደ ፤ ዶሮ ጮኸ ፤ ጌታ መለስ ብሉ አየው ፤ ኢፕሮስ የጌታን ቃል ዐሰበ ፤ ወደ ውጪ ወጥቶም አለቀሰ ። በወንጌል እንዲህ ተጽፎአል ። * ወእንዝ ውእቱ ይትናገር ዘንተ ነቀው ዶርሆ ሶቤሃ ። ወተመደጠ እግዚእ ሊየሱስ ወነጽሮ ለኢፕሮስ ወተዘከረ ኢፕሮስ ቃሉ ለእግዚእን ዘይቤሉ ሥልሰ ትክሕደኒ ዮም ዘእንበል ይንቁ ዶርሆ ። ወወዒአ አፍአ ኢፕሮስ በከየ ብካየ መሪረ ። እርሱም ይህንን ሲናገር ያን ጊዜ ዶሮ ጮኸ ። ጌታ ሊየሱስም መለስ ብሉ ኢፕሮስን

አየው ፤ ኢፕሮስም ዶሮ ሳይሙህ ሦስት ጊዜ ትክደኛለህ ያለውን የጌታን ቃል ዐሰበ ። ኢፕሮስም ወደ ውጪ ወጥቶ መራራ ለቅሶ አለቀሰ ። * (ሉቃ ፡ ፩፪ ፡ ፭ - ፭፪ ።)

፩፩ ፡ የሌሎችም ዐስተሳሳብ ቢሆን ከዚህ የተለየ አይደለም ፤ አልነበረም ። በአራቱ ወንጌላት በየክፍሉ መመልከት ይቻላል ። እንደ ጥቅስ ከዚህ እንድንም * ወእምድገረዝ ካዕበ እንዝ ይረፍቁ ዐሠርቱ ወእሐቶ አስተርአዮሙ ፤ ወንሠጽሙ በእንተ ሕጸተ ለሚናቶሙ ወግዕዝ ጽንዑ ልቦሙ ፤ እስመ ለእለ ርእይዎ ከመ ተንሥአ ኢአምንምሙ ። ከዚህ በኋላ ደግሞ ዐሥራ አንዱ ለምግብ ተቀምጠው ሳለ ተገለጠላቸው ፤ ስለ ሃይማኖታቸው ጉድለትም ገሠጸቸው ፤ የልባቸውንም ጽናት (አለማመናቸውን) ነቀፈ ፤ ያዩትን እንደ ተነሣ አላመነአቸውምና ። * (ማር ፤ ፲፮ ፡ ፲፪ ።) እንግዲህ ይህ ችግር ፍርሀት ፡ ጭንቀት ፡ ጥርጥር በጉሉም ላይ መታየቱን ቃሉ ይገልጽና ይህንን ጉሉ በተግዛጹ ፡ በምክሩ ሽሮ ወደ ክብራቸው ፡ ወደ ስፍራቸው ፡ ወደ ግብራቸው ፡ ወደ ሥራቸው ፡ ወደ መልእክታቸው እንደ መሰላቸው እናያለን ። ለዚህም አንዱንም ሳያንድል ጉሉንም እንድ እድርገ ፤ * ሐሩ ውስተ ኩሉ ዓ ለም ወስብኩ ወንጌለ ለኩሉ ፍጥረት ። ወደ ዓለም ሺዱ ፤ ለፍጥረትም ጉሉ ወንጌልን ሰበኩ ፤ * በማለት የሰጠው ቃሉ ያረጋግጣል ። (ማር ፤ ፲፮ ፡ ፲፭ ።) እናስተውል ፤ ይህ ጉኔታ ያልተመለሰውን ይሁዳን አይጨምርም ።

፩፩ ፡ ለ ፡ * ወባሕቱ መንፈስ ለሊሁ ይትዋቀሥ ለነ በእንተ ሕማምን ወምንዳቤን ። ነገር ግን ርሱ ራሱ መንፈስ ቅዱስ ስለ መከራችን ፡ ስለ ችግራችን ይመልስልናል ፤ ይከራከርልናል ። * (ሮሜ ፮ ፡ ፩፮ ።) ይህን ባለፈው በኢፕሮስ ፡ በእነ እውሉስ እስራት ጊዜ የሆነው የጠቀሰው ያስረዳል ። ከዚህም ሌላ እላይ የጠቀሰው ከተአምራት በአጭሩ ሲሆን የነገር እርዳታም አለ ። ለምሳሌ ሐዋርያት ተከሰው በአይሁድ ሸንጎ በቆሙ ጊዜ ከሊቃውንቱ አንዱ ግማልያል የተባለ ሰው ፤ የእነ ይሁዳ ዘገሊላን ፡ የእነ ቴዎዳስ ዘግብጽን ታሪክ ጠቅሶ ከተናገረ በኋላ ወደ ጊዜው ወደ ሐዋርያት ክስ ተመልሶ ፤ * እነዚህ ሰዎች ፤ * ይላል ሐዋርያትን ለማመልከት ነው ። * የሚያስተላልፉት ይህ ትምህርታቸው ፡ ይህ ሥራቸው ከእግዚአብሔር ካልሆነ ያልፋል ፤ ይጠፋል ። ከእግዚአብሔር ከሆነ ግን ልታስጥሉአቸው አትችሉምና ከእግዚአብሔር ጋር እንደሚጣል ሰው እንዳትሆኑ ፍቱላቸው ፤ ይሺዱ ፤ * አለ የሚል ተጽፎ እናነባለን ። በዚህም ምክንያት ገርፈው እንደ ለቀቁአቸው ተጽፎአል ። (የሐ ፤ ሥራ ፭ ፡ ፴፩ - ፴፪ ።)

፩፫ ፡ ሐ ፡ * ወውእቱ የሐትቶ ለልብን ወየአምር ዘይሔሊ መንፈስ ። እርሱ ልቡናችንን ይመረምራል ፤ ልብ ያሰበውን እርሱ ያውቃል ፤ * ይላል (ሮሜ ፮ ፡ ፩፮ ።) በሃይማኖት ላይ ለሚመጣው ድካም ጉሉ መነሻው ልብ ነው ። የሚሆነውን ላይሆን ይቻላል ብሉ መጠራጠር ፡ ሃይማኖትን ሌላው እንዳይቀበል መከላከል ፡ የእግዚአብሔርን ጸጋ በገንዘብ ለመግዛት መሞከር ፡ መሰሉ ለመታየት መጣጣር ፡ የሃይማኖትን ትምህርት አጣሞ ማስተማር ፤ እነዚህ ጉሉ በልብ ደካማነት የሚመጡ ፡ በወንጌል ትምህርት ላይ የሚፈጸሙ የዐመፅ ሥራዎች ናቸው ። መንፈስ ቅዱስ በቸልታ ለያልፋቸውም ። በግልም ፡ በግባኤም ፡ ትምህርት በመከልከልም ፍርድ ይሰጥባቸዋል ። በዚህም ቤተ

ጥሩ የኮነ ከመ ጥፋት ሞተ ያድገናው ለእላ ስሕተ በቀዳሚ ሥርዐት እላ ሉው አሰፈወ ወጸው የሙ ውስተ ርስቱ ዘለዓለም :: ስለዚህም ኢየሱስ ለዐዲሊቱ ሥርዐት የተመረጠ ኾነ ፤ ሞትን ተቀብሎ በቀደመው ሥርዐት ስተው የነበሩትን ያድናቸው ዘንድ ፤ ተስፋ ሰጥቶአቸው የነበሩትን ፤ ወደ ዘለዓለም ርስቱም የጠራቸውን :: (ዕብ ፡ ፱ ፡ ፮ - ፲፭ ::)

፩፱ ፡ ስለዚህም በርሱ ያመኑ ሹሉ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ዓለምን ለመዋጋት ፡ ተዋግተውም ድል ለመንግት ወደ ሰልፍ ይገባሉ ፤ ይበረታሉ ፤ ያሸንፋሉ ። የእግዚአብሔር የኾነ ሹሉ አሸናፊ ነውና ። የእግዚአብሔር የኾነ ሹሉ አይፈራምና ። የእግዚአብሔር በኾኑት ላይ ሹሉ የፍርሀት መንፈስ የለም ። የፍቅር ፡ የንጽሕና ፡ የጥበብ መንፈስ እንጂ ። ስለዚህም በቤተ ክርስቲያን ከተራ ምእመናን እስከ መሪዎች ሹሉም አንድ ኾነው ሳያፍሩ ፡ ሳይፈሩ በእግዚአብሔር ስም በእምነት ጸንተው ሊቆሙ ይገባቸዋል ። ከእምነታቸው ፡ ከትምህርታቸው ፡ ከሥርዐታቸው ወጥተው ፡ ሸሽተው ፡ ከነበሩበት ወርደው ፡ ተዋርደው በእምነታቸው ስም ሊያፍሩ ፡ መምህርቻቸውን ፡ ወላጆቻቸውን ሊያሳፍሩ አይገባም ። ስለዚህ ቅዱስ ጳውሎስ ፡ “ እስመ እኮ መንፈስ ፍርሀት ዘመሀበን እግዚአብሔር ዘእንበለ መንፈስ ንይል ወንጽሕ ወተፋቅሮ ወጥባብ ። ኢትንፈር እንከ በእንተ ስምሱ ለእግዚእን ወኢታስተንፍረኒ ኪያየ ሙቁሐ ፤ ዳእሙ ጸሙ ለምህር ቡንይለ እግዚአብሔር ። ዘአድንነን ወጸውዐን በጽዋዴህ ቅዱስ ። እግዚአብሔር የፍርሀት መንፈስን የሰጠን አይደለምና ፤ የንይል ፡ የንጽሕና ፡ የፍቅር ፡ የጥበብ መንፈስን እንጂ ። እንግዲህ ለጌታችን ስለ መመስከር አትፈር ፤ እኔም እስረኛውን አታሳፍረኝ ፤ በእግዚአብሔር ንይል ለማስተማር ድከም እንጂ ። ያዳን ፤ በቅዱስ አጠራሩም የጠራን ፤ ያለውን እናስታውሳለን ። (፩ ጢሞ ፡ ፩ ፡ ፮ - ፱ ::)

፴ ፡ የክርስቶስን ሰራዊት በመንፈስ ቅዱስ አዛዥነት ሰልፍ እንዲያስተምር የተመረጠው ይህ ቅዱስ ሐዋርያ ክርስቲያኖች ወደ ሰልፍ በሚገቡ ጊዜ በምን መሣሪያ እንደሚጸረሩ በማን ላይ እንደሚያነጣጥሩ ዝርዝር ነገር ጽፎአል ። እንመልከተው ።

ሀ ፡ “ እንከስ ጽንዑ በእግዚአብሔር ወበጽንዐ ንይሉ ። ወልበሱ ወልታ እግዚአብሔር በዘትክሉ ተቃውሞቶ ለመናግንተ ሰይጣን ። እስመ ቀትልክሙ ኢኮነ ምስለ ዘሥጋ ወደም ዘእንበለ ምስለ መኪንንተ ጽልመት ወኢጋንንት እኩያን እለ መትሕተ ሰማይ ። ወበእንተዝ ንሥሉ ወልታ እግዚአብሔር ከመ ትክህሉ ተቃውሞታ ለሰለት እኪት ፤ ወኩኑ ድልዋን ከመ ትጽንዐ ። እንግዲህስ ወዲህ በእግዚአብሔር ጽኑ ፤ በንይሉ ጽናትም ። የእግዚአብሔርን ጋሻ ልበሱ ፤ የሰይጣንን ተንኩል መቋቋም እንድትችሉ ። ሰልፋችሁ ከሥጋዊ ከደማዊ ጋር አይደለምና ፤ ከጨለማ አበጋዞች ጋር ነው እንጂ ፤ ከሰማይ በታች ካሉ ከክፉዎች አጋንንትም ጋር ነው እንጂ ። ስለዚህም ክፉይቱን ቀን መቃወም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ጋሻ ያዙ ፤ ድል እንድትነሡም በሹሉ የተዘጋጃችሁ ኹኑ ። ”

ለ ፡ “ ቁሙ እንከ ቀኒተክሙ ሐቋክሙ በጽድቅ ፤ ወልበሱ ልብሰ ንጹን ዘጽድቅ ። ተሥሊኒክሙ ንይለ ወንጌል ዘበሰላም ። ወምስለ ዝ ኩሉ ንሥሉ ንዋየ ሐቅል ዘሃይማኖት በዘትክሉ አጥፍሎተ ኩሉ አሕጸሁ ለእኩይ

ርሱን ። ወተቀጸሉ ጌራ መድኅኒት ላላለ ርእሰክሙ ፤ ወሰደፈ ዘመንፈስ ቅዱስ ንሥሉ ፤ ዘውለቱ ቃለ እግዚአብሔር ። እንግዲህ ወገባችሁን በጽድቅ ታጥቃችሁ ቁሙ ፤ የጽድቅን የጥሩር ልብስም ልበሱ ። በሰላም የሚገኘውን የወንጌል ንይል ተጫምታችሁ ። ከዚህም ሹሉ ጋር የሃይማኖትን የበላ ፀብት ያዙ ፤ የጋለ የክፉን ፍላግዎች ሹሉ ማጥፋት እንድትችሉ ። በራሳችሁም ላይ የመድኅኒትን ራስ ቁር ጫኑ ፤ የመንፈስ ቅዱስንም ሰይፍ ያዙ ፤ ይኸውም የእግዚአብሔር ቃል ነው ። ”

ለ ፡ “ በኩሉ ጸሉት ወስለለት እንዝ ትጌልዩ በኩሉ ጊዜ በመንፈስ ወምስሊህ ትግሁ ወተፀመዱ ለጸሉት ኩሉ ጊዜ በእንተ ኩሉሙ ቅዱሳን ። ወበእንቲአየ ከመ የሀበኒ ቃለ ወይከሥት አተየ ከመ እንግር ገሃደ ሕርመተ ትምህርት ። ዘበእንቲአሁ እተነብል መቁሕየ ከመ እንግር ገሃደ በእንቲአሁ በከመ ይደሉ እንግር ። በጸሉትና በምልክ ሹሉ ስትጸልዩ በማስተዋል ይኹን ፤ ከዚህም ጋር ትጉ ፤ ስለ ቅዱሳን ሹሉም እዘውትራችሁ ለመጸለይ ፀሙዳን ኹኑ ። ለእኔም ጸልዩልኝ ፤ ቃልን እንዲሰጠኝ ፤ ወንጌልንም ገልጹ እንድናገር እንደቡጭን ይከፍትልኝ ዘንድ ። ስለ እርሱ ታስረ የምማልድለትን ፤ ስለ እርሱ ገልጹ እንዳስተምር ፤ ልናገር እንደሚገባ መጠን ። ” (ኤፌ ፡ ፮ ፡ ፲ - ፩ ::)

ዝርዝር ይህ ከዚህ በላይ የተገለጠው ነው ። በሚቀጥለው ምዕራፍ ስለዚህ ዝርዝር መሣሪያና የሰልፍ አመለካከት በመጠኑ እናያለን ።

ምዕራፍ ፡ ኺያ ፡ አንድ ።

ስልፈኞችና ፡ መሣሪያዎቻቸው ።

ዐቁ እንከ ወኢተሀቡ ለመነሂ ፅቅፍተ ከመ ኢታልስኑ መልእክተክሙ ወኢታንወርዋ ። ወበኩሉ አርትዑ ርእሰክሙ ወኩነ ላእካነ ለእግዚአብሔር በብዙን ትዕግሥት በኩሉ ሕማም ወጸዕር ወበምንዳቢ ። ወበተቀሥሮ ወበተሞቅሐ ወበሰራሕ ወበተሐወት በትጋህ ወበጸም ። በንጽሕ ወበእእምሮ በምክር ወበተዐግም በምሒር ወበመንፈስ ቅዱስ በፍቅር ዘእንበለ አድልም በነገር ጽድቅ ። በንይለ እግዚአብሔር ወወልታ ጽድቅ ዘእምየማን ወዘእምፀጋም ። በከብር ወበነሳር በምድሐር ወበመርገም ፤ ከመ ኃጥአን ወጸድቃን ። ከመ እለ ኢየሐምርምሙ ወፅውቃን ከመ አብዳን ወጠቢባን ከመ ምዕታን ወሕያዋን ከመ ምንስዋን ወኢቅቱላን ። ከመ ትኩዛን ወፍሡሐን ከመ ነዳያን ወለብዙኃን ታብሰሉ ከመ ዘአልብክሙ ወኢምንተኒ ወኩሉ ውስተ እደከሙ ። እንግዲህ ተጠንቀቁ ፤ ለማንም ለማን መሰናክል እንዳትኾኑ ፤ መልእክታችሁን አልጫ እንዳታደርጓትና እንዳታስነቅ኷ት ። ራሳችሁን በሹሉ ቀና አድርጉ ፤ ለእግዚአብሔርም አገልጋዮች ኹኑ ፤ በብዙ ትዕግሥት ፤ በመታመም ፤ በመጨነቅ ፤ በመከራም ሹሉ ። በመንገር ፤ በመታሰር ፤ በድካም ፤ በመታወክ ፤ በመትጋት ፤ በጸም ። በንጽሕና ፤ በፅውቀት ፤ በምክር ፤ በመታገሥ ፤ በመራራት ፤ በመንፈስ ቅዱስ ፤ በፍቅር ያለ ማድላት ፤ እውነት በመናገር ። በእግዚአብሔር ንይል በቀኝ በግራ የሚመጣውን በሚከልል በጽድቅ ጋሻ ። በከብር ፤ በነሳር ፤ በምርቃት ፤ በመርገም ፤ እንደ ኃጥአን ፤ እንደ ጸድቃን ። እንደማያውቋቸው ፤ እንደሚያውቋቸውም ፤ እንደ ሰነፎች ፤ እንደ ልባዎችም ፤ እንደ ሙታን ፤ እንደ ሕያዋንም ፤ ድል እንደ ተነሡ ፤ ድል

እንዳልተነሡም :: እንዳዘኑ : ደስ እንዳላቸውም : እንደ ነጻያን : ብዙዎችንም እንደምታበለጽጉ : ምንም ምን እንደሌላችሁ : ኹሉ በእጃችሁ እንደ ኾነ :: (ደ ቆር : ፩ : ፫ - ፲ ::)

፩ : በመንፈሳዊም ኾነ በሥጋዊ የሥራ ሰልፍ ሰልፈኞች ሥራቸውንና የሚያከናውኑበትን : በድል የሚወጡበትን የሥራ መሣሪያዎቻቸውን ለይተው ቢያውቁ : ቆጥረው ቢረከቡ : በየመልካቸው በየሙያቸው ቢጠቀሙባቸውም የውጤት ባለቤት ይኾናሉ :: ሙያ የተለያየ እንደ መኾኑ መሣሪያውም የተለያየ ነው :: የንግዱ : የግብርናው : የጽሕፈቱ : የሥዕሉ : የቅርጹ ቅርጹ : የቅጥቀጣው : የፈለጣው : የሌላውም የሌላውም ሙያ መሣሪያውም አፈጻጸሙም ልዩ ልዩ ነው :: የጦር ሰዎችም እንደ ሙያቸው መሣሪያቸው ልዩ ልዩ ነው ::

፪ : እኔ ዓለምን ድል ነሥቼዋለሁና ጽኑ በርቱ ያለ ጌታ : ንብሩ ብዩ ወለነሂ ብዘመ : ወበከመ ዐጽቅ ኢይክል ፈርዖ እመ ሊህሉ ውስተ ጉንደ ወይኑ ከማሁ አንትመኔ ሊትክሉ ፈርዖ ለእመ ኢክበርክመ ብዩ :: በእኔ አምናችሁ ጻንታችሁ ኑሩ : እኔም ዐድረባችሁ እናራለሁ : ቅርንጫፍ በግንዱ ላይ ከሌለ ሊያፈራ እንደማይችል እናንተም በእኔ አምናችሁ ጻንታችሁ ካልናራችሁ ፍሬ ልታፈሩ አትችሉም : ብሉአል :: በዚህ ብቻ አልተወሰነም :: ብዙ ትምህርት አስተምሮ : ብዙ ተአምራት አድርጉ : ብዙ ምግባር ትሩፋት ሠርቶ በቤተ ክርስቲያን አማካይነት ለምእመናን አውርሶአል :: ትምህርቱም : ተአምራቱም : ምግባር ትሩፋቱም : ጸጋውም ብዙ ስለ ኾነ ቀጥሮ የማይወሰናቸው ምእመናን እንደየዕድላቸው ይጠቀሙበታል :: ግን ኹሉም አንድ የሚኾኑባቸው ነገሮች አሉ :: እነዚህም ሃይማኖት : ትዕግሥት : ተስፋ : ፍቅር : ጸሎት :: በእነዚህ ኹሉም ይተባበራሉ :: እነዚህ የመሣሪያ ኹሉ መሰብሰቢያ ናቸው ::

፫ : ወንጌላውያን ጸሐፍት ተጠልቆ ከማያልቀው ከወንጌል ጥልቅ ባሕር እየወለፉ : እየቀዱ የክርስቶስን አትክልቶች ያጠጣሉ :: ወንጌላውያን የሰልፍ መሪዎች ከጦር ግምጃ ቤታቸው ከወንጌል ልዩ ልዩ መሣሪያዎችን እያወጡ ለሰልፈኞች ያድላሉ :: ወንጌላዊ ዮሐንስ በመልእክቱ ሃይማኖትን ፍቅርን እያጠናከረ ሲሰብክ : ኢጥሮስም ማንበራዊ ኑሮ ሳይቀር ከሃይማኖታዊ ምስክርነቱ ጋር ሰፋ ያለውን የቤተ ሰብእ አስተዳደር : በቤተ ክርስቲያን መሪዎችና በምእመናን መካከል ያለውን መንፈሳዊ ግንኙነት : ከዚህም ጋር ማንኛውም ክርስቲያን በነውር የሚከሰስ እንዳይኾን : በክርስቲያንነቱ የሚደርስበትን መከራ ደግሞ ሳያፍር ሳይፈራ እንዲቀበል : እንዲህ ቢያደርግ የእግዚአብሔር ክብሩ : ችሉታው : ቅዱስ መንፈሱ የሚያርፍበት ስለ ኾነ ለብዕዕና እንደሚበቃ ገልጾ ማንኛውም ሰው ሥራውን በጎቃት : በትጋት እንዲያከናውን አስተምሮአል :: ፩ኛ የኢጥሮስ መልእክት ሙሉውን ማንበብ ይጠቅማል ::

፬ : ሐዋርያው ያዕቆብም በክርስቲያናዊ ሕይወት ሃይማኖትና ምግባር ያለመለያየት ተሳስረው መኖር እንደሚገባቸው : ከተለያዩ ግን ጥቅም እንደሌላቸው ሲገልጽ : በደብልጥ ሰው አንደበቱን እንዲገዛ : በገንዘብም የሚጠቅመውን እንዲሠራ : ያለዚያ ግን የሚያስፈርድበት እንደሚኾን ጥልቅ ትምህርት ይሰጣል :: (የያዕቆብ መልእክት ተመልከት ::) ሐዋርያው

ይሁዳም በሃይማኖት ትምህርት ጀምሮ በሚሰጠው ምክር ምእመናን ልዩ ልዩ መናፍቃን የሚፈታተኑለቸው ስለ ኾኑ እነርሱ ግን ከጌታና ከሐዋርያት የተቀበሉትን ቃል አጽንተው እንዲናሩ ሰፋ ያለ ማስጠንቀቂያ ይሰጣል :: (የይሁዳ መልእክት ተመልከት ::)

፭ : ኹለገብ ሰልፈኛ : የሰልፍ መሪ : የመንፈሳዊ ጦር መላና ስልት ዐዋቂ ቅዱስ ጳውሎስም በየመልእክታቱ መንፈሳዊውን ሥጋዊውንም ሕይወት የሚያጠናክር መምሪያ ሰጥቶአል :: በዚህ መጽሐፍ ከቃሉ በስፋት ጠቅሰን አስፍረናል :: እንደሚጠቅም ተስፋ እናደርጋለን :: በተለይ በዚህ ምዕራፍ ፪ኛ ጊዜ ለቆሮንቶስ ሰዎች በጸፈው መልእክቱ ምዕራፍ ፮ ቀጥሮ ፫ - ፲ የገላጣቸውን ዝርዝር ነገሮች እንመለከታለን :: ለገላትያ ሰዎች በጸፈው መልእክቱ በምዕራፍ ፭ ቀጥሮ ፲፮ - ፩፻ በሰጠው ትምህርት ሰዎች መንፈሳዊውንም ሥጋዊውንም ለማወቅና ለመሥራት እንዲችሉ ወይም እንዲጠነቀቁ ፲፭ቱን ፈቃዳተ ሥጋ : የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ያላቸውን ዘኾን ፈቃዳተ ነፍስ ዘርዝር ቁጥሮ እንዳስረከብ : በዚህም ፲፱ ነገሮችን በዝርዝር : ፲ ነገሮችን በገጽጽ : ፩፱ ዝርዝር የሰልፍ መሣሪያዎች አስረክቦአል :: እነዚህም በኤፌሶን ምዕራፍ ፮ ቀጥሮ ፲ - ፩ በገለጠው የሰልፍ ሥርዐት ውስጥ መንፈሳውያን አርበኞች እንዲጠቀሙባቸው በጥቅል በጥቅል አቅርቦአቸዋል :: በመጠኑም ለማሳየት እንሞክራለን ::

፮ : እንግዲህ በእግዚአብሔር ጸኑ : በገያልነቱም ተደገፉ :: የሰይጣንን ልዩ ልዩ ተገኩል መቋቋም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ጋሻ ያዙ :: ሰልፋችሁ ከሥጋዊ ከደማዊ ጠላት ጋር አይደለምና : ከጨለማው ገዢዎች : ከሰማይ በታች ካሉ ከክፉዎች አጋንንት ጋር ነው እንጂ : ሲል የክርስቲያን ጠላቶች ረቂቃን መናፍስት መኾናቸውን : ለዚህም መከላከያ መሣሪያው : ጋሻው ሃይማኖት ነውና የሰይጣንን ልዩ ልዩ ተገኩል መቃወም እንድትችሉ ሃይማኖትን ያዙ ይላል :: ሃይማኖት የለበጣ : የታይታ : መስሉ የመኖር ባለመኾኑም መልእክታችሁን ማለት ትምህርታችሁን ወንጌልን እንዳስታጠሉ : እንዳታስነቱ : ለማንም ለማን ዕንቅፋት አትኹን : ዕንቅፋት እንዳትኾኑ ዕውቁ : ተጠንቀቁ ይላል :: ይህ ትእዛዝ ከተራው ምእመን እስከ ከፍተኛዎቹ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ድረስ ያሉትን የቤተ ክርስቲያን አባላትን ይመለከታል :: ምእመናን በሚሠሩት : በሚናገሩት : መሪዎች ዲያቆናት : ቀሳውስት : ኤጲስ ቆጶሳት : ጳጳሳት : ሊቃነ ጳጳሳት በሚሠሩት : በሚያስተምሩት ኹሉ ወንጌልን እንዳያስነቱ : ራሳቸውም እንዳይነቀፉ : ለማንም ለማን ዕንቅፋት እንዳይኾኑ ሐዋርያው በጥብቅ ያስጠነቅቃል ::

፯ : ስለዚህም ክፉይቱን ቀን መቃወም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ጋሻ ያዙ :: በኹሉም እንድታሸንፉ የተዘጋጃችሁ ኹን :: ወገባችሁን በእውነት ዝናር ታጥቃችሁ ቁሙ :: የጽድቅን ጥሩር ልበሉ : በሰላም የሚሠራበትን የወንጌልን ንይል ተጫምታችሁ :: ከዚህም ኹሉ ጋራ የጋለውን : የተባውን የጠላትን ፍላጻ ማጥፋት እንድትችሉ የሃይማኖትን የሚያ ፀብት (ልዩ ልዩ መሣሪያ) ያዙ :: ሐዋርያው የዘረዘራቸው የጽድቅ ዝናር : የጽድቅ ጥሩር ማለት የብረት ልብስ : የወንጌል ንይል : መጫሚያ ያውም ሰላማዊ :

የጋለውን የተባውን የሰይጣንን ፍላጎት መከላከል የሚቻልበትን መሣሪያ ያዙ ይላል ። እውነት : ትዕግሥት : አርምም : መቻቻል : ትጋት ናቸው ።

፮ ፡ ሐዋርያው ይህን መንፈሳዊ ሰልፍ ቀድሞ ዘመን በነበረው በጦር መሣሪያ አደረጃጀት ስልት ቀይሶታል ። ሳይንስ የወለደው : የተራቀቀው መሣሪያ ዓይነት በዝርዝሩ ውስጥ እንዳለ አይታይም ። ገናም አስፈላጊ ባለመሆኑ እንጂ አስፈላጊ ቢሆን ኖሮ ተሰውሮት ባልቀረም ነበር ። ብዙ መጻእያትን ማለት በኋለኛው ዘመን የሚደርሱትን ነገሮች ፡ የሐሳዊ መሲሕን መነሣት ፡ የልዩ ልዩ መናፍቃንን ትምህርት መስፋፋት ለተሰሉንቁ ፡ ለጢሞቴዎስ በጻፋቸው መልእክታቱ ጠቅሶአል ። በዮሐንስ ራእይም እስከ አኹን የደረሱ ወደ ፊትም እስከ ዕለተ ምጽኦት የሚደረጉ ነገሮች የተገለጡ ሲሆን ፡ ይህ ጉኔታ ከመንፈስ ቅዱስ የሚሰወር ምስጢር ፡ ለሐዋርያትም ያልተገለጠና የማይገለጥ ነገር እንደሌለ ያሳያል ። ነገር ግን የክርስቲያን ተቃዋሚዎች ጊዜ የማይለውጣቸው ሰይጣንና ሠራዊቱ ፡ መሣሪያዎቻቸውም ልዩ ልዩ የተገኙ ሥራዎች ሲሆኑ ለሰይጣንና ለሥራው ማጥፊያ ከክርስቲያን መሪ ከእውነተኛው አምላክ ከኢየሱስ ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ ለክርስቲያኖች የተሰጠ መሣሪያ ሃይማኖትና እውነተኛ ምግባር በመሆኑ ፡ ይህም ለውጥ የማያሰፈልገው ፡ ስለቱ የማይበርድ በመሆኑ ሃይማኖትን ፡ እውነትን ፡ ትዕግሥትን ፡ ተስፋን ፡ ፍቅርን ጸሎትን ያዙ ብሎ ጻፈ ።

፯ ፡ ፡ በራሳችሁም የተሰፋን በርበርቴ ወይም ራስ ቁር ድፋ ፡ ፡ ብሎ ሰው በእግዚአብሔር ላይ በሃይማኖት አገኘዋለሁ የሚለውን ካልተደገፈ አይጻፍምና ፡ ተስፋ ፡ መንግሥተ ሰማያትን ለማግኘት በትዕግሥት መቆም ማዘነፍም እንዳለብን ያመለክታል ። ቀጥሎም ፡ ፡ የመንፈስ ቅዱስን ሰይፍ ያዙ ፡ ይኸውም ቃለ እግዚአብሔር ነው ፡ ፡ ካለ በኋላ የጸሎትን ሥርዐት አስከትሎ በመግለጥ በሃይማኖት የሚሠራ ሥራ ጉሉ በጸሎት ገይላ እንደሚከናወን ያሳያል ። ጸሎት የራሱን ፡ የቤተ ሰብን ፡ የማኅበርን ሕይወት ስለሚያጠቃልል ለራስ ፡ ለቤተ ሰብ ፡ ለእገር ፡ ለቤተ ክርስቲያን በሃይማኖት የሚደረግ ጸሎት ግዳጅ መፈጸሙ የታመነበት ነው ። በሃይማኖት የሚደረግ ጸሎት ሰዓት ፡ ቦታ ፡ ምክንያት ፡ ዘር ፡ ዕድሜ ፡ መዐርግ አይወሰነውም ። በጊዜው ጉሉ ፡ በቦታው ጉሉ ፡ ለሰው ጉሉ ጸሎት ይጠቅማል ። አበው ለውሉድ ፡ ውሉድ ለአበው ፡ መምህራን ለደቀ መዛሙርት ፡ ደቀ መዛሙርት ለመምህራን ለጸልዩ ይቻላል ፡ ይገባል ። ስለዚህ ነው ፡ ፡ በጊዜው ጉሉ ስለ ቅዱሳን ጉሉ ፡ ስለ እኔም ጸልዩ ፡ ፡ ያለ ። ለጢሞቴዎስ መጀመሪያ በጻፈው መልእክቱም ጸሎት ክርስቲያን ጉሉ በጉሉ ቦታ ፡ ለጉሉ ወገን ፡ ለጉሉ ነገር ሊጠቀሙበት የሚችሉበት ገይላ መሆኑን ነው ያረጋገጠው ። (፩ ጢሞ ፡ ፮ ፡ ፩ - ፲ ።)

፲ ፡ አዎን ፡ አንድ አስተማሪ ከታላቅ ማዕበል ጋር እንደሚታገል ዋናተኛ ነው ። ብልሁ ዋናተኛ የወገኑን ዐመል አዙዋሪቱን ፡ ፈረሰኛውን ፡ ጥልቁን ፡ ሩቁን ፡ ቅርቡን ፡ ሰፊውን ፡ ጠባቡን ፡ በዐጭር በፋቅ መሥመር ማድረግን ፡ መግቢያውን ፡ መውጫውን በስልት በስልት ጠንቅቆ ሊያውቅ ይገባዋል ። አንድ የወንጌል አስተማሪም የሚጠቅሰውን ጥቅስ ፡ ክፍለ ትምህርቱን ከጊዜውና ከምክንያቱ ፡ ከሰሚዎቹና ከችሎታቸው ጋር እያወዳደረ ፡

እያንጸጸረ ፡ ሕሊናውንና አንደበቱን እየገዘረ የማይናገር ከሆነ ፡ መናድድ ፡ ማንብብ ፡ ማንብብ ብቻ ከሆነ ትምህርቱ ዋጋ የለውም ። ወንጌል ጠባብ በር ናት ። ወደዚያ የሚገቡ ጉሉ ቀጭን ሰውነት ባይባልም ቀጭን ልብ ያላቸው ናቸው ። ሊናገሩት የሚገባቸውንና የማይገባቸውን ለይተው የሚያውቁ መሆን አለባቸው ። ጌታ ፡ ፡ የማይጠቅም ቃል የሚናገር ጉሉ በፍርድ ቀን መልስ ይሰጥታል ፡ ፡ ብሎአል ። (ማቴ ፡ ፲፪ ፡ ፱፮ ።) ቅዱስ ጳውሎስም ፡ ፡ ለእኔም ጸልዩልኝ ፡ ከመ የሀበኒ ቃለ ወይከሥት አፋየ ከመ እንግር ገሃደ ሕርመተ ትምህርት ። ዘበእንቲአሁ እተነብል ሙቁሕየ ከመ እንግር ገሃደ በእንቲአሁ በከመ ይደሉ እንግር ። ቃልን እንዲሰጠኝ ፡ ወንጌልንም ገልጼው እንድናገር አንደበቱን ይከፍትልኝ ዘንድ ። ስለ እሱ ታስረ የምማልድለትን ፡ ስለ እሱ ገልጼው እንዳስተምር ፡ ልናገር እንደሚገባ መጠን ለናገር ዘንድ ጸልዩልኝ ፡ ፡ ብሎአል ። (ኤፌ ፡ ፮ ፡ ፲፱ እና ፩ ።)

፲፩ ፡ ይህ ቅዱስ ጳውሎስ የተናገረው ቃል ስለ ወንጌል ትምህርት በጥንቃቄ ልናስብ እንደሚገባን ፡ በልብ ወደድም እንዳንናገር የሚገታ ታላቅ ገይል ያለው መሆኑን እናስተውል ። ፡ ስለ እኔም ጸልዩ ፡ ከመ እንግር ገሃደ ሕርመተ ትምህርት ዘበእንቲአሁ እተነብል ሙቁሕየ ከመ እንግር ገሃደ በእንቲአሁ በከመ ይደሉ እንግር ። ቃሉ እርስ በርሱ የተሳሰረ ነው ። ስለ እሱ በግልጥ እንድናገር ታስረ የምማልድለትን የትምህርቱን ውሳኔ በግልጥ ለናገር ዘንድ በሚገባ እንድናገር ወይም እንዳስተምር ገይላ ቃል ይገልጻልኝ ዘንድ ፡ አንደበቱን ያረታልኝ ዘንድ ስለ እኔ ጸልዩ አለ ። ቅዱስ ጳውሎስ ከምርጫው ጋር ፡ ከጥሪው ጋር ፡ በጥሪውም ምክንያት በመንፈስ ቅዱስ ከታደለው ጸጋ ጉሉ ከታላቁ ሊት ከማማልያል ወንበር በመዋል ፡ ከርሱ በመማር የአሪት የነበያት የትምህርት እርሻ ያለው ሐዋርያ ነው ። ያም ገና በዕውቀቱ አልተመካም ። የወንጌልን የትምህርት ውሳኔ በግልጥ እንደሚገባ እንዳስተምር ጸልዩልኝ አለ ። እርሱ ግን እንኳን በሰላማዊ ሕይወቱ ፡ ታስሮም ቢሆን ምልጃውና ጸሎቱ ስለ ወንጌል ትምህርት መቃፋትና መስፋፋት መሆኑን አረጋገጠ ። ከዚህም በላይ ጸልዩልኝ አለ ። ከብድቱን በዚህ ልንመዝነው ይቻላል ፡ ይገባል ። ወንጌል ጠባብ በር ናት ፡ ወደ እርሷ የሚገባም ቀጭን ልብ ያለው ብቻ ነው ያልነው ስለዚህ ነው ።

፲፪ ፡ የወንጌል ትምህርት ውሳኔ አለው ። እንኳን የወንጌል ትምህርት ሥጋዊ ጽሑፍ ሲጻፍ ዓላማ ይኖረዋል ። መነሻ ፡ መድረሻም ይደረግለታል ። ይህ ዐይነት መልክ ከሌለው በነፋስ ፊት ያለ ገለባ ማለት ነው ። ከዚህ ይበልጥ ከዚህ ዓለም ዕውቀት በላይ የሆነው ፡ የዚህ ዓለም ጠቢባን መርምረው የማይደርሱበት ፡ እግዚአብሔር ለፍጥረቱ ይበጃል ብሎ በልጁ የፈጸመው ፡ ልጁ ኢየሱስ ክርስቶስም በቅዱስ መንፈሱ ለሐዋርያቱ ፡ ከዚያም ለቤተ ክርስቲያን የገለጠው የወንጌል ትምህርት ውሳኔ አለው ፡ ዓላማ አለው ። (ኤፌ ፡ ፲ ፡ ፭ - ፲፪ ።) ውሳኔው አንድ ሃይማኖት ፡ ያውም ለሰው ይምሰል ያልሆነ ፡ ለክርስቲያን የተሰጠ ፡ በልዩ ልዩምምባር ያጌጠ ፡ አንድ ሃይማኖት ። (ኤፌ ፡ ፩ ፡ ፭ ።) ዓላማውም የሰው ዘር ጉሉ መዳን ነው ።

፲፫ ፡ ሰለ ትምህርቱ ከጌታችን ከእምላካችን ከመድኃኒታችን ከኢየሱስ ክርስቶስና ከሐዋርያቱ የተሰጠ መምሪያ ቃላት አሉ ። እነርሱንም በሚከተለው እንመልከታቸው ።

ሀ ፡ የጌታ ቃል ። * አማን እብለክሙ እመ ብክሙ ሃይማኖት መጠነ ጎጠተ ሰናፔ ፤ ወትብልም ለዝ ደብር ፍልስ እምዝየ ጎበ ከሓ ፤ ወደፈልስ ፤ ወአልቦ ዘይሰለክክሙ ። እውነት እነግራችኋለሁ ፤ የሰናፍጭ ቅንጣት ታህል ሃይማኖት ካለቻችሁ ፤ ይህን ተራራ ከዚህ ወደዚያ ተነቅለህ ሺድ ብትሉት ይፈልሳል ፤ የሚሳናችሁ ነገር የለም ። * (ማቴ ፤ ፲፮ ፡ ፩ ።)

* አማን እብለክሙ እመ ብክሙ ሃይማኖት ወኢትናፍቄ ፤ እኮ ከመ ዘበበለስ ባሕቲቱ ዘትገብሩ ፤ እላ ለዝንቱ ደብር ለእመ ትብልም ተንሥእ ወተወረው ውስተ ባሕር ይከውን ለክሙ ። ወኩሉ ዘሰለልክሙ በጸሎት እንዝ ትትአመን ትነሥኩ ። እውነት እነግራችኋለሁ ፤ ሃይማኖት ቢናራችሁ ፤ ባትጠራጠሩም በበለስ እንደ ተደረገው ብቻ የምታደርጉ አይደለም ፤ ይህንንም ተራራ ተንሥተህ ወደ ባሕር ተወርመር ብትሉት ይደረግላችኋል እንጂ ። አምናችሁ በጸሎት የለመናችሁትን ሹሉ ታገኛላችሁ ። * (ማቴ ፤ ፳፩ ፡ ፩፩ እና ፳፪ ።)

፲፬ ፡ ለ ፤ የሐዋርያቱ ቃል ። * አሐዱ እግዚአብሔር ፤ ወኢሐቲ ሃይማኖት ፤ ወኢሐቲ ጥምቀት ። ወአሐዱ እግዚአብሔር አብ ለኩሉ ዘላዕለ ኩሉ ወእምኤሁ ኩሉ ወውእቱ ውስተ ኩሉ ። ወለለአሐዱ እምኤን ተውህበ ጸጋሁ በመስፈርተ ሀብቱ ለክርስቶስ ። እግዚአብሔር አንድ ነው ፤ ሃይማኖትም አንዲት ናት ፤ ጥምቀትም አንዲት ናት ። በሹሉ ሙሉ የሚኾን ፤ ሹሉ ከእርሱ የተገኘ ፤ ከሹሉ በላይ ያለ ፤ የሹሉ አባት የሚኾን እግዚአብሔር አንድ ነው ። ከእኛ ለእያንዳንዱ ክርስቶስ ሀብቱን በሚሰጥበት ልክ መጠን ጸጋው ተሰጥቶአል ። * ቅዱስ ሐዋርያ ጳውሎስ ። (ኤፌ ፤ ፩ ፡ ፭ - ፮ ።)

* ወአንትሙኒ በኩሉ ጉጉኦ ገቢርክሙ አትልውዋ ለሠናይት በሃይማኖትክሙ ፤ ወበሠናይት ለአእምሮ ። ወበአእምሮ ለኢዘምም ፤ ወበኢዘምም ለትዕግሥት ፤ ወበትዕግሥት ለአምልኮ ። ወበአምልኮ ለተአገም ፤ ወበተአገም ለተፋትሮ ። ወዝንቱ ኩሉ እምክሙ ሀለው ገበክክሙ ኢኮንክሙ ሰሩዓን ፤ ወኢኮንክሙ እለ እንበለ ፍሬ አላ ያበጽሐክሙ ውስተ አእምሮቱ ለእግዚአን ኢየሱስ ክርስቶስ ። እናንተ ግን ፤ በሥራው ሹሉ ፈጥናችሁ በሃይማኖት በንነትን አስከትሉ ፤ በበንነትም ዕውቀትን ። በዕውቀትም ንጽሕናን ፤ በንጽሕናም ትዕግሥትን ፤ በትዕግሥትም እግዚአብሔርን ማምለክን ። እግዚአብሔርን በማምለክም ወንድማማችነትን ፤ በወንድማማችነትም ፍቅርን ። ይህ ሹሉ ከእናንተ ዘንድ ካለ ሥራ ፈቶች አይደላችሁም ፤ ፍሬ አልባም አይደላችሁም ፤ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ ማወቅ ያደርሳችኋል እንጂ ። * ቅዱስ ሐዋርያ ኢፕሮስ ። (፪ ኢፕ ፤ ፩ ፡ ፭ - ፮ ።)

* እስመ ኩሉ ዘተወልደ እምእግዚአብሔር ይመውለ ለዓለም ፤ ወዛቲ ይእቲ ሙሉቱ እንተ ሞኦ ለዓለም ሃይማኖትክሙ ። ከእግዚአብሔር የተወለደ ሹሉ ዓለምን ያሸንፈዋል ፤ ድል መንግሥቱም ይህቺ ናት ፤ ዓለምን ድል የነግው ማመናችሁ ነው ። * ቅዱስ ሐዋርያ ዮሐንስ ። (፩ ዮሐ ፤ ፭ ፡ ፬ ።)

* እንደነ ኢትኩን ለገጸ ሰብእ ሃይማኖትክሙ እንተ በእግዚአን ኢየሱስ ክርስቶስ ዘሉቱ ሰብሐት ። ወንድሞቻችን ፤ ክብር ምስጋና ይግባውና በጌታችን

በኢየሱስ ክርስቶስ የምታምኑለት ሃይማኖታችሁ ለሰው ይምሰል አትኹን ። * ቅዱስ ሐዋርያ ያዕቆብ ። (ያዕ ፤ ፪ ፡ ፩ ።)

* ወእስተበቄዐክሙ ከመ ትትቀንይዋ ለእንተ ተውህበት ለቅዱሳን ሃይማኖት ። ወአንትሙስ እንደነ ተዘከሩ ቃለ ዘንገሩክሙ ቀዲሙ ሐዋርያቲሁ ለእግዚአን ኢየሱስ ክርስቶስ ። ወዘይቤሉክሙ ከመ በደንገሪ መዋዕል ይመጽኡ መስሕታን እለ ይሚህሩ በፍትወተ ልቦሙ ፤ ወያስሕቱ በጋጣውኢሆሙ ። እሱ እሙንቱ እለ ያስሕቡ በጌጋዮሙ ወያስሕቱ በፍትወተ ነፍሱሙ ወመንፈስ ቅዱስ አልበሙ ። ወአንትሙስ እንደነ ሕንጹ ርእሰክሙ በሃይማኖት ቅድስት ወበመንፈስ ቅዱስ ጸልዩ ። ለክርስቲያን የተሰጠችውንም ሃይማኖት ተግባር ታደርጓት ዘንድ እማልዳችኋለሁ ። ወንድሞቻችን ፤ እናንተስ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የሾማቸው ሐዋርያት መጀመሪያ ያስተማሩለችሁን ቃል ዐስቡ ። በኋላ ዘመን በልብ ወደድ የሚያስተምሩ ፤ በእነርሱ ጋጢአት ሌላውን የሚያስቱ አላች እንደሚመጡ የነገሩለችሁንም ዐስቡ ። እሊህ ናቸው ፤ በጋጢአታቸው የሚሰቡ ፤ ልቡናቸው በወደደው የሚያስቱ ፤ መንፈስ ቅዱስ ያላደረባቸው ። ወንድሞቻችን ፤ እናንተ ግን በከበረች ሃይማኖት ራሳችሁን እንጹ ፤ በመንፈስ ቅዱስም ጸልዩ ። * ቅዱስ ሐዋርያ ይሁዳ ። (ይሁ ፤ ፩ ፡ ፫ እና ፲፮ - ፳ ።)

፲፭ ፡ ሃይማኖት በወንጌል ስብከት ያላት ቦታ ከዚህ በላይ እንዳሳየው ነው ። ሃይማኖት አትበዛም ። እለመብዛቷም ጎይሷን አይቀንሰውም ። ጌታ መጠነ ጎጠተ ሰናፔ ፤ የሰናፍጭ ቅንጣት የምታህል ሃይማኖት ፤ * በማለት በመጠን ያሳያታል ። ሐዋርያው ጳውሎስም ደግሞ ፤ * እግዚአብሔር አንድ ነው ፤ ሃይማኖትም አንዲት ናት ፤ ጥምቀትም አንዲት ናት ፤ * በማለት በቀጥር ሹሉት የማትባል መኾኗን ያሳያል ። ጌታ መጠነአን አሳይቶ ያቺው የሰናፍጭ ቅንጣት የምታህል ሃይማኖት ካለቻችሁ ተራራውን መፈንቀል ፤ ወደ ባሕር መጣል ፤ ሾላውን መንቀል ፤ በወደዳችሁት ስፍራ መትከል ትችላላችሁ ። ሃይማኖት ካላችሁ ፤ ካልተጠራጠራችሁ እምናችሁ የምትለምኑትን ሹሉ ታገኛላችሁ ይላል ። ሐዋርያውም ሃይማኖት አንዲት መኾኗን ከገለጸ በኋላ እያንዳንዱ ምእመን በክርስቶስ የሀብት መስፈሪያ የዕድሉን እንደሚያገኝ ያረጋግጣል ። ነገር ግን በዚህች የሰናፍጭ ቅንጣት በምታህል አንዲት ሃይማኖት የሚሠራ ብዙ ሥራ ስለ አለ መልእክታችሁን እንዳታስጠሉ ፤ እንዳታስነቅቱለት ለማንም ለማን ዕንቅፋት እንዳትኾኑ ዕውቁ ። በሹሉም ራሳችሁን ቀጥ አድርጋችሁ ለእግዚአብሔር አገልጋዮች ሹኑ ይልና አገልጋይ መኾን ፤ አገልግሎት መስጠት የሚቻልባቸውን ዘርፎች ሲጠቅሱ በብዙ ትዕግሥት ፤ በሕማም ፤ በጸዕር ፤ በልዩ ልዩ መከራ ፤ በመገረፍ ፤ በመታሰር ፤ በብርቱ ድካም ፤ በትጋት ፤ በጸጉ ፤ በንጽሕና ፤ በዕውቀት ፤ በምክር ፤ በመቻል ፤ በመራራትና በማስተማር ፤ በመንፈስ ቅዱስ እርዳታ ፤ አድልዎ በሌለበት ፍቅር ፤ እውነትን ደፍሮ በመናገር ፤ በእግዚአብሔር ጎይል በመደገፍ ነው ይላል ።

፲፮ ፡ ይህን ዝርዝር ካስቀመጠ በኋላም ተነጻጽሪዎችን በየግንባሩ እያነጻጸረ ያስቀምጣል ። የቀኝና የግራ ጋሻ ይላቸዋል ። የቀኙ ክፍል አገኘሁ ብሎ የሚደሰቱበት ፤ የሚኮሩበት ፤ የሚመኩበት ሲኾን በዚያው ሰብ በትዕቢት ወጥመድ እንዳይያዙ ፤ በትዕቢት ፍላጎ እንዳይወጥ ጥንቃቄን የሚጠይቅ ነው ። የግራ በሚለው ወገን ያለው ደግሞ ተንቆ ፤ ተጠቅቆ ፤ ተዋርዶ በሚናረው

ሕይወት ተስፋ በመቆረጥ ሃይማኖትን እስከ መካድ ፡ ከእግዚአብሔር እስከ መለየት እንዳይደርስና በመከራ ላይ እንዳይወደቅ ጥንቃቄን የሚጠይቅ ነው ። ጸሐፊው ፡ " ከቀኝ ከግራ አላባሽ አግራ ጋሻን ይዛችሁ ፡ " ይልና እንደላይኛው በዝርዝር ሳይሆን እንደ ገመድ እየሸረበ አስቀምጦአቸዋል ። ቢያብብሯቸው ፡ ቢያዋርዱላቸው ፡ ቢረገሙአቸው ፡ ቢመርቁአቸው ፡ እንደ ጋጥኦን ቢያደርገላቸው ፡ እንደ ጸድቃን ቢያይዋቸው ፡ እንደ ባዕድ ወይም እንደ ዘመድ ፡ እንደ ሰነፍ ወይም እንደ ልባም ፡ እንደ አዘን ወይም ደስ እንዳለው ፡ እንደ ሞተ ወይም በሕይወት እንዳለ ፡ እንደ ተሸነፈ ወይም እንዳልተሸነፈ ፡ እንደ ድኻ ወይም ለሌላ እንደሚተርፍ ባለ ጸጋ ፡ ምንም ምን እንደ ሌለው ወይም ሙሉ ሀብታም እንደ ሆነ አድርገው ቢመለከቱአቸው በዚህ ሹሉ ማለት በመልካሙ ወይም በክፉው ፡ ደስ በሚያሰኛችሁ ወይም በሚያሳዝናችሁ ምክንያት ድል ተነሥታችሁ ሃይማኖታችሁን እንዳታስነቅፉ ተጠንቀቁ ይላል ። እንግዲህ በኤፌሶን መልእክት ፡ " ሰልፋችሁ ከአጋንንት ጋር እንጂ ከሰው ጋር አይደለምና የሰይጣንን ተንኮል መቋቋም እንድትችሉ የእግዚአብሔርን ጋሻ ያዙ ፡ " ብሎ ሌሎችንም ተከታታይ ነገሮችን ዘርዝሮ ፡ " እንግዲህ በእግዚአብሔር ጽኑ ፡ " እንዳለ ፡ ከዚህም በዝርዝርና በጥምር የቁጠራቸውን የሰልፍ መሣሪያዎች አስረክቦ ፡ " መልእክታችሁን እንዳታስነቅፉ ተጠንቀቁ ፡ " አለ ። ይህ ታላቅ መንፈሳዊ ሰልፍ ዐዋቂ ጀግና በየመልእክቱ የሚያዘጋጀው የሰልፍ መሣሪያ ልዩ ልዩ ሲሆን ከዚህ ምርጫን እንዳስቀመጠ ይመስላል ። ታዲያ እኮ እነዚህ ሹሉ እንዳቸውም ሳይገድሉ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ልጆቿን በመንፈሳዊ ሰልፍ የምታሠለጥንባቸውና የምታስታጥቅባቸው መሣሪያዎች ናቸው ። ዘመናዊውን የወንጌል ሰባዚዎች ግን ኢትዮጵያውያን ምእመናንን በዚህ ሹሉ ይነቅፋሉ ። ትክክል አይደሉም ። በተለይ በጸም ጉዳይ ላይ አፍ አውጥተው ሲሟገቱ እናያለን ። ጸም ለምግባረ ክርስትና የሥራ በር መከፈቻ ሾና ከጌታ እንደ ተሰጠ እንኳን ትዝ አይላቸውም ። ይህም እጅግ ያሳዝናል ።

፲፮ ፡ የወንጌል ቤተ ሰብእ ከሹኑ በኋላ በልብ ወደድ ገብሮ መኖር ፡ ልብ ወደድ ትምህርት ማስተማር ፡ በዚህም ሌላውን የገብሮ ተባባሪ ለማድረግ መዋከር ጥፋት ነው ። በመንፈስ ቅዱስ ከተቀደሱ ፡ ከዚህ ዓለም ገብሮ ከተለዩና የመንፈስ ቅዱስን ሥራ መሥራት ከጀመሩ በኋላ የክርስትና ሃይማኖት ከሚያዘው ውጪ ወደ ሥጋዊ ገብሮ መመለስ ስንፍና ይላል ፡ ሰነፍ ያሰኛል ። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ፡ " እናንተ የገላትያ ሰዎች ፡ ሰው እንዲሆን ፡ ለቤዛ ዓለም እንዲሰቀል ፡ እንዲሞትና እንዲነሣ ስለ እርሱ በተጻፈለት ለዐይን በሚታየው እውነት በኢየሱስ ክርስቶስ እንዳታምኑ ማን አሰናከላችሁ ? እኔ በእናንተ ዘንድ ይህን ብቻ ላውቅ እወዳለሁ ። መንፈስ ቅዱስን የተቀበላችሁ ሃይማኖትን በመማር ነው ወደስ የራሪትን ሕግ በመፈጸም ? የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ከጀመራችሁ በኋላ ሥጋዊ ደማዊ ሕግ የሚያዘውን ለመፈጸም ተመለሳችሁ ፡ እንዲህ ሰነፍች ናችሁን ? ይህን ያኸል መከራ ተቀብላችሁ ለክንቱ አደረጋችሁት ። እርሱ መንፈስ ቅዱስን የሚያድላችሁ ፡ ተአምራቱን የሚያደርግላችሁ የራሪትን ሕግ በመፈጸም ነው ወደስ ሃይማኖትን በመማር ? " ሲል ከክርስትና ሃይማኖት በምክንያት ለሚያፈገፍጉ ሹሉ ጠንካራ ጥያቄ ያቀርባል ። (ገላ ፡ ፫ ፡ ፩ - ፭ ።)

፲፩ ፡ የአይሁድን ሕግ ለብብ አድርገው ወንጌል ያለ አሪት ፡ ጥምቀት ያለ ግዝረት አይረባም ፡ አይጠምቅም እያሉ ከሚሟገቱት ነገሮች ይልቅ ወንጌላውያን ነን ፡ የክርስቶስ ነን እያሉ እንደነርሱ ክርስቲያን የሆኑትን ወገኖች በወንጌል የተገለጸውን ፡ ክርስቶስ የፈጸመውን ፡ በሥራ በቃል ለቤተ ክርስቲያን ያስተላለፈውን ተቀብለው በሃይማኖት ሥርዐተ ክርስትናን የሚፈጽሙትን ምእመናን በልብ ወደድ ትምህርታቸው ለማሳሳት ፡ ከቤተ ክርስቲያን ለማስወጣት ፡ በወንጌል የተጻፈውን አልተጻፈም ፡ ክርስቶስ የሠራውን አልሠራውም እያሉና እያታለሉ የሚያስቱ ሚስጦናውያን ከነዚህ ይከፋሉ ። ስለዚህ ነው ሐዋርያው ይሁዳ ፡ " ለቅዱሳን (ለክርስቲያን) የተሰጠችውን ሃይማኖት ተግባር እንድታደርጓት እማልዳችኋለሁ ፡ " ያለ ። ቀጥሎም ፡ " የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ሐዋርያት ያዘዙአችሁን ቃል ፡ በኋለኛው ዘመንም በልብ ወደድ የሚኖሩ ፡ በኃጢአታቸውም የሚያስቱ እንደሚመጡ ዐስቡ ፡ አትርሱ ፡ " ያለ ስለዚህ ነው ። ሐዋርያው ቃሉን ይገፋበታል ። " በበደላቸው የሚያስቱ ፡ ልባቸው በወደድው በሚሠሩት ሥራ ሰውን የሚያስቱ እነዚህ ናቸው ፡ መንፈስ ቅዱስ የላቸውም ። ወንድሞቻችን ፡ እናንተ ግን በከበረችው ፡ በተለየችው ሃይማኖት ራሳችሁን እነጹ ፡ በመንፈስ ቅዱስም ጸልዩ ፡ " ይላል ።

፲፪ ፡ ወንድሞቼ ፡ እንቶቼ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አባሎች ፡ በዚህ ሹሉ ምክር እንድንጠቀምበት ፡ ከባዕዳን ወጥመድም ፡ ከቤተ ሰብእ ስሕተትም እንድንታቀብ ዐደራ ለማለት ነው ይህን የምጽፍላችሁ ። ሐዋርያው የሐዋርያትን ቃል ዐስቡ አለ ። እንደዚህ ባለው አነጋገር ሰውም እግዚአብሔርም ይሠሩበታል ።

ሀ ፡ " ተዘከሩ ሕገ ሙሴ ገብሮ ዘእዘዝክም በኮራብ ። በኮራብ ያዘዘኩትን ፡ ለሙሴ የሰጠሁትን ሕግ ዐስቡ ። " (ሚል ፡ ፩ ፡ ፩ ።)

ለ ፡ " ተዘከሩ ቃል የዘነ እቤለከሙ ከሙ አልቦ ገብሮ ዘየዐቢ እምእግዚኦ ወኢሐዋርያ እምዘፈነም ። ባርያ ከጌታው ፡ ደቀ መዝሙር ከመምህራ አይበልጥም ፡ ወይም ከጌታው የሚበልጥ ባርያ ከመምህራም የሚበልጥ ደቀ መዝሙር የለም ብዬ የነገርኳችሁን ቃል ዐስቡ ። " (ዮሐ ፡ ፲፭ ፡ ፩ ።)

ሐ ፡ " ተዘከሩ ቃል ነቢያት ቀደምት ቅዱሳን ዘያቤሉ ወትእዛዘ እግዚእነ ወመድኅኒኒ ኢየሱስ ክርስቶስ ዘእዘዘ ለነ ለሐዋርያት ። የቀደሙትን የነቢያትን ቃል ዐስቡ ፡ የጌታችን የመድኅኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስን ትእዛዝም ፡ ለእኛ ለሐዋርያት ያዘዘውን ። " (፪ ኢጥ ፡ ፫ ፡ ፩ ።)

እዚህ ባላየናቸው ጥቅሶች ማዘከር ሰውም እግዚአብሔርም የሚሠሩበት ታላቁ የማያልቀው የምክር ስንቅ ስለ ሆነ እኔም በዚህ ላንቃችሁ ልቀስቅሳችሁ ወደድኩ ።

፩ ፡ ሐዋርያው ይሁዳ ፡ " ለቅዱሳን የተሰጠችውን ሃይማኖት ተግባር እንድታደርጓት እማልዳችኋለሁ ፡ " ያለውን ቃል ለማሟላት ቀደም ሲል በሀ ፡ በለ የፊደል ተራ ያስቀመጥናቸውን ጥቅሶች እንመለከታለን ። ጌታ ፡ " የሰናፍጭ ቅንጣት የምታኸል ሃይማኖት ካለቻችሁ ፡ " ብሎአል ። ነቅ የለሽ ማለት ነው ። ሐዋርያው ይህኛን ተግባር አድርጓት ፡ በእርስዋ ራሳችሁን እነጹ ይላል ። እርስዋን ተግባር ለማድረግ ፡ " እናንተስ በሹሉም ተፋጥናችሁ በሃይማኖት በነነትን ያዙ ፡ በበነነት ላይ ዕውቀትን ፡ በዕውቀት ላይ ንጽሕናን ፡

በንጽሕና ላይ ትዕግሥትን ፡ በትዕግሥት አምልኮተ እግዚአብሔርን ፡ በአምልኮተ እግዚአብሔር ወንድማማችነትን ፡ በወንድማማችነት ላይ ፍቅርን ያዙ ፡ ይህ ከእናንተ ዘንድ ካለ ሥራ ፈቶች ፡ ፍሬ አልባዎች አይደላችሁም ፡ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ ማወቅ ያደርሳችኋል እንጂ ፡ * ይላል ቅዱስ ኢፕሮስ ።

፩፩ ፡ ሐዋርያው ቅዱስ ያዕቆብም ፡ * ወንድሞቻችን ፡ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ የምታምኑት ሃይማኖታችሁ ለሰው ይምሰል ፡ ለታይታ አትኹን ፡ * ይላል ። የቅዱስ ኢፕሮስን ምክር ተቀበሉ ፡ የቅዱስ ያዕቆብን መምሪያ ተከተሉ የክርስቲናን ሃይማኖት ለታይታ ሳያደርግ ፡ እንከን ሳያስገባ ከጌታና ከሐዋርያቱ እንደ ተቀበለ ተግባር የሚያደርግ ሹሉ ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ እንደ ተናገረው ከእግዚአብሔር የተወለደ ነውና የዓለም አሸናፊ ይኾናል ።

፩፪ ፡ ስለዚህ ሐዋርያው ዮሐንስ የሚለውን እንመልከት ። * ወኩሉ ዘየአምን ከመ ኢየሱስ ውለቱ መሲሕ እምን እግዚአብሔር ተወልደ ፡ ወኩሉ ዘያፈቅሮ ለወላጁ ያፈቅር ዘኒ ተወልደ እምኒሁ ። ወበዘንቱ ነአምር ከመ ናፈቅሮ ለወልደ እግዚአብሔር ሶባ አፍቀርናሁ ለእግዚአብሔር ወገዘርን ትእዛዛ ። እስመ ዛቲ ይእቲ ፍቅሩ ለእግዚአብሔር ከመ ንዕቀብ ትእዛዛ ፡ ወትእዛዛኒ ኢኮነ ክቡደ ። እስመ ኩሉ ዘተወልደ እምእግዚአብሔር ይመውለ ለዓለም ፡ ወዛቲ ይእቲ መለቱ እንተ ሞአ ለዓለም ሃይማኖትከመ ። ወመኑ ውለቱ ዘይመውለ ለዓለም ዘእንበለ ዘየአምን ከመ ኢየሱስ ውለቱ ወልደ እግዚአብሔር ። ኢየሱስ መሲሕ እንደ ኾነ የሚያምን ሰው ሹሉ ከእግዚአብሔር ተወለደ ፡ አባትን የሚወድ ሹሉ ከእርሱ የተወለደውንም ይወዳል ። በዚህም እናውቃለን ፡ የእግዚአብሔርን ልጅ እንደምንወደው ፡ እግዚአብሔርን ከወደድነው ፡ ትእዛዛንም ካደረገን ። የእግዚአብሔር ፍቅሩ ይህቺ ናትና ፡ ትእዛዛን እንጠብቅ ዘንድ ፡ ትእዛዛም ክቡድ አይደለም ። ከእግዚአብሔር የተወለደ ሹሉ ዓለምን ያሸንፋል ፡ ድል መንግሥቱም ይህቺ ናት ፡ ዓለምን ድል የነግነው ፡ ማመናችሁ (ሃይማኖታችሁ) ። ዓለምን ድል የሚነግነው ማን ነው ፡ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ኾነ ከሚያምን በቀር ። * (፩ ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፩ - ፩ ::)

፩፫ ፡ ሐዋርያት ከጌታ እንደ ተማሩ በሃይማኖት ፍቅርን ፡ በፍቅር ሃይማኖትን ይሰብካሉ ። ሃይማኖት ሰው በመንፈስ ቅዱስ ከእግዚአብሔር የሚያገኘው ልጅነት መሠረት ሲኾን ፍቅር ደግሞ ክርስቶስ የመፀዘን ራስ በኾነበት ቤተ ክርስቲያን እንደ ኾና በመንፈስ ቅዱስ ለመታነጽ በእርእስተ ምግባር እንደ ዕድሉ እየተመደበ ከቀጥሮ ውስጥ የሚገባበት የሥራ ገደል ነው ። ሐዋርያው ፡ * እኛ ከእርሱ ጋር እንደምንኖር እርሱም ከእኛ ጋር እንደሚኖር ከሰጠን ከመንፈስ ቅዱስ ሀብት የተነሣ በዚህ ማለት በፍቅር እናውቃለን ፡ * ይላል ። (፩ ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፲፫ ::) ፍቅር የሚለው ቃል ሃይማኖትንም ምግባርንም የሚያስተምርበት ጊዜ አለ ።

፩፬ ፡ ሃይማኖትን ሲያስተምር ፡ * አፍቅሮ ለእግዚአብሔር አምላክከ በኩሉ ልብክ ወበኩሉ ነፍሰክ ወበኩሉ ገደልክ ወበኩሉ ሕሊናክ ። አምላክህን እግዚአብሔርን በሙሉ ልብህ ፡ በፍጹም ሰውነትህ ፡ በፍጹም ገደህ ፡

በፍጹም ዐሳብህ ውደደው ፡ * ይላል ። (ማቴ ፡ ፩ ፡ ፱ ::) ሹሉንም እግዚአብሔር ያደርጋልኛል ፡ እግዚአብሔር የሚከለክለኝ ነገር የለም ፡ እኔ ዐ ቅም የለኝም ፡ እግዚአብሔር ግን የሚሰጠው ነገር የለም ብለህ እመን ማለት ነው ። ምግባርን ሲያስተምር ደግሞ ፡ * አፍቅር ቢጸክ ከመ ነፍሰክ ። ወንድምህን እንደ ራስህ (እንደ ነፍሰህ) ውደድ ፡ * ይላል ። (ማቴ ፡ ፩ ፡ ፱ ::) እንተ ክፉ ሊደረግብህ ፡ መልካሙ ሊቀርብህ እንደማትሻ በተፈጥሮ ለሚመስልህም ሹሉ እንዲሁ አድርግ ማለት ነው ። ስለዚህ ሐዋርያው ኢየሱስን መውደድ ፡ ዓለምን ለማዳን የመጣ መሲሕ ነው ብሉ ማመን የሳኢይ አባቱን ፡ የላከውን እግዚአብሔር አብን ማመን እንደ ኾነ ፡ እግዚአብሔር አብን ማመን ደግሞ ወልደ እግዚአብሔርን መውደድ እንደ ኾነ አመልክቶ ፡ * የምወደው ልጄ ይህ ነው ፡ እርሱን ስሙት ፡ * ያለውን ትእዛዛን መቀበል እንደሚገባ ፡ ትእዛዛም ከባድ እንዳልኾነ ይገልጽና ፡ * ይህን እምነት የያዘ ከእግዚአብሔር የተወለደ ነው ፡ ከእግዚአብሔር የተወለደ ደግሞ ዓለምን ያሸንፋል ። ዓለምን ማሸንፉም ማመኑ (ሃይማኖቱ) ናት ፡ * ሲል ያረጋግጣል ። በምዕራፉ መጨረሻም ፡ * በእግዚአብሔር ልጅ በኢየሱስ ክርስቶስ እምነት እንተን እንኖራለን ፡ እርሱም በእውነት እግዚአብሔር ነው ። የዘላለም ሕይወት አለችን ፡ ልጄ፤ በርሷ ራሳችሁን ከአምልኮ ጣየት ጠብቁ ፡ * ሲል ትምህርቱን ያጽናል ። (፩ ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፩ እና ፩፩ ::)

፩፭ ፡ እንግዲህ እንደ ሐዋርያት ትምህርት ማለት እንደ ቅዱስ ኢፕሮስ ቃል ፍሬ አልባ ላለመኾን ፡ እንደ ቅዱስ ጳውሎስ ቃል መልእክትን ላለማስቀናና በሹሉም ቀጥ ብሉ የእግዚአብሔር አገልጋይ ለመኾን ፡ የክርስቲናን ሃይማኖት ለሰው ይምሰል ፡ ለታይታ ላለማድረግ የቅዱስ ያዕቆብን ቃል ፡ ምክር መቀበል ያሻል ። ይህ ከኾነም ሃይማኖት በምግባር ፡ ምግባር በሃይማኖት ስለሚጸና ፍቅሩ እግዚአብሔርንና ፍቅር ቢጸን አጣምሮ ፡ ሃይማኖቱን ከምግባሩ አስማምቶ የተገኘ ሹሉ እንደ ቅዱስ ዮሐንስ ቃል ብሥራት ዓለምን ማሸንፉ የማያጠራጥር ነውና የቅዱስ ሐዋርያ ይሁዳን ምልሻ ተቀብሎ ለክርስቲያን የተሰጠቺውን ሃይማኖት ተግባር ማድረግ ፡ በከበረችው ሃይማኖትም ራስን ማነጽ ለክርስቲያን ሹሉ አስፈላጊ ነው ።

፩፮ ፡ ይህ ታላቅ ገደል የሚገኘውም ከመንፈስ ቅዱስ ነው ። ነቢዩ ፡ * ወመንፈሰክ ቅዱስ ሊታውፅእ እምላዕሌየ ። እስየኒ ፍሥሐ ወአድገናተክ ። ወበመንፈስ አዚዝ አጽንዐኒ ከመ እምሀርመ ለጋጥእን ፍናተክ ። ቅዱስ መንፈስህን ከእኔ አታርቅ ። ሀብትን ፡ ልጅነትን ሰጠኝ ። ለጋጥእንም መንገድህን አስተምር ዘንድ በብርቱ መንፈስ አጽናኝ ፡ * ይላል ። (መዝ ፡ ፶ ፡ ፲፩ - ፲፫ ::) ይህ የተሰፋ ትንቢት ጸሎት ሲፈጸም አምላክ ሰው ኾኖ በሥጋ ወደ ዓለም መጣ ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ ተባለ ፡ በእደ ዮሐንስ ፡ በፈለገ ዮርዳኖስ ተጠመቀ ፡ ከውሃው ወጥቶ ሲጸልይ ሰማይ ተከፈተ ። ቅዱስ ወንጌል ኢየሱስ ከውሃው ወጥቶ ሲጸልይ ከማለት በስተቀር በዚህ ጊዜ ጌታ የተናገረው የጸሎት ቃል ምን እንደ ኾነ አልገለጽም ። በኾነው ሥራ ግን መንፈስ ቅዱስ እንዲወርድ ፡ የአብ ምስክርነት ጽምፅ ነጉዳው ለዓለም ጆሮ እንዲደርስ እንደ ጠየቀ ያሳስበናል ። ይህ ባይኾን ይህ ድንቅ ሥራ ባልተፈጸመ ነበር ። በመጨረሻዬቱ የገመደ ቀን ማታም በሰጠው ትምህርት ፡ * የእውነት መንፈስ ጳራቅሊጦስን እንዲልክላችሁ እኔ አብን እለምነዋለሁ ፡ * ማለቱን ሲጽፍ

የጸሎቱን ቃል አልገለጸም ። በጥላታ ምዕራፍ 13 የተጻፈውን ስንመለከት ግን ፡
 “ ቀድሶሙ በጽድቅክ ፤ በእውነትህ ቀድሳቸው ፤ ” ባለው ቃሉ ያጠቃለለው
 ይመስላል ። ይህም በሥራው ፍጻሜ ፤ መንፈስ ቅዱስን ተቀብሎ ፤ ብሉ
 በቃል ፤ በንፍሐት (እፍ በማለት) መንፈስ ቅዱስን ሲያሳድርባቸው እንደ
 ታተመ እናያለን ።

፩፤ ፡ በሐዋርያት ሥራም በምዕራፍ 5 እንደ ተገለጸው ጌታ በተነሣ በ፻
 ቀን ጉሉም ሐዋርያት በአንድ ቤት ተሰብስበው ሳሉ መንፈስ ቅዱስ እንደ
 ወረደላቸው ፤ ለእያንዳንዳቸውም ጸጋውን እንዳደላቸው ይናገራል ። በምዕራፍ
 ፩ም ጴጥሮስና ዮሐንስ ወደ ሰማርያ ወርደው አማኞች መንፈስ ቅዱስን
 እንዲቀበሉ ጸለዩ ፤ መንፈስ ቅዱስም በምእመናን ላይ ወረደ ይላል ። በምዕራፍ
 13ም ጴጥሮስ በማስተማር ላይ ሳለ ትምህርቱን በሚሰሙት ላይ መንፈስ ቅዱስ
 እንደ ወረደ ያስረዳል ። እንግዲህ በዚህ ጉሉ የጸሎት ቃል አልተጻፈም ።
 እግዚአብሔር በሰለጸው ድንቅ ሥራ ግን ከጌታም ከሐዋርያትም መንፈስ ቅዱስ
 በምእመናን ላይ እንዲወርድ ፤ ሀብቱ ለምእመናን እንዲሰጥ ፤ ግብሩ በቤተ
 ክርስቲያን ለምእመናን እንዲገለጽ ፤ ሀብቱም ያለ ማቋረጥ እስከ ፍጻሜ ዘመን
 እንዲታደል ፤ እንዲሰጥ በእግዚአብሔር ፊት የተነገረ ቃል አለ ማለት ነው ።
 ቃሉም እላይ የገለጸው በጥላታ ወንጌል ምዕራፍ 13 ቁጥር 13 የተጻፈው ፤
 “ ቀድሶሙ በጽድቅክ እስመ ጽድቅ ውለቱ ቃልክ ። በእውነትህ ቀድሳቸው ፤
 ቃልህ እውነት ነውና ፤ ” የሚለው የጌታ ንግግር ነው ። ይህ ቃል በቤተ
 ክርስቲያን በሚነበብበት ጊዜ ጉሉ የመንፈስ ቅዱስን ተስፋ በምእመናን ላይ
 ያሳድራል ። በመጽሐፈ ኪዳን በዚህ የሌለውን የሚያመለክት አለ ። ይኸውም
 በዚህ ቀን ማለት በሰለተ ጳጳራዊ መላው ሐዋርያት ጌታ እንደ ነገራቸው
 ተስፋውን በመጠቀም ከትንሣኤ በሂኛው ቀን እሑድ ጠዋት ተሰብስበው በጸሎት
 ቅዱስ ላይ ሳሉ የጸሎት ቅዱሴው መሪ የጌታ ወንድም የሚባለው ታላቁ
 ያዕቆብ ፤ “ ፈኑ መንፈስ ቅዱስ ፤ መንፈስ ቅዱስን ላክ ፤ ” ብሎ ስለ ርደተ
 መንፈስ ቅዱስ ሲጻልይ በዚያው ቅጽበት መንፈስ ቅዱስ እንደ ወረደ ፤ በነፋስ
 ድምፅ አምላል ተሰምቶ ፤ በእሳት ላንቃ መልክ ታይቶ እንዳደረባቸውና የዓለምን
 ቋንቋ እንደ ገለጸላቸው ያስረዳል ። መጽሐፈ ኪዳን ከሠላሳ አምስት የሐዲስ
 ኪዳን መጻሕፍት አንዱ ነው ። ስምንቱን የሥርዐት መጻሕፍት ሐዲስ ኪዳን
 ያላገኙ የዘመኑ ሰባዚዎች ሚስጥናውያን የያዙትን ይዘው ያልያዙትን አስተምሩን
 እንደ ማለት መጭጭ ፤ መዝገብ ብለው በእልክ ይሟገታሉ ፤ ሥርዐተ ቤተ
 ክርስቲያንም እንደ ሌላ አድርገው ይክዳሉ ። የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ
 ቤተ ክርስቲያን ከዓለም በፊት ጉሉንም አሟልታ የያዘች በመሆንዋ ዐርባ
 ስድስት የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ፤ ሠላሳ አምስት የሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት ፤
 በጠቅላላውም ሰማንያ አንድ የእግዚአብሔር መጻሕፍት አሉለት ። የዛሬውን
 አያድርገውና እንደ ዘመኑ የአየር ንብረት ጉሉ የመንፈሳዊ የትምህርት ድርቅ
 በኢትዮጵያ ከመከሰቱ አስቀድሞ ከዚህ የእግዚአብሔር ባሕር ወቅያኖስ ነው
 እየቀዳች ሕዝብዋን በማጠቀስ የኖረች ፤ ምእመናኖቻቸውም ባለ ሠላሳ ፤ ባለ
 ስላ ፤ ባለ መቶ ቅንጣት እንዲሆኑ ያደረገች ።

፩፤ ፡ በትንቢተ ኢሳይያስ ፤ “ ትወፅእ በትር እምሥርወ እሴይ ወየዐርግ
 ጽጌ እምኔሃ ወየዐርፍ ላዕሌሁ መንፈስ እግዚአብሔር መንፈስ ጥበብ ወአእምሮ
 መንፈስ ንይል ወምክር መንፈስ ልቡና ወጽድቅ መንፈስ ፍርሀተ

እግዚአብሔር ። ከእሴይ ሥር በትር ትወጣለች ፤ ከእርሰዋም አበባ ይወጣል ፤
 በላዩም የእግዚአብሔር መንፈስ ያርፋል ። የጥበብና የዕውቀት መንፈስ ፤
 የንይልና የምክር መንፈስ ፤ የማስተዋልና የእውነት መንፈስ ፤ እግዚአብሔርን
 የመፍራት መንፈስ ያርፍበታል ፤ “ በማለት የተናገረው ተፈጽሞ ከዳዊት ዘር
 ከቅድስት ድንግል ማርያም በተወለደው በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ሰጪነት
 ሰባቱ ሀብታት ለቤተ ክርስቲያን ተሰጥተዋል ። (ኢሳ ፤ 1፤ 2፤ ፩ እና ፪ ።)
 ሐዋርያው ዮሐንስም ፤ “ ከሰጠን ከቅዱስ መንፈሱ እኛ ከእርሱ ጋር እንደምንኖር
 እርሱም ከእኛ ጋር እንደሚኖር በዚህ እናውቃለን ፤ ” ሲል እግዚአብሔር
 በመንፈስ ቅዱስ በሚገልጸው ሃይማኖት ከቤተ ክርስቲያን ጋር መሆኑን
 ገልጾአል ።

፩፤ ፡ የተወደዳችሁ ምእመናን ፤ ዐሳቤን ወደ ማጠቃለል እየደረሰኩ
 ነው ። በዚህ ጽሑፍ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ተብለው
 የተዘረዘሩት የትኞቻቸው እንደ ጉኑ እንድታውቁ ፤ ጉሉም የመንፈስ ቅዱስ ሥራ
 መሆኑንም እንድትረዱ ፤ ግን መቆዘም ፤ መተከዝ ፤ ማዘን ፤ መጨነቅ ፤
 መጸለይ ፤ መማለድ የሚባል ነገር በመንፈስ ቅዱስ የሌለ መሆኑን ፤ አለ የሚል
 ካለ ይህ አነጋገር የዘመኑ መናፍቃን የወለዱት ቋንቋ መሆኑን እንድታውቁና
 እንድትጠነቀቁ ፤ ከጌታ ቃልና ከሐዋርያት ቃል በተዘገቡ ቃላት ራሳችሁን
 እንድትጠብቁ ይህኒን የመንፈስ ቅዱስ መልእክት አስተላልፈላችኋለሁ ። በዚህ
 የሕይወቴ ዘመን ፍጻሜ ነው ብዬ በማስብበት በእኹኑ ዕድሜዬ ይህን
 መልእክት ለምእመናን ለማስተላለፍ በመብቃቴ እግዚአብሔርን አመሰግናለሁ ።
 የጌታችንን ቃል ፤ የሐዋርያትን ቃል አትርሱ ፤ የአባቶቻችሁን ፈለግ አትሳቁ ፤
 ከእርቶዶክሳዊት ሃይማኖታችሁ አትውጡ ፤ ከሥርዐተ ቤተ ክርስቲያናችሁ
 አትናወጡ ። ለአብ ፤ ለወልድ ፤ ለመንፈስ ቅዱስ ምስጋና ይሁን ፤ አሜን ።

ምዕራፍ ፡ ካያ ፡ ጉሉት ።

ታላቁ ፡ ጥልቁ ፡ ረቂቁ ፡ የክርስትና ፡
 ሃይማኖትና ፡ ሀብቶቹ ።

“ ዘኪያክሙ ሰምዐ ኪያየ ሰምዐ ፤ ወዘለክሙ አበየ ሊተ አበየ ፤
 ወዘሊተ አበየ አበየ ለዘፈነውኒ ፤ ወዘኪያየ ሰምዐ ሰምዐ ለዘፈነውኒ ። እናንተን
 የሰማ እኔን ሰማ ፤ እናንተን እንቢ ያለ እኔን እንቢ አለ ፤ እኔንም እንቢ ያለ
 የላከኝን እንቢ አለ ፤ እኔንም የሰማ የላከኝን ሰማ ። ” (ሉቃ ፤ 1፤ 1፤ ፪።)

፩ ፤ ክርስትና ። ክርስትና ማለት ክርስቶስን መምሰል ፤ መከተል ፤
 የክርስቶስ መሆንንም ያሳያል ። ቅዱስ ጳውሎስ ፤ “ ወበከመ ዝኩ መሪታዊ
 ከማሁ መሪታውያን ወበከመ ዝኩ ሰማያዊ ከማሁ ሰማያውያን ፤ ወበከመ ለበስን
 አምላሊሁ ለመሪታዊ ከማሁ ንጉሳብን አምላሊሁ ለሰማያዊ ። እንደዚያ እንደ
 መሪታዊው መሪታውያን ፤ እንደዚያ እንደ ሰማያዊውም ሰማያውያን ነን ፤
 የመሪታዊውን መልክ እንደ ለበስንም የሰማያዊውን መልክ እንለብሳለን ፤ ”
 ይላል ። (፩ ቆሮ ፤ 1፤ ፪፤ 5፤ 5፤ ፶፪ ።) ኑ ተከተሉኝ ያለ ክርስቶስን ጉሉን

ትተን በእግር በንክተለው ፡ በጉብር ስንመስለው የእርሱ እንኾናለን ፡ እርሱን እንመስላለን ።

፩ ፡ የእርሱ መኾን ፡ እርሱን መምሰል ማለትም ከእግዚአብሔር አካል ዘለምአካል ፡ ባሕርይ ዘለምባሕርይ የተወለደ የእግዚአብሔር ልጅ እርሱ የሰው ልጅ ኾናለልና ፡ በሰው ያመንን ፡ የተጠመቅን እኛም አባ አባቴ እያለ ሲጣራ የነበረ የልጁን መንፈስ እግዚአብሔር በልባችን በላዕረረና በሃይማኖት የእግዚአብሔር ልጆች እንድንኾን ስለ ፈቀደ በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛነት ወራሾቹ ኾንናል ። እንዲሁም ሥጋውን ደሙን በመቀበል የእርሱ አካል ኾንናል ። ክርስትና ማለት ልጁን መምሰል ፡ ለዚህ መብቃት ፡ ከዚህ ደረጃ መድረስ ነው ። ይህም የሚገኘው እርሱን ስንሰማው ፡ ስንቀበለው ማለት ቤተ ክርስቲያን እርሱን ስትሰማ ፡ ስትታዘዝ ፡ ሌላውም ቤተ ክርስቲያንን ሲሰማና ለቤተ ክርስቲያን ሲታዘዝ ነው ።

፪ ፡ ቅዱስ ጳውሎስ ፡ እንከሰኬ ወልድ አንተ ወሊኮንከ ገብረ ወእመሰኬ ወልድ አንተ ወራሲሁኬ ለእግዚአብሔር አንተ በኢየሱስ ክርስቶስ ። እንኪያስ አንተ ልጅ ነህ እንጂ ባርያ አይደለህም ፡ ልጅ ከኾንከም በኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ወራሽ ነህ ። ወይም ፡ እንከሰኬ ወሉድ አንትሙ ወሊኮንከሙ አግብርተ ወእመሰኬ ወሉድ አንትሙ ወራሲያኒሁኬ ለእግዚአብሔር አንትሙ በኢየሱስ ክርስቶስ ። እንኪያስ ልጆች ናችሁ ባርች አትባሉም ፡ ልጆች ከኾናችሁም በኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ካላ የእግዚአብሔር ወራሾች ናችሁ ። ይላል ። (ገላ ፡ ፩ ፡ ፮ ።) ጽሑፉ በኹለት መልክ ስለ ተቀመጠ እኛም በየመልኩ እስናረነዋል ። ምስጢሩ ግን ያው ነው ፡ ክርስትና ነው ። ጥምቀትን ምስጢር የሚያሰኘውም ይኸው ነው ። በእግዚአብሔር ስም ፡ በተልእኮተ ቤተ ክርስቲያን ካህናት ማለት ቀሳውስትና ኤጲስቆጶስት በሚፈጽሙት አገልግሎት ሰዎች በእብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ስም ተጠምቀው ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ መወለድን ይታደላሉ ። የእግዚአብሔር ልጆች የክርስቶስ ሕዋሳት ለመኾን የሚያበቃቸውን ሥልጣን ያገኛሉ ። በዐጭር አነጋገር ክርስቲያኖች ይኾናሉ ማለት ነው ።

፫ ፡ እስመ እንተ ውስጡ ለሰብእ የጎድር ክርስቶስ በሃይማኖት ውስተ ልብክሙ በተፋቅር ፡ እንዘ ይከውን ጽኑዐ ሥርወክሙሂ ወመሠረትክሙሂ ። ከመ ትክህሉ ረኪቢ ምሰላ ኩሉሙ ቅዱሳን ምንትኑ ራሕቡ ወኑት ወሳዕሉ ወዕመቁ ለጠይቆ ብዝኅ አእምሮ ፍቅሩ ለክርስቶስ ከመ ትስልጡ በኩሉ በፍጻሜ እግዚአብሔር ። ክርስቶስ በሃይማኖት በሰው ውስጥ ይኖራልና ፡ በልባችሁ ውስጥ በፍቅር ፡ ሥር መሠረታችሁ የጸና ሲኾን ። ከቅዱሳን ኹሉ ጋር ለማስተዋል ትችሉ ዘንድ ፡ ስፋቱ ፡ ርዝመቱ ፡ ምጥቀቱ ፡ ጥልቀቱ ምንድን ነው ። የክርስቶስን የፍቅሩን ፍጹምነት ለመረዳት በእግዚአብሔር ፍጹምነት በኹሉ ፍጹማን ትኾኑ ዘንድ ፡ ይላል ። (ኤፌ ፡ ፫ ፡ ፲፮ - ፲፱ ።) ሰው በኹሉ በእግዚአብሔር ፍጹምነት ፍጹም ለመኾን እንዲችልና እንደ ቅዱሳን ኹሉ የክርስቶስን ፍቅር የማወቅ ስፋት ለመረዳት ስፋቱ ፡ ርዝመቱ ፡ ምጥቀቱ ፡ ጥልቀቱ ምን እንደ ኾነ ለማወቅ የቅዱሳንን ዕድል ለማግኘት ይችል ዘንድ እስቀድሞ የማንም ሰው ልቡ በፍቅርና በሃይማኖት የጸና ሲኾን ክርስቶስ ያድርጋል ። ያን ጊዜ ሰው ደካማ ፡ ዐቅሙ ታናሽ ፡ አእምሮው ጠባብ

ቢኾንም ፍጹምነትን ያገኛል ። ያን ጊዜ ነው የክርስቶስን ፍቅር ማወቅ ፡ ማለት ስለ ሰው ልጆች ሊበቀል ፡ ሊሞት የመጣበትን ፈቃዱን ማወቅ ፡ እጅግ ታላቅ መኾኑንም ለመረዳት የሚችል ያን ጊዜ ነው ። ያለዚያ አይቻልም ። እንኳን ያላመነ አመንኩ ያለም ቢኾን ሊደርሰበት አይችልም ። እንኳን ከክርስትና ውጪ ላለት ከክርስትና ውስጥ ላሉትም ከባድ ኾናባቸው ነው ቤተ ክርስቲያን ራስዋንም ዓለምንም ይላ ወደ ጥፋት ስትነገድ የሚታየው ።

፬ ፡ ይህን ታላቅ ምስጢር ማወቅ የሚቻለው በመንፈስ ቅዱስ እየታዘዙ የሃይማኖትን ትምህርት በጥንቃቄ ማጥናት ሲቻልና መንፈስ ቅዱስ ካላዝ ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክ ነው ብሎ ማመን እንደማይቻል ፡ በመንፈስ ቅዱስ መታገዝ ካለ ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስን ገቆ ፡ ዝቅ አድርጎ መመልከት እንደማይቻል መረዳት ሲቻል ነው ። ስለዚህ ነው ሐዋርያው ፡ " ወዩ ለዘይሁቦ ሃይማኖተ በመንፈስ ቅዱስ ። በመንፈስ ቅዱስ ሃይማኖትን የሚለጠው አለ ። " ከቅዱሳን ጋር ርዝመቱ ፡ ስፋቱ ፡ ጥልቀቱ ፡ ምጥቀቱ ምን እንደ ኾነ የክርስቶስን የፍቅሩን ዕውቀት ብዛት ማግኘት እንድትችሉ በእግዚአብሔር ፍጹምነት በኹሉ ፍጹም ትኾኑ ዘንድ ክርስቶስ በልባችሁ ያድራል ። ሲል የጻፈው ።

፭ ፡ ልዩ ልዩ የሃይማኖት ድርጅቶች ሃይማኖታቸውን ከክርስትና ለማመላለል ፡ ለማስተካከል ፡ ለማወቅደር ፡ ለማገጸር ፡ ከዚያም ዐልፎ አብልሞ ለማሳየት ብዙ ጥረት ያደርጋሉ ። ሞኝነታቸው ነው ። በሃይማኖታቸውና በክርስትና ሃይማኖት መካከል ያለውን ልዩነት ለማወቅ ለባቸውን መግዛት ብቻ ነው መድኃኒቱ ። ያለዚያ ግን በጥንቃቄ መለኪያና መመዘኛ ስሌቱና ውጤቱ ታወቆ እደርስታለሁ ብሎ መድከም ሞኝነት ነው ። መመዘኛውም መለኪያውም በኃላም የለም ። ስለዚህም ሲኾን ዐውቀው ጊዜ ሳያልፋቸው መመለስና በእግዚአብሔር ጸጋ መጠቀም ፡ ያለዚያ ግን ያላቸውን ለራሳቸው ብቻ አድርገው መኖር ነው የሚቻለው ። ምክር የሚለሙ ከኾኑ ግን ከማያልቀው የክርስትና ባሕር የመንፈስ ቅዱስን ሀብት ይቅዱ ፡ ይጠጡ ፡ ጥማቸውን ያርኩ ፡ ይታጠቡ ፡ ይንጹ ።

፮ ፡ ክርስትና ምን መኾኑን ፡ ጥልቀቱም እንዴት መኾኑን ካሳየን ፡ በክርስትና ሃይማኖት ታላቁ አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ ለአማኞቹ የሰማቸውን ሀብት እንደ ። በሚከተለው በዝርዝር እንመለከታቸዋለን ።

- አንደኛ ፡ ሕይወት ።
 - ኹለተኛ ፡ ስብሐት ።
 - ሦስተኛ ፡ ቃል ።
 - አራተኛ ፡ ፍሥሐ ።
 - አምስተኛ ፡ ጽድቅ ።
 - ስድስተኛ ፡ ቅድስና ።
 - ሰባተኛ ፡ ፍቅር ናቸው ።
- እንደ ሰው ፍጹም ክርስቲያን ከኾነ እነዚህ ሀብታት በሕይወቱ ውስጥ አሉ ማለት ነው ።

፲፩ ፡ ክርስቶስ ለቤተ ክርስቲያን ባስተላለፈው ቃል ጥብቅ የዐደራ መሠረት አስተምረዋል ። ወንጌል እንዲህ ይላል ። " እ አባ ቅዱስ ዕቀቦሙ በስምዝ ለእለ ወሀብከኒ ፡ ከመ ይኩነ አሐድ ብኑ ከማነ ። ቅዱስ አባት ሆይ የሰጠኸኝን በስምህ ጠብቃቸው ፡ በእኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ። " (ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፲፩ ።) ቊጥር ፮ን ይመለከታል ። " ወንጌርኩ ስመክ ለሰብእ ለእለ ወሀብከኒ እምሳለም ዚእከ እመንቱ ፡ ወሊተ ወሀብከንዮሙ ። ከዓለም ለይተህ ለሰጠኸኝ ሰዎች ስምህን ነገርኩ ፡ ያንተ ናቸው ፡ አነሱንም ለእኔ ሰጥተኸኛል ። " ሲል ያዘከራቸውን በዐደራ ለአባቱ ሲሰጥ ፡ " ቅዱስ አባይ ሆይ የሰጠኸኝን በስምህ ጠብቃቸው ፡ በእኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ እንደ እኛ ። " አለ ። ጌታ በመዋዕለ ስብከቱ ፡ " ከሰማይ የወረደ ኅብስት እኔ ነኝ ። " ብሎ በማስተማሩ እይሁድ ስላተረመረሙ ፡ " በእኔ ላይ አታጥረምርሙ ፡ የላከኝ አብ ካልሳበው ወይም ከሳሰበው በቀር ወደ እኔ መምጣት የሚችለው የለም ። በነቢያት መጽሐፍ ኹሉም ከእግዚአብሔር የተማሩ ይኾናሉ ተብሎ ተጽፎአል ፤ እንግዲህ ከአባቴ የሰማ ኹሉ ተምሮ ወደ እኔ ይመጣል ። " ብሎ ነበር ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፶፩ - ፶፯ ።) እንግዲህ እግዚአብሔር አብ ፡ የምወደው ልጄ ይህ ነውና እርሱን ስሙት ፡ " ብሎ ካዘዛቸው ፤ እርሱም ከሰው ዐቅም በላይ በኾነ ትምህርት ፡ ምግባር ትሩፋት ፡ ተአምራት ወደ እርሱ ከጠራቸው ብዙ ሕዝብና አሕዛብ ከዓለም ተለይተው ለርሱ ኾነው በዚያች ግርምት ዕለተ ዓርብ የተገኙ መቶ ሺያ ቤተ ሰብእ ብቻ ናቸው ። በእነዚህ ጥቂት ቊጥር ቤተ ሰቦች በጥብቅ ዐደራ ለአባቱ በመስጠት ታላቂቱን ፡ በመላው ዓለም የምትገኘዋን ፡ መላውን የሰው ዘር የምታቅፈዋን ፡ እስከ ዕለተ ምጽአት የምትሠራዋን አንዲት ቤተ ክርስቲያን መሠረተ ። ስለዚህም ፡ " ከዓለም የሰጠኸኝን እነዚህን በስምህ ጠብቃቸው ፡ በእኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ እንደኛ ። " አለ ።

፲፪ ፡ ነገሩን በፀጥታ ፡ በእርጋታ እንመልከተው ። በእኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ። በአብ ፡ በወልድ ፡ በመንፈስ ቅዱስ ስም ተጠምቀው ፡ አብ ፡ ወልድ ፡ መንፈስ ቅዱስ በባሕርይ አንድ ፡ በአካላት ሦስት ፡ አንድ አምላክ ፤ አንድ እግዚአብሔር ነው ብለው አምነው ፡ ተቀብለው ከእግዚአብሔር የጸጋ ልጆችን የተቀበሉ ፡ በስሙ ያመኑ የእግዚአብሔር ልጆች ለመኾን ሥልጣን የተሰጣቸው ኹሉ አንድ እንዲኾኑ ጌታ ጸለየ ። አንድ ይኾኑ አለ ። እንደኛ ይላል ። በምስጢረ ሥላሴ በባሕርይ ፡ በመለኮት አንድ ፡ በአካላት ሦስት ፡ አንድ አምላክ እግዚአብሔር ፤ የባሕርይ አንድነቱን የአካል ሦስትነቱ ሳይከፍለው ፡ ሳይነጥለው ፡ የአካል ሦስትነቱም የባሕርይ አንድነቱን ሳይጠቀልለው ፡ ሳይቀላቅለው አንድ እግዚአብሔር አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ እንደ ኾነ ፡ ውላጤም እንደሌለበት ፤ በጸጋ ጥምቀት የተጠሩ ምእመናንም የተጠሩላት ፡ የተጠሩባት ሃይማኖት አንዲት ፡ ጥምቀትም አንዲት ስለ ኾኑና ከቅርብ ከሩቅ የጠራቸው እግዚአብሔር አምላካቸውም አንድ ስለ ኾነ ፤ በአካላት ብዙዎች ፡ በመላው ዓለም የሚገኙ ፡ ከልዩ ልዩ ዓይነት ወገን የተጠሩ ፡ በልዩ ልዩ ቋንቋ የሚናገሩ ሲኾኑ ፤ በጸጋ ተዋሕዶ በተቀበሉት ጥምቀት ፡ በተቀበሉበት በሥጋው በደሙ አዋሓጅነት አንድ እንዲኾኑ ። በእኛ እንደኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ቅዱስ አባት ሆይ በስምህ ጠብቃቸው ። " አለ ። ይህ ቃል ነው የቤተ ክርስቲያንን አንድነት አጽንቶ የሚያናረው ። በመላው ዓለም በምትገኘው ሐዋርያት በሰበሰቧት በአንዲት ቅድስት ቤተ ክርስቲያን እናምናለን ብሎ ሚመን የሚችለው በዚህ ቃል መሠረት ነው ። በጌታ እነጋገር ሰሙም

ወርቁም ማለት እንደኛ በማለት የጠቀሰው የሥላሴ የባሕርይ አንድነት መሠረቱ ሲኾን በእኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ሲል የመሠረተው የቤተ ክርስቲያን አንድነትም ኹለቱም የእምነት ክፍሎች በሃይማኖት መቀበል ካልኾነ በስተቀር ሰው መርምሮ የሚደርስባቸው አይደሉም ። በሃይማኖት ስንቀበለው ግን ትምህርቱም ጸጋውም አንድ ላይ ይገኛሉ ። ቅዱስ ጳውሎስ ለኤፌሶን በጻፈው መልእክቱ ክርስቶስ ራስ በኾነበት በአንድ አካል ፤ ክርስቶስ የመዓዘን ራስ በኾነበት በአንድ ቤተ እግዚአብሔር ምላሴነት እያንዳንዱ ምእመን እንደ ተሰጠው ሀብት መጠን በክርስቶስ አካል ውስጥ የሕዋሰነት መደብ የተሰጠው መኾኑንና ክርስቶስ የመዓ ዘን ራስ ኾኖ እያንዳንዱ ምእመን በርሱ (በክርስቶስ) የእግዚአብሔር ቤት ለመኾን በመንፈስ ቅዱስ እንደ ተሠራ ሰው በሚችለው መጠን ግልጽ ትምህርት ሰጥቶአል ። (ኤፌ ፡ ፩ ፡ ፲፬ - ፳፪ ። ፩ ፡ ፲፭ - ፲፮ ።) በዚያም ኾነ በዚህ ግን እያንዳንዱ ክርስቲያን ብዛት ሳይከለክለው ፡ ዘር ፡ ቋንቋ ሳይገድበው አንዲት ቤተ ክርስቲያን መኾኑን ማወቅ ነው ።

፲፫ ፡ ጌታ እንዲህ አለ ። " ወይእኔህ ባሕቱ እመጽእ ገዜክ ፤ እ አባ ወዘንተ እነግር ውስተ ዓለም ከመ ይኩን ፍሥሐየ ፍጹመ በላዕሌሆሙ ። አባት ሆይ እኹን ግን ወደ አንተ እመጣለሁ ፤ በዓለምም ይህን እናገራለሁ ፤ ደስታዬ በእነርሱ ፍጹም ይኾን ዘንድ ። " (ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፲፫ ።) " በስምህ ጠብቃቸው ። " ዐብርኦቸው በነበረበት ጊዜ ኹሉ ፍርሀት ፡ ጭንቀት አልነበረባቸውም ። እንኳን የቅርብ በመጠኑም ቢኾን ምስጢሩ የተገለጸላቸውና የተረዱት በዕለት ጉባኤ በእጋማሚ የሚለበሰበት ኹሉ እንኳ ብንራብ ያመሳናል (ይመግበናል) ፤ ብንታመም ይፈውሰናል ፤ ብንሞት ያስነሣናል እያሉ ይከተሉት ነበር ። እኹን ወደ መጨረሻው ጊዜ ደጋግሞ ፡ " እኼዓለሁ ፤ እኔ ወደምኼድበት እናንተ መምጣት አይቻላችሁም ፤ እናንተ የምኼድበትን አታውቁም ። " (ዮሐ ፡ ፯ ፡ ፱፩ ። ፳ ፡ ፳፩ ። ፲፫ ፡ ፱፫ ። ፲፩ ፡ ፩ ።) ስላላቸው በፍርሀት ፡ በጭንቀት በየጊዜው ልዩ ልዩ ጥያቄዎች አትርበውለታል ። እርሱም ለጥያቄያቸው በጊዜው መልስ ሰጥቶአል ። ስለዚህም ፡

፳፯ ፡ ፍርሀታቸውን ለማቃለል ፡
፳፻ ፡ ለጊዜው በአጠገቡ ለተገኙትና እስከ ዓለም ፍጹሜ ለሚነሡ ክርስቲያኖች በመዋዕለ ስብከቱ ወይም ፴፫ ዓመት ከ፫ ወር በዚህ ዓለም እንደ ነበረበት ኹኔታ ኹል ጊዜም በመካከላችን አለመኖሩ ፡ በዕርገት ወደ አብ መኼዱ ከእኛ ጋር ያለውን አንድነት የማይለውጥ ፡ ምልአቱን የማይቀንስ መኾኑን ምእመናን ኹሉ በሃይማኖት እንዲቀበሉ ። " በዓለም እስካለሁ በስምህ እንደ ዐደራ ዕቃ ጠበቅኳችሁ ፤ ከጥፋት ልጅ በቀር ከእነርሱ አንድ እንኳን አልጠፋም ፤ እኹን ግን ወደ አንተ እመጣለሁ ፤ አባት ሆይ ይህንንም (ጠብቃቸው ማለት) በዓለም እናገራለሁ ፤ ደስታዬ በእነርሱ ፍጹም ይኾን ዘንድ ። " አለ ። " የሰጠኸኝን ጠበቅኳቸው ። " አለ ። ያመኑብኝን ማለት ነው ። ከዓለም ልዩ የርሱ ገንዘብ የሚያደርጋቸው ሃይማኖት ነውና ። ትምህርቱን የሰማ ኹሉ አልጻገም ፤ ሰዎቹ ያመኑ እንጂ ። የተጠሩ ኹሉ አልጻገም ፤ በመሀከላቸው የጥፋት ልጅ ተገኝቶአል ። ያላመኑ ማለት ነው ። ይህ ችግር ከዚያ ጊዜ ጀምሮ እስከ ዛሬ አለ ፤ ወደፊትም እስከ ዓለም ፍጹሜ ይኖራል ።

፲፮ ፡ ጌታ ከዓለም የሰጠኝ የሚላቸው በሰሙ ያመኑ ፡ ሕይወትን የታደሱ እነዚህ ናቸው ። የጌታ ደስታው ፍጹም የሚገባቸው ፡ በቤዛቱ ፍጹም ድኅነትን ያገኙ ፡ እነርሱ በርሱ ሕይወትን ፡ እርሱ በርሱ ድኅነት እንደ ሲኾኑ የጌታ ደስታ ፍጹም ይኾናል ። ይህ ደስታ መወረሻ የለውም ። የአንድ ሰው አይደለም ፤ የብዙ ነው ። አያልቅም ፤ አይደርቅም ፤ የአምላክ ሰጦታ ስለ ኾነ እየበዛ ፤ እየወሰደ ይገኛል እንጂ አይቀንስም ። ምእመናን በቁጥር እየበዙ ፤ ቤተ ክርስቲያን እየሰፋች በጊደች መጠን እርሱም እያደገ ይገኛል ። ስለዚህ ነው ቅዱስ ዮሐንስ መጥምቅ ፡ " መሽራ ያለችው መሽራ ነው ፤ ቆሞ የሚሰማው የመሽራው ሚዜ ግን ስለ መሽራው ቃል ደስ ይለዋል ፤ የእኔ ደስታ አኹን ተፈጸመች ። የእሱ ትበዛለች ፤ የእኔ ተወረሰች ፤ " ያለው ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፳፱ እና ፴ ።)

፲፱ ፡ ቅዱስ ዮሐንስ ራሱን የመሽራው ወዳጅ (እንደ ሚዜ) አድርጎ ያቀርባል ። መሽራ ነች አይልም ። በዚህም የአይሁድን ዐላብ ይዘጋል ። በሌላ በኩልም እርሱ የተፈቀደለት ክርስቶስና ቤተ ክርስቲያን ሲተዋወቁ ፡ ቃል ዚዳን ሲጋቡ ማየት ብቻ ነው ። በዚህም ድርሻውን አግኝቶአል ። " በእጠገኑ ቆሞ የመሽራውን ንግግር የሚሰማው የመሽራው ወዳጅ ከመሽራው ጋር ስለ መነጋገሩ ደስ ይለዋል ፤ " አለ ። ነገር መመሥረቱ ፡ ልጅ ወልዶ ማየቱ ፤ ዘር መተካቱ ግን መሽራ ያለችው የመሽራው ዕድል ስለ ኾነ የእርሱን ፋንታ በጊዜያዊው ከመሽራው ባገኘው ጭውውት ላይ አቁሞ ፤ " የእኔ ደስታ ተፈጸመች ፤ የእሱ ትበዛለች ፤ የእኔ ተወረሰች ፤ " ሲል በዕለተ መርዓ በዕለተ መስቀል (ዕለተ ዓርብ) ተጀምሮ እስከ ዓለም ፍጻሜ እየተቀጠለ የሚኖረውን የምእመናንን ድኅነት አስመልክቶ በቤተ ክርስቲያን ፍጹም እየኾነ የሚገኘውን የክርስቶስን ደስታ አበሠረ ።

፳ ፡ " እኔ ቃልህን ሰጠኳቸው ፤ ዓለም ግን ጠላቸው ፤ እኔ ከዓለም እንዳይደለሁ እነርሱ ከዓለም አይደሉምና ፤ " ይላል ጌታ ። ቀደም ሲል የተናገርነውን ፡ ጌታ ሲያነጋግራቸው ድምፁ በጆርአቸው ሲገባ ኹለንተናው በአእምሮአቸው ይቀረጻል ያልነውን ይመለከታል ። ጌታ በባሕርይ በምስጢረ ሥላሴ በእካላት ያለውን የህልውና መገናኘብ በክርስትና ሃይማኖት ለተመሠረተው በክርስቶስና በምእመናኑ መሀከል ጸንቶ ለሚኖረው የጸጋ ተዋሕዶ መመረት አድርጎ ፤ " ጥቂት ጊዜ አለ ፤ ዓለም እያየኝም እናንተ ግን ታዩኋችሁ ፤ እኔ ሕያው ነኝና ፤ እናንተም ሕያዋን ትኾናችሁ ፤ ያንጊዜም እኔ በእብ ፤ አብ በእኔ እንዳለ ፤ እናንተ በእኔ ፤ እኔም በእናንተ እንዳለሁ ታውቃችሁ ፤ " ያለውን ፤ " የወይን ጉንድ እኔ ነኝ ፤ እናንተም ቅርንጫፎች ናችሁ ፤ " በማለት አጸንቶት ነበርና ከዚህ ላይ ፤ " ቃልህን ሰጠኳቸው ፤ " ብሎ አዘከረ ። (ዮሐ ፡ ፲፱ ፡ ፲፱ እና ፳ ። ፲፭ ፡ ፭ ።) አኹን በዚህ አነጋገር ቃልህን ሰጠኳቸው ባለው ክርስቶስ የክርስቲያኖች ፡ ክርስቲያኖችም የክርስቶስ ገንዘብ ኾነዋል ። ስለዚህም ዓለም ይጠላቸዋል ፤ እርሱ ከዓለም እንዳይደለ እነርሱም ከዓለም አይደሉምና ። ይኹን እንጂ እርሱን ትተው ዓለምን አይከተሉም ። ዓለም ቢሰማቸው መልካም ፤ ቢቀበላቸው መልካም ፤ እነርሱን ከሰማ እርሱን ሰምቶአል ፤ እነርሱን ከተቀበለ እርሱን ተቀብሎአል ፤ እርሱን ከተቀበለም የላከውን ተቀብሎአል ማለት ነው ። በአንጻሩም እነርሱን እንቢ አልሰማም ያለ እርሱንም እንቢ አልሰማም ብሎአል ፤ እርሱን እንቢ አልሰማም

ያለም የላከውን እንቢ ብሎአል ማለት ነው ። ይህ ስለ ኾነም በዓለምና በክርስቲያኖች መሀከል ሰፊ ልዩነት አለ ። ቤተ ክርስቲያን ልትጠብቅ የሚገባትም ይህንን ነው ። ይህን ልዩነት ለማጥፋትም በዓለሙ ገዥና በክርስቲያኖች መሀከል ታላቅ ትግል አለ ። በዚህ ትግልም ክርስቲያኖች ድል ማድረግ አለባቸው ። ድል ማድረጋቸውም ምንም ምን የነውር ምክንያት የማይገኝባቸው መኾንና በእነርሱ ምክንያት አሕዛብ የእግዚአብሔርን ስም እንዳይሰድቡም በሃይማኖታቸው ፡ በዓላማቸው ጸንተው መገኘት ፤ በዚህም ፤ " የዚህ ዓለም ገዥ ይመጣል ፤ በእኔ ላይም አንዳች አያገኝም ። " (ዮሐ ፡ ፲፱ ፡ ፴ ።) " ከእናንተ ስለ ጋጠአት የሚከሰኝ የሚወቅሰኝ ማን ነው ። " (ዮሐ ፡ ፳ ፡ ፱፮ ።) ሲል የተናገረውን መሪያቸውን መከተል አለባቸው ። ከዓለም መለየታቸው ፡ እርሱን መምሰላቸው የሚታወቀው በዚህ ነውና ።

፳፩ ፡ " ከዓለም እንድታወጣቸው ወይም እንድትወስዳቸው የምለምንህ አይደለም ፤ ከክፉ እንድትጠብቃቸው ነው እንጂ ፤ እኔ ከዓለም እንዳይደለሁ እነርሱም ከዓለም አይደሉምና ፤ በጽድቅህ ቀድሳቸው ፤ ቃልህ እውነት (ጽድቅ) ነውና ፤ " ሲል ፤ " በስምህ ጠብቃቸው ፤ " በማለት የጀመረውን ዐደራ ፤ " በጽድቅህ ወይም በእውነትህ ቀድሳቸው ፤ ቃልህ እውነት ወይም ጽድቅ ነውና ፤ " በማለት ዐተመ ። ቃልህ እውነት ነው ሲል ውላጤ የሌለበት መኾኑን ፤ ቃልህ ጽድቅ ነው ሲል ለምእመናን ክብር ኾኖ የሚወረስ መኾኑን ፤ መከበሪያቸው ፤ መጽደቂያቸው መኾኑን ያሳያል ። ነገር ግን ይህ ተስፋ መሉ ፍጻሜ እንዲያገኝ ፤ " አንተ እኔን ወደ ዓለም እንደላክኸኝ እኔም ወደ ዓለም ልኬያቸዋለሁ ፤ እነርሱም በእውነት ወይም በጽድቅ ቅዱሳን ይኾኑ ዘንድ ስለ እነርሱ እኔ ራሴን እቀድሳለሁ ፤ " አለ ።

፳፪ ፡ ይህ ነው የምእመናን ኹሉ ጽድቅ ፤ የቤተ ክርስቲያን ጽድቅ ። ኹሉ ነገር የሰውን ቅድስና በሚፈታተንበት በቀደመው ዘመን ፤ " እኔ ቅዱስ ነኝና እናንተም ቅዱሳን ኾኑ ፤ " ሲል ሰው በማንኛውም ነገር ሰውነቱን እንዳያረከበ ፤ እንዲጠብቅ እግዚአብሔር አምላክ ብርቱ ትእዛዝ ሰጥቶ ነበር ። (ዘሌ ፡ ፲፩ ፡ ፱፩ ። ፩ ዲጥ ፡ ፩ ፤ ፲፭ እና ፲፮ ።) ሰው ግን ራሱን መጠበቅ አልተቻለውም ። ሕግ ቢሠራለትም የሚቀድሰው ካህን እንደ ርሱ ደካማ ፤ ጋጠአተኛ ፤ ሲቀደስበት የሚቀርበው መሥዋዕት ቀርባንም ግዳጅ የማይፈጽም ከመኾኑ የተነሣ የአራት ሕግ ሞትን ማሸነፍ ፤ ሰውን ማዳን ስለ ተሳነው እግዚአብሔር ልጁን ጋጠአት ይሰማማው በነበረ ባሕርይ ፤ አካል ወደ ዓለም ላከው ። (ሮሜ ፮ ፡ ፫ ።) ንያል ልጁም ጋጠአት ፤ ርኩሶት የማይቃወመው ፤ የማይሰማማው ስለ ኾነ ቀዳሲ ፤ ካህን ፤ ቅዱስ መሥዋዕት ኾኖ ሰውን ቀደሰው ። ስለ እነርሱ እኔ ራሴን እቀድሳለሁ ፤ ሲል በገባው ቃል ዚዳን መመረት በፈጸመው የቤዛነት ሥራ ያመኑ ኹሉ በእርሱ ጽድቅ ቅዱሳን ኾኑ ፤ ኾንን ። በእርሱ የተገኘ ቅድስና ይህ ነው ።

፳፫ ፡ በዚህ አልቆመም ። የምለምንህ ስለ እነዚህ ብቻ አይደለም ፤ በቃላቸው ማለት ባስተማሩት ትምህርት ስለሚያምኑብንም ኹሉ እንጂ ፤ ከመ ይኩኑ አሐዶ ኩሉሙ ፤ በከመ አንተ አብ ብዩ ወእነሂ ብከ ፤ ከመ ይኩኑ እመንቱሂ አሐዶ ብን ከማን ፤ ከመ ይእመን ዓለም ከመ አንተ ፈነውከኒ ፤ ኹሉም አንድ ይኾኑ ዘንድ ፤ አንተ አብ በእኔ እንዳለህ እኔም በአንተ

እንዳለሁ ፡ እነርሱም በእኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ እንደ እኛ ፡ አንተ እንደ ላክኸኝ ዓለም ያምን ዘንድ ፡ ሌላ ጌታ ። (ዮሐ 1 ፤ 3 ፡ 8 እና 35 ።) በዚህም ይህን ቃል ከተናገረህት ከዚያች ከምሴተ ገመሱ ጀምሮ እስከ ዕለተ ምጽአት የሚሠሩ በሃይማኖት ፡ በጥምቀት ልደኝትን የሚታደሉ ሹሉ አንድ እንዲኾኑ ፡ መቅደም መቀዳደም ፡ መብለጥ መበላለጥ በሌለበት በምስጢረ ሥላሴ የባሕርይ ተዋሕዶ እንጂ የጸጋውን ተዋሕዶ የሚያጸና ሹሉን አቀፍ ቃል ኪዳን አቆመ ። ከዚያች ቀን ጀምሮ እስከ ዕለተ ምጽአት የሚሠሩ በአንዲት ሃይማኖት ፡ በአንዲት ጥምቀት ለአንድ ክርስቶስ አካል ሕዋሳት ለመኾን የታደሉ ሹሉ የሥነ ፍጥረት ሥርዐት ቢያቀዳጅማቸውም እንኳ በልደት መንፈሳዊት ታላቅ ፡ ታናሽ የማይባሉ አንዲት ቤተ ክርስቲያን ስለ ኾኑ ፡ ሹሉም አንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ ሌላ ።

፩፤ ፡ ሳልወድ በግድ እዚህ ላይ አንድ ነገር ላስታውስ ። ከ፪፻፵፪ ዓመተ ምሕረት እንደ ኢትዮጵያ አቆጣጠር ፡ ከ፪፻፶፩ እንደ አውሮፓውያን አቆጣጠር ጀምሮ ቤተ ክርስቲያን መጀመሪያ ከኹለት ፡ ኋላ ከሦስት ፡ ቀጥሎም ለብዙ ክፍልፋዮች መከፋፈልዋና በትምህርት ፡ በእምነት መለያየትዋ ፡ በተለያዩት መሀከልም የውገዝት ገደብ መኖሩ እየታወቀ በአኹኑ ጊዜ የርም ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያንና የፕሮቴስታንት አብያተ ክርስቲያናት ፡ ክርስቶስ ፡ ሹሉም አንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ ብሉክልና ምንም ልዩነት የለም ይሉናል ። በዚህም ሊያታልሉን ፡ ሊያባብሉን ፡ ሊሸነጉሉን ይዋክራሉ ። አኹንማ እንኳን እነርሱ ፡ የእነርሱ ድግስ የሸተታቸው ሹሉ በሽታው ብቻ እየሰከሩ ነው መሰለኝ አንድ መንጋ ለአንድ አረኛ እያሉ ጉራቸውን ይነዙብናል ። የዛሬዬቱ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን መሪዎችም ከነግልገሎቻቸው በዚህ ሰባራ ዜማቸው አውሮፓውያን ፡ አሜሪካውያን ሲዘፍኑ ዐብረው ይዘፍናሉ ፡ ሲያለቅሱም ዐብረው ያለቅሳሉ ። እውነቱ ግን የእነርሱ ወራ አይደለም ። ክርስቶስ ፡ ሹሉም አንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ በማለት የተናገረ በጊዜው ከነበሩት ምእመናን ፡ ቅዱሳን ፡ ሐዋርያት ጀምሮ እስከ ዓለም ፍጻሜ በሰሙ የሚያምኑትን ምእመናን በጸጋው የሚያዋሕድ ፡ በሕዋሳት የሚያዛምድ ቃል ኪዳን ማቆሙን ሲገልጽ ነው እንጂ ምእመናንን ከመናፍቃን ፡ ጨለማን ከብርሃን አንድ ለማድረግ የተናገረው ቃል አይደለም ። እውነቱ ይህ ነው ። ፍላጎት ካለ በወንጌል እውነት እናፍርም ፡ መድረኩ ይከፈላል ፡ እንነጋገር ። ከዚህ በቀር አለባብሰው ቢያርሱ በዐረም ይመለሱ ነውና የማይጠቅመው አሉባልታ ይቁም ። ምእመናንም ሹሉ እንዳትሳሳቱ ተጠንቀቁ ።

፩፤ ፡ አንተ አብ በእኔ እንደ ኾንክ ፡ እኔም በአንተ እንደ ኾንኩ ፡ እነርሱም በእኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ እንደ እኛ ፡ አንተ እንደ ላክኸኝ ዓለም ያውቅ ዘንድ ፡ ሌላ ጌታ ። (ዮሐ 1 ፤ 3 ፡ 8 እና 35 ።) እናስተውል ። ጌታ ይህንን እነጋገር በሌላ ምሳሌ ላይ መሥርቶት ቢኾን ኖሮ ብዙ ባነጋገረ ነበር ። ግን በማያሻማው በምስጢረ ሥላሴ ፡ በባሕርያ ሥላሴ አንድነት ላይ የመሠረተው ስለ ኾነ የአንዲት ቤተ ክርስቲያን አንድነት በብብ ሊፈጠርበት አይችልም ። አንተ እንደ ላክኸኝ ዓለም ያምን ዘንድ ፡ ነው ያለ ። ልዩነቱም ይሄ ነው ። የስም አንድነትም በዓለምም አለ ። መንግሥት መንግሥት ነው ፡ ዓለም ዓለም ነው ፡ መብት መብት ነው ፡ ነጻነት ነጻነት ነው ፡ እኩልነት እኩልነት ነው ፡ አንድነት አንድነት ነው ። ፊደሉ አያሻማም ፡ ውጤቱ ግን እንደ ፊደሉ

አይደለም ። ፊደል ይገድላል ትርጓሜ ያድናል የሚባለውም ስለዚህ ነው ። የወንጌልን ዕርሻ በዓለማዊ ማረሻ የሚሉ ይላሳታሉ ። እኔ ከዓለም እንዳይደለሁ እነርሱም ከዓለም አይደሉምና በጽድቅህ ቀድሳቸው ፡ ነው ያለ ጌታ ። እርቶዶክስ ፡ ካቶሊክ ፡ ፕሮቴስታንት እየተባባሉ ፡ በዚያው እየተነቃቀቱ አንድ መኾን አይቻልም ። አንድ መኾኑ እንዳታታቸውማ እየታየ ነው ። ከ፲፱፻፵፮ ዓመተ ምሕረት ጀምሮ የአብያተ ክርስቲያናት ግንኙነት መባሉ ፡ መዋከሩ አልቀረም ። ግን በየሰብዓዊው ስለ ዓለማዊ ግብር እየተወያዩ ፡ በአሽመረኛ ቋንቋ እየተነጋገሩ ፡ በእባብ ዐይን ውስጥ ለውስጥ እየተያዩ ቻዎ ቻዎ ከመባባል በስተቀር እንኳን ዓለምን ክርስቲያናትንም አንድ የሚያደርግ አንድም የእምነት ምልክት አልታየም ። ኢትዮጵያን ለማጥፋት ብቻ በአንድ አገር በገብረት ለመኖር የሚሰማመ መስለው ይታያሉ እንጂ በሌላው ዓለም እንኳን እስላሙና ክርስቲያኑ ፡ ካቶሊክና ፕሮቴስታንትም አንድነት አለመፍጠራቸው ግልጽ ነው ። እንደ አየርላንድ ያሉ አገሮች ሹኔታም ይህንን በግልጽ የሚያሳይ ነው ። የርም ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ፓፓ ሹሉንም በፖሊቲካ ስልት በሥራቸው ለማድረግ አይሁዳዊውንም ፡ መስሊሙንም ፡ ቡድሃውንም ፡ ሌላ ሌላውንም ሹሉ እየሰበሰቡ ዐብር ጉባኤ በማድረግ ብቻ ሳይኾን ዐብር በመጸለይም የሚያሳዩት ግብር ፡ ነን የሚሉ ሹሉ ከዓለም ተለይተው መቆም እንደሚገባቸው ሲታወቅ ከዓለም የተለዩ የእርሱ ብቻ መኾናቸውን በግብር ባለማሳየታቸው የራሳቸው እንጂ የክርስቶስ አለመኾናቸውን እያሳዩ ነው ። ለዚህም ካለፈው ጊዜ ይባልጥ ቀደም ሲል ግብጽን በገበኛ ጊዜ በሲኖድ ጉብኝታቸው ላይ ያደረጉትን ንግግርና በኋላም በሶርያ ጉብኝታቸው ወደ እስላም መስጊድ ገብተው መጸለያቸው ሥራቸው ምን መኾኑን በግልጽ አሳይቶናል ። የአንዲት ቤተ ክርስቲያን አባት ግልጥ የኾነ ልዩነት ባለበት እምነትና ሥርዐት ከመስጊድ ውስጥ ገብቶ መጸለይና የእሉት ተሳትፎ ማድረግ በእውነት የቆመበትን ዓላማ መጠበቅ ነውን ? የተጠራበትንስ መልእክት ማሟላት ነውን ? አይደለም ። ከዚህ ነው መጠንቀቅ የሚያስፈልገው ። እንግዲህ ፡ ሹሉ አንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ የሚለው የጌታ ቃል ከዘመነ ሐዋርያት እስከ ዕለተ ምጽአት የሚሠሩ ክርስቲያናትን አንድ ይኾኑ ዘንድ ማለቱ ተለያይተው ፡ ነራ ለይተው ለራሳቸው የቆሙ ዐመፀኞች ለይስሙላ ፡ ለታይታ ፡ ለሰው ይምሰል የሚያሳዩትን አንድነት የሚመለከት አይደለም ።

፩፤ ፡ ወአነሂ ወሀብከዎሙ ስብሐተ ዘወሀብከኒ ፡ ከመ ይኩኑ አሐዶ ከማን ከመ አሐዱ ጎሕነ ። ወአነሂ ቦሙ ፡ ወአንተሂ ብየ ፡ ከመ ይኩኑ ፍጹማን በአሐዱ ፡ ከመ ያእምር ዓለም ከመ አንተ ፈነውከኒ ፡ ወእፍቀርከዎሙ እነ በከመ አንተ ኪያየ አፍቀርከኒ ። እኔም የሰጠኸኝን ክብር ሰጠኝቸው ፡ እኛ አንድ እንደ ኾንን እነርሱም እንደ እኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ። እኔም በእነርሱ እኖራለሁ ፡ አንተም በእኔ ፡ በአንድ ፍጹማን ይኾኑ ዘንድ ፡ አንተ እንደ ላክኸኝ ዓለም ያውቅ ዘንድ ፡ እኔም እነርሱን ወደድኳቸው ፡ አንተ እኔን እንደ ወደድከኝ ። (ዮሐ 1 ፤ 3 ፡ 8 እና 35 ።)

፩፤ ፡ ቀጥር ፤ን ይመለከታል ። ወኩሉ ዘዚአየ ዚአከ ውእቱ ፡ ወዘዚአከኒ ዚአየ ውእቱ ፡ ወተሰባሕዙ ቦሙ ። የእኔ የኾነ ሹሉ የአንተ ነው ፡ የአንተ የኾነም የእኔ ነው ፡ በእነርሱ ተመሰገንኩ ፡ ብሉክል ። (ዮሐ 1 ፤ 3 ፡ 8 ።) በሥነ ፍጥረት የአብ የኾነ ሹሉ የወልድ ነው ፡ የወልድ የኾነም የአብ

ነው ። ይህ ግን የሃይማኖት ነው ። ስለዚህ ነው ። የእኔ የሆነ ሹሉ የአንተ ነው ። የአንተ የሆነውም የእኔ ነው ። እኔ በእነርሱ ተመሰግንኩ ። ያለ ። ቀደም ሲልም ። ከዓለም ለሰጠኝ ስምህን ነገርኳቸው ። ብሉ ነበር ። በዚህ ምክንያትም ። እኔ ስለ እነርሱ እለምናለሁ ። ስለ ዓለም የምለምንህ አይደለም ። ስለ ሰጠኝ እንጂ ። ብሉ ። የእኔ የሆነ ሹሉ የአንተ ነው ። የአንተ የሆነውም የእኔ ነው ። ተመሰግንኩባቸው ። አለ ። ወደ ዓለም በመጣ ጊዜ የታላላቆቹን ቤት አልመረጠም ። የታናናቸን ቤት መረጠ ። የጸድቃንን ቤት አልመረጠም ። የታላላቅን ቤት መረጠ ። ከኃጢአት በቀር እነርሱን መስሉ ። በዋሉበት ውሉ ። በማእድ ተሳትፎ የኃጢአተኞች የቀራጮች ወዳጅ እስከ መባል ድረስ ። (ማቴ ፡ ፲፩ ፡ ፲፱ ፡ ፡) ቅዱስ ጳውሎስ የአበውን ጽንፈኛ ሃይማኖትና በመከራ መፈተን ገልጸ ። እግዚአብሔር አምላካቸው ሲባል አያፍርም ። ሲል በዕብራውያን ክታቡ እንደ ጸፈ ። (ዕብ ፡ ፲፩ ፡ ፲፮ ።) ለቆርንቶስ በጸፈው መልእክቱም ። ባለጸንችን ያላፍር ዘንድ ድኾችን ። ገያላንን ያላፍር ዘንድ ድኩማንን ። ጠቢባንን ያላፍር ዘንድ አላዋቆችን ። ወገን ዘመድ ያላቸውን ያላፍር ዘንድ ወገን አልባዎችን መረጠ ። በማለት የጸፈ ጌታ ። በእነርሱ ተመሰግንኩ ። ያለውን ለመግለጽ ነው ። (ጳ ቆሮ ፡ ፩ ፡ ፳፯ እና ፳፰ ።) ጌታ ። በእነርሱ ተመሰግንኩ ። ብሉ አልቀረም ። እኔም የሰጠኝን ክብር ሰጠኳቸው ። አለ ። አርከ ገጥኦን ወመፀብኩን ። የኃጢአተኞችና የቀራጮች ወዳጅ ። ይህ የናዝሬቱ ኢየሱስ የአይሁድ ግጥም ነው (ማቴ ፡ ፳፯ ፡ ፴፯ ። ዮሐ ፡ ፲፱ ፡ ፲፱ ።) ተብሎ አልቀረም አምላክ ክርስቲያን ። አምላክ ናዝሬውያን ተብሎ ተጠርቶበታል ። እነርሱም ይህን ክብር ተቀብለው ሳይፈሩ ። ሳያፍሩ ተጠርተውበታል ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፲፩ ፡ ፳፯ ።) በዐደባባይ መስከረውበታል ። ታስረውበታል ። ተገርፈውበታል ። በቅዱስ ጳውሎስ ላይ ከቀረበው ክስ አንዱ ናዝሬውያን የሚባሉት ወገኖች የሚያስተምሩትን ክሕደት ያስተምራል የሚል ነበር ። ክርስትናን ማለት ነው ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፳፱ ፡ ፭ ።) ጌታ ተመሰግንኩባቸው ሲል ሰው በመሆኑ ከእኛ ያገኘው ነገር ኖሮ አይደለም ። ከእኛ ያገኘው መከራ መስቀልን ነው ። ይህንን ነው ምስጋና ። ክብር ያለው ። መጸሕፍት ሕማሙን ። ሞቱን ክብር ። ሰብሐት ። ጌትነት ይሉታል ። (ዕብ ፡ ፪ ፡ ፮ - ፱ ። መዝ ፡ ፳ ፡ ፱ - ፯ ።) የሰጠኝን ክብር ሰጠኳቸው ። ሲል ግን ጣምራ ነው ። በስሙ ያምናሉ ። ይጠራሉ ። ሀብት ። ስርየት ። ልጅነት ያገኛሉ ። በስሙ ያስተምራሉ ። በዐደባባይ ስለ ስሙ ይመሰክራሉ ። በስሙ መከራ ይቀበላሉ ። በሚያስተምሩበት ። በስሙ መከራ በሚቀበሉበት ጊዜና ስፍራ ሹሉ ተአምራት ይደረግላቸዋል ። ከሃሊነቱ ይገለጽባቸዋል ። በተአምራቱም የሚያስተምሩትን ትምህርት ። የሚያስተላልፉትን እምነት ያስረዳላቸዋል ። በዚህም አማልክት ሰዎችን መስለው ወደ እኛ መጡ እስከ መባል ድርሰውበታል ። (ዮሐ ፡ ሥራ ፲፱ ፡ ፲፩ ።)

፳፰ ፡ እርሱ በሥጋ ተገልጦ ከመላእክትም ። ከሰዎችም ። ስብሐት ለእግዚአብሔር በሰማያት ወሰላም በምድር ሥምረቱ ለሰብእ ። በሰማይ ለእግዚአብሔር ምስጋና ። ሰላም በምድር ። ፍቅሩ ለሰው ሆነ ። (ሉቃ ፡ ፲፪ ፡ ፲፱ ።) ። ቡሩክ ዘይመጽእ በስሙ እግዚአብሔር ። ወቡሩክ ንጉሠ እስራኤል ሰላም በምድር ወስብሐት በእርያም ። በእግዚአብሔር ስም የሚመጣ ቡሩክ ነው ። የእስራኤል ንጉሥ ቡሩክ ነው ። ሰላም በምድር ምስጋና በእርያም ። (ሉቃ ፡ ፲፱ ፡ ፴፰ ።) ተብሎ እንደ ተመሰገነ ። ይህም ምስጋናው ከሥጋዊ በፊትም

ገንዘቡ የነበረ እንደ ሆነ ። ከሥጋዊ በኋላም እንዳልተቀነሰ ። ምልአቱም በሰማይም በምድርም ምሉእ እንደ ሆነ ይህን የማይመረመር ክብሩን እንዲያውቁ ። እንዲያምኑ ጸጋውን ለምእመናኑ ሰጥቶአል ። ስለዚህም ዛሬም እንደ ትናንቱ ጌታችን ። አምላካችን ። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ እያሉ ያመሰግንታል ። እንዲሁም በሥጋዊ ሕይወት በዚህ ዓለም እስካሉ እንደ ሃይማኖታቸው መጠን በሰብአዊ ሕሊና የማይገመገም ሥራ ሠርተው የሰው ዕውቀት በማይመጥነው ክብር እንደሚገልጹበት ። ከሞቱም በኋላ የሰማቸው ጌታቸው ምንም የማይሳነው ስለ ሆነ እነርሱም በወጸደ ነፍስ ሆነው በወጸደ ሥጋ ላሉ ሰማቸውንና የአምላካቸውን ስም አጣምረው ። ቅድስት ሆይ ከልጅሽ ከወዳጅሽ አማልኪን ። አምላክ አብርሃም ። አምላክ ደሴሐት ። አምላክ ያዕቆብ ። አምላክ ኤፕሮስ ። አምላክ ዮሐንስ ። አምላክ ጳውሎስ ማረን ። እዘንልን ። ራራልን ። ደቅር በለን ብለው በጸሎተ ሃይማኖት ለሚማጸኑ ሹሉ ፍጹም ጸጋ ይታደላል ። ይህ ከዚህ በላይ በዝርዝር የተገለጸው ሹሉ ነው የሰጠኝን ክብር ሰጠኳቸው ማለት ።

፳፱ ፡ እኔ በእነርሱ ። አንተ በእኔ እንዳለህ እነርሱም በአንድ ማለት በአንድ አምላክ በማመን በአንዲት ሃይማኖት ። በአንዲት ጥምቀት ። በአንድ ስም (ክርስትና) በአንድ ፍቅር ፍጹማን ይሆኑ ዘንድ አለ ። በምስጢረ ሥላሴ ያለቸው የባሕርይ ተዋሕዶ ነቅ የሌለባት ። ፍጹምነት እንደ ሆነች ። በሃይማኖት ለክርስቲያኖች በልጅነት የተሰጠቸው የጸጋ ተዋሕዶም ነቅ የሌለባት ፍጹምነት ናት ። ጊዜ ። ዘር ። ቀለም ። ቦታ ። ዕድሜ አይለውጣትም ። አይሁዳዊ ። አረማዊ ። ቤት ። ወንድ ። ጌታ ። ለሌ አይባልባትም ። ሹሉም በክርስቶስ አንድ ናቸውና ። ይሁን እንጂ ኮከብ ከኮከብ ። ከኮከብም ጨረቃ ። ከጨረቃም ፀሐይ በብርሃን እንደሚበላለጡ ። (ጳ ቆሮ ፡ ፲፩ ፡ ፶፩ ።) ክርስቲያኖችም በመንፈሳዊ ልደት ። በምርጫ ። በአገልግሎት ። በቅዱስ የማይቀለጡ ። መብት የማይቀነሰባቸው የአንድ እግዚአብሔር ልጆች ቢሆኑም ሥራን ተከትሎ የሚመጣ እንደ ሃይማኖታቸው ። እንደ ሥራቸው የሚሰጥ የክብር መበላላጥ አለ ። ይህ የጌታ የሥራው መገለጫ ስለ ሆነ የሀብቱን ስፋት የሚያሳይ ነው ። የልጅነት መብትን አይነካም ።

፴ ፡ ይህ ለምእመናን የተሰጠ ክብር ላይ እንደ ገለጥነው የዚህን ዓለም ብቻ የሚመለከት አይደለም ። የሚመጣውንም የሚመለከት ነው ። አባት ሆይ ። እኔ በምድር ላይ ልሠራው የሰጠኝን ሥራ ፈጽሜ ገለጽኩህ ። አከበርኩህ ። አሁንም እንተ አባት ሆይ ። ዓለም ሳይፈጠር ከአንተ ዘንድ ። ከአንተ ጋር በነበረኝ ። ባለኝ ክብር ገለጸኝ ። ያለ ችር አምላክ (ዮሐ ፡ ፲፯ ፡ ፱ እና ፭ ።) በእርሱ ፈቃድ ። በአባቱ ፈቃድ ። በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ በዚህ ዓለም ሲሠራው ያበዘውን ሹሉ ፈጽሞ ከወረገ በኋላ ዛሬም እንደ ትናንቱ ። እንደ ቀድሞው ። ቅዱስ እግዚአብሔር ቅዱስ ንጉሥ ቅዱስ ሕያው ዘሊደመውት ዘተወልደ እማርያም ዘተጠምቀ በዮርዳኖስ ወተሰቅለ ዲበ ዕፅ መስቀል ዘተንሥእ እሙታን አሙሳልስት ዕለት ዐርገ በሰብሐት ውስተ ሰማያት ዳግመ ይመጽእ በሰብሐት ። ተብሎ እንደ ተመሰገነ ። ሲመሰገንም እንደሚኖር ። እርሱን ያገለገለ ሹሉ እርሱ ካለበት እንዲኖር በዝው ቃል ኪዳን መሠረት ። (ዮሐ ፡ ፲፱ ፡ ፳፯ ።) ለባ እለሰ ወሀብኪኒ እፈቅድ ከመ የሀልፌ ገብ ሀሎኩ እነ ምስሌየ ። ከመ ደርአዩ ሰብሐትየ ዘወሀብኪኒ ። እስመ አፍቀርኪኒ

እምቅድመ ይትፈጠር ዓለም ። አባት ሆይ ፤ የሰጠኸኝ እኔ ካለሁበት ዐብረውኝ ሊኖሩ እወዳለሁ ፤ የሰጠኸኝን ክብረን ያዩ ዘንድ ፤ ዓለም ሳይፈጠር ወደኸኛልና ፤ ሲል (ሱሐ ፤ ፲፮ ፤ ፳፩ ::) ክብሩን ወርሰው ሰሙን በመቀደስ የሚኖሩበትን ዘለዓለማዊ ሕይወት በቃል ኪዳን እጽናላቸው ። ሰው መኾኑ በእግዚአብሔር ዘንድ ከተገኘ የታወቀ ስለ ኾነ ፤ " ዓለም ሳይፈጠር የሰጠኸኝ ፤ " አለ ። በእርሱ ያመነም የዘለዓለም ሕይወትን እንዲወርሱ ተስፋው በቤዛኑ የተፈጸመ ስለ ኾነ ፤ " እኔ ካለሁበት እነርሱም እንዲኖሩ እጥላሁ ፤ " አለ ።

፴፩ ፤ በመጨረሻም እንዲህ አለ ። " አባ ጽድቅ ወዓለምሰ ኢያለመረከ ፤ ወእንሰ አእመርኩክሙ ፤ ወእሉሂ አእመሩከ ከመ አንተ ፈነውከኒ ። ወነገርክዎሙ ሰመከ ወዓዲ እነግርሙ ከመ የሀሉ ገቢሆሙ ፍቅር ዘአፍቀርከኒ ፤ ወእነሂ ምስሌሆሙ ። ጽድቅ አባት ሆይ ፤ ዓለም አላወቀህም ፤ እኔ ግን ዐወቅሁህ ፤ እነዚህም ዐወቁህ ፤ አንተ እንደ ላክኸኝ ። ስምህን ነገርኩለቸው ፤ ደግሞም እነግራቸዋለሁ ፤ የወደድከኝ ውድ በእነርሱ ይኖር ዘንድ ፤ እኔም ከእነርሱ ጋር እኖራለሁ ፤ " አለ ። (ሱሐ ፤ ፲፮ ፤ ፳፭ እና ፳፮ ::) ቃሉን ከኹለት ከፍለን ማየት ያሻናል ።

፳፻ ፤ " ጽድቅ አባት ሆይ ዓለም አላወቀህም ፤ እኔ ግን ዐወቅሁህ ፤ እነዚህም ዐወቁህ ፤ አንተ እንደ ላክኸኝ ። " ይህ ማወቅ ዐዲስ ኾኖ የሚነገር አይደለም ። ዓለም በእምሮ ጠባይዕ ፤ በሥነ ፍጥረት ፤ በተልእኮተ መላእክት ፤ በትንቢተ ክቢያት ፤ በመጸሕፍት ፤ በተግዛዥ ፤ በምሕረት ፤ በምግብና እግዚአብሔርን ሊያውቀው በተገባ ነበር ፤ አላውቀውም ። ወደ ዓለም የተላኩ ነቢያት ተናገው ፤ ተናገረው ሰሚ አጥተው ቀርተዋል ። ከኹሉ በኋላም የፍጥረታት ፈጣሪ ፤ የነቢያት ጌታ እግዚአብሔርን በባሕርይ የሚመሰለው ፤ በክብር የሚተካከለው አንድ ልጁ እርሱ ዐማኑኤል ኢየሱስ ክርስቶስ ለዓለም እግዚአብሔርን ገለጠ ። ለኒቆዲሞስ ፤ " የሰማነውን እንናገራለን ፤ ባየነውም እንመሰክራለን ፤ ከሰማይ ከወረደው በቀር ወደ ሰማይ የወጣ የለም ፤ " እንዳለው ለአይሁድም ፤ " ወአልቦ ዘርእዮ ለአብ ዘእንበለ ዘእምገቤሁ ለእግዚአብሔር ወእቱ ፤ ወውእቱ ርእዮ ለአብ ። ከእግዚአብሔር ከኾነው በቀር አብን ያየው የለም ፤ እሱ አብን አየው ፤ " እንዳለ ለደቀ መዛሙርትም ፤ " ወዓለኩ እምገብ አብ ወመጸእኩ ውስተ ዓለም ። ከአብ ወጣሁ ፤ ወደ ዓለም መጣሁ ፤ " ብሉ አስተምርክል ፤ መስክርክል ። (ሱሐ ፤ ፫ ፤ ፱ - ፲፫ :: ፮ ፤ ፵፮ ። ፲፮ ፤ ፳፭ ::) ሐዋርያው ዮሐንስ ፤ " እግዚአብሔርን ከቶ ያየው የለም ፤ በአባቱ ዕሪና ያለ አንድ ልጁ ነገረን እንጂ ፤ " ብሉአል ። (ሱሐ ፤ ፩ ፤ ፲፭ ::) ቅዱስ ጳውሎስም ፤ " በብዙ እነጋገር በልዩ ልዩ ግብር እግዚአብሔር ለአባቶቻችን ተናገረ ፤ በኋለኛው ዘመን ግን ኹሉን ወራሽ ባደረገው በልጁ ነገረን ፤ " ብሉታል ። (ዕብ ፤ ፩ ፤ ፩ ::) እንግዲህ ጌታ ፤ " እኔ ዐወቅሁህ ፤ " በማለት የሚገልጽልን ይህንና ይህን የመሰለውን በወንጌል የተገለጠውን ጠቅላላ ቃሉን ሲያመለክት ነው ። እንዲሁም ሐዋርያት ፤ " ወንሕንሰ አመነ ወእለመርነ ከመ አንተ ውእቱ ክርስቶስ ወልዱ ለእግዚአብሔር ሕያው ። እኛስ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ክርስቶስ አንተ እንደ ኾንክ ዐውቀን እምነናል ፤ " ብለውታልና (ሱሐ ፤ ፮ ፤ ፳፱ ::) " ንዑ ገቢየ ቡሩካኑ ለአቡየ ። የአባቴ ቡሩካን ወደ እኔ ኑ ፤ " (ማቴ ፤ ፳፭ ፤ ፴፪ ::) የሚለውን ቃለ ብዕዴን የሚሰሙባት ቀን ከመደረሷ አስቀድሞ በርሱ መምህርነት ተዘርቶ ፤

በቅሉ ፤ ተከትተቶ ፤ አብቦ ለፍሬ የደረሰውን የሐዋርያትን እምነት ፤ " እነርሱም ዐወቁህ ፤ አንተ እንደ ላክኸኝ ፤ " ሲል በአባቱ ፊት እንደ በኩራት ፤ እንደ ቀዳሚያት ፤ እንደ እሾት ፤ እንደ እበባ ገጽ በረከት አድርጎ ያቀርብላቸዋል ። ይህም እስከ ዕለተ ምጽአት የሚነሡ ምእመናንን ኹሉ ያቀፈ ነው ። ኾኖ ፤ እምኖ መገኘቱ ካለ ።

፴፪ ፤ ግሩም ድንቅ እነጋገር ነው ። " እኔ ዐወቅሁህ ፤ እነዚህም ዐወቁህ ። " ይህ ቃል ጌታ ወደ ዓለም በመጣለት የትሕትና ግብር ከጋጠሉት በቀር ምንም ሳይቀንስ የፈጸመውን ሥርዐተ ትስብእትን ያሳየናል ። ሥጋዊ ደካማ ሕሊና ይህን እነጋገር ሊሸከመው አይችልም ። እርሱ ተናግሮ ወደ ሰው ጀሮ እንዲገባ ፤ ወደ ሰው አእምሮ እንዲደርስ ስላደረገው ግን የተመረጡት በሃይማኖት ይቀበሉታል ። ስለዚህም ከአብ ጋር በመለኮቱ አንድ ነው የሚለውን ትምህርት ሳይለውጡ ከድንግል ማርያም የተወለደ ፤ በዮርዳኖስ የተጠመቀ ፤ በዕዕ መስቀል ላይ የተሰቀለ ቅዱስ እግዚአብሔር እያሉ ያመሰግኑታል ። ኹለተኛው ክፍልም ፤ " ስምህን ነገርኳቸው ፤ እንደገናም እነግራቸዋለሁ ፤ የወደድኸኝ ውድ ከእነርሱ ዘንድ ፤ በእነሱ ዘንድ እንዲኖር ፤ እኔም ከእነርሱ ጋር እኖራለሁ ፤ " ያለው ነው ። " ስምህን ነገርኳቸው ፤ " ሲል ሦስት ዓመት ከሦስት ወር ያስተማራቸውን ትምህርት ያዘከራል ። ለእነርሱም ቀደም ሲል ፤ " ብትወዱኝ ትእዛዜን ጠብቁ ፤ በፍቅሪም ጸናታችሁ ኑሩ ፤ እኔ የአባቴን ትእዛዝ እንደ ጠበቅሁ ፤ በፍቅሩም እንደምኖር ፤ ይህን ነገርኳችሁ ፤ ደስታዬ በእናንተ ውስጥ ከእናንተ ጋር ይኖር ዘንድ ፤ ደስታችሁ ፍጹም ይኾን ዘንድ ፤ " ሲል የሰጣቸውን ማስጠንቀቂያ (ሱሐ ፤ ፲፭ ፤ ፱ - ፲፩ ::) በነገሩ ፍጹም ያዘከረዋል ። " የወደድከኝ ውድ ከእነርሱ ዘንድ ፤ በእነርሱ ውስጥ እንዲኖር ፤ " ሲልም በሃይማኖት የተቀበሉት ቤዛኑ ለእነርሱ ፤ በእነርሱ ጸንቶ እንዲኖር ይናገራል ። ይህ ነው በርሱና በእኛ መሀከል ያለው ሕይወትም ሞትም የማይለውጠው ዘለዓለማዊ ፍቅር ። በዚህ ምዕራፍ በቁጥር ፯ ያመለከትናቸው ለኹሉ የተሰጡት የክርስትና ሀብታት ሕይወት ፤ ሰብሐት ፤ ቃል ፤ ፍሥሐ ፤ ጽድቅ ፤ ቅድስና ፤ ፍጹሜአቸው ፍቅር ከዚህ በላይ እንዳሳየነው ለምእመናን የተሰጡ ናቸው ። ፍጹሜአቸውም ፍቅር ነው ። " አንተ እኔን እንደ ወደድኸኝ እኔም ወደድኳቸው ፤ " ያለውን ቃሉን ያጸናል ።

፴፫ ፤ ለመኾኑ ጌታ ይህንና የመሳሰለውን ቃል ሲናገር ምን ነገር ሊያስተምረን እንደ ፈለገ ይገባን ይኾን ? " አብ ልጁን ይወዳል ፤ " የሚል ቃል ተደጋግሞ ተጽፎ ተምረናል ፤ እንማራለን ፤ አንብበናል ፤ እናነባለን ፤ ስምተናል ፤ እንሰማለን ። (ሱሐ ፤ ፫ ፤ ፴፭ ። ፩ ፤ ፳፩ ::) ተጽፎአል ፤ አብ ልጁን ይወዳል ። አኹንም ፤ " አንተ እኔን እንደ ወደድኸኝ ወደድኳቸው ፤ የወደድከኝ ውድ በእነርሱ እንዲኖር ፤ " ይላል ። እንግዲህ ጌታ እየመላለሰ በልዩ ልዩ መልኩ ፤ በልዩ ልዩ ጣዕሙ የሚያቀርብልን ፍቅር ፤ የሚያስተምረን ፍቅር ፤ በአባቱ ፈቃድ ፤ በእርሱ ፈቃድ ፤ በመንፈስ ቅዱስ ፈቃድ የኾነውን ሕመማን ፤ ሞቱን ፤ ቤዛኑን ፤ ቁቤዛኑንም ለእኛ የተሰጠውን ሕይወት ነው ። እኛ ለናውቀው የሚገባን ፤ ጸንተንበት ልንኖር የሚገባን አብ ልጁን የወደደበት ፍቅር ይህ ነው ። ራሱን ለበጎቹ ቤዛ አድርጎ መስጠት ። ይህን ፍቅር በሃይማኖት እንድንቀበለው ፤ በርሱም ጸንተን እንድንኖር ታገዘናል ። መሥዋዕትነት ይጠይቃል ። ቅዱስ ጳውሎስ ለሮሜ በጻፈው መልእክት ፤

ወንድሞቻችን ! ሰውነታችሁን ለእግዚአብሔር የተቀደሰ መስዋዕት እንድታደርጉ በእግዚአብሔር ቸርነት እማልጻችኋለሁ ። ቀርባናችሁ ሕያው ፡ ሥሙር ፡ የተመረጠ ይኹን ፡ አገልግሎታችሁም የሚናገር ይኹን ፡ ይላል ። (ሮሜ ፲፪ ፡ ፩ ።)

፴፬ ፡ አዎ ። አብ እርሱን የወደደበት ፡ እርሱም እኛን የወደደበት ፍቅሩ ቤኩቱ ከኾነ እኛም በሃይማኖት ልንቀበለው ፡ በርሱም ጸንተን እንድንኖር ፡ ሰውነታችንንም ለእግዚአብሔር የተቀደሰ መስዋዕት አድርገን እንድናቀርብ ያስፈልጋል ። የተጠየቅንበት ነውና ። (ዮሐ ፡ ፲፭ ፡ ፲ ።) በማቴዎስ ፡ እስከ ዓለም ፍጻሜ እኔ ከእናንተ ጋር ነኝ ፡ ማለቱ ተጽድኧል ። (ማቴ ፡ ፳፭ ፡ ፩ ።) በዚህም ፡ እኔ ከእነርሱ ጋር እናራለሁ ፡ ማለቱ ተጽድኧል ። (ዮሐ ፡ ፲፮ ፡ ፳፯ ።) ያ የሥራ ፡ የረድኤት ፡ ይሄ የተዋሕዶ መኾኑን እናያለን ። ስለ ኾነም ከብደት ፡ ጽናት አለው ። እርሱ እኛን ካልተወሐደ ፡ በእኛ ካላደረ ፡ እኛ እርሱን ካልተዋሕድን ፡ በሃይማኖት ካልተቀበልን ፡ እስከ መስዋዕትነት በሚያደርስ ፍቅሩ ጸንተን ካልኖርን ፡ ትምክሖታችን ኹሉ በርሱ መስቀል ብቻ ካልኾነ በዚህ ዓለም ሥራ ልንሠራ ፡ እርሱን ወርሰን ልንኖር ፡ በሚመጣውም ዓለም የዘለዓለም ሕይወት ልናገኝ እንችልምና ።

፴፭ ፡ አብ ልጁን ይወዳል ፡ ፍርዱን ኹሉ ለልጁ ሰጠው ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፳፭ ።) አብ ልጁን ይወዳል ፡ ኹሉንም ያሳየዋል ፡ እርሱ የሚሠራውን ፡ ከዚህም የበለጠ ያሳየዋል ፡ እናንተ ልታደንቁ ። (ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፩ ።) ጌታ በወንጌል ፍርድ ሲል የሚጠቅሰው ድውዳኝ ሥጋን በተለምዶት ፡ ድውዳኝ ነፍሱን በትምህርት በረዳበት በጊዜ ስብከቱ ሰዎችን ከጋጢአት ፡ ከደዌ ፡ ከሞት የታደገበትን ቸርነቱን ሲያመለክት ነው ። በተለይም በዮሐንስ ወንጌል ምዕራፍ ፭ እንደ ተገለጸው ሠላሳ ሰዎችን ዓመት እንደ ትጓን ደርቆ ፡ ከዐልጋ ተጣብቆ የኖረውን ድውዳኝ ፡ ተነሥና ዐልጋህን ተሸክመህ ሺድ ፡ በሚል ትእዛዝ በቅጽበት ከደዌ አስራት ፈትቶ ከሃሊኑክ በሰንበት ቀን እንዲገለጽ በማድረጉ አይሁድ ባስነሡት እንጉርጉርና ወቀሳ ፡ አብ ልጁን ይወዳል ፡ ኹሉንም ያሳየዋል ፡ እርሱ የሚያደርገውን ፡ ብሉ በርሱና በአባቱ መሀከል የሥራ ልዩነት አለመኖሩን ፡ በሥጋ መገለጹም ይህን የማይለውጥ መኾኑን ፡ የተገለጠው ተለምዶትም ይህን በማስረዳት አካላዊ ቃል በሥጋ ተገልጦ ይህን ኹሉ እንዲሠራ በእግዚአብሔር ዐሳብ የተወሰነ መኾኑን ካመለከታቸው በኋላ ፡ እናንተ ልታደንቁ ከዚህ የበለጠ ያሳየዋል ፡ ብሉ ተለምዶቱን ከማድረግ በላይ የኾነው የስቅለት ፡ የሞት ፡ የቤኩኑ ሥራ የማይቀር ፡ የሚፈጸም መኾኑን አረጋግጠዋል ። ይህ ፍቅር ነው ከነ ትዝታው በክርስቲያኖች ልብ ጸንቶ ሊኖር የሚፈለገው ። ይህ እንዲኾን ደግሞ በጥምቀት ፡ በሥጋው በደሙ ምክንያት ክርስቶስ ክርስቲያኖችን ተዋሕዶ ይኖራል ፡ ክርስቲያኖችም እርሱን ተዋሕደው ይኖራሉ ። ይህ ከአቤል ደም ይልቅ የሚበልጥ ድምፅ ያለው የክርስቶስ ደም ምእመናንን ከጋጢአታቸው አጥቦ ፡ እንጽቶ ወደ አብ ያቀረበ ፡ ለዘለዓለም ሕይወትም ያበቃቸው ስለ ኾነ የምእመናንም አገልግሎት ሰውነታቸውን ለእግዚአብሔር የተቀደሰ መስዋዕት አድርገው ለማቅረብ እንዲችሉ ደሙ የእነርሱን ድንኳን ሲያውጅ እንደሚኖር ፡ የምእመናንም አገልግሎት የክርስቶስን ቸርነት ሲመሰክር የሚኖር መኾን አለበት ። ሲያስተምሩ ክርስቶስ በእነርሱ እንዲናገር ፡ የክርስትና ሥራ ሲሠሩ ክርስቶስ በእነርሱ ላይ

እንዲገለጥ ፡ የክርስቶስ ጽድቁ ለዘለዓለም ከእነርሱ ጋር እንዲኖር መኾኑን ማሳየት ፡ መግለጽ አለበት ። ለዚህ ነው ሐዋርያው ፡ ቅኔክሙ ነባቢ ። አገልግሎታችሁ የሚናገር ይኹን ፡ ያለው ። (ሮሜ ፡ ፲፱ ፡ ፩ ።)

፴፮ ፡ እኛ ራሳችንን ትተን ኹል ጊዜ እርሱን ለዓለም ካስተማርን ክርስቶስ በእኛ ላይ ይናገራል ። ቅዱስ ጳውሎስ ፡ በእኔ ላይ የሚናገረውን የክርስቶስን መከራ ትሻላችሁና ፡ ይላል ። (፪ ቆሮ ፡ ፲፫ ፡ ፫ ።) እኛ በመምህርነታችን ጸንተን ሌሎችም የእኛን እርእያ እንዲከተሉ ጠንክሮ መሥራት ይፈለግብናል ። ይህ ኹኔታ በተለይም ለማስተማር የተጠራነውን ፡ መምህራን የተባለነውን ፡ መምህራን ነን የምንለውን በዲቁና ፡ በቅስና ፡ በኢሊብቆደስና መንበር የተሠየምነውን ዲያቆናት ፡ ቀላውስት ፡ ጳጳሳት ፡ በአጠቃላይም ካህናት የተባልነውን ይመለከታል ። የመከራ ግብር መክፈል ቢኖርብንም እንኳ ግጻችንን መፈጸም ይፈለግብናል ። ቅዱስ ጳውሎስ ፡ ክርስቶስ በእናንተ ላይ እስኪገለጽ ድረስ ደጋግሜ መላልኼ መከራ የምቀበልባችሁ ልጆቼ ፡ ይላል ። (ገላ ፡ ፩ ፡ ፲፱ ።) እንግዲህ በተሰጠን መሥመር ላይ ጸንተን ብንቆም ፡ በፍቅሩም ብንኖር ፡ ባንወላውል ፡ ለራስ ማድላት ባያሸንፈን የክርስቶስ ጽድቅ ከእኛ ጋር ጸንቶ ይኖራል ። የሚከለከልብን ነገር የለም ። ቅዱስ ጳውሎስ ፡ ይህኛ ደስታዬ በአካይያ አውራጃም አልተገታችብኝም ፡ የክርስቶስ ጽድቅ ከእኔ ጋር ይኖራልና ፡ ይላል ። (፪ ቆሮ ፡ ፲፭ ፡ ፲ ።) እንግዲያውስ ከውሻ ፡ ከዶሮ ማነስ የለብንም ። ውሻና ዶሮ የውኸት ግብር አለባቸው ። ሳያንድሉም ሲሠሩበት ይኖራሉ ። እኛም የእግዚአብሔርን ሕዝብ በመቀስቀስ በኩል ከእነርሱ ማነስ የለብንም ። አንሰን ብንገኝ ይፈረድብናልና ።

፴፯ ፡ ይህ እስከዚህ የተመለከትነው ኹሉ በመንፈስ ቅዱስ እርዳታ በሃይማኖት የሚግላልን ከኾነ ከቶ ከእኛ አንድም የሚጠፋ የለም ። ኹላችንም በሃይማኖት የዘለዓለም ሕይወት ወራሾች ነን ። እግዚአብሔር አንድ ልጁን ቢዛ አድርጎ እስከ መስጠት ድረስ ዓለሙን ወዶታልና ፡ ያመነበት ኹሉ እንዳይጠፋ ፡ የዘለዓለም ሕይወትንም እንዲያገኝ ። (ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፲፮ ።) አንድ ልጁም እንዲህ ሲል ቃል ኪዳን ገብቶአልና ። ወኩሉ ዘመሀበኔ አቡየ ይመጽእ ገቤየ ፡ ወለዘሂ መጽእ ገቤየ ኢይሳድዶ ወኢያወፅእ አፍኦ ። እስመ ወረድኩ እምሰማይ አኮ ከመ እግበር ፈቃድየ ዘእንበል ፈቃዱ ለዘፈነውኔ ። ወዝንቱ ውእቱ ፈቃዱ ለዘፈነውኔ አብ ከመ ኩሉ ዘመሀበኔ ኢይትሐጉል አሐዱሂ ፡ አላ እነ እነሥእ በደጋሪት ዕለት ። ወዝንቱ ውእቱ ፈቃዱ ለአቡየ ፡ ከመ ኩሉ ዘርእዮ ለወልድ ወእምነ ቦቱ ይረክብ ሕይወተ ዘለዓለም ፡ ወእነ እነሥእ በደጋሪት ዕለት ። አባቴ የሰጠኝ ኹሉ ወደ እኔ ይመጣል ፡ ወደ እኔ የሚመጣውም ወደ ውጪ አላወጣውም ፡ አላርቀውም ። ከሰማይ ወርሻለሁና ፡ ፈቃዴን ላደርግ አይደለም ፡ የላከኝን ፈቃድ እንጂ ። የላከኝ የአብ ፈቃድ ይህ ነው ፡ የሰጠኝ ኹሉ እንዳይጠፋ ፡ አንድም ሕንኳ ቢኾን ፡ እኔም በኋለኛዬቱ ቀን አስነሣዋለሁ ። የአባቴ ፈቃዱ ይህ ነው ፡ ወልድን አይቶ ያመነበት ኹሉ የዘለዓለም ሕይወትን እንዲያገኝ ነው ፡ እኔም በመጨረሻዬቱ ቀን አስነሣዋለሁ ። (ዮሐ ፡ ፯ ፡ ፴፯ ፡ ፱ ።) እንግዲህ በዚህ ቃል ኪዳን መሠረት ወልድን አይቶ በርሱ ያመነ ኹሉ እርሱን ራሱን ማለት ክርስቶስን ፡ የርሱ የኾነውንም ኹሉ ለመውረስ የልጅነት መብትና ሥልጣን ተሰጥቶታል ፡

አለው ማለት ነው ። ቅዱስ ጳውሎስ ፡ ወልደ ጥቀ ኢምሕክ እምኔን ፤ አላ መጠም በእንተ ኩልን ፤ ወምንትን ውለቱ እንከ ዘኢይጸግወን ። ከኛ ይልቅ ለልጁ ሰንኳ አላዘንም ፤ ስለ ጥላቸን ቤዛ አድርጉ ዐሳል። ሰጠው እንጂ ፤ እንዲህስ እርሱ የማይሰጠን ምን አለ ? ፡ ሲል ይጠይቃል ። (ሮሜ ፮ ፡ ፱፻) ለም ፤ እግዚአብሔር ስለ እኛ ሕይወት ልጁን ዐሳል። ሰጥቶአል ። እንግዲያስ ከዚህ የበለጠ ምንም ነገር የለምና እግዚአብሔር ለእኛ የማይሰጠን ፤ የሚከለክለን ነገር የለም ። ብቻ እንድ ነገር ይፈለግብናል ። ፈቃዱን ማወቅ ። ጌታ ፤ የላከኝ የአብ ፈቃዱ ይህ ነው ፤ ወልድን አይቶ በርሱ ያመነ ጉሉ የዘለዓለም ሕይወት እንዲያገኝ ፤ እኔም በኋለኛዬቱ ቀን አስነሣዋለሁ ፤ ብሉአልና ወልድን ማለት ሰው የሆነውን ፤ በሥጋ የተገለጠውን እምላክ ኢየሱስ ክርስቶስን እንደው ፤ በሃይማኖት እንወቀው ፤ እንሰማው ፤ እንቀበለው ፤ እንናቀው ፤ በእርሱ እንመን ፤ ጉሉም የእኛ ይኾናል ። በወልድ ያመነ የዘለዓለም ሕይወት አለው ።

ምዕራፍ ፡ ኻያ ፡ ሦስት ።

ፍቅር ፡ አንድነት ።

* ወእነሂ ወሀበክምሙ ሰብሐተ ዘወሀብከኒ ፤ ከመ ይኩኑ አሐደ ከማን ከመ አሐዱ ንሕን ። ወእነሂ በሙ ፤ ወእንተሂ ብዩ ፤ ከመ ይኩኑ ፍጹማን በአሐዱ ፤ ከመ ያለምር ዓለም ከመ አንተ ፈነውከኒ ፤ ወአፈቀርክምሙ አን በከመ ኪያዩ አፍቀርከኒ ። እኔም የሰጠኸኝን ክብር ሰጠኋቸው ፤ እኛ አንድ እንደ ሆንን እነርሱም እንደኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ። እኔ በእነርሱ እኖራለሁ ፤ አንተም በእኔ ፤ በአንድ ፍጹማን ይኾኑ ዘንድ ፤ አንተ እንደ ላክኸኝ ዓለም ያውቅ ዘንድ ፤ እኔም እነርሱን ወደድኩለቸው ፤ እኔን እንደ ወደድኸኝ ። (ዮሐ ፤ ፲፮ ፡ ፳፪ እና ፳፫)

፩ ፤ ወእሁበክምሙ ሐዲሰ ትእዛዝ ከመ ትትፋቀሩ በበይናቲክሙ ፤ በከመ እን አፍቀርኩክሙ ከማሁ አንትሙኒ ተፋቀሩ በበይናቲክሙ ። ወበዝንቱ የእምረከሙ ኩሉ ከመ አርዳእዩ አንትሙ እምከመ ተፋቀርከሙ በበይናቲክሙ ። ዐዲስ ትእዛዝ እሰማችኋለሁ ፤ እርስ በርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ ፤ እኔ እንደ ወደድኩኝሁ እናንተም እንዲሁ እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ ። በዚህም ጉሉ ያውቃችኋል ፤ የእኔ ደቀ መዛሙርት እንደ ሆናችሁ ፤ እርስ በርሳችሁ ከተዋደዳችሁ ። (ዮሐ ፤ ፲፫ ፡ ፱፻ እና ፳፩) ጌታ ይህን ቃል ሲናገር ዐዲስ ትእዛዝ ብሉ እንደ ጠራው ጌታ ለሉሌው ፤ ለአሽከሩ ፤ ለባሪያው ፤ እመ ቤት ለደንገጠርዋ ይህን አድርጉ ፤ የቀረበውን አርቁ ፤ የራቀውን አቅርቡ ፤ የቆመውን ቁረጡ ፤ የወደቀውን ፍለጡ ፤ ኑ ወይም ሺዱ ብለው እንደሚሰጡት ትእዛዝ ዐይነት አይደለም ። (ማቴ ፤ ፳ ፡ ፱) በልባቸው የሚሳል ጸጋ ፤ ክብር ነው ። ይህንንም ፤ ለኔ የሰጠኸኝን ክብር ሰጠኋቸው ፤ እኛ አንድ እንደ ሆንን እነርሱም በእኛ እንደ እኛ አንድ ይኾኑ ዘንድ ፤ እኔ በእነርሱ ፤ አንተም በእኔ ፤ እነርሱም በአንድ ፍጹማን ይኾኑ ዘንድ ፤ በማለት የገለጸው ነው ። ምስጢሩ ጥልቅ ረቂቅ ነው ። በሃይማኖት ሊቀበሉት እንጂ ሊመረምሩት አይቻልም ። በምስጢረ ሥላሴ ያለውን የባሕርይ አንድነት መመረት አድርጉ

አባቱ በርሱ ያለውን የህልውና አንድነት ፤ እርሱ በእኛ ያለውን የኅድረት ፤ የጸጋ አንድነት ለእኛ እርስ በእርሳችን እንድንዋደድ እንድንዋሐድ በጸጋ ሀብት አድርጎ ሰጥቶናል ። ይህንን ነው ፤ በአንድ ፍጹማን ይኾኑ ዘንድ ፤ ያለው ። ይህ ነው ፤ ከልዩ ልዩ ዘር የተወለዱትን ፤ በልዩ ልዩ አገር የሚኖሩትን ፤ ልዩ ልዩ መልክ ፤ ደምና ቀለም ያላቸውን በመላው ዓለም የሚገኙትን ከመዋዕለ ሥጋዊ ወይም ከዕለተ ልደት ፤ ከዕለተ ስቅለት እስከ ዕለተ ምጽኢት በወንጌል ወደ ክርስቶስ የተጠሩትንና የሚጠሩትን ክርስቲያኖች ጉሉ ብዛትን ሽር እንዲት ቤተ ክርስቲያን የሚያሰኛቸው ይህ ክብር ነው ። እርስ በርስ መዋደድ ፤ መዛመድ ፤ መዋሐድ ፤ አንድ መኾን ።

፪ ፤ ፍቅርና መፋቀር ። ለመኾኑ እነዚህ ጉለት ቃላት የተለያዩ መኾናቸውን እንረዳ ይኾን ? ካወቅን ፤ ከተረዳን መልካም ። ያለዚያ ግን ለይተን ብናጠናቸው መልካም ነው ።

ሀ ፤ ፍቅር ። ቀደም ብለን እንዳሳየነው ሃይማኖታዊና ምግባራዊ የኾነ ጉለት ጠባይ አለው ። ሃይማኖታዊ ሲኾን ፤ እግዚአብሔር እምላክህን በፍጹም ልብህ ፤ በፍጹም ዐሳብህ በሚቻልህ ጉሉ ወደደው ፤ ተብሉ ተጽፎአልና ሰው በሃይማኖቱ ከገንዘብ ጀምሮ የሕይወት መሥዋዕት እስከ መክፈል ድረስ ደርሶ በሰማዕትነት ዐደባባይ በዓለም ፊት ለእግዚአብሔር ያለውን ፍቅር እንዲገልጽ ፤ በእግዚአብሔር ስም እንዳያፍር ፤ ሞትንም እንዳይፈራ ይገደዳል ። በምግባራዊነቱም ወዳጁን ፤ ባልንጀራውን ፤ ዘመዱን ፤ ወገኑን ብቻ ሳይኾን ጠላቱንም እስከ መውደድ ይገደዳል ። (ማቴ ፤ ፳፪ ፡ ፱፻) ለዚህም ፤ ባልንጀራህን እንደ ራስህ አድርገህ ወደድ ። ባልንጀራህን ወደድ ፤ ጠላትህንም ጥላ ተብሉ ከእናንተ አስቀድሞ ለነበሩ ሰዎች ተጽፎአል ፤ እኔ ግን ጠላታችሁን ወደዱ ብያችኋለሁ ፤ ጠላትህ ቢራብ አብላው ፤ ቢጠማ አጠማው ፤ ተብሉ ተጽፎአል ። (ማቴ ፤ ፭ ፡ ፶፫ እና ፶፪ ። ሮሜ ፲፪ ፡ ፩) ይህ ቃላት ፍቅር ነው ። ከሰውም ፤ ያ ቢቀር ከእግዚአብሔር ዋጋ አገኝበታለሁ ተብሉ የሚደረግ ነው ።

፫ ፤ ለ ፤ ተፋቅሮ (መፋቀር ፤ መፈቃቀር) እርስ በርስ ፤ አንዱ ከሌላው ። ይህ የተፈጥሮ የጸጋ ስጦታ ሲኾን ከባለሙያዎች የሚገኝ ምሳሌ አለበት ። የተፈጥሮ ግዴታ ሾና ማንኛውም ፍጥረት ጸታውን የመምሰል ግዴታ አለበት ፤ ጸታውን የመምሰል አንድነት አለው ። በዚህም ምክንያት አንድ አጠቃላይ ፤ በጉለተኛ ደረጃም የወል ስም አለው ። እንስሳ ፤ አውሬ ፤ ዕንጨት ፤ ዘር ፤ ተክል ፤ ሰው ፤ መልእክ ተብሉ ይነገራል ። ስለዚህም በጸታው ማን መኾኑ ተለይቶ ይታወቃል ። በየጸታውም ተባብሮ ፤ ተገናኝቶ ፤ ተዛምዶ ይኖራል ። የውለታ ፤ የመረዳዳት ፤ የመለማመድ ግንኙነት በመካከላቸው ይኖራል ። ይህ ከምግባራዊ ፍቅር ውስጥ የሚገባ ነው ። ጸታን አይነካም ። የጸጋ ግን ለክርስቲያኖች የተሰጠው እርስ በርሳቸው የሚኾነው ፤ በመካከላቸው ጸንቶ የሚኖረው መፈቃቀር ፤ መዋሐድ ፤ መዛመድ ነው ። እላይ እንደ ገለጽነው በዘር ፤ በቋንቋ ፤ በዘመን መለያየት ፤ በቦታ ርቀት ሊለወጥ የማይችል ነው ። በሥጋ ፤ በነፍስ አይለዋወጥም ። አካላችን አንድ እንደ ሆነ ፤ በውስጡ ብዙ ሕዋሳት እንዳሉ ፤ እኛም ብዙዎች ስንኾን በክርስቶስ አንድ አካል ነን ። ስለዚህ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ይላል ።

፩ ፡ የሚከተለውን እንመልከት ። * በከመ በውስተ አሐዱ ነፍሱን ብዙ ለመለያል ብን ፤ ወዘዘዚአሁ ምግባሩ ። ከማሁ ኩልን እንዝ ብዙንን አሐዱ ሥጋ ንሕን በክርስቶስ ። ወብክሙ ጸጋ እግዚአብሔር ፤ ወዘዘዚአሁ ጸጋሁ ፤ ዘሂ ይትኒበይ በሐሳብ ሂይማኖት ። ወዘሂ ይትለእክ በመልእክት ፤ ወዘሂ ይሚህር በትምህርት ። ወዘሂ ይትረግሕ በፍሥሐሁ ፤ ወዘሂ ይሠየም ያስልጥ መልእክት ፤ ወዘሂ ይምሕር በምሕሮት ። ተፋቀሩ እንበለ ኑፋቄ ፤ ተገሐሡ እምእኩይ ወትልፊ ሠናየ ። በአንዱ ሰውነታችን ብዙ አካል ብልት እንዳለ ፤ ሥራውም ልዩ ልዩ እንደ ሆነ ። እንዲሁ ሹላችን ብዙዎች ስንሆን በክርስቶስ አንድ አካል ነን ። ከእግዚአብሔር የተሰጣችሁ ስጦታ አላችሁ ፤ ስጦታውም ልዩ ልዩ ነው ፤ ትንቢት የሚናገር እንደ ሃይማኖት መጠን ይናገር ። የሚያገለግልም በማገልገሉ ይጽና ፤ የሚያስተምርም በማስተማሩ ። የሚያመሰግንም ያመሰግን ፤ የተሾመውም በማስተዋል ግዳጁን ይፈጽም ፤ የሚመጸውትም ደስ ብሎት ይመጽወት ። ያለመጠራጠር ተዋደዱ ፤ ከክፉ ርቃችሁ በጉውን ያዙ ። (ሮሜ ፲፪ ፡ ፩ - ፱ ።)

፪ ፡ ቅዱስ ጳውሎስ በልዩ ልዩ መያ ፤ በልዩ ልዩ ግብር ሊሰማሩ ፤ ሊሠሩ የተመደቡ ክርስቲያኖች ሹሉ በክርስቶስ አንድ አካል መሆናቸውን ብዙ ሕዋሳት ባሉት በአንድ አካል መስሉ የሰጠው ትምህርት ጌታ በምስጢር ሥላሴ የባሕርይ አንድነት ላይ መሥርቶ የሰጠውን የቤተ ክርስቲያን አንድነት ትምህርት በቅርቡ ሊያስረዳ ይችላል ። ጌታ ፤ * በእኛ ፤ እንደ እኛ አንድ ይሆኑ ዘንድ ፤ * ሥጋዬን የበላ ደሜን የጣጣ ከእኔ ጋር ይኖራል ፤ እኔም ከእርሱ ጋር እኖራለሁ ፤ * ባለው ቃል ኪዳን መሠረት እኛ ከእግዚአብሔር ፤ እግዚአብሔር ከእኛ በጥምቀት ፤ በቀርባን አማካኝነት አንድ የምንሆንበት ተዋሕዶ እርስ በርሳችን ላለን የክርስቲያን ተዋሕዶ መሠረቱ ሲሆን ፤ በአንድ አካል ውስጥ ያሉ ሕዋሳት ያለመለያየት በአንድነት ፤ ያለመነቃቀፍ በመተቃቀፍ ጸንተው እንደሚኖሩ ፤ የክርስቲያኖች ሕይወትም መነቃቀፍ ፤ መጸያየፍ ፤ መገፋፋት ፤ መከፋፋት ፤ ከዚያም ዐልፎ መጠላላት ፤ መጠፋፋት ያለበት ሊሆን አይችልም ፤ ሊሆንም አይገባውም ።

፫ ፡ ቅዱስ ኢፕሮስም በመጀመሪያ መልእክቱ እንዲህ የሚል ትምህርት ይሰጣል ። እንየው ። * ወእምኩሉስ ዘይቀድም ተፋቀሩ በቤይናቲክሙ በምልአ ልብክሙ ፤ እስመ ተፋቅሮ ይደፍኛን ወይደመስሶን ለኩሉን ኃጣውእ ። ከኩሉ አስቀድሞ በፍጹም ልባችሁ እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ ፤ ፍቅር ኃጢአትን ሹሉ ያጠፋል ይደመስሳልና ፤ * ብሉአል ። (፩ ኢፕ ፡ ፩ ፡ ፭ ።) ቅዱስ ኢፕሮስ ፤ * ፍቅር ኃጢአትን ሹሉ ያጠፋል ይደመስሳልና ፤ * ሲል ከጥል በኋላ በዕርቅ የሚገኘውን አንድነት ለማመልከት አይደለም ። ጥላቻ እንዳይኖር ፤ መለያየት እንዳይመጣ አስቀድሞ ጥንቃቄ ሊደረግበት የሚገባውን ሕይወት ለማመልከት ነው ። ቅዱስ ጳውሎስ ፤ ዘእንበለ ኑፋቄ ፤ ያለመጠራጠር አለ ። ቅዱስ ኢፕሮስም ፤ በምልአ ልብክሙ ፤ በሙሉ ልባችሁ ፤ በፍጹም ልባችሁ አለ ። የመለያየት መሠረቱ ከልብ ፤ ከዐሳብ ይነሣል ፤ ሥራ ይከተላልና ክርስቲያኖች በእጽዋት ፤ በልብም የማይለያዩ ፤ የማይራራቁ መሆን እንዳለባቸው የኩለቱም ሐዋርያት ትምህርት ያስረዳል ።

፬ ፡ ቅዱስ ዮሐንስ ወንጌላዊም ፤ * ከጥንት የሰማችኋት ትእዛዝ ይህኛ ናት ፤ እርስ በርሳችን እንድንዋደድ ፤ * ይላል ። ሊያብራራም ፤ * ደቂቅየ ኢንትፋቀር በቃል ወበልሳን ዘእንበለ በምግባር ወበጽድቅ ። ልጆቼ ፤ በቃልና በምላስ ብቻ አንዋደድ ፤ በሥራ በእውነትም እንጂ ፤ * ይላል ። (፩ ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፲፩ እና ፲፮ ።) ይህም በክርስቲያኖች መካከል የሚኖረው ፍቅር ከልብ ያልሆነ ፤ ከወንጌት በላይ ፤ የለበጣ ፤ የታይታ ፤ የቃል ብቻ እንዳይሆን ያስጠነቅቃል ። እንዲህ ዐይነቱ ፍቅር በተመቸ ጊዜ አንዱ በሌላው ላይ ጉዳት ለማድረስ ፤ ለማድባት ፤ ለተገነቡል የሚያዘጋጅ ሲሆን ሌላውን ወገን ደግሞ እንዲፈራ ፤ እንዲጨነቅ ያደርገዋል ። ስለዚህም ቅዱስ ዮሐንስ ፤ * ወአልቦ ፍርሀት ውስተ ተፋቅሮትን ፤ ተፋቅሮስ ፍጽምት እፍኦ ታወፅእ ለፍርሀት ። በመዋደዳችን ፤ በመፈቃቀራችን ፍርሀት አይኑር ፤ የማታጠራጠር ፤ መጠራጠር የሌለባት መፈቃቀር ፤ መዋደድ ፍርሀትን ታርቃለችና ፤ * ይላል ። (፩ ዮሐ ፡ ፩ ፡ ፲፮ ።)

፭ ፡ የበለሙያ ምሳሌነት ያልነውን ከዚህ ላይ ማየት ይቻላል ። የልዩ ልዩ ሥራ ባለሙያዎች ሥራቸውን መልክ ያለው ፤ የተሰማማ ለማድረግ የማዛመዳቸው ብልገት ፤ ዕውቀት አላቸው ። ዕንጨቱን ከዕንጨት ፈልፍለው ለማግጣጠም ፤ ብረትን ከብረት ሞርደው ፤ መሥመር ጥርስ አውጥተው ለማገናኘት ፤ እንደ ሠረገላ ቀልፍ ውስጥ ለውስጥ የሚተላለፉ ነገሮችን በመሥራት ብረቱን ከብረት ፤ ዕንጨቱን ከዕንጨት እያገጣጠሙ ትንሽ ወይም ትልቅ ፤ ከባድ ወይም ቀላል ሥራ ለመሥራት ይችላሉ ። በቀላሉ በር ፤ መስኮት ፤ የግጥም ሥራ ሌላም ሌላም የሚበረው ፤ የሚሸከረከረው ፤ በባሕር በየብስ የሚዘዋወረው ፤ ልዩ ልዩ ሕንጻዎች ፤ ሐውልቶች ፤ የሰው ልጅ የሥራ ውጤቶች ሹሉ ባዛማጅ ብልገት የተሠሩ ናቸው ። መዋደድ ፤ መፈቃቀር የሚለው ቋንቋ ሳይጋፋ ፤ ሳይነናነጥ ፤ ተዋውጠው ፤ ተነራርሰው ፤ ተቃቅረው ፤ ተጠጋግተው ፤ በሥራ ብልገት ተያይዘው ፤ ተዛምደው በባለሙያው ፤ በሠራተኛው ዕውቀት ብዙ ነገሮች በአንድነት ሊኖሩ መቻላቸውን የሚያሳይ ምስጢር ነው ። ብዙ ነገሮች በዐዋቂው ብልገት ተሰባስበውና ተዛምደው ፤ አንድ አካል አግኝተው ፤ ከብዛት ወደ አንድነት ተለውጠው በአንድ ስም ፤ በአንድ ቀጥር ይነገራሉ ይጠራሉ ። አንድ መንገድ ፤ አንድ ቤት ፤ አንድ መኪና ፤ አንድ መርከብ ፤ አንድ ወንበር ፤ አንድ ዐልጋ ፤ በዐጭር አነጋገር አንድ ዕቃ ይባላሉ ማለት ነው ። ባለሙያው ለክቶ ፤ ቆርጦ ፤ ጠርቦ ፤ ልን ፤ ፈልፍሎ ፤ ፍቆ ፤ ሞርዶ ፤ ቀጥቅጦ ፤ አቅልጦ ፤ አንዱን ከሌላው እንዲገናኝ ፤ እንዲዛመድ ካላደረገው ግን ከላይ የጠቀስነው ውጤት ሊገኝ አይችልም ፤ የአካል ተዛምዶ ያለበት ነውና ።

፮ ፡ ፍቅርና መፋቀር ለየት ያለ ጠባይ አላቸው ያልነውም ስለዚህ ነው ። ፍቅር በፈጣሪና በፍጥረት ፤ በወላጅና በልጅ ፤ በወንድማማችና በእትማማች ፤ መካከል ያለውን ግንኙነት በተስፋ ተመርኩዞ የሚያጸና ነው ። ፈጣሪ ፍጥረቱን የሚወደው ፤ በቸርነቱ እንዳመጣው የሚመግበው ፤ የሚያስተዳድረው ፤ የሚመራው የእጁ ሥራ ስለ ሆነ ነው ። ፍጥረት ፈጣሪውን የሚወደው ግን የሚፈልገውን ነገር ሹሉ የሚያገኘው ከፈጣሪው ስለ ሆነና ለራሱ ፤ በራሱ ፤ ከራሱ ሊያገኘው የሚቻለው ነገር ስለሌለ ነው ። እንዳንድ ጊዜ የተፈጥሮም ትእዛዝ ግዴታ ስላለበት የታዘዘውን ቢያደርግ ቢጠብቅ

የሚከብርበት ፡ ባያደርግ የሚዋረድበት ስለ ሆነም ጭምር ነው ። ወላጆች ልጆችን የሚወዱ ከእካላቸው የተከፈሉ ስለ ሆኑ ፤ ልጆችም ወላጆቻቸውን የሚወዱ ረዳቶቻቸው ፤ ጠባቂዎቻቸው ከመሆናቸው ጋር የዘር ሐረግ ዝምድና ስላላቸው ነው ። ወንድማማች ፡ እትማማች የሚዋደዱ በጋብቻ አንድ አካል ከሆኑ ባልና ሚስት በመገኘት የዝምድና ፡ የቤተ ሰብእነት ፡ የመረዳዳት አንድነት ያላቸው በመሆኑ ሲሆን ይህ ዐይነቱ ፍቅር አንዱ ከሌለው አገኘዋለሁ የሚለውን ተስፋ የተደገፈ ነው ። ትንሽ ሥጋ እንደ መርፈ ትወጋ ይባላልና ። በማኅበራዊ ኑሮ የሚገኘው ፍቅርም ይህንን የመሰለ ነው ። በመጽሐፍ አምላክን መወደድ ፡ ባልንጀራን መወደድ ተብሎ ተመድቦአል ።

፲ ፡ መፈቃቀር ግን ፈጣሪ በአንድ አካል ሕዋሳት ውስጥ የመሠረተው ሲሆን ባለሙያዎችም እላይ በዘረዘርነው ዐይነት የሚያሳዩት የሥራ ብልጎት ውጤት ነው ። የባልና የሚስት መፈቃቀር ፡ የክርስቲያኖችም አንድነት ይህን የአካል ፡ የተፈጥሮ ዝምድና ፡ የባለሙያዎችንም የሥራ ውጤት የሚመስል ነው ። ስለዚህም መፋቀር ፡ መፈቃቀር ይባላል ። ሳይነቃቀፉ ተቃቅፎ ፡ ተሳሳጥ ፡ ተሳሳር ፡ ተባብሮ አንድነትን በብዛት ፡ ብዛትን በአንድነት ይዞ መኖር ማለት ነው ። እንግዲህ ሐዋርያው ፡ " አካላችን አንድ ሲሆን ብዙ ሕዋሳቶች እንዳሉት እኛም ብዙ ስንሆን በክርስቶስ አንድ አካል ነን ፤ " ያለ ስለዚህ ነው ። (ሮሜ ፲፪ ፡ ፩ ።) እንዲሁም ፡ " ወለሥጋሂ ብዙን መለያልዩ ወእኮ አሐዱ ። ለአካላችንም ሕዋሱ ብዙ ነው ፤ አንድ አይደለም ፤ " ሲል በከፈተው ትምህርት ከሕዋሳት አንዳንዶቹን ጠቅሶ አንዱ ያለሌለው መኖር እንደማይችል ፡ እንዲቱ ሌላዬቱን አልፈላገሽም ልትላት እንደማትችል ፡ እያንዳንዷቱ ሕዋስም በተመደበችበት ሥርዐት ከምትኖር በቀር የላይኛዬቱ ወደ ታች ልውረድ ብትል ፡ እታች ያለችውም ወደ ላይ ልውጣ ብትል እንደማይቻላትና ሹሉም ባሉበት የአንድ አካል ሕዋሳት መሆናቸውን ፡ በዚያው ጸንተው የሚኖሩ መሆናቸውንም በገለጸበት አንቀጽ የክርስቲያኖችን ሕይወት አሳይቶ ፡ " አንትሙኬ ሥጋሁ ለክርስቶስ ወአባሉ በጠመክፈልትክሙ ። እንግዲህ እናንተም እኮ የክርስቶስ አካሉ ናችሁ ፤ በየዕድላችሁም አባሉቼ ናችሁ ፤ " ሲል ትምህርቱን ወስኖአል ። (፩ ቆሮ ፡ ፲፪ ፡ ፲፪ - ፳፮ ።)

፲፩ ፡ በሌላ ክፍልም ይህ በክርስቲያኖች መሀከል ያለው በግእዙ ቋንቋ ተፋቅሮ የሚለው ወደ ዐማርኛ ቢተረጎም መፋቀር ፡ መዋደድ የሚለውን ቃል የሚያሰማው ትምህርት መነሻመጥ ፡ መቆናጠጥ ፡ ማሻሻጠጥ ፡ መናከስ ፡ መባላት ፡ መተላለቅ ፡ መተማማት የሌለበት ገጹሕ መሆን እንዳለበትና ገጽሕና ከሌለው ከዚህ ውጪ የሚደረገው ማንኛውም ነገር ጥቅም አልባ መሆኑን እንዲህ ሲል ገልጾታል ። የሚከተለውን እንመልከት ። " ወእመኒ አእመርኩ ነገረ ኩሉ ሰብእ ወነገረ ኩሉ መላእክት ወተፋቅሮ አልብዩ ኮንኩ ከመ ድምፁ ብርት ዘይነቁ ፤ ወእመ እኮ ከመ ከበሮ ዘይዘበጥ ። ወእመኒ ተነበይኩ ወእእመርኩ ኩሉ ዘነቡዕ ወኩሉ ጥበበ ወእመኒ ብዩ ኩሉ ሃይማኖት እስከ አፈልስ አድባረ ወተፋቅሮ አልብዩ ከንቶ ኮንኩ ። ወእመኒ ወሀብኩ ለምጽዋት ኩሉ ገዋይዩ ወዓፄ ሥጋዩን ለውዕየተ እሳት ወተፋቅሮ አልብዩ አልቦ ዘረባሕኩ ። የሰውን ሹሉ ቋንቋ ባውቅ ፡ የመላእክትን ሹሉ ቋንቋ ባውቅ ፤ ፍቅር ከሌለኝ እንደሚጮህ የነሐስ ደወል ሆንኩ ፤ ወይም እንደሚመታ ከበሮ ። ትንቢት-ሰናገር ፡ የተሠወረውን ሹሉ ፡ ጥበብንም ሹሉ ባውቅ ፡ ተራራ እስከ

ማፍለስ የሚያደርስ ፍጹም ሃይማኖት ቢኖረኝ ፤ ፍቅር ከሌለኝ ከንቱ ሆንኩ ። ገንዘቤን ሹሉ ለምጽዋት ብሰጥ ፡ ሥጋዬንም ለእሳት መቃጠል ብሰጥ ፤ ፍቅር ከሌለኝ ለሌላው የረባሁት የጠከምኩት ፡ ለራሴም የተረባሁት የተጠቀምኩት ነገር የለም ። "

ተፋቅሮ ያስተዳግሥ ፤ ተፋቅሮ ያስተማሕር ። ተፋቅሮ ኢያስተቃንዕ ፤ ወኢያስተገፍር ፤ ወኢያስተዳቢ ልበ ። ወኢያንሥሥ ተድላ ለባሕቲቱ ፤ ኢያስተማዕዕ ፤ ወኢያሕሊ እኩየ ። ወኢያስተፈሥሕ በግፍዕ ፤ ወያስተፈሥሕ በጽድቅ ። በኩሉ ያስተማሕር ፤ ወበኩሉ ያስተዳግሥ ፤ ወበኩሉ ያስተአምን ፤ ወበኩሉ ያስተዌክል ፤ ተፋቅሮ ለዝሉቱ ኢያጋሥር ወኢያወድቅ ። ፍቅር ያስችላል ፤ ፍቅር ያስተዛዝናል ፤ ፍቅር እያቀናናም ፤ እያስተፋፍርም ፤ ልቡናንም እያስታብይም ። የግል ምቹትን እያስመኝም ፤ እያበሳጭም ፤ ከፋም እያሳበብም ። ግፍ በመሥራት ደስ እያሰኝም ፤ ጽድቅ በመሥራት ደስ ያሰኛል ። በኩሉ ያስተዛዝናል ፤ በኩሉ ያቻችላል ፤ በኩሉ ያስተማምናል ፤ በኩሉም ተስፋ ያስደርጋል ፤ ፍቅር ለዘለዓለሙ እያዋርድም ፤ እይጥልም ። (፩ ቆሮ ፡ ፲፪ ፡ ፩ - ፮ ።)

፲፪ ፡ ቅዱስ ጳውሎስ በዚህ ክፍል ትምህርት ሰፊና ጠቅላላ ፡ ጉልህና ረቂቅ መምሪያ ሰጥቶአል ። ትምህርቱን ከሹለት ክፍሉ ማየት ይቻላል ። አንደኛው ከቀጥሮ ፩ - ፫ ያለው ፤ በራሱ አንጻር ማንኛውም ሰው ራሱን በራሱ ሊመዝን ፡ ሊገመግም በሚችልበት ሹኔታ የተናገረው ነው ። የሰውንም ፡ የመላእክትንም ቋንቋ ባውቅ ተፋቅሮ ማለት ከሰው ጋር መግባባት ፡ መስማማት ፡ አንድነት ከሌለኝ ከብረት ፡ ከዕንጨት እንደ ተሠራ እንደሚጮህ ፡ እንደሚመታ ሆኜአለሁ ይላል ። ያ ለሌላው መጠቀሚያ ቢሆን እንጂ ለራሱ የሚያገኘው ጥቅም የለውም ። መጪውን ለመናገር ፡ የተሰወረውን ለማወቅ የሚያስችል ጥበብ ፡ ዕውቀት ቢኖረኝ ፡ ተፋቅሮ ባይኖረኝ ፤ ተራራ እስከ ማፍለስ የሚያስችል ሃይማኖት ቢኖረኝ ፡ ተፋቅሮ ባይኖረኝ ከንቱ ሆንኩ ። ሰውነቴን ለመሥዋዕት ፡ ገንዘቤን ለምጽዋት ብሰጥ ፡ ተፋቅሮ ባይኖረኝ የተጠቀምኩት ፡ የምጠቀመው የለም ይላል ። ተፋቅሮ ፡ ተፋቅሮ እያልኩ የግእዙን ቋንቋ አስፍራዋለሁ ። የዐማርኛ ተርጓሚዎች ፍቅር እያሉ ጽፈውታል ። ይህ እነጋገር የግእዙን ቋንቋ ድምፅ እያሰማም ፤ ምስጢሩንም አይገልጽም ። ተፋቅሮ ማለት መፈቃቀር ፡ መፋቀር ፡ መዛመድ ፡ መዋደድ ማለት ነው ። የወዲህኛው ከወዲያኛው ፡ የወዲያኛው ከወዲህኛው ፡ የላይኛው ከታችኛው ፡ የታችኛው ከላይኛው ፡ የቀኙ ከግራው ፡ የግራው ከቀኙ ፡ የውጪው ከውስጡ ፡ የውስጡ ከውጪው ፡ የኋለኛው ከፊትኛው ፡ የፊትኛው ከኋለኛው የሚገናኝበት ፡ የሚዛመድበት ፡ የሚዋሐድበት ፡ የሚረዳዳበት የተደራረገ ጠባይ ያለው ነው ። ስለዚህ ፍቅር የሚለው ቋንቋ ወይም እነጋገር ጠባዩ ዋናው ፡ ማዛመጃው ቢሆንም የተዛምደውን ምስጢር አይገልጽም ። ስለዚህ ነው ተፋቅሮ በሚለው በራሱ በግእዙ ቋንቋ ጥሪውን ያስቀመጥኩት ።

፲፫ ፡ አንድ ሰው ለራሴ በተሰጠው ጸጋ የመላእክትንም ፡ የሰዎችንም ቋንቋ ቢያውቅ ፤ ትንቢት የመናገር ፡ ምስጢር የማወቅ ሀብት ቢሰጠው ፤ ለራሱ ሹሉን የፈጠረ እምላክ አለ ብሎ ያለ መጠራጠር ቢያምን ፤ በሆነው አጋጣሚ በግደታም ፡ በውደታም ሕይወቱንም ፡ ገንዘቡንም ቢሰጥ ፤ ከክርስቲያን ወንድሞቹ ፡ ከማኅበራዊ ቤተ ሰቡ ጋር በሚያስማማው ሥርዐት ተጠምዶ ፤

ያስተላልፋል ብሎ በመታመን ሌላው ወንድም በሚጠቀምበት አንጻር በርኅራኄ ፡ በቅንነት ራሱን ለወገኑ ዐሳልፎ ለመስጠት በሚያስችል የመሥዋዕትነት ተግባር ካልፈጸመው ሥራው ጉሉ ዋጋ አልባ ፡ የታይታ ፡ የማስመሰል ብቻ ገና ስለሚቀር ነው ። በአጭሩ በዘመናዊ ቋንቋ ብንገልጸው የፖሊቲካ ተግባር ፡ የፖሊቲካ ሕይወት ይኾናል ማለት ነው ። ዛሬ ያለነው ኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖች እንደምንለው ፡ በይበልጥም መሪዎቻችን እንደሚሉት ማለት ነው ። የቀደመት አባቶቻችን ጉኔታው የሚጠይቃቸውን መሥዋዕትነት በመሉ ከፍለው አገራቸውን ፡ ታሪካቸውን ፡ በይበልጥም ሃይማኖታቸውን ጠብቀው ያቆዩና ያስተላለፉልን በእነርሱና በሌሎች መካከል ያለውን ልዩነት ዐውቀው ፡ ሌሎችን ለመጥዳት ሳይሞክሩ ፡ በኾነ ባልኾነው ወደ ሌላው ሳይሳቡ ፡ በልዩ ልዩ ምክንያት ሳያሳቡት ፡ ከሌላው ተለይተው ፡ የራሳቸውን ጠብቀው ፡ እርስ በርሳቸውም ተቃቅፈው ፡ ተደጋግፈው በፈጸሙት የቅድስና ሥራ ፡ የቅድስና ሕይወት ነው ። ቅዱስ ማለት ልዩ ማለት ነውና ። እንዲህ በኾነ ሥርዐት ተጠብቆ የኖረ ሃይማኖት ፡ ተጠብቆ የኖረ አንድነት ፡ ያለመሳሳት ተጠብቆ የኖረ መግባባት ፡ መስማማት (ተፋቅሮ) ካለው ያ ነው ሰው የሚባለው ። ይህ ከሌለ ግን ቋንቋ መናገሩ ፡ ትንቢት መናገሩ ፡ የተሠወረ ምስጢር ማወቁ ፡ አማኝ ነኝ ማለቱ ፡ ሊጋስ ነኝ ፡ ጀግና ነኝ ማለቱ ምንም አይጠቅምም ። እንደ ቁሳቁስ ከመኾን ፡ ከመቆጠር አያድንም ፡ ከንቱነት ነው ፡ ጥቅም የለውም ። ስለዚህ ክርስትናን እውነተኛ ሃይማኖት የሚያሰኘው ፡ ክርስቲያኖችንም ቅዱሳን የሚያሰኝቸው ባመነት እምነት ፡ ባመነበትም በመጽናት ፡ በጸነበት እምነትም በመግባባት ፡ በመስማማት ፡ አንድ በመኾን እንዲት ቤተ ክርስቲያን ለተባሉበት ምስጢር ሲበቁ ነው ። ለዚህ ነው ቅዱስ ጳውሎስ ፡ የመላእክትንና የሰውን ቋንቋ ባውቅ ፡ ትንቢት ብናገር ፡ ምስጢር ብመረምር ፡ አማኝ ነኝ ፡ ሊጋስ ነኝ ፡ ጀግና ነኝ ብል ከክርስቲያኖች ጋር አንድነት ከሌለኝ ጉሉም ከንቱ ነው ያለው ። ይህ የእያንዳንዱን ክርስቲያን የግል ሕይወቱን የሚመለከት ነው ።

፲፱ ፡ የጉለተኛው ክፍለ ትምህርት ደግሞ በመፋቀር የሚገኘውን ጸጋ የሚያሳይ ሲኾን ይህንንም ከጉለት ከፍሎ ማየት ይቻላል ።

ሀ ፡ ተፋቅሮ ያስተግራል ፡ መፋቀር ያቻላል ። ተፋቅሮ ያስተማራል ፡ መፋቀር ያስተዛዝናል (እንዱ ላንዱ እንዲራራ ያደርጋል) ። ተፋቅሮ ኢየሱስታንዕ ወኢየሱስታንዕ ወኢየሱስታንዕ ልበ ፡ መፋቀር እንዱ በሌለው ክፉ ቅናት እንዲቀና ፡ በክፉ ቅናት ክፉ ሥራ ሠርቶ እንዲያፍር ፡ እንዱ በሌለው ላይ እንዲታበይ አያደርግም ፡ አያቀናም ፡ በቅናት ክፉ አያሠራም ፡ ፊት አያዟዘርም ፡ ይቅርታ ለመጠየቅም ልብን አያሳብጥም ።

፲፭ ፡ ወኢያጋሥሥ ተድላ ለባሕቲቱ ፡ የግል ደስታን አያስመኝም ፡ መልካሙን ነገር ጉሉ ለእኔ ብቻ ይኾን አያሰኝም ። ኢየሱስተማዕዕ ፡ በኾነ ባልኾነው አያስቆጣም ፡ አያበላጭም ፡ ክፉ ቃል አያናግርም ፡ አያወክከንም ። ወኢያሐሊ አከየ ፡ በሰው ላይ ክፉ አያሳስብም ። ወኢየሱስተፊሥሕ በግፍዕ ወያስተፊሥሕ በጽድቅ ፡ በጽድቅ ሥራ ደስ ያሰኛል እንጂ በግፍ ሥራ ደስ አያሰኝም ።

እነዚህ ሰባቱ ሰው ግላዊ ሕይወቱን እያንዳንዱ የሚመረምርባቸው ፡ ራሱን በራሱ የሚመራባቸው ፡ እርሱ ለራሱ ሊያደርጉለት የሚወደውን ለሌላው ማድረግ እንደሚገባው ፡ በራሱ ሊያደርጉበት የማይወደውንም በሌላው ማድረግ

እንደማይገባው የሚገደድባቸው ፡ ለጌታ ትእዛዝ ራሱን የሚያስገዛባቸው መምሪያዎች ናቸው ።

፲፮ ፡ ለ ፡ በጉሉ ያስተማራል ፡ በጉሉ ያስተዛዝናል ። ዐማርኛው መሉ ዐላቡን አይሰጥም ። ግእዙ ያስተማራል ይላል ። መልካሙን ነገር ጉሉ ለእኔ ይቅርብኝ ብሎ ለሌላው ማድረግ ማለት ነው ። በኢትዮጵያ ቅዱሳን ገድል መጽሐፍ ታሪክ ስመለከት አንዳንዶቹ ቅዱሳን ምግብም ኾነ ፡ ልብስም ኾነ ያላቸውን ጨርሰው ፡ ለነዳያን ሰጥተው ጦም የሚያድሩ ፡ እንዲያውም ለብዙ ቀን የሚጸሙ ፡ በልብስ በኩልም የራሳቸውን ሰጥተው በተወሰነ ልብስ የሚኖሩ እንደ ነበሩ ዜናቸውን የሚናገረው መጽሐፍ ያስረዳል ። የዲማው አቡነ ተክለ አልፋ እንዲህ ነበሩ ይባላል ። ጎሳ ያለውን ተናገርን እንጂ ለእኔ ይቅርብኝ ፡ ለወንድሜ ይኾንለት ፡ ለእጉኔ ይኾንላት የሚለው የተቀደሰ ተግባር ከዚህ መለስ ሲል ደግሞ ለአንድ ያሉትን ለጉለት ይበቃል ብሎ ተከፍሎ ማደር የቀደምት ኢትዮጵያውያን መልካም ጠባይና በገ ምግባር እንደ ነበረ የታመነ ነው ። ይሄ ነው ያስተማራል ማለት ። እንዱ ለሌላው ያስባል ፡ ያዝናል ፡ ይቆረቆራል ማለት ነው ። እገሌ ጦሙን እያደረ እንዴት እኔ በልጅ ዐድራሴህ ? እኔ በልጅ ሳድር እንዴት እገሌን ይርበዋል እያለ ያስባል ማለት ነው ። ይህ አንቀጽ ያላቸው ፡ የሞላቸው ፡ የተረፉቸው ብቻ ሳይኾኑ ፡ ያላትን አበረከተች ፡ ብሎ ጌታ እንደ መስከረሳት ድኻ ባልቴት በቁርጥ ሕሊና ያላቸውን የሚያከፍሉትን ሰዎች ጉሉ የሚመለከት ታላቅ የምጽዋት በር ሲኾን በኢትዮጵያ የተለመደ ነው ። ታላቅነቱ ዉክክው ለሚፈጽሙት እንጂ ለቆጥቋጦች ጠባብ በር ነው ።

፲፯ ፡ በጉሉ ያስተግራል ፡ በጉሉ ያቻላል ፡ ያስታግራል ። እንዳንድ ሰው በኾነውም ባልኾነውም መቆጣት ፡ መናገር ይቀናዋል ። እንዳንድ ሰው ግን መቆጣት በሚገባው ጊዜ እንኳ ችሎ ያላልፋል ። ይህ ዐይነቱ ችግር ገድል የሚያጋጥመው በድኩማን ረድኤትና በሽብተኞች ማስታመሚያ ክፍል ነው ። በሽብተኞችና ዐቅም የሚያንሳቸው አረጋውያን ድኩማን ጉሉ የሚፈልጉትን በፈለጉበት ጊዜ የማያገኙ ስለ ኾነ ብስጭት ፡ ቁጣ ይቀናቸዋል ። ለረዳቶቻቸው ፡ ላስታማሚዎቻቸው ከባድ ሽኩም የሚኾኑበት ጊዜ አለ ። እንዳንድ ግንፍል ጠባይ ያላቸውም በድንገት ችግር የሚፈጥሩበት ጊዜ አለ ። በመሥሪያ ቤት ፡ በመኖሪያ አካባቢ ፡ በቤተ ሰብእ ሳይቀር ችግር የሚፈጠርበት ጊዜ አለ ። በዚህ ጊዜ ጉሉን ማድረግ ቢቻልም እንኳ የበሽተኞችን ፡ የደካሞችን ጉኔታ ገምግሞ መታገሥ ፡ ይህን ባደርግ ይህን ያስከትላል ፡ እነ እገሌን ይከፋቸዋል ከዚያም ዐልፎ እገዚአብሔርን ይከፋዋል ፡ ለክብራ ፡ ለዕድሜዬ ፡ ለእምነቴ አይሰማማም ብሎ ክፉውን ነገር ጉሉ በትዕግሥት ፡ በመቻቻል ማሳለፍ ታላቅ ብልህነት ነው ። በጽድቅት ክርስቶስ ሠምራ ታሪክ የምትረዳቸው ድኩማን በጎመን ዘርና በማሰሻ ጨርቅ እየታሰሰ የሚጋገር እንጀራ እንበላም ሰላላት የጋለ የጋመ ምጣድ በእጄ እያሰሰች እየጋገረች ታብላቸው ነበር ተብሎ ይተረካል ።

፲፰ ፡ በጉሉ ያስተእምን ፡ በጉሉ ያስተማምናል ። ይህ የወንድማማችነትን ፡ የጓደኝነትን መሥመር የሚከተል ነው ። የጋብቻንም ሕይወት የሚጨምር ነው ። በሥጋዊውም በመንፈሳዊውም ዓላማ ውጣ ፡

እንደሚባል ለአዘዳኝም ፡ አልከዳኝም ተባብሎ ለሥራ ፡ ለንግድ ፡ ለዐደን ፡ ለምናኔ የሚወጡትን ወንድማማቾችና በትዳር እንድ ገኘው ለመናገር የሚሰማሙትን ፡ የተበረቱ ቃል ኪዳናቸውንም የሚመለከት ነው ። በመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች ዘመን ፡ ከዚያም በፊት የነበረውን የክርስቲያኖች ስምረት ይመለከታል ። ጌታ ወንጌልን ሲያስተምር በነበረበት ጊዜ ሰባ ሰዎች መርጦ በፊት በፊት ወደሚገቡት እገር ጉላት ጉላት እየገኙ እየገቡ እንዲያስተምሩ ልኮአቸው እንደ ነበረ በወንጌል ተጽፎአል ። (ሉቃ ፡ ፲ ፡ ፩ ።) ጳላም ሐዋርያት በዚህ ሥርዐት ተጠቅመውበታል ። ጴጥሮስና ዮሐንስ ፡ ጳውሎስና በርናባስ ዐብረው ሲሠሩ እንደ ነበረ በተለየ ተጽፎአል ። (ዮሐ ፡ ፲ ፡ ፲፭ ፡ ፩ ። ገላ ፡ ፩ ፡ ፱ ።) የሚተማመኑ ባልንደሮች ፡ የሚተማመኑ ጓደኞች በመፋቀር የሚፈጽሙት ተግባር ነው ።

፲፱ ፡ በኩሉ ያስተዋክል ፡ በኩሉ ተስፋ ያስደርጋል ። በዚህም ዐማርኛው የገእዙን ሙሉ ዐሳብ አደሳጥም ። ሙሉ ዐሳብ ያስመካል ፡ አለኝ ያለኛል ማለት ነው ። ትውክልት ከሃይማኖት ቀጥሎ ያለ ከፍተኛ ገደል ነው ። ብዙ ጊዜ ሊቃውንት ተስፋ እያሉ ይተረጉሙታል ። አይደለም ። ተስፋ አገኛለሁ ፡ ይደረግልኛል ፡ ይገኛልኛል በማለት ላይ የተመሠረተ ሲሆን ትውክልት ግን አለኝ ፡ አደርገዋለሁ ፡ ምንም አይቀርብኝም ፡ አይገድልብኝም ማለትን ፡ በሙሉ ልብ የሚገለጸውን ዐሳብ የሚያመለክት ነው ። እንደ ሰው በጉልበቱ ጉልበት አለኝ ፡ ለምን እለምናለሁ ፡ ሠርጼ እበላለሁ ፡ ማን ነው የሚያጠቃኝ ፡ ብርጥ እቀድማለሁ ፡ ብታገል እጥላለሁ ፡ ብመታ አይቃለሁ ፡ ባስር አጠብቃለሁ ብሎ በወንድሙ ፡ በወገኑ እገሌ አለኝ ፡ እነ እገሌ አሉኝ ፡ የእገሌን ልጅ ፡ የእገሌን ወንድም ፡ የእነ እገሌን ወገን ማን ነው የሚነካኝ ብሎ በሥጋዊ ፡ በመንፈሳዊ ዕውቀቱ ፈለክ ፈለካትን ፡ አየረ አየራትን እመረምራለሁ ፡ የሰማዩን በመጽሐፍ ፡ የምድሩን በእፍ ዐውቃለሁ ብሎ ፡ በሃይማኖትም እኔ የእግዚአብሔር ነኝ ፡ እግዚአብሔር ሊያድነኝ ያበራልኛል ምን ያስፈራኛል ፡ እግዚአብሔር ለሕይወቴ የታመነ ረዳትዋ ነው ምን ያስደነግጠኛል ብሎ የሚታመነውን ፡ የማያጠራጥረውን ሙሉ ልብነት ያሳያል ። ይህ ነው ትውክልት የሚባለው ። በተለይም ክርስቲያኖች ኑ ተከተሉኝ ያላቸውን የአምላካቸውን ቃል ሰምተው ፡ ፈለጉን ተከትለው ፡ ወንጌሉን ፡ መስቀሉን ይዘው ወደ ዓለም በሚወጡበት ጊዜ ሰሙን ምርኩዝ ፡ ከሃሊነቱን ጥላ ከላላ አድርገው ይወጣሉ ፡ አይጠራጠሩም ። በዚህ ጊዜ በሚተባበሩዋቸው በወንድሞቻቸው ላይም ፡ በደቀ መዛሙርቶቻቸው ላይም ፍጹም ትምክሕት አላቸው ። ቅዱስ ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ በጻፈው መልእክቱ ፡ ማርቆስን ከእንተ ጋር አምጣው ፡ እርሱ ለመልእክት ይበቃኛል ፡ ብሎታል ። (ጴጢዋ ፡ ፩ ፡ ፲፩ ።) የገላትያን ሰዎችም ፡ ቢቻላችሁስ ዐይናችሁንም እንኳ አውጥታችሁ በሰማችሁኝ ነበር ፡ ለዚህም ምስክራችሁ እኔ ነኝ ፡ ብሎአቸዋል ። (ገላ ፡ ፩ ፡ ፲፭ ።) እንዲህ እንዲህ ያለውን ነው ፡ ተፋቅሮ ለገዢቱ ሊያጋሥር ወሊያወድቅ ። መፋቀር ለዘለዓለም አያዋርድም ፡ አይጥልም ፡ ያለው ቅዱስ ጳውሎስ ። ይህ ሐዋርያው በ፩ኛ ቆርንቶስ ምዕራፍ ፲፫ ቀጥር ፯ ላይ ፡ በእኩኑ ዝግጅታችንም ጉላተኛ ክፍል (ለ) አድርገን ያቀረብነው እንቀጽ ፡ በክርስቲያን ወንድማማቾች እትማማቾች ላይ ፡ በክርስቲያን ወንድማማቾች እትማማቾች መሀከል የሚፈጸም በፍቅር መተዛዘንን ፡ መተሳሰብን ፡ መረዳዳትን ፡ መቻቻልን ፡ መተማመንን ፡

መደጋገፍን ፡ አለኝ አለኝ መባባልን የሚያገለግስ ፡ ማንንም ከማን የማይለይ ፡ የማያዋርድ ፡ የማይጥል ፡ ሃይማኖትን ፍጹም የሚያደርግ ፡ ፍቅርን የሚያመለካ ልባዊ ገደልና ጉልበት ነው ።

፳ ፡ ሐዋርያው ይህን ሲያጠቃልል ፡ ወይእኔ እሱ ሠለስቱ ዘይነብሩ እመጉቱ ሃይማኖት ወትውክልት ወተፋቅሮ ፡ ወእምኩሉሰ የዐቢ ተፋቅሮ ። እኩንም ጸንተው የሚኖሩ እነዚህ ሦስቱ ሃይማኖት ፡ ተስፋ (ትውክልት) ፡ ፍቅር ናቸው ፡ ከኩሉ ግን ፍቅር ይበልጣል ፡ ብሎአል ። (፩ ቆሮ ፡ ፲፫ ፡ ፲፫ ።) ሦስቱንም እንድ ላይ አቅርቦአቸዋል ። የማይለያዩ ናቸውና ። ሃይማኖት መሠረት ነው ። በሃይማኖት ልብ መሰጠት ከሌለ ፡ ማወላወል መጠራጠር ካለ ራስንም ገን ሌላውን ማጻን አይቻልም ። ያም በፍቅር መታተም አለበት ። የእንዲትን ቤተ ክርስቲያን ህልውና ለመጠበቅ እነዚህ ሦስቱ አስፈላጊዎች ናቸው ። ሃይማኖት ፡ ትውክልት ፡ ተፋቅሮ ። ሳልወድ በግድ እዚህ ላይ እንድ ነገር ላስታውስ ። በዐማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ በዚህ በ፩ኛ ቆርንቶስ ፲፫ ፡ ፩ - ፯ የተጻፈውን ቃል ለውጦ መሣሪያውን ሠራተኛ ፡ ግብሩን ገባረ ፡ መጽደቂያውን ጸደቅ አስመስሎ ጽፎታል ። ቃሉም የሚከተለው ነው ። ፍቅር ይታገሣል ፡ ችርነትንም ያደርጋል ፡ ፍቅር አይቀናም ፡ ፍቅር አይመካም ፡ አይታበይም ፡ የማይገባውን አያደርግም ፡ የራሱንም አይፈልግም ፡ አይበላጭም ፡ በደልን አይቁጥርም ፡ ከእውነት ጋር ደስ ይለዋል እንጂ ስለ ዐመፃ ደስ አይለውም ፡ ጉሉን ይታገሣል ፡ ጉሉን ያምናል ፡ ጉሉን ተስፋ ያደርጋል ፡ በኩሉ ይጸናል ። እንዲህ እንዲህ እያለ ጽፎታል ። ይህ ስሕተትና ጥፋት ነው ። ምእመናን ተጠንቀቁ ።

፳፩ ፡ ቅዱስ ጳውሎስ በየመልእክታቱ እንደ ገኘው ዝርዝር ነገሮችን ጽፎአል ። በዚህ ማለት በ፩ኛ ቆርንቶስ ፲፫ ፡ ፩ - ፯ በዘጠው የመፋቀርን አጠቃላይ ገደል ይገልጻል ። ጌታ ፍቅረ እግዚአብሔርንና ፍቅረ ቢጽን ወስኖ በተናገረው ቃል ብቻ ትምህርቱን አልዘጋም ። (ማቴ ፡ ፳፪ ፡ ፴፭ - ፴፮ ።) እነዚህን ጉላት ትእዛዛት ፍቅረ እግዚአብሔርንና ፍቅረ ቢጽን መፈጸም የሚቻለው እርስ በርስ መፈቃቀር ሲቻል ስለ ገን በትምህርቱ መጨረሻ ቀን ፡ እርስ በርሳችሁ እንድትዋደዱ ዐዲስ ትእዛዝ እሰጣችኋለሁ ። እርስ በርሳችሁ ከተዋደዳችሁ በዚህ የእኔ ደቀ መዛሙርት እንደ ገኙችሁ ጉሉም ያውቃችኋል ። ሲል ትምህርቱን ዐትሞአል ። (ዮሐ ፡ ፲፫ ፡ ፴፬ እና ፴፭ ።) ይህን አስፋፍቶ ለማስረዳት ሐዋርያት በልዩ ልዩ ስፍራ በሃይማኖት መሠረትነት ጥርጣሬን በማጥፋት ፡ ፍቅርን በማስፋት ፡ ሰው ከእግዚአብሔር እንድ ገኘ እርስ በርሱም ጥላቻን ፡ መጨካከንን አጥፍቶ ፡ መቻቻልን ፡ ርኅራኄን አጽንቶ እንዲኖር በየመልእክታቸው ትምህርት ሰጥተዋል ። ይልቁንም ቅዱስ ጳውሎስ ብዙ እንደ መጻፉ በየመልእክቶቹ በልዩ ልዩ መልክ ደጋግሞ ትምህርት ሰጥቶበታል ። በዚህ በ፩ኛ ቆርንቶስ ፲፫ ፡ ፩ - ፯ የጻፈው ግን ጉሉንም ያሰባሰበ ገኘ ነው የምናገኘው ። በሌሎች እንዳየነው ብዙ ሕዋሳት ተሰባስበው በእንድ አካልነት ብዙ ሥራ መሥራት እንደሚችሉ ክርስቲያኖችም የእንድ አካል ሕዋሳት በጉንቦት በክርስቶስ እርስ በርሳቸው በመፈቃቀር የሚሠሩዋቸው ሥራዎች አሉ ። እነዚህንም ሐዋርያው በሮሜ መልእክቱ በምዕራፍ ፲፪ እንዲህ አስቀምጦአቸዋል ።

፩፤ ፡ ፡ ያለመጠራጠር ተዋደዱ ፡ ከነቱ ርቃችሁ በነውን ያዙ ። ለጽድቅ አድሉ ፡ ባልገደራችሁን ወደዱ ፡ የምትራሩም ሹት ። እርስ በርሳችሁ ተከባበሩ ፡ መምህሮቻችሁንም አከብሩ ።

፡ ከመትጋት አትሰነፉ ፡ በማስተዋል ኑሩ ፡ ለእግዚአብሔር ተገዙ ፡ በተሰፋችሁ ደስ ይበላችሁ ፡ መከራችሁን ታገሙ ፡ ለጸሎት ትጉ ። በቅዱሳን ሥራ ተባበሩ ፡ እንግዳ መቀበልን ጨምሩ ። የሚያሳድዱአችሁን መርቁለቸው ፡ መርቁ አንጂ አትርገሙ ።

፡ ደስ ከሚለው ጋር ደስ ይበላችሁ ፡ ከሚያዝነውም ጋር እዘኑ ። ለባልገደራችሁ እንዲህ ዐበቡ ፡ ትዕቢትን ግን አታሰቡ ፡ ራሱን የሚያዋርደውን ሰው ምሰሉ ። እኛ ዐዋቆች ነን አትበሉ ፡ ክፉ ላደረግችሁ ክፉ አትመልሱለት ፡ ከባልገደራችሁ ጋርም በነ በነውን ተነጋገሩ ።

፡ የሚቻላችሁበ ቢኾን ከሰው ሹሉ ጋር ወንድሜ ወንድሜ ተባባሉ ። ወንድሞቼ አትበቀሉ ፡ ቁጣን አርቁለት ፡ እንዲህ ብሉአልኝ ፡ እኔ እበቀላለሁ ፡ እኔ ብድራትን እከፍላለሁ እለ እግዚአብሔር ፡ ፡ ፡ ብሉአል ። (ሮሜ 15 ፡ 13 - 14 ።) ይህንና ሌላውን ሹሉ አጠቃሉ ነው በ፩ኛ ቆሮንቶስ 15 በተለይም ከቁጥር 5 - 7 የገለጸው ።

፩፤ ፡ እነዚህ ከዚህ በላይ የተዘረዘሩት ናቸው ዓለም ክርስቲያኖችን የሚፈትንባቸው ። ክርስቲያኖችም ከበረቱ ዓለምን ድል የሚነሡባቸው ። ቅዱስ ዮሐንስም የመፋቀር ትርጉሙ እስከ ምን እንደ ኾነ በመጀመሪያ መልእክቱ በምዕራፍ 1 እና 2 አስፋፍቶ ትምህርት ሰጥቶበታል ። ይህንንም እላይ አይተነዋል ። አኩንም በዚህ ጽሑፍ መጨረሻ የቅዱስ ዮሐንስን ቃል ማጎተም ማድረግ አረፈጋለሁ ። እንዲህ ይላል ። ወርእዩ ዘከመ እር ፍቅሩ ዘመሀከን አብ ከመ ወሐደ እግዚአብሔር ገዙን ። የእግዚአብሔር ልጆች እንድንኾን አብ የሰጠን ፍቅሩ እንዴት እንደ ኾነ ፡ ምን ያኽል እንደ ኾነ እዩ ፡ ፡ ሲል የትምህርት በሩን ይከፍትና አብ ልጁን እኛ ልንድንበት ወደ ዓለም መላኩን ፡ ልጁ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስም ስለ እኛ ሕይወት ፡ እኛን ለማዳን ራሱን ቤዛ አድርጎ መስጠቱን ጠቅሶ እኛም በዚህ መፋቀርን ዐውቀናልና እርስ በርሳችን ልንዋደድ ፡ ራሳችንንም ለሌላው ቤዛ አድርገን እንድንሰጥ የሚገባን መኾኑን ያስተምራል ። ይህም መሥዋዕትነት በምጽዋት ሳይቀር ሊፈጸም የሚችል መኾኑን ሲያስረዳ ፡ ሀብት ኖሮት ወንድሙ ሲቸገር እያየ ዝም የሚል ካለ በዚያ ሰው ላይ የእግዚአብሔር ፍቅር እንዴት ይኖራል ? ብሎ ይጠይቃል ። እንዲህ ዐይነቱ አፈጻጸም ነፍስ ከመገደል የማያገስ መኾኑንም ገልጾ ያስጠነቅቃል ።

፩፤ ፡ ሲያስፋፋም ፡ የሚያየውን ወንድሙን የሚወድ የማያየውን እግዚአብሔርንም ይወዳል ፡ የሚያየውን ወንድሙን የማይወድ ግን የማያየውን እግዚአብሔርን እንዴት ሊወደው ይችላል ? ብሎ ይጠይቅና ፡ ወዘንቱ ትእዛዝ እንተ ሰነ እምኔሁ ከመ ናፍቅሮ ለእግዚአብሔር ወናፍቅር ቢጸነ ፡ ወኩሉ ዘያፈቅሮ ለእግዚአብሔር ያፍቅር ቢጸ ። ይህ ነው ከእርሱ የተቀበልነው ትእዛዝ ፡ እግዚአብሔርን እንወደው ዘንድ ፡ ወንድማችንንም እንወድ ዘንድ ፡ እግዚአብሔርን የሚወድ ሹሉ ወንድሙን ይወደድ ፡ ይላል ። (5 ዮሐ ፡ 17 ፡ 23 እና 18 ።)

፩፤ ፡ እንዲሁም ፡ ወዛቲ ይለቲ ትእዛዙ ከመ ገእመን በወልዱ ኢየሱስ ክርስቶስ ወንትፋቀር በወይናቲን በከመ ወሀበኝ ትእዛዝ ። ወዘሰ የዐቅብ ትእዛዝ በቀ ይነብር ወውእቱኒ ቦታ ወበዝንቱ ነአምር ከመ ይነብር ምስሌን እምን መንፈሱ ቅዱስ ዘመሀበኝ ። ትእዛዙም ይህቺ ናት ፡ በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ እናምን ዘንድ ፡ እርስ በርሳችንም እንዋደድ ዘንድ ፡ ትእዛዙን እንደ ሰጠን ። ትእዛዙን የሚጠብቅም በእሱ ይኖራል ፡ እሱም በእሱ ያድራል ፡ በዚህም ከእኛ ጋር እንደሚኖር እናውቃለን ፡ በሰጠን በመንፈስ ቅዱስ ፡ (5 ዮሐ ፡ 17 ፡ 23 እና 24 ።) ሲል የእግዚአብሔር ትእዛዝ በልጁ እንድናምን ፡ እርስ በርሳችንም እንድንዋደድ ፡ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር እንዲኖርም ትእዛዙን በመጠበቅ ከእርሱ ጋር ለመኖር እንድንዘጋጅ ያስተምረናል ። ይህም በሰጠን በመንፈስ ቅዱስ እርዳታ እንደሚጸና ያረጋግጥልናል ።

፩፤ ፡ ምእመናን ወንድሞቼ ፡ ክርስቲያኖች መራራቅን ፡ መጠላለጥን ፡ መለያየትን አጥፍተው መፋቀርን ፡ መቀራረብን ፡ መዛመድን ፡ መዋሐድን ፡ በጠቅላላው በአፍም በልብም እንድ መኾንን አጽንተው እንዲኖሩ ፡ እኛ እንድ እንደ ኾንን እነርሱም በእኛ እንድ ይኾኑ ዘንድ ፡ ሲል ጌታ በማይታበል ቃሉ የገባላቸውን ቃል ኪዳን ወርሰው እንዲኖሩ በመንፈስ ቅዱስ ፅርዳታ መደገፍ ፡ መታመን ይገባቸዋል ። ይህም ይሰጠናል ብለው እንጂ የማልደናል በሚል ደካማ ዐስተላሳብ አይደለም ። ይህን መጽሐፍ ሳዘጋጀው ዐቅሜ ለዚህ ባይመጥንም በመጠኑም ቢኾን ማንም ሰው በክርስቶስ ቤዛት ፡ በመንፈስ ቅዱስ መሪነት ፡ አስተማሪነት ለዓለም የተሰጠውን ታላቅነትና ጥልቅነት እንዲያውቅ ፡ በተለይም ክርስቲያኖች ፡ ይልቁንም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምእመናን እንዲያውቁና እንዲጠነቀቁ መጠነኛ ግንዛቤ ለመስጠት ነው ። ይልቁንም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምእመናን ስልም ኾነው ከተገኙ በሃይማኖት አንዱ ከአንዱ ይበልጣል ፡ አንዱ ከአንዱ ያንሳል በማለት አይደለም ። ይህም የምግባሪን አይመለከትም ። መለያየት በዓለም ክርስቲያኖች ውስጥ ከተሰፋፋ ቆይቶአል ። በርከት ያሉ ጊዜአት ፡ ዘመናትም ዐላፈዋል ። የሮም ካቶሊክ ፡ የግሪክ ኦርቶዶክስ ፡ ከዚያም ፕሮቴስታንት በማለት ስምና ማገዘር ተለይቶ መታወቁ የቀየ ነው ። እስላምን ፡ ባሃሊን ፡ ጂሆቫን የመሳሰሉትን ሳይጨምር ማለት ነው ። በኢትዮጵያ ግን እስከ ኻያቸው ክፍለ ዘመን ይህ አልነበረም ። ይህ ዐይነቱ በሽታ የተፈጠረው ፡ ሃይማኖት የግል ነው ፡ አገር የጋራ ነው የሚል ዐዋጅ ደጋግሞ በታወጀባቸው ፡ ኢትዮጵያም ሦስት ደረጃ ወደ ታች በወረደችባቸው በእነዚህ ዐርባ ዓመታት ውስጥ ነው ። ውጤቱን እያየን ነው ። የኢትዮጵያ እንድንት በሥጋዊውም ፡ በመንፈሳዊውም አቅጣጫ መኖሪሱ የማይጠገን ስብራት ፡ የማይድን በሽታ የሚያስከትል መኾኑን እያየን ነው ። ወደ እንድንታችን መመለስም አማራጭ የሌለው ፍቱኑ መድኃኒት እርሱ ብቻ መኾኑን ለማስረዳት ነው ይልቁንም የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምእመናን ያልኩት ።

፩፤ ፡ የእኛ የኾነውን ያመጥላቱ ፡ የሌላ የኾነውን የመናፈቁ ፡ ከዚያም ዐልፎ የመውደዱና በጉንት የመቀበሉ ጣጣ እየጨመረ በመኼድ ላይ ነው ። ሥጋዊው ዐቅዋም ከእባቶቹ ፈር ከወጣው ይበልጥ መንፈሳዊው ዐቅዋም አብልሞ ፡ አብዝቶ ፡ አስፋቶ ወደ ውጪ ወጥቶአል ፡ መሥመር ለቆላል ። መመለስ ፡ መመለስ ፡ አኩንም መመለስ ያሻዋል ። ባለበት ጸንቶ ያለውን

ፍቅሩን ፡ ሃይማኖቱን አጽንቶ ፡ የተጠራበትን ፡ የተመደበበትን ገላፊነቱን ዐ
ውቆና ጠብቆ ፡ እያየ ፡ እየሰማ መሥራት ሲገባው ዝም ሳይል ፡ ችላ ሳይል ፡
ሕያው ወይም ምጪት ፡ መቅ ወይም ቀዝቃዛ ሳይሆን ግዳጁን የፈጸመ ፡ ፈቃደ
ሥጋውን ፡ ዓለምን ፡ ሰይጣንን ፡ ጣምራ ጠላቶቹን ድል የነሣ እርሱ ብዕራ
ነው ። ዋጋውን ያገኛል ። ስለዚህም የተጻፈውን የእግዚአብሔርን ቃል
እንመልከት ።

ምዕራፍ ፡ ሻያ ፡ አራት ።

ማጠቃለያ ።

“ ዘበ ዕዝን ሰሚዐ ለይስማዕ ። ጀሮ ያለው መስማትን ይስማ ። ”
(ማቴ ፡ ፲፫ ፡ ፱ ።)

፩ ፡ ጌታ ሲያስተምር ጠንበረበት ጊዜ ዐልፎ ዐልፎ ይህን ማስጠንቀቂያ
ይሰጥ ነበር ። “ ዘበ ዕዝን ሰሚዐ ለይስማዕ ። ጀሮ ያለው መስማትን ይስማ ። ”
(ማቴ ፡ ፲፫ ፡ ፱ ። ማር ፡ ፯ ፡ ፲፮ እና ፲፯ ። ራእ ፡ ፪ ፡ ፮ ።) ጌታ በተለይ
በማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ ፲፫ በምሳሌ ዘርዕ ስለ ማስተማር ፡ ስለ መማር ፡
ትምህርትን በሚገባ ስለ መቀበል ፡ በሥራ ላይ ስለ ማዋል ፡ በማርቆስ ምዕራፍ
፯ ሰውን ስለሚያረክቡት ጋጣው እ ፡ በራእየ ዮሐንስ ቤተ ክርስቲያን ላይ ገላፊነት
የተሰጣቸው ሹማማትን ዐደራቸውን ቢጠብቁ ዋጋ እንዳላቸው ፡ ባይጠብቁ
እንደሚነቀሉ በሰጠው ትምህርትና ለቅዱስ ዮሐንስ በገለጸው ራእይ እማካኝነት
ባስተላለፈው መልእክት ይህን ማስጠንቀቂያ ሰጥቶአል ። እኔም መልእክተ
መንፈስ ቀዱስ በሚል ስምና አርእስት ላዘጋጀሁት መጽሐፍ ማጠቃለያ
አድርጌዋለሁ ። በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ጥልቁን ረቂቁን የክርስትና ትምህርት
መንፈስ ቀዱስ በረዳኝ መጠን በማብራራት ለምእመናን ለማስተላለፍ
ዋነካለሁ ።

፪ ፡ ቅን ልቡና ያለው ሹሉ በእውነት ቢመረምረው ፡ ቢያጠናው እኔ
ነበሰብሉለት በላይ እግዚአብሔር ወደ ፈቀደለት ፍጹም ጸጋ ይደርሳል ። ሰው
የሆነው አምላክ ለካላዊ እግዚአብሔር ቃል ፡ የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ
ክርስቶስ ማን ወይም ምን መሆኑን ፡ ስለ ምን ከሰማየ ሰማያት ወረደ ፡
ከድንግል ተወለደ ፡ ስለ ምን ሰው ሆኖ ሰው ሊቀበለው የሚገባውን መከራ ሹሉ
ተቀብሎ ዓለሙን አዳነ ፡ ስለ ምን ከጋጢኦት በቀር የሰውነትን ሥራ ሹሉ
ሠራ ፡ ስለ ምን ሰው ሊያደርገው የማይችለውን ትምህርት አስተምሮ ፡ ምግባር
ትሩፋት ሠርቶ ፡ ተአምራት አድርጎ ይህን ሀብት በውርስ ለምእመናኑ
አስተላለፈ ፡ ሰዎች አምላክ ሰው የሆነበትን ፡ ምስጢረ ሥላሴ በምስጢረ ሥጋዊ
የተገለጸበትን ፡ በምስጢረ ሥላሴ ፡ በምስጢረ ሥጋዊ መሠረት ምስጢረ
ጥምቀት ፡ ምስጢረ ቀርባን ፡ ምስጢረ ትንሣኤ የተፈጸመበትን ይህን ጥልቅ
ረቂቅ የሃይማኖት ምስጢር እንዴት ሊያምኑ ሊቀበሉ ይችላሉ ? እንዴትስ
እግዚአብሔር አምላክ በባሕርይ ፡ በመለኮት እንድ ፡ በአካላት ሦስት ፡ አብ ፡
ወልድ ፡ መንፈስ ቀዱስ አንድ አምላክ አንድ እግዚአብሔር ነው ብለው
ያምናሉ ፡ እንዴትስ ከሦስቱ ለካላት አንዱ እግዚአብሔር ወልድ በተለየ አካሉ ፡

በቃልነቱ ከአብ ፡ ከመንፈስ ቅዱስ ሳይለይ ፡ አንድነት ሳይፈርስ ፡ በአንድነት
ምንታዊ ፡ በሦስትነት ርባኔ ሳይኖር ሰው ሆነ ፡ ወረደ ፡ ተወለደ ፡ ተሰቀለ ፡
ሞተ ፡ ተነሣ ብለው ያምናሉ ? ይህን ሹሉ መንፈስ ቅዱስ ይገልጻል ።

፫ ፡ ኢየሱስ ክርስቶስ በመዋዕለ ሥጋዊ የሠራውን ፡ የፈጸመውን ፡
ያስተማረውን ቤዛቱን ፡ ጸጋውን መንፈስ ቅዱስ ለምእመናን ፡ ለቤተ
ክርስቲያን ያስተምራል ። መንፈስ ቅዱስ ምእመናንን ወደ እውነት ሹሉ
ይመራል ። መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔርን ጸጋ በቸርነቱ ለሚገባቸው ያድላል ፡
እሉታቸውን ይቀበላል ፡ በመከራቸው ጊዜ ይረዳቸዋል ። ተከሰው ወደ ዐደባባይ
በወጡ ጊዜ አንደበት ፡ ዕውቀት ይሾናቸዋል ፡ ይሰማቸዋል ። ጠቢቃ በመሆን
ይቆማቸዋል ፡ ይከራከርላቸዋል ፡ ማለት ልዩ ልዩ ተአምራት በማድረግ ፡
ድውይ በመፈወስ ፡ መት በማስነሣት ትምህርታቸውን ፡ ሃይማኖታቸውን
ያስረዳላቸዋል ። በቤተ ክርስቲያን የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ይህና ይህን የመሰለው
ሹሉ ነው ።

፬ ፡ ከዚህ ውጪ ግን የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል ትርጉም የሚያጣምሙ
ሃይማኖቱም ፡ ዕውቀቱም የሌላቸው መናፍቃን እንደሚሉት መንፈስ ቅዱስ
አይቆዝምም ፡ አያገረመርምም ፡ አይተክዝም ፡ አይተመዘመዝም ፡
አይጨነቅም ፡ አያለቅስም ፡ አይቃትትም ፡ አይጸልይም ፡ አይማልድም ። ይህ
ሹሉ ጠባዩ አይደለም ። ስለዚህ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ
ክርስቲያን እንዲህ ብላ አታምንም ፡ አታስተምርም ። ምእመናን ሹሉ ከዚህ
ተጠንቀቁ ። ስለዚህም ዝርዝሩን ባለፈው በልዩ ልዩ ምዕራፎች የገለጽኩላችሁ
ስለ ሆነ እዚህ ላይ ለቤተ ክርስቲያን ገላፊዎች ለቀላውስት ፡ ለኤጲስቆጶስት ፡
በዚያውም አንጻር ለወላጆች ፡ ሕፃናትን ለሚያሳድጉ ፡ ለመምህራን ፡
ለመሪዎች ፡ ለምግዚቶች የተሰጠውን ማስጠንቀቂያ ፡ ተስፋውንም በአጭሩ
መዝግባን የዚህን መጽሐፍ ሥራ እናጠናቅቃለን ።

፭ ፡ ቅዱስ ዮሐንስ በራእይ መጽሐፉ በምዕራፍ ፪ እና ፫ በሦስት መልክ
ያስቀመጣቸውን መምሪያዎች እናያለን ።

ሀ ፡ በመልእኩ አማካይነት ለሰብዐቱ ቤተ ክርስቲያናት አለቆች
የተላለፈውን የጌታን ትእዛዝ ፡

ለ ፡ ከመንፈስ ቅዱስ የተሰጠውን ማስጠንቀቂያ ፡

ሐ ፡ ከጌታ የተሰጠውን ተስፋ ።

እነዚህን ሦስቱን ነገሮች በሚከተለው እንመለከታለን ። ቃሉ እንዲህ
ይላል ። ለኤጲሰን ቤተ ክርስቲያን አለቃ ጳፍለት ። ከመዝ ይቤልክ ለገዢ ኩሉ
ወዘያጸንዕ ሰብዐተ ከዋክብተ በየማኑ ወየሐውር በማእከለ ሰብዐ መጋትው
ዘወርቅ ። ሹሉን ፈጥሮ የሚገዛው ፡ ሰባቱን ከዋክብት በቀኝ እጁ ጨብጦ
የያዘው ማለት ሰባቱ መዓርጋተ ቤተ ክርስቲያን ገንዘቡ የሆኑ ፡ በሰባቱ የወርቅ
መቅረዞች መሀከል የሚሼድ ወይም የሚኖር ፡ በሰባቱ መዓርገ ቤተ ክርስቲያን
በተሾሙ አገልጋዮች ላይ ዐድሮ የሚኖር ፡ በእነርሱ ዐድሮ ቤተ ክርስቲያንን
የሚመራ እንዲህ ብሎሃል ። ድካምህን ፡ ትዕሥታህን አይቻለህ ፡ ግን የቀድሞ
የቀመህን ትተሃልና በዚህ እነቅፍሃለሁ ። በምን እንደ ወደቅህ ዐብብ ፡ እንግዲህ
ተመለስ ፡ ያለዚያ መብራትህን ከቦታዋ አነሣታለህ ፡ ማለት ሥልጣንህን
እወስዳለሁ ፡ ወይም ነፍሱህን ከሥጋህ እለያታለሁ ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፩ - ፮ ።)

፮ ፡ ጆሮ ያለው መስማትን ይስማ ፤ መንፈስ ቅዱስ ለአብያተ ክርስቲያናት ምን አለ ። ድል ለነግው በነት ውስጥ ካለው የዕፅ ሕይወት ፍሬ እንዲበላ እስጠዋለሁ ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፮ እና ፯ ።)

፯ ፡ ለሴሜርኔስ ቤተ ክርስቲያን አለቃ ጽፍለት ። ከመዝ ይቤ ዘውለቱ ቀዳማዊ ወውለቱ ደጋራዊ ዘሞተ ወሐይወ ። ጥንት የነበረው ፡ ዘለዓለም የሚኖረው ፡ ሞቶ የተነሣው እንዲህ ብሉአል ። መከራህ ፡ ድካነትህን ዐ ውቃህህ ፤ ግን እንተ ባለጠጋ ነህ ። አይሁድ ላይኹ አይሁድ ነን የሚሉ የሰይጣን ማኅበሮችም የሚሳደቡትን ሰድብ ዐውቃለሁ ። እንዳትሰናከሉ ፤ ሰይጣን ከእናንተ መካከል አንዳንዶችን እንዲታሰሩ ያደርጋልና ገዘን ስለሚያገኝህ አትፍራ ፤ ጥቂት ቀን ትቸገራላችሁ ፤ እስከ ሞት ድረስ የታመንክ ሹን ፤ የሕይወትን አካሊል እስጥላለሁ ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፮ - ፲ ።)

፰ ፡ ጆሮ ያለው መስማትን ይስማ ፤ መንፈስ ቅዱስ ለአብያተ ክርስቲያናት ምን አለ ፤ ድል የነግው ሹለተኛውን ሞት አይሞትም ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፲፩ ።)

፱ ፡ ለኢርጋሞን ቤተ ክርስቲያን አለቃ ጽፍለት ። ከመዝ ይቤለክ ዘበ ሰይፍ በሊሕ ዘክልኤ አፋሁ ። ሹለት ልሳን ያለው የተላላ ሰይፍ የያዘው እንዲህ ብሉሃል ። እጅህን የምትዘረጋበትን ማለት ያለ ጥንቃቄ ፡ ያለ ምርጫ የምትሾመውን ዐውቃለሁ ፤ የሰይጣን ማደሪያ ነው ። ስሜን አጽንተህ ይዘሃል ፤ የክርስቶስ ነኝ ትላለህ ፤ ሃይማኖቱን አልካድክም ማለት በእማኝ ስምና ልብስ ትታያለህ ። የበለአምን ትምህርት የሚያስተምሩ ፡ የኒቆላውያንንም ትምህርት የሚከተሉ ከአንተ ዘንድ አሉና በዚህ እንቅፍሃለሁ ። ተመለስ ፤ ያለዚያ ግን መጥቼ ከአፈ በሚወጣ ሰይፍ እቀጣቸዋለሁ ማለት በግዝት ፡ በውግዝት በዚህ ሳለም ከምእመናን ፡ ከቤተ ክርስቲያን እለያቸዋለሁ ፤ ጳላም በፍርድ ከመንግሥተ ሰማያት አርቃቸዋለሁ ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፲፪ - ፲፮ ።)

፲ ፡ ጆሮ ያለው መስማትን ይስማ ፤ መንፈስ ቅዱስ ለአብያተ ክርስቲያናት ምን አለ ፤ ድል ለነግው የተሰወረ መና ማለት ሥጋውን ደሙን ፡ የብርሃን መጽሐፍ ማለት ማንተመ ክርስትና እስጠዋለሁ ፤ በዚያ መጽሐፍ ውስጥም ከተቀበለው በቀር ማንም የማያውቀው ዐዲስ ስም ተጽፎበታል ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፲፮ ።) አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ ፤ አንድ አምላክ ። አዎ ፤ ይህንን ስም በሃይማኖት ከተቀበለው በቀር ሀብተ ወልድና ስመ ክርስትና ያልተሰጠው ፡ ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ ያልተወለደ ሊመረምረው ፡ ሊረዳው ፡ ሊያውቀው ፡ ሊቀበለው አይችልም ። (ማቴ ፡ ፳፮ ፡ ፲፱ ። ዮሐ ፡ ፫ ፡ ፫ ።) እነዚህ ዕድለኞች ናቸው ፤ የበጥ ስም ፡ የአባቱ ስምና የመንፈስ ቅዱስ ስም የተጻፈባቸው ። (ራእ ፡ ፲፱ ፡ ፩ ።)

፲፩ ፡ ለትያጥሮን ቤተ ክርስቲያን አለቃ ጽፍለት ። ከመዝ ይቤ ወልደ እግዚአብሔር ዘአዕይንቲሁ ከመ ነደ እሳት ወእገራሁ ከመ ርስነ ብርተ ሊባኖስ ። ዐይኑ የነደደ እሳት ፡ እግሩ የጋለ የሊባኖስ ብረት የሚመስለው የእግዚአብሔር ልጅ እጋዲህ ብሉአል ። ሥራህን ፡ ፍቅርህን ፡ ሃይማኖትህን ፡ አገልግሎትህን ፡

ትዕግሥትህን ዐውቃለሁ ፤ የኋለኛዬቱ ሥራህም ከፊተኛዬቱ ትበዛለች ። ግን ነቢይ ሳትሾን ነቢይ ነኝ እያለች ባርቼ እንዲሰሳቱ ፡ እንዲያመነዝሩ ፡ ለጣዖት የታረደውንም እንዲበሉ የሚያደርግ ትምህርት የምታስተምረውን ፤ ንስሐ እንድትገባም ጊዜ ሰጥቼለት አልመለስ ያለችውን ሴት ዝም ብለሃታልና በዚህ እንቅፍሃለሁ ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፲፮ - ፳፩ ።) ወላጅ ፡ ሞገዚት ፡ መምህር ፡ ቄስ ፡ ኢጲስቆጶስ ሹና የማይገባቸው ወይም በሃይማኖት ኅብረት የሌላቸው ወገኖች መናፍቃን የምእመናንን ጠባይና እምነት ሲበርዙ ፡ ምክንያት እየፈጠሩ ከመንገዳቸው ሲያስወጡአቸው ፡ ከዓላማቸው ሲያናውጡአቸው ፤ የፈሳቸውን እንዲጠሉ ፡ እንዲተፈ ፡ እንዲገቁ ፡ የሌላውን እንዲወዱ ፡ እንዲናፍቁ ፡ እንዲቀበሉ ሲያደርጓቸው ዝም ብሉ ማየት ፡ በቸልታ መመልከት ፡ ይባስ ብሉም አባሪ ሹና መገኘትና መገፋፋት በፍርድ ያስጠይቃል ። ለዚህም ፤ ወናሁ አገብአ ውስተ ዘቀዳሚ ምስካባ ፤ ወለእለ ዘመጪ ምስሌሃ ውስተ ዐቢይ ሥቃይ ፤ እመ ኢነስሐት እምነ ምግባራ ። ወእቀትል ደቂቃ በሞት ፤ ወየአምሩ ኩሉ አብያተ ክርስቲያናት ከመ እነ ውለቱ ዘእፈትን ልበ ወኩልያተ ፤ ወእፈድየክሙ ለለክሐዱ አሐዱ እምኔክሙ በከመ ምግባሪክሙ ። አሹን ወደ ቀደመ ቦታዋ እመልሳታለሁ ፤ ከእርስዋ ጋር ያመነዘሩትንም ወደ ጽኑዕ ሥቃይ አገባቸዋለሁ ፤ ከሥራዋ ካልተመለሰች ። ልጆቻዋንም በሞት አጠፋለሁ ፤ አብያተ ክርስቲያናት ሹሉም ያውቃሉ ፤ ልብና ኩላሊትን የምመረምር እኔ እንደ ሾንኩ ፤ ከእናንተ ለእያንዳንዳችሁም እንደ ሥራችሁ እከፍላችኋለሁ ። በማለት የሰጠው ቃሉ የማይጠረጠር ነባር ታዛቢ እማኝ ፡ የማያብል የማይነቀፍ የእውነት ምስክር ነው ። በዚህም ሹኔታ የፈጣሪያቸውን ትእዛዝ የማይጠብቁትን ፡ ለተሰጣቸው ዐደራ የማይተጉትን ፡ የማይወክቱትን የዕድሜ ፡ የዕውቀት ፡ የሹመት ኅላፊነት ያለባቸውን ሹሉ እስከ ዕለተ ምጽአት ሲፋረድ ይኖራል ።

፲፪ ፡ ድል ለነግው በአሕዛብ ላይ ሥልጣንን ፡ የአጥቢያ ኮከብንም እስጠዋለሁ ። ጆሮ ያለው መስማትን ይስማ ፤ መንፈስ ቅዱስ ለአብያተ ክርስቲያናት ምን አለ ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፳፩ - ፳፱ ።) እዚህ ላይ ምእመናንን የሚመለከት ትእዛዝም ተሰጥቶአል ። ወለክሙኒ እብል ለእለ ተረፍክሙ ውስተ ትያጥሮን ለእለ አልብከሙ ዝንቱ ትምህርት ለእለ ኢተአምርዋ ለጉሕሉተ ሰይጣን ኢይወዲ ላዕሌክሙ ክልኤ ክበደ ። ወባሕቱ ዘብከሙ አጽንዑ እስከ እመ እሣህል ። ለእናንተም እላለሁ ፤ በትያጥሮን ለቀራችሁ ፤ ይህ ትምህርት ለሌላችሁ ፤ የሰይጣንን ሽንገላ ለማታወቁለት ፤ ሹለት ሽክም አላሸክማችሁም ። ግን ያላችሁን አጽን ፤ ይቅር እስከምል ። (ራእ ፡ ፪ ፡ ፳፱ እና ፳፭ ።) በደለኛውን በበደሉ ከነ ዘሩ እንደሚቀጣ ፡ በዚህም ምእመናን ሹሉ ልብን ኩላሊትን የሚመረምር እምላክ እርሱ ብቻ መሆኑን እንዲያውቁ የሚያደርግ መሆኑን ከገለጠ በኋላ ፤ ይህ የመወላወል ፡ የመዋዝቅ ትምህርት የሌላችሁ ፡ የሌለባችሁ የተረፋችሁት እናንተ ግን ሹለት ሽክም እንድትሸከሙ አላደርግም ። ያመናችሁበትን እምነት ፡ ትምህርት ፡ ምግባር አጽንታችሁ ያዙ ፤ ይቅር እስከምል ድረስ ይላል ። ከእኛ በፊት ሲደረግ የኖረ ፡ ወደ ፊት ሊደረግ የሚችል የእግዚአብሔር የዘወቸር ሥራው ቢሾንም እኛን በአሁኑ ዘመን ያለነውን ታየሁ ሰፋሪ የሾንንውን ፤ ከእስላሙ እስላም ፡ ከክርስቲያኑ ክርስቲያን መሆን የሚያምረንን ፤ ሃይማኖታችንን ፡ አገራችንን ፡ ክብራችንን ፡ አንድነታችንን መጠበቅ የተሳነንን ፡ አርቶዶክሳውያን ፡ ኢትዮጵያውያን

ክርስቲያናትን የሚመለከት ጉዳይ እናገኘዋለን ። ይልቁንም አንጠጠት ያሉትን ፡ ከቀን ወደ ቀን በእግዚአብሔር ላይ ትዕቢትን ፡ ድፍረትን ፡ በሕዝቡ ላይም በበደል ላይ በደል ፡ በንቀት ላይ ንቀት እየወጣው የሚገኙትን ካህናትን ፡ ቀሳውስትን ፡ አለቆችን ፡ ጳጳሳትን ይመለከታል ።

፲፫ ፡ ለሰርዶስ ቤተ ክርስቲያን አለቃ ጻፍለት ። ከመዝ ደቤ ዘበ ሰብዐቱ መንፈስ ዘእምክ እግዚአብሔር ወሰብዐቱ ኮከብ ። ከእግዚአብሔር የገነ ሰባቱ መንፈስ ማለት ሰባቱ ሀብታት ገንዘቡ የገነ ፡ ሰባቱ ኮከብ ማለት ሰባቱን መግርጋት ቤተ ክርስቲያን የሚሰጥ እርሱ እንዲህ አለ ። ሥራህን ዐውቃለሁ ፡ አንተ እንደ ስምህ ሕይወት ምጪትም ነህ ። እንዲህ ትጋ ፡ ለሞት የተቃረቡትን አጽናቸው ፤ አበረታታቸው ። ባትተጋ ግን እንደ ሌባ በድንገት እመጣለሁ ፤ በየትኛው ሰወት እንደምመጣለሁም አታውቅም ። (ራእ ፡ ፫ ፡ ፩ - ፫)

፲፪ ፡ ድል ለነገው ገደሕ ልብስ ይገባል ፤ ስሙም ከሕይወት መጽሐፍ አይደመሰስም ። በአባቴና በመላእክቱ ፊት በሰሙ እምነዋለሁ ማለት በክርስቲያንነቱ መስከፈ ዋጋውን አሰጠዋለሁ ። ጆሮ ያለው መስማትን ይሰማ ፤ መንፈስ ቅዱስ ለአብያተ ክርስቲያናት ምን አለ ። (ራእ ፡ ፫ ፡ ፩ እና ፮)

፲፩ ፡ ለረዳድልፍልያ ቤተ ክርስቲያን አለቃ ጻፍለት ። ከመዝ ደቤ ቅዱስ ወጸድት ዘንዚሁ ይነበር ኩሉ መራጉተ ቤተ ዳዊት ። የዳዊት ቤት መክፈቻ ከእርሱ ዘንድ የገነ ፡ ከእርሱ በቀር ለማንም ለማን ሊዘጋ ሊከፍት የማይቻለው ቅዱሱ ጸድቄ እንዲህ ብሎአል ። ሥራህን ዐውቃለሁ ፤ እነሆ በፊትህ የተከፈተች በር ሰጠኝሃለሁ ፤ ማንም ሊዘጋት አይችልም ። ገይልህ ጥቂት ነው ፤ ቃሌን ጠብቀሃል ፤ ስሜን አልካድክም ። ሰዎች እየመጡ እጅ እንዲነሡህ ፤ እኔ እንደ ወደድኩህም እንዲያውቁ አደርጋለሁ ። ቃሌን ፡ ትዕግሥቴን ጠብቀሃልና እኔም ዓለምን ጉሉ ልትፈትን ከምትመጣው ከጥፋት ሰዐት እጠብቅሃለሁ ። እኔ በቶሉ እመጣለሁ ፤ ያለህን አጽንተህ ያዝ ማለት ሃይማኖትህን ምግባርህን ጠብቅ ፤ አክሊልህን ማንም እንዳይወስድብህ ። (ራእ ፡ ፫ ፡ ፮ - ፲፩) በዚህ ክፍል ትምህርት በፈጣሪ ቃል የተመሰከረለት እንዲህ ዐይነት ሰው ዕድለኛ የለም ። ግን እንደ እርሱ መገን ግድ ነው ። እንደ እርሱ ካልገኙ አክሊልን መነጠቅ አለና ጉላችንም ብናስብ መልካም ነው ።

፲፪ ፡ ድል የነገውን በቤተ መቅደሴ ዐምድ አደርገዋለሁ ፤ የእምላኬን ስም ፡ የዐዲሲቱን ኢየሩሳሌም ስም ፡ ዐዲሱን ስሜንም እጽናብታለሁ ። የእምላክ ባርያ ፡ የቤተ ክርስቲያን እውነተኛ መምህር ፡ ክርስቶስ የሚወደው ፡ ክርስቶስን የሚወድ ፡ የክርስቶስ ሐዋርያ ተብሎ እንዲጠራ አደርገዋለሁ ይላል ። እንደ ቅዱስ ጳውሎስ ማለት ነው ። " ከእኩን እምክ ሰበእ ወእኩን በእንተ ሰበእ ። ከሰው ፡ ሰለ ሰው ያልገኘ ፤ ይላልና ። (ገላ ፡ ፩ ፡ ፩) ጆሮ ያለው መስማትን ይሰማ ፤ መንፈስ ቅዱስ ለአብያተ ክርስቲያናት ምን ይላል ። (ራእ ፡ ፫ ፡ ፲፪ እና ፲፫)

፲፫ ፡ ለሉዊትያ ቤተ ክርስቲያን አለቃ ጻፍለት ። ከመዝ ደቤ ዘውለቱ አሚን ወውለቱ ስምዕ መሃይምን ወጸድት ወውለቱ እምቅድመ ኩሉ ዘፈጠ።

እግዚአብሔር ። የታመነው እውነተኛው ምስክር ፤ እግዚአብሔር ከፈጠረው ፍጥረት ጉሉ በፊት አስቀድሞ የነበረው እርሱ እንዲህ ብሎአል ። እንተ መቅም ቀዝቃዛም እንዳልገኘክ ፤ መካከለኛ እንደ ገንክ ሥራህን ዐውቃለሁ ። እኔ ባለጠጋ ነኝ ፤ ከአንተ ምንም አልፈልገም ትላለህ ። ድኻ መም አዳሪ ፤ የታረዝክ ፤ ዕጩ እንደ ገንክ ግን ራስህ ታውቃለህ ። አጉንም የጠራውን የነጠረውን የእኔን ወርት ከእኔ እንድትቀበልና እንድትበለጽግ ፤ ገደሕ የገነውን የእኔን ልብስ እንድትለብስና ዕርቃንህንም እንድትከድን የእኔን ኩል ዐይንህን እንድትኳልና እንድታይ እመክርሃለሁ ። እኔ የምወዳቸውን እንሥጻለሁ ፤ እመክራለሁ ፤ እንዲህ ለገሰሐ ቅና ። ይህ ከጉሉም ሳይገኝ መኖር በእግዚአብሔር ዘንድ ዋጋ የለውምና ክርስቲያኖች ሊመሩበት ፡ ሊኖሩበት ፡ ሊገኙበት የሚገባቸውን ለይተው ፡ ዐውቀው ፡ ተጠንቅቀው መኖር ይገባቸዋል ። " እነሆ በር እመታለሁ ፤ ቃሌን የሚሰማና የሚከፍትልኝ ቢኖር ወዲያው ወደ ውስጥ እገባለሁ ፤ እኔ ከእርሱ ጋር እኖራለሁ ፤ እርሱም ከእኔ ጋር ይኖራል ። ይላል ጌታ ። በመምህራን ዐድሮ ማስተማሩን ፤ በመጸሕፍት ዐድሮ መምከሩን ፤ በየጊዜው በረድኤት ፤ በቸርነት መነብሻቱን ዐውቆ ፤ ተጠንቅቆ ከሚኖር ሰው ጉሉ ጋር ዐብሮ የሚኖር ፤ የማይለይ መገኘን ያሳያል ። ድል ለነገ ከእኔ ጋር በዙፋኔ እንዲቀመጥ አሰጠዋለሁ ፤ እኔ ከአባቴ ጋር እንደ ተቀመጥኩ ። ጆሮ ያለው መስማትን ይሰማ ፤ መንፈስ ቅዱስ ለአብያተ ክርስቲያናት ምን አለ ። (ራእ ፡ ፫ ፡ ፲፩ - ፳፪) ይህ ነው በቅዱስ ጥሐን መምህርነት በሰባት ክፍል ተከፍሎ ለቤተ ክርስቲያን የተላለፈው የጌታ ትእዛዝ ፤ የመንፈስ ቅዱስ ማስጠንቀቂያ ፤ የድል አድራጊዎች ተስፋ ። ድል የነሡ በደብረ ጽዮን ራስ ላይ በጉ በቆመ ጊዜ እነርሱም ዐብረው ይገኛሉ ። ስሙ ፡ የአባቱ ስም ፡ የመንፈስ ቅዱስ ስም በግንባራቸው ተጽፎባቸዋል ። እነዚህ ናቸው ሰይጣንን ከነምልክቱ ፡ ዓለምን ከነፈቃዱ ድል የነሡ ፤ ያሸነፉ ። በእሳት ባሕር ላይ ቆመው የጉሉን ፈጣሪ ለማመስገን የታደሉ እነዚህ ናቸው ። እግዚአብሔር ከድል አድራጊዎች ቀጥሮ ይደምርን ፤ አሚን ።

፲፩ ፡ ጌታ እንዲህ አለ ፤ እኔ ኢየሱስ ለአብያተ ክርስቲያናት ዐዋጅ እንዲነገር መልእክተኛዬን ላክሁ ፤ ከዳዊት ወገን የተገኘህ ሥር ፤ የምሥራቅ ኮከብም እኔ ነኝ ። ትእዛዜን ሰጥኜአለሁ ፤ ድል ለነገም ዋጋውን አከፍላለሁ ። መንጋው ማለት ምእመናን ይምጣ ያሉት መንፈስ ቅዱስም ማስጠንቀቂያ ሰጥቶአል ። " እነ ኢየሱስ ረኅውኩ መልእክቱ ያስምዕ ለክሙ ዘንተ ለአብያተ ክርስቲያናት ፤ እነ ውለቱ ሥርወ ዘእምዘመደ ዳዊት ኮከብ ብርሃን ጽባሐዊ ፤ ወመንፈስ ቅዱስ ዘመርዔት ይቤሉ ለይምጸእ ፤ ወዘጸምእኒ ለይምጸእ ፤ ወዘደፈቅድ ለይንግእ ማየ ሕይወት በከንቱ ። እኔ ኢየሱስ መልእክተኛዬን ላክሁ ፤ ለእናንተ ለአብያተ ክርስቲያናት ፤ ይህን ያሰማችሁ ዘንድ ፤ ከዳዊት ዘር የተገኘሁ ሥር እኔ ነኝ ፤ ከምሥራቅ የወጣ የሚያበራ የአጥቢያ ኮከብ እኔ ነኝ ። መንፈስ ቅዱስ ዐድርባቸው ያለ ምእመናን ይምጣ ያሉኝ ፤ የተጠማም ይምጣ ፤ የሚጃም የሕይወትን ውሃ በከንቱ ይውሰድ ። (ራእ ፡ ፳፪ ፡ ፲፮ እና ፲፯)

፲፪ ፡ " መልእክተ መንፈስ ቅዱስ " በሚል ስም የተዘጋጀው መጽሐፍ በዚህ ማጠቃለያ ተፈጸመ ።

ምእመናን ወንድሞቼ ሆይ ፤ ጌታ ፤ ከዳዊት ወገን የተገኘህ ሥር ነኝ ፤ ይላል ። ሥሩ ጣፋጭ ከገኘ ፍሬው መራራ የሚገኝ የለምና እኛ

ከላችን የወይን ዐረግ ትርጉሜች እንደ መኾናችን በትንንት ፡ በየዋሐት ፡ በንጽሕና ፡ ከበቀል ፡ ከተንኩል ተለይተን የአምላካችንን ፍለጋ እንከተል ።
 ጌታ ፡ " ምሥራቃዊ ኮከብ ነኝ ፡ " ብሎአልና ። ሰብአ ሰገል በእርሱ ተመርተው ወደ እርሱ እንደ ደረሱ እኛም በእርሱ ወደ እርሱ እንመራ ።
 " የተጠግ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ ፡ መጽሐፍ እንደ ተናገረ የሕይወት ፈሳሽ ከሆዱ ይፈልቃል ። " (ዮሐ ፡ ፮ ፡ ፱፬ ።) ። መንጋው ይምጣ ይላሉ ፡ " ሲል ስለ መንፈስ ቅዱስ ተናገርክልና ። በቃል ኪዳን መሠረትም አራቅሊጦስ መንፈስ ቅዱስን መሪ ፡ አስተማሪ ለቤተ ክርስቲያን ሰጥቶአልና ። በእርሱ መሪነት ፡ በእርሱ መምህርነት ወንጌልን እንማር ፡ እናስተምር ።

ክርስቲያን ወንድሞቼ ፤ ይህን መጽሐፍ ሳዘጋጅ በእኩነት ጊዜ እንደ ቀድሞ አባቶቻቸው እውነተኛ መምህር ፡ እውነተኛ ትምህርት አጥተው የሚጨነቁት የምእመናን ሕይወት ሰላሳጪነቱን እንጂ ከሌላ እበልጣለሁ ብዬ አይደለም ። ስለ ኾነም ከሰለት ምግብዋ ቀንሳ መሀለቅ ያገባችውን የዚያችን ድካ ስጦታ የተቀበለ አምላክ የእኔንም የጋጢአተኛ ድካ አገልግሎት አይንቀውም ፤ ይቀበለዋል ፤ ባርኩም ለምእመናን እንዲጠቅም ያደርገዋል ብዬ ያዘጋጀሁት ነው ። በፍትር ተጠቀሙበት ። ታሉ ጥጥር ነው ። ገእዝ ስለሚበዛው ገእዝ ለማያውቁት ከባድ ይመስላቸው ይኾናል ። መተው እችል ነበር ። ገእዙ እንዲጻፍ ያደረግሁት ዐማርኛውን አቃቂረኞች ሸር ሊሠሩበትና ምእመናንን ሊያሰብኩላቸው ፡ ሊያደናገሩላቸው ስለሚችሉ ታዛቢ ምስክር ፡ ጠባቂ ድንበር እንዲኾን ነው ።

፩ ፡ ከላችሁም ፍሬ እንዲያደርገው ፡ ዐዲሱ ኢትዮጵያዊ ትውልድ ወደ ሃይማኖቱ ተመልሶ ራሱንና ሃይማኖቱን ፡ አገሩንና ክብሩን የሚጠብቅበት እንዲኾን እግዚአብሔር እንዲባርከው ጸልዩ ።

- ጠዘ ፡ ዘመን ለቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ሰቆይ ከሰለት ሥራዬ ጋር ፤
- ሀ ፡ የኢትዮጵያ እምነት በሦስቱ ሕግጋት ፤
- ለ ፡ መች ተለመደና ከተኩላ ዝምድና ፤
- ሐ ፡ የጉር መሠረት ለሕፃናት ፤
- መ ፡ የጽድቅ ቦር ፤
- ሠ ፡ ወላዲተ አምላክ በኢትዮጵያ ፤
- ረ ፡ መጽሐፈ ግጹዌ ።

እነዚህን አዘጋጅቼ ለቤተ ክርስቲያንና ለምእመናናችዋ አበርክቼአለሁ ። ከሥራና ከደመወዝ ተባርሬ በቆየሁበት በዚህ ዐምስት ዓመት ጊዜም ከልዩ ልዩ መግትና ክርክር ጋር ፤

- ሀ ፡ ምልጃ ፡ ፅርትና ሰላም ፤
- ለ ፡ ተለምርና መጽሐፍ ቅዱስ ፤
- ሐ ፡ መልእክተ መንፈስ ቅዱስ የሚባሉ ሦስት መጻሕፍት አዘጋጅቼ ለቤተ ክርስቲያንና ለምእመናናችዋ አበርክቼአለሁ ። ሠርቼ ለመብላት ጉልበት ፡ ነግጄ ለመብላት ገንዘብ የሌለኝ ሰኾን በምእመናኑ እጅ ፡ ከምእመናኑ እጅ እየረጸ ከነዚህ ሰቤ ለጠበቀኝ አምላክ ክብር ይህን በረከተ ገጽ ሳቀርብ መንፈሳዊ ደስታ ይሰማኛል ።

፩፩ ፡ ነፃ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ወባርክ ዘንተ መጽሐፈ ከመ ይኩን ተስፋ ለምእመናኒክ ። እግዚአ ፈንዎ ለአራቅሊጦስ ይረስዮ ይሥረጽ

ወይፍረይ ሠላሳ ወሰሳ ወምእተ ውስተ ልቦሙ ወውስተ አፋሆሙ ለላእካኒክ ወለምእመናኒክ ፤ ከመ ይትቀንዩ ለክ ዘእንበለ ድካም ወሐኔት በኩሉ ጊዜ ወበኩሉ ሰዕት ። ወሊተኒ ለገብርክ ተዘከረኒ በብዝሃ ምኒረትክ በከመ ፅባ ሃህልክ በእንተ ጸሎታ ወስዕለታ ለወላዲትክ እግዚአብሔር ትድስት ወድንግል በክልሌ ማርያም እመ አምላክ ። እ እግዚአ በእንቲአክ ወበእንተ ዳዊት ቁልዲክ ወበእንተ ማርያም ወላዲትክ ቁም ላቲ ለላቲ ሀገር ኢትዮጵያ ርድኦ ወአድገና ወተሃህላ ። ወተዘከራ ለኢትዮጵያዊት አርቶዶክሳዊት ቤተ ክርስቲያን ዘትትአመነክ ኩሉ ጊዜ እንዝ ትብል ፤ ወልድ ዋሕድ ዘሀሉ ውስተ ሕፅነ አቡሁ ። ለክ ሰብሐት ወአኩቴት ምስለ አቡክ ጌር ሰማያዊ ወመንፈስክ ቅዱስ ማኅየዊ ዘፅሩይ ምስሌክ ይእዚኒ ወዘልፈኒ ለዓለመ ዓለም አሜን ።

ጌታዬ ኢየሱስ ክርስቶስ ሆይ ና ፤ ይህን መጽሐፍ ባርክ ፤ ለሚያምኑህ ተስፋ ይኾን ዘንድ ። እቤቱ በአገልጋዮችህ በመምህራን ፤ በምእመናንም በልባቸው ፤ በአፋቸው በቅሉ ሠላሳ ፡ ሰሳ ፡ መቶ ትንጣት እንዲያፈራ ያደርገው ዘንድ አራቅሊጦስን ላከው ፤ በየጊዜው ፡ በየሰዐቱ ያለድካም ፡ ያለስንፍና እንዲያገለግሉህ ይረዳቸው ዘንድ ። እኔን ባርያህንም ስለ አምላክ እናት ፡ ስለ ወለደችህ ፡ በኩላት ወገን ድንግል ስለ ኾነች እመቤታችን ትድስት ማርያም ምልጃና ልመና ብለህ እንደ ይቅርታህ ሰላት ፡ እንደ ቸርነትህ ብዛት ዐስበኝ ። እቤቱ ፡ ስለ ስምህ ፡ ስለ ወዳጅህ ስለ ዳዊት ፡ ስለ እናትህ ስለ እመቤታችን ብለህ ለዚህች አገር ማለት ለኢትዮጵያ ረዳት ኾነህ ቁምላት ፤ እርዳት ፤ አድናት ፤ ይቅር በላት ። ኹል ጊዜ ፡ በአባቱ ፅሪና ያለ አንድ ልጅ ፡ እያለች የምትታመንብህን የኢትዮጵያን አርቶዶክሳዊት ቤተ ክርስቲያንም ዐስባት ። ሰማያዊ ከሚኾን ከቸር አባትህ ፡ ከእንተ ጋር አንድ ከሚኾን ሕይወትን ከሚያድል ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ክብር ምስጋና ለእንተ ይኾን ፤ ዛሬም ዘወትርም ለዘለዓለሙ አሜን ።

ማዕተበ ፡ ጸሎት ።

እ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ስምዐኒ ጸሎትየ ወስዕለትየ ዘእጸርሕ ገዜክ በእንተ ኢትዮጵያ ሀገርክ ወርስትክ ወርስተ ማርያም ወላዲትክ ዘታበጽሕ እደዊሃ ገዜክ ። ወበእንተ ቤተ ክርስቲያን አርቶዶክሳዊት ዘትትአመነክ እንዝ ትብል ፤ ወልድ ዋሕድ ዘሀሉ ውስተ ሕፅነ አቡሁ ። ሰማዕ ጸሎትየ ወስዕለትየ ወተወከፍ ጽራሆ ለልብየ በእንተ ኢትዮጵያ ወበእንተ ቤተ ክርስቲያን ወበእንተ ምእመኒሃ ወበእንተ መምህራኒሃ ። እ ዘበእንቲአሃ ለቤተ ክርስቲያን ተፀፋዕክ በውስተ ዐውድ ከመ ትቀድሳ በደምክ ክቡር እግዚአ መኑ ከማክ ኢታርምም ወኢትእመም እግዚአ ። እ ዘበእንቲአሃ ለቤተ ክርስቲያን ዝግህታተ መዋቅሕት ጸርክ ወተዐገሥክ ምርዐቀ ርኩሳን እንዝ አልቦ ዘእበስክ እግዚአ መኑ ከማክ ኢታርምም ወኢትእመም እግዚአ ። እ ዘበእንቲአሃ ለቤተ ክርስቲያን ተሰቀልክ ዲበ ዕፅ ወተዐገሥክ ገናረተ መስቀል እግዚአ መኑ ከማክ ኢታርምም ወኢትእመም እግዚአ ። እስመ ናሁ ወውሉ ፀርክ ወአንሥኩ ርእሶሙ ጸላእትክ ወተገሕለውዎሙ ምክረ ለሕዝብክ ። ወተማከሩ ዲበ ትፋሳኒክ ወደቤሉ ገዑ ገሥርዎሙ እምአሕዛብ ወኢይዝኩ እንክ ስመ እስራኤል ዘእግዚአብሔር ። እስመ ተማከሩ ገብረ ወዐረዩ ላዕሌክ ተሰካተዩ ወተካየዱ ጸላኢ ወእለአሁ እ እግዚአ ኢታርምም ወኢትእመም ። አርዲ ገያልክ ወስብሐቲክ ወሕንጽ ሀገረክ እንተ ወድቀት ወአንሥእ ቤተ ክርስቲያንክ ዘተመዝበረት ። በእንቲአክ ወበእንተ

ላዊት ቁልፍክ ወበእንተ ግርያም ወላዲትክ ርድክ ወክድኻና ወተግህላ ለዛ ሀገር :: ወያእም ኩሉ ሰብእ ከመ እንተ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ወልድ ሞሐድ ለምላክ ኢትዮጵያ ባሕረትክ ልዑል ዲበ ኩሉ ምድር :: ኩሉ ይትከህለክ ወአለቦ ዘይሰለክነክ :: እማዕምት ጸዋዕኩክ እግዚእ : እግዚእ ሰምዐኒ ቃልየ : ወይኩን ዕዝንክ ዘያጽምዕ ቃለ ሰላሳትየ : እመሰ ጋጢአተኑ ትትዐቀብ እግዚእ :: እግዚእ መኑ ይቀውም እስመ እምግዚክ ወኣቱ ግህል በእንተ ሰምከ ተሰፈውኩክ እግዚእ :: አሌዕለክ ንጉሥየ ወአምላኪየ ወእባርክ ለሰምከ ለዓለም ወለዓለመ ዓለም :: ሰብሐት ለኣብ ወወልድ ወመንፈስ ትዳብ ለዓለም ወለዓለመ ዓለም አሜን ::

የተወደዳችሁ ምእራፍን ፤ በዕውቀቴ በችሎታዬ ሳይኾን የዕጢርች ብርሃን በኾነው በአምላኬ ቸርነት እየተረሳሁ ይህችን አነስተኛ ስጦታ ለእናንተ ለእርቀዶክሳውያን ለበርካቼለሁ :: ሳትንቁ እንድትቀበሉኝና እንድትጠቀሙባትም እለምናለሁ :: እኔ ማንንም የመቃወም ፍላጎት የለኝም :: ነገር ግን ደካማም ብኾን ልብ አይሞትምና ስለ ቤተ ክርስቲያኔ ቅናት አለኝ :: ሳያውቁት በሚያጠፉት ሳይኾን እያወቁ በሚያጠፉት የበለጠ አዝናለሁ :: በዚህም ምክንያት ብዙ እናገራለሁ :: እነጋገራ ሊከብዳችሁ ፤ ሊያሳዝናችሁም ይችላል :: በብዙዎችም ላይ ያቀረብኩት ተቃውሞ አይሞተ ይኾናል :: የእኔ ዐሳብ ማንንም ለመጉሳት ሳይኾን ከተቻለ መላው ክርስቲያን ፤ ከክርስትና ውጪ የኾነውም ኹሉ ፤ ካልተቻለ ደግሞ ኢትዮጵያውያን የአባቶቻቸውን ዓላማ በብርቱ እንዲከተሉ ማሰብ እወዳለሁ :: በባዚሞች ልጆችን ከአባቶቻቸው ሃይማኖት ለማስወጣት ፤ አባትህ አረመኔ ቢኾን አንተም እንደ አባትህ አረመኔ ትኾናለህን የሚል ከንቱ ቃል አየተጠቀሙ ነው :: ከንቱ ቃል ነው :: ማንኛውም ፍሬ ከገንዱ የተለየ ጠባይ አያመጣም :: ኢትዮጵያውያን ከገንቱ ከመሠረቱ የወይን ዐረግ ቅርንጫፎች ናቸው :: ስለዚህም ኢትዮጵያውያን አባቶች ሊሰደቡ አይገባቸውም :: ኹሉም ትዳላን ነበሩና :: ስለዚህ ኢትዮጵያውያን ኹሉ ወደ ታላቂቱ አገራችሁ ፤ ወደ ተቀደሰችው ቤተ ክርስቲያናችሁ ፤ ወደ እውነተኛዬቱ ሃይማኖታችሁ እንድትመነሰሱና እንድትድኑ እኔ አነስተኛው ደካማ ወንድማችሁ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ቸርነት ተማጽኜ እለምናችኋለሁ :: እርሱ መንገዱን ይምራችሁ ፤ ብርሃኑን ያበራላችሁ :: ቸር ነውና ፤ ምሕረቱም ለዘለዓለም ነውና :: ምስጋና ለእርሱ ይኾን ፤ አሜን ::

አለቃ አያሌው ታምሩ ::
የኢትዮጵያ እርቀዶክስ ተዋሕዶ ቤተ
ክርስቲያን የሊቃውንት ጉባኤ ሰብላ።

የገድፈት ግረግያ ::

ገጽ ::	መሥመር ::	ገድፈት ::	እርም ::
12	1	ኹለቱም ታጡ ::	ኹለቱም (ቤተ መንገሥትም ፤ ቤተ ክህነትም) ታጡ ::
13	2	1	1
14	14	እያዘተጠች	እያዘተጠች
15	5	ደቀ መዛሙሩቱ	ደቀ መዛሙርቱ
16	42	በሰሙ ያመነ ፤ በሰሙ የሚተበለው	በሰሙ ያመነ በሰሙ የሚተበለው
17	22	ብሉ	ብሉ
18	25	መንፈሴ በሰው ላይ	መንፈሴ በሰው ላይ ለዘለዓለም
19	8	በሰኛ ቆር ፤ ም ፤ 8	በሰኛ ቆር ፤ ም ፤ 8
20	9	ኹለቱንም	ኹለቱንም
21	21 / 22	ዘይደምር ለታቦተ	ዘይደምር ታቦተ
22	22	እንዲፈጽም	እንዲፈጽም
23	23	ውጋ	ውጋ
24	24	ጉሃ	ውሃ
25	12	ንስው	ንሥኩ
26	26	ጉሃ	ውሃ
27	27	ለምሳሌ	ለምሳሌ
28	28	ገይሉ	ገይሉ
29	13	የ ሚበቃ	የሚበቃ
30	29	ትሆናላችሁ	ትኾናላችሁ
31	31	ማቴ ፤ 14 ፤ 26 - 28	ማቴ ፤ 14 ፤ 26 - 28 ::
32	32	።	።
33	33	በሦስት ምስክርነት	በሦስት ሰዎች ምስክርነት
34	14	እነቢ	እንቢ
35	35	መጣሁ እያለ ፤	መጣሁ ፤ እያለ
36	36	ክርስቲያናችን	ክርስቲያናችን
37	18 / 19	የሐ ፤ ሥራ 8 ፤ 8 - 9 ።	የሐ ፤ ሥራ 1 ፤ 98 - 99 ::
38	38	። 1 ፤ 98 - 99 ።	።
39	39	የወን	የኾነ
40	15	ያም ምስክርነት	የአብ ምስክርነት
41	41	ያገኝበት	ያገኝበት
42	42	የመንግስተ ሰማይ	የመንግሥተ ሰማይ
43	43	የሚችልበትን	የሚችልበትን
44	44	መወኑን	መኾኑን
45	45	የወን	የኾነ
46	46	ንሥኩ	፤ ንሥኩ
47	47	ቢሆን	ቢኾን
48	48	በራዕይ	በራእይ
49	16	ከቀጥሮ	በቀጥር

ገጽ ::	መሥመር ::	ገጽፈት ::	እርም ::
ጸ፫	፩፫	ደቀ መዛሙሩቱ	ደቀ መዛሙርቱ
ጸ፮	፱፩	ተዋሕዶ	ተዋሕዶ
ጸ፯	፭	አውራጃ	አውራጃ
ጸ፳	፲፮	ሀቁ	ሀሱ
ጸ፳፩	፳፮	የግድመረመረው	የግድመረፍረው
ጸ፳፪	፲፫	ሐዳና	ጊዳና
ጸ፳፫	፭	እንዘ ኮነ	እምዘኮነ
ጸ፳፬	፲፫	ወለንበኪ	ወለንበኪ
፹	፲፩	ሳይፈጠሩ	ሳይፈጥሩ
፹፭	፯	ምድራዊ	ምድራውያን
፹፮	፶	መንፈስ ቅዱስ	መንፈስ ቅዱስን
፹፯	፳፱	ጎብስት ሕይወት	ጎብስተ ሕይወት
፹፰	፳፮	ጎብስት ሕይወት	ጎብስተ ሕይወት
፹፱	፳፮	፳፯ - ፴፱	፳፯ - ፶፰
፲፩	፳፯	መሥዋዕት	መሥዋዕተ
፲፩	፳፯	አንጺሐ	አንጽሐ
፲፩	፲፱	በትጠጠብት	በምትጠጠብት
፲፫	፫	በእሕዛብን	በእሕዛብ
፲፫	፲፭	እምወብቴትከመ	እምወብቴትከመ
፲፫	፩	4	፮
፲፫	፲፫	ከክርች	ከክተዎች
፲፫	፲፭	የከርዎችን	የክተዎችን
፲፫	፳፱	መንፈስ ቅዱስ	መንፈስ ቅዱስ
፲፫	፴፱	ወምንትኒ	ወምንትነ
፲፱	፳፫	የመንፈስ ቅዱስም	የመንፈስ ቅዱስን
፲፯	፯	አይሁዊ	አይሁዳዊ
፲፯፩	፲፱	ወኩሉ	ወኩሉ
፲፯፪	፳፱	ዛርኢከ	ዛርኢከ
፲፯፫	፳፫	ዘፀ ፡ ፫ ፡ ፲፰ ::	ዘፀ ፡ ፴፫ ፡ ፲፰ ::
፲፯፬	፳፱	ሲገለጽ	ሲገለጽ
፲፯፭	፶	የእነጋግር	የእነጋገር
፲፯፮	፴፩	ዘያፈቅሩኒ	ዘያፈቅረኒ
፲፳፭	፲፮	እየበተነ	እየበተነ
፲፳፮	፯	አስቀድሞ	አስቀድሜ
፲፴	፳፮	ደሠራዋል ፡ ፡ እንጂ	ደሠራዋል እንጂ ፡ ፡
፲፴፩	፳፱	በመወኑ	በመኾኑ
፲፴፪	፱	ቆንጆ	ቆንጆ
፲፴፭	፲፯	ያስታርቃቸዋል ::	ያስታርቃቸዋልና ::
፲፴፮	፲፮	እንከ አኹን	እስከ አኹን
፲፴፯	፴፱	ኢታርምም	ኢታርምም
፲፴፰	፴፮	በትንቢተ ኢሳያስ	በትንቢተ ኢሳይያስ
፲፶	፴፮	የመኒሕነቱን	የመሲሕነቱን

ገጽ ::	መሥመር ::	ገጽፈት ::	እርም ::
፲፶፩	፳፫	መንፈስ ቅዱስ	መንፈስ ቅዱስ
፲፶፪	፭	በዕለት ሰንበት	በዕለተ ሰንበት
፲፶፫	፯	ሉቃ	ሉቃ
፲፶፬	፭	ከትከሻው	ከትከሻቸው
፲፶፭	፳፩	እእምርአችን	እእምርአችንን
፲፶፮	፶፩	መስመር	መሥመር
፲፶፱	፶	መእንዘ	ወእንዘ
፲፶፻	፳	አየሱስ ክርስቶስ	አየሱስ ክርስቶስ
፲፶፻፩	፳፫	አስተላልፎአል ::	አስተላልፎአል ::
፲፶፻፪	፴፭	ወኩኑ ድልዋን ከመ ትጽጋሁ	ወኩኑ ድልዋን በኩሉ ከመ ትጽጋሁ
፲፶፻፫	፳፮	ዐቁ	ዐቁ
፲፶፻፬	፴፮	መሰናክል	መሰናክል
፲፶፻፭	፭	አባይ	አባት
፲፶፻፮	፲፮	ከሳብፊው	ከሳብፊው
፲፶፻፯	፫	እነርሱ	እነርሱ
፲፶፻፲፩	፳፮	ሉሴ	ሉሴ
፲፶፻፲፮	፭ ፡ ፮	ዓለም ሳይፈጠር የሰጠኸኝ	ዓለም ሳይፈጠር ወደኸኝልና
፲፶፻፲፱	፲፱	ወሀብከዎሙ	ወሀብከዎሙ
፲፶፻፳፩	፳፩	ወአፈቀርክዎሙ	ወአፍቀርክዎሙ
፲፶፻፳፮	፴፮	ሲተረጎም	ሲተረጎም
፲፶፻፳፯	፯	መከራህ	መከራህን
፲፶፻፳፰	፱	እንዳትሰናከሉ ፡	እንድትሰናከሉ
፲፶፻፳፱	፴፫	ዐምስት ዓመት	ሰባት ዓመት
፲፶፻፴፩	፫	ምጎረትከ	ምሕረትከ
፲፶፻፴፪	፴፫	ምእመኒሃ	ምእመናኒሃ
፲፶፻፴፮	፭	እግዚእ ::	እግዚእ
፲፶፻፴፯	፲፱	እየተጠቀሙ	እየተጠቀሙ
፲፶፻፴፰	፳፮	እንድትመለሱና	እንድትመለሱና

ተስፋ ኢትዮጵያ ። አርአያ ርደተ መንፈስ ቅዱስ ዲበ ምሥዋዕ
ኬንያሁ መልክ ጼዴቅ ።

ይህ ሥዕል ወደ ፊት የሚመጣውን የኢትዮጵያን ተስፋ በማብራር በልዩ
ልዩ የታሪክ መጻሕፍት የተገለጠውን ዜና የሚያመለክት ነው ። ኢትዮጵያዊ
ኹሉ ልብ ሊያደርገው ይጣል ።

እኔ በኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ቀለማት የተደጋው መጻሕፍትን
እያሳተመኩ በማቅረቤ አንዳንድ ሞሞች የፖለቲካ ጠባይ እንዳለበት አድርገው
እንደ ወሰዱት ዜና ደርሰኛል ። እኔ የፖለቲካ አቅጣጫ አልከተልም ።
በመንቀፍ አይደለም ። ዓላማዬ ባለመገኘት እንጂ ። ዓላማዬ በሕገ ልቡና ፣ በሕገ
ላሪት ፣ በሕገ ወንጌል የኢትዮጵያ ጥበቃ ያልተለየውን ፣ ኢትዮጵያን ኢትዮጵያ
ያሰኘውን ፣ በእግዚአብሔር አገር ምልክት ገኘ የኖረውን እውነተኛውን
አርቶዶክሳዊ ሃይማኖት መንግሥትም ሕዝብም የራሳችን ብለው እንዲጠብቁት
ማስገንዘብ ነው ። እነዚህ ቀለማትና የኢትዮጵያ ክሪምት ገያል እግዚአብሔር
ለታላቁ አባት ለኖን ቃል ኪዳን ከሰጠበት ጊዜ ጀምሮ እንተው የኖሩ ናቸው ።
የመጀመሪያዎቹ አባቶቻችን ካምና ልጆቹ በዕጣ ወደ ደረሰቻቸው ወደ
ኢትዮጵያ ሲገቡ የተቀበሉት እምነትና ምልክት ከዛሬ በቀር ወይም ከእኩት ጊዜ
በቀር የተለወጠበት ዘመን የለም ። ፩ ኪሕ ዓመት ነው ። በዚህ የኛ ዓመት ግን
ልዩ ልዩ የዓለም ሃይማኖታዊና ፖለቲካዊ ዝቃዔች ኢትዮጵያን እየተጫኑ
በመገኘታቸው እውነተኛው ሃይማኖቷና ሰንደቅ ዓላማዋ እየተለወጡ ከዚያም
ዐልፎ እየተነቀሉ ነው ። ውጤቱ ግን ጥፋት ነው ። እነዚህ ነገሮች በቦታቸው
ቢኖሩ ኖሮ በዛሬ ጊዜ ተስፋፍተው የሚታዩት ረሃብ ፣ ድርት ፣ ልዩ ልዩ
የሰብል ተባዮች ፣ ኤድስ ከገደ ጉዳት ባላደረሱ ነበር ። አኩንም ይህን ጉዳት
መመለስ የሚቻለው የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ወደ
ነበረችበት ስትመለስ ነውና ኹሉም እንዲያስጠኑት ዐደራ እላለሁ ።

እንግዲህ በኢትዮጵያ ሰንደቅ ዓላማ ቀለማች መጽሐፎቼን የማሳትም
ለዚህ መጽሀፍ ኹሉም እንዲያውቅልኝ እጠይቃለሁ ። ወደ ፊት እግዚአብሔር
ለፈቀደለት ሰው ይህኛ ቤተ ክርስቲያን ከውድቀቷ ከተነሣች በዐዲሱ
አርቶዶክሳዊ ፓትርያርክ አገልግሎት በሚቀርበው መሥዋዕት ይህ እላይ
የምታዩት ምልክት በግልጽ የሚታዩበት ጊዜና ዓለምንም በጠቅላላው ወደ
ኢትዮጵያ አርቶዶክሳዊ እምነት የሚጠራበት ጊዜ እንደሚመጣ በታሪክ
ትንቢታውና መጻሕፍት ተጽፎአል ። ጆሮ ያለው ደስማ ። ኢትዮጵያዊ ኹሉ
ልብ ያደርግ ።

እለቃ አያሌው ታምሩ ።

የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሊያ

ዋጋው \$12.00

ብላቢ

አዲስ ኢትዮጵያ